

รายงานฉบับสมบูรณ์

การศึกษานโยบายที่เหมาะสมในการพัฒนาอุตสาหกรรมยางพารา
ที่มีผลกระทบต่อเศรษฐกิจมหภาคและเสถียรภาพราคายางพาราอย่างยั่งยืน

A study of optimal policy for developing Para rubber industry that
impact on macroeconomics and price stabilization sustainably

โดย

ดร.มนต์ชัย พิณีจิตรสมุทร และคณะ
คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
พฤศจิกายน 2563

รายงานฉบับสมบูรณ์

การศึกษานโยบายที่เหมาะสมในการพัฒนาอุตสาหกรรมยางพารา
ที่มีผลกระทบต่อเศรษฐกิจมหภาคและเสถียรภาพราคายางพาราอย่างยั่งยืน

A study of optimal policy for developing Para rubber industry that
impact on macroeconomics and price stabilization sustainably

คณะผู้วิจัย

1. ดร.มนต์ชัย พิณจิตตรสมุทร หัวหน้าโครงการ
2. ดร.เปี่ยมจันทร์ ดวงมณี นักวิจัย
3. รศ.ดร.วินัย พุทธิกุล นักวิจัย
4. นายธนัทพัฒน์ ทาตะคุณ ผู้ประสานงาน

สนับสนุนโดย

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สกสว.)

(ความคิดเห็นในรายงานนี้เป็นของผู้วิจัย สกสว.ไม่จำเป็นต้องเห็นด้วยเสมอไป)

บทสรุปผู้บริหาร (Executive Summary)

1. ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ผลผลิตยางพาราของไทย มากกว่าร้อยละ 80 เป็นการผลิตเพื่อส่งออกไปยังต่างประเทศ ในรูปผลิตภัณฑ์แปรรูปขั้นต้น ขณะที่สัดส่วนการใช้ยางพาราภายในประเทศ เพื่อแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ยางอยู่ที่ร้อยละ 20 ตามประเภทของยางแต่ละชนิด ยางพาราไทยเกือบทั้งหมดส่งออกจากประเทศ ในระดับกลางน้ำ

ในปี 2555 มูลค่าการส่งออกยางพาราแปรรูปพื้นฐาน (ยางแผ่นรมควัน ยางแท่ง น้ำยาง และอื่น ๆ) มีมูลค่ารวม 270,154 ล้านบาท จากปริมาณยางพารา 2.556 ล้านตัน และผลิตภัณฑ์ยาง (ยางยานพาหนะ ยางยืด ถูมือยาง และอื่น ๆ) มีมูลค่ารวม 259,820 ล้านบาท จากปริมาณยางพารา 0.505 ล้านตัน คิดเป็นสัดส่วน 5.06 ต่อ 1 เท้า และในปี 2560 ความไม่สมดุลก็เพิ่มมากขึ้นโดยมูลค่าการส่งออกยางพาราแปรรูปพื้นฐานมีมูลค่ารวม 204,556 ล้านบาท (ปริมาณยางพารา 4.443 ล้านตัน) และผลิตภัณฑ์ยางมีมูลค่ารวม 251,091 ล้านบาท (ปริมาณยางพารา 0.653 ล้านตัน) เป็นสัดส่วน 6.80 ต่อ 1 เท้า

จากการเติบโตที่มุ่งส่งออกยางแปรรูปพื้นฐานเป็นหลัก ทำให้ยางพาราไทยโดยภาพรวมเกิดความไม่สมดุลระหว่างปริมาณการผลิตและการใช้อย่างต่อเนื่องเป็นระยะเวลาที่ยาวนาน โดยประเทศไทยเน้นขยายการผลิต เพื่อผลิตยางพาราแปรรูปพื้นฐานมากขึ้น¹ ทำให้มีอำนาจต่อรองต่ำและไม่สามารถกำหนดราคาขายที่เหมาะสมได้ เนื่องจากตลาดยางแปรรูปพื้นฐานนี้เป็นตลาดของผู้ซื้อที่มีอำนาจกำหนดราคาเหนือกว่าผู้ขายและป้องกันความเสี่ยงผ่านกลไกการซื้อขายล่วงหน้า การพึ่งพาตลาดต่างประเทศอย่างกระจุกตัวในกลุ่มผลผลิตยางพาราพื้นฐาน ที่มีสินค้าทดแทนได้ง่ายและมีประเทศคู่แข่งมากขึ้นนี้ ทำให้อิทธิพลของตลาดโลกเข้ามามีบทบาทกดดันราคารับซื้อยางพาราในประเทศ สิ่งนี้ทำให้เผชิญความผันผวนและตกต่ำของราคายางในตลาดโลกที่ไม่อาจควบคุมได้อยู่

¹ ช่วงปี 2560 -2561 พบว่ามีการส่งออกยางก้อนถ้วยจำนวนมาก โดยนำแปรรูปเป็นยางแท่งในประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อลดภาระภาษีนำเข้ายางพารา ที่ประเทศจีนเรียกเก็บจากไทยในอัตรา 20% ทำให้ประเทศไทยเสียโอกาสในการสร้างมูลค่าเพิ่มจากการผลิตผลิตภัณฑ์ยาง

เสมอ และส่งผลต่อชีวิตความเป็นอยู่เกษตรกรโดยตรง ดังนั้น โครงสร้างการผลิตในปัจจุบันที่เน้นเพียงปริมาณส่งออกอย่างแปรรูปพื้นฐานนั้น ถือเป็นความเสี่ยงของประเทศอย่างมาก ยังมีสัดส่วนมากเท่าใดก็จะยิ่งเพิ่มความเสี่ยงในการพึ่งพาตลาดสินค้าเกษตรต่างประเทศมากขึ้นเท่านั้น

สถานการณ์ในลักษณะนี้ ไม่เป็นผลดีต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมไทยในระยะยาว จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพัฒนาโครงสร้างอุตสาหกรรมต่อเนื่องเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มยางพาราจากวัตถุดิบในระดับต้นน้ำ สู่ภาคอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยาง และผลิตภัณฑ์เชิงนวัตกรรม และต้องพัฒนาให้มีกิจการอุตสาหกรรมแปรรูปผลผลิตยางพาราจำนวนมากเพียงพอ อันจะสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจอุตสาหกรรม และความสามารถพึ่งพาตนเองได้ของอุตสาหกรรมยางพาราไทย และเป็นการกระจายความเสี่ยง กระจายความหลากหลายอย่างเป็นรูปธรรมอย่างมีนัยสำคัญ จึงจำเป็นต้องสร้างระบบการเพิ่มมูลค่ายางพาราภายในประเทศสู่การแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ยางที่มีมูลค่าสูงกว่ายางพาราพื้นฐาน และสร้างให้เป็นอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพที่เข้มแข็ง สามารถดูดซับปริมาณผลผลิตยางพาราจากภาคเกษตรกรรมเป็นวัตถุดิบป้อนเข้าสู่อุตสาหกรรมทั้งระดับกลางน้ำ และปลายน้ำ เพื่อมุ่งสู่ความยั่งยืนของระบบยางพาราและอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้อง

ประสบการณ์พัฒนาภาคอุตสาหกรรมของประเทศที่ผ่านมา บ่งชี้ว่าหากมีการพัฒนาอุตสาหกรรมยางพารา ก็จะทำให้เกิดการขยายตัวทางด้านเศรษฐกิจอย่างมาก ส่งผลต่อเชิงบวกต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมต่อเนื่องและการจ้างงานภายในประเทศ ทั้งนี้เป็นเพราะยางพาราเป็นพืชเศรษฐกิจหลักที่เกี่ยวข้องกับครัวเรือนไทยในทุกภูมิภาค เป็นอุตสาหกรรมหลังอิง(อุตสาหกรรมหลัก) ของประเทศ (Backbone Industry) เป็นส่วนหนึ่งของห่วงโซ่คุณค่า (Value chain) ภาคอุตสาหกรรมยานยนต์ (ใช้ยางพาราร้อยละ 66) อุตสาหกรรมถุงมือยาง(ร้อยละ 12.66) อุตสาหกรรมยางยืดและยางรัด(ร้อยละ 16.83) และอุตสาหกรรมอื่น ๆ (ร้อยละ 5)

อย่างไรก็ตาม รัฐบาลปัจจุบันมีนโยบายผลักดันให้มีการใช้ยางพาราภายในประเทศ มุ่งสู่เป้าหมายสัดส่วนการใช้ยางพาราภายในประเทศ ร้อยละ 30 ภายใน 5 ปี แต่มาตรการยังไม่บังเกิดผลอย่างชัดเจน ดังแสดงให้เห็นจากสัดส่วนการใช้ยางพาราภายในประเทศลดลงจาก ร้อยละ 13.60 ในปี 2559 มาเป็นร้อยละ 12.73 ในปี 2560 ทั้งนี้เป็นเพราะมาตรการดังกล่าว ยังเป็นมาตรการที่หวังผลในระยะสั้น ขาดการวิเคราะห์ห่วงโซ่อุปทานยางพาราทั้งระบบ อีกทั้งมาตรการส่งเสริมสนับสนุนการลงทุนในภาคอุตสาหกรรมยังเป็นมาตรการโดยรวม ที่ไม่ส่งเสริมเฉพาะสำหรับอุตสาหกรรมยางพารา

นั่นหมายความว่านโยบายและมาตรการที่มีอยู่ในปัจจุบันยังไม่มีประสิทธิผลเพียงพอที่จะสร้างให้เกิดความเปลี่ยนแปลงโครงสร้างอุตสาหกรรมยางพาราได้ ความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้อง

มาตรการที่ให้ผลเชิงรูปธรรมทั้งในระยะสั้นและระยะยาวในการพัฒนาอุตสาหกรรมต่อเนื่องยางพารา ที่มีพื้นฐานการวิเคราะห์และการบริหารจัดการห่วงโซ่อุปทานยางพาราทั้งระบบ จำเป็นต้องมีการวิเคราะห์ถึงปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินมาตรการและนโยบาย รวมทั้งนโยบายส่งเสริมการลงทุนในภาคอุตสาหกรรมแปรรูปยางขึ้นต้นในทุกภูมิภาคและส่งเสริมอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยาง ที่เชื่อมโยงสู่อุตสาหกรรมยางพาราระดับชุมชนและยกระดับคุณภาพการผลิตของวิสาหกิจ การลดปัญหาอุปสรรคและและกฎข้อบังคับต่าง ๆ มาตรการสนับสนุนงานวิจัยและพัฒนา ทักษะ และสิ่งจูงใจให้ผู้ประกอบการมาลงทุนสร้างโรงงานอุตสาหกรรมแปรรูปยางพาราในประเทศไทย แผนงานของนโยบาย/มาตรการในระยะสั้นและระยะยาว รูปแบบรายละเอียดของนโยบาย/มาตรการเหล่านั้นควรเป็นอย่างไร ในอันที่จะสร้างให้เกิดการเพิ่มมูลค่าผลผลิต เพิ่มการแข่งขันในการรับซื้อวัตถุดิบ และสร้างให้เกิดการส่งผ่านราคาไปสู่เกษตรกร/สถาบันเกษตรกรที่มีกำไรจ่ายเป็นเงินปันผลคืนแก่เกษตรกร ควบคู่ไปพร้อมกับมาตรการเชิงวิเคราะห์ในเศรษฐกิจมหภาค ถึงผลกระทบต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจและการจ้างงาน เพื่อประเมินผลความคุ้มค่าของนโยบายและมาตรการ สิ่งเหล่านี้จำเป็นต่อการพัฒนาโครงสร้างอุตสาหกรรมยางพาราทั้งระบบ เพื่อสร้างความเข้มแข็งและความสามารถในการแข่งขันอย่างยั่งยืน สิ่งนี้จำเป็นที่รัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาอุตสาหกรรมที่สร้างมูลค่าเพิ่มและบูรณาการหน่วยงานในการส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมไปในทิศทางเดียวกัน (เช่น กระทรวงเกษตร กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงวิทยาศาสตร์ฯ)

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1) เพื่อศึกษารูปแบบนโยบายและมาตรการที่เหมาะสมและเป็นไปได้ ควรเป็นไปในทิศทางใด (อาทิ ส่งเสริมด้านอุปทาน – สิทธิประโยชน์ภาษีลงทุน การสนับสนุนเงินกู้/ดอกเบี้ย ฯลฯ และหรือ ส่งเสริมด้านอุปสงค์ – อุดหนุนการซื้อผลิตภัณฑ์ยางในประเทศ การใช้ยางของหน่วยงานภาครัฐ) ในมิติช่วงเวลาระยะสั้นและระยะยาว ที่จะทำให้เกิดการขยายตัวของอุตสาหกรรมแปรรูปยางพารา อันเป็นการสร้างมูลค่าเพิ่มในระดับยางพารากลางน้ำและผลิตภัณฑ์ยาง (ปลายน้ำ) รวมทั้งแนวทางการพัฒนาสถาบันเกษตรกรให้เชื่อมโยงสู่อุตสาหกรรมแปรรูปยางพาราในภาพรวมของประเทศ และกระบวนการติดตามการปฏิบัติงานตอบสนองนโยบาย
- 2) เพื่อวิเคราะห์ผลกระทบจากนโยบายการส่งเสริมสนับสนุนการขยายภาคอุตสาหกรรมแปรรูปยางพาราและผลิตภัณฑ์ยาง ที่มีต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศและการจ้างงาน รวมทั้งความคุ้มค่าของเงินนโยบายในมิติของต้นทุนและผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นต่อสังคม

3. ระเบียบวิธีวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย
1. การวิเคราะห์แนวทางเชิงนโยบายและมาตรการที่เหมาะสม ด้วยแผนผังเชิงระบบ Systematic Diagram ในการขับเคลื่อนห่วงโซ่อุปทานอุตสาหกรรมยางพารา ☐ รายงานวิจัยและข้อมูลสถิติที่เกี่ยวข้องกับยางพารา อาทิ พื้นที่ปลูก ปริมาณผลผลิต ☐ ข้อมูลมาตรการส่งเสริมการแปรรูปยางพาราและส่งเสริมสถาบันเกษตรกร ☐ ข้อมูลเชิงวิเคราะห์นโยบายและมาตรการที่เหมาะสม และเป็นไปได้ในเชิงปฏิบัติในการส่งเสริมอุตสาหกรรมแปรรูปยางพารา ☐ มาตรการส่งเสริมการแปรรูปยางพาราในระดับสถาบันเกษตรกร ☐ ข้อมูล Supply Chain ยางพาราไทย และข้อมูลนโยบาย/ยุทธศาสตร์ยางพารา ☐ ข้อมูลประเด็นที่เป็นปัญหา/ข้อจำกัดของการพัฒนาอุตสาหกรรมยางในมิติต่าง ๆ อาทิ ด้านระเบียบและกฎหมาย ด้านสถาบันเกษตรกรและหน่วยงานภาคเอกชน ฯลฯ ☐ หน่วยงานภาคอุตสาหกรรม อาทิ สทสว.เศรษฐกิจอุตสาหกรรม สภาอุตสาหกรรม สทสว.คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (BOI) สทสว.คณะกรรมการ EEC ฯลฯ ☐ หน่วยงานภาคเกษตรกรรม อาทิ กรมพัฒนาที่ดิน กองการยาง กรมวิชาการเกษตร GISTDA สทสว.เศรษฐกิจการเกษตร การยางแห่งประเทศไทย และอื่น ๆ ☐ อื่น ๆ ได้แก่ คณะกรรมการนโยบายยางธรรมชาติ (กนย) และที่เกี่ยวข้อง
2. การประชุมระดมความคิดเห็น และ Group Discussion ☐ ข้อมูลการระดมความคิดเห็น ด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมที่เพิ่มมูลค่าและแปรรูปยางพารา ☐ มาตรการจูงใจทางภาษีและเงื่อนไขอื่น ๆ ☐ เจ้าหน้าที่ระดับสูงในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทางด้านนโยบายและผู้ปฏิบัติงาน ☐ ผู้เชี่ยวชาญ ผู้ที่เกี่ยวข้องกับมาตรการส่งเสริมอุตสาหกรรมแปรรูปยางพารา

ระเบียบวิธีวิจัย

3. การสัมภาษณ์เชิงลึกผู้เกี่ยวข้อง

- ☐ เจ้าหน้าที่ระดับสูงในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทางด้านนโยบายและผู้ปฏิบัติงาน ผู้เชี่ยวชาญ ผู้ที่เกี่ยวข้องกับมาตรการส่งเสริมอุตสาหกรรมแปรรูปยางพารา
- ☐ ข้อมูลสัมภาษณ์เชิงลึก ด้านการพัฒนามาตรการส่งเสริมอุตสาหกรรมแปรรูปยางพารา

4. การวิเคราะห์ผลกระทบจากนโยบายการส่งเสริมสนับสนุนการขยายภาคอุตสาหกรรมแปรรูปยางพาราและผลิตภัณฑ์ยาง ด้วยแบบจำลอง CGE

- ☐ ข้อมูลเชิงวิเคราะห์ผลกระทบจากนโยบายการส่งเสริมสนับสนุนการขยายภาคอุตสาหกรรมแปรรูปยางพาราและผลิตภัณฑ์ยาง ที่มีต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศและการจ้างงาน
- ☐ ข้อมูลความคุ้มค่าของเงินนโยบายในมิติของต้นทุนและผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นต่อสังคม
- ☐ ข้อมูลแบ่งกลุ่มในตารางบัญชีเมตริกซ์สังคม SAM ด้วยข้อมูลยางพาราของประเทศมาเลเซีย และจีน ในภาคการค้ายางพาราระหว่างประเทศ ที่เชื่อมโยงกับประเทศไทย และการวิเคราะห์
- ☐ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทางด้านนโยบายยางพารา
- ☐ เกษตรกร นักอุตสาหกรรม และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในอุตสาหกรรม
- ☐ นักวิชาการผู้เชี่ยวชาญด้านนโยบายสาธารณะ

ระเบียบวิธีวิจัย

5. การนำเสนอผลการศึกษาและประชาพิจารณ์

- ☐ นำเสนอผลการศึกษา
- ☐ ข้อมูลความคิดเห็นจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นักวิชาการ ภาคเอกชน และผู้ที่เกี่ยวข้องด้านยางพารา
- ☐ หน่วยงานภาคอุตสาหกรรม อาทิ สนง.เศรษฐกิจอุตสาหกรรม สภาอุตสาหกรรม สนง.คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (BOI) สนง.คณะกรรมการ EEC ฯลฯ
- ☐ หน่วยงานภาคเกษตรกรรม อาทิ กรมพัฒนาที่ดิน กองการยาง กรมวิชาการเกษตร GISTDA สนง.เศรษฐกิจการเกษตร การยางแห่งประเทศไทย และอื่น ๆ
- ☐ อื่น ๆ ได้แก่ คณะกรรมการนโยบายยางธรรมชาติ (กนย) และที่เกี่ยวข้อง

4. ผลการศึกษา

ผลการวิเคราะห์จากแบบจำลอง แสดงให้เห็นถึงผลกระทบจากนโยบายที่มีต่อเศรษฐกิจมหภาคมีความจำกัด นโยบายเพิ่มอัตราค่าธรรมเนียมส่งออกยางพารา (CESS) ไม่สร้างผลกระทบในภาพรวมเศรษฐกิจแต่อย่างใด ขณะที่นโยบายการใช้ยางพาราภายในประเทศ ในสัดส่วน 30% สามารถสร้างการเติบโตทางเศรษฐกิจที่เหมาะสม โดยสามารถสร้างการขยายตัวทางเศรษฐกิจโดยรวม 0.01% คิดเป็นมูลค่า 1,687.90 ล้านบาท ยกกระตือรือร้นราคายางพาราและระดับราคาสินค้าโดยรวมภายในประเทศได้ 0.005% สร้างการจ้างงานเพิ่มขึ้น 0.031%

อย่างไรก็ตาม นโยบายการใช้ยางพาราในประเทศยังให้ผลการเติบโตทางเศรษฐกิจที่จำกัด เนื่องจากโครงสร้างการผลิตของอุตสาหกรรมต่อเนื่องยางพาราภายในประเทศยังมีจำกัด และมีสัดส่วนการใช้ยางพาราภายในประเทศ 14% เท่านั้น สะท้อนให้เห็นว่าอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยางภายในประเทศ ยังขาดความเชื่อมโยงกับวัตถุดิบยางพาราอย่างเพียงพอ

ขณะที่นโยบายมาตรการเพิ่มอัตราภาษีนำเข้าผลิตภัณฑ์ยางสร้างให้เกิดผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจมหภาคอย่างมีนัยยะสำคัญ เมื่อเพิ่มอัตราภาษีนำเข้าผลิตภัณฑ์ยาง 3 กลุ่ม คือ อุตสาหกรรมยางแท่งและยางแผ่น(28.) อุตสาหกรรมยางล้อยานพาหนะและท่อ(29.) และ อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยางประเภทอื่น ๆ(30.) ระดับภาษีเพิ่มขึ้น 10% จะสร้างผลกระทบที่เหมาะสม โดยสร้างการขยายตัวทางเศรษฐกิจโดยรวม 3.63% คิดเป็นมูลค่า 612,707.70 ล้านบาท

บาท ยกกระตือรือร้นราคายางพาราและระดับราคาสินค้าโดยรวมภายในประเทศได้ 2.93% สร้างการจ้างงานเพิ่มขึ้น 6.69%

4.1 ผลกระทบภายในอุตสาหกรรมยางพารา และผลิตภัณฑ์ยาง

1). นโยบายเพิ่มการใช้ยางพาราภายในประเทศ ในสัดส่วน +10%, +20% และ +30% จากระดับปัจจุบัน

ผลการวิเคราะห์จากการจำลองสถานการณ์แสดงให้เห็นว่า นโยบายสามารถให้ผลในระยะสั้นเท่านั้น ไม่สามารถขยายปริมาณอุปสงค์ยางพาราได้อย่างยั่งยืน แสดงให้เห็นได้จากปริมาณผลผลิตที่เพิ่มตอบสนองความต้องการภายในประเทศของผลิตภัณฑ์ยาง 3 กลุ่ม คือ อุตสาหกรรมยางแท่งและยางแผ่น(28.) อุตสาหกรรมยางล้อยานพาหนะและท่อยาง (29.) และอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยางประเภทอื่น ๆ(30.) โดยอุตสาหกรรมเหล่านี้มีการขยายตัวเพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อย (0.001%) ขณะที่ราคาผลิตภัณฑ์ยางปรับตัวลดลง ในระดับ 0.011%-0.013%

ถ้าหากเพิ่มการใช้ยางภายในประเทศอีก +30% ของผลผลิตยางพาราโดยรวม ก็จะทำให้เกิดการจ้างงานเพิ่มขึ้นใน อุตสาหกรรมยางแท่งและยางแผ่น 0.014% ในอุตสาหกรรมยางล้อยานพาหนะและท่อยาง 0.019% และในอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยางประเภทอื่น ๆ 0.003% ซึ่งโดยรวมแล้วทำให้เกิดการจ้างงานไม่มากนัก

สิ่งนี้แสดงให้เห็นว่า แม้เพิ่มสัดส่วนการใช้ยางภายในประเทศ 30% การขับเคลื่อนผลกระทบต่อเนื่องในการสร้างอุปสงค์ของอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยางให้ต่อเนื่องในระบบเศรษฐกิจยังคงมีความจำกัด เนื่องจากโครงสร้างอุตสาหกรรมแปรรูปยางอันเป็นอุตสาหกรรมต่อเนื่องยังขาดการพัฒนาที่เพียงพอ และประเทศไทยมุ่งเน้นการผลิตยางพาราเพื่อส่งออกเป็นวัตถุดิบต่อเนื่องเป็นระยะเวลายาวนาน ดังนั้น จำเป็นต้องมีนโยบายที่ต่อเนื่องในระยะยาว ที่เน้นการเพิ่มอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยางที่เชื่อมโยงการใช้วัตถุดิบยางพารามากยิ่งขึ้น

อย่างไรก็ตาม ผลกระทบหนึ่งที่น่านสนใจจากนโยบายการเพิ่มการใช้ยางภายในประเทศ 10% จะส่งผลให้ราคายางพาราส่งออกปรับตัวเพิ่มขึ้น 27.98% อันเป็นผลจากการใช้ปริมาณยางพาราภายในประเทศ ไปแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์เพิ่มขึ้น สิ่งที่น่าสังเกต คือไม่มีการส่งผ่านราคายางพาราส่งออกมายังราคายางพาราของเกษตรกรแต่อย่างใด เนื่องจากระดับราคายางพาราภายในประเทศยังคงไม่เปลี่ยนแปลง

2) นโยบายการเพิ่มอัตราเก็บค่าธรรมเนียมส่งออกยางพารา (CESS)

นโยบายนี้เป็นไปตามหลักคิดเพื่อเพิ่มแรงจูงใจในการส่งออกผลิตภัณฑ์ยางและแปรรูปยางพาราภายในประเทศ โดยคาดว่าจะเกิดการกระตุ้นการแปรรูปภายในประเทศ เนื่องจากไม่เสียค่าธรรมเนียม CESS ในการใช้ยางภายในประเทศ และการส่งออกผลิตภัณฑ์ยางโดยการจำลองสถานการณ์เพิ่มอัตราค่าธรรมเนียม +5%, +10% และ +15% ตามลำดับ ผลการศึกษาแสดงให้เห็นไปในทิศทางเดียวกันกับนโยบายการเพิ่มสัดส่วนการใช้ยางพาราภายในประเทศ กล่าวคือ ผลกระทบสร้างให้เกิดการขยายตัวของภาคอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยางเกิดขึ้นเพียงเล็กน้อย 0.001% ทั้งอุตสาหกรรมยางแท่งและยางแผ่น(28.) อุตสาหกรรมยางล้อยานพาหนะและท่อยาง (29.) และ อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยางประเภทอื่น ๆ(30.) และไม่มีผลต่อราคายางและราคาผลิตภัณฑ์ยาง

3) นโยบายการเพิ่มอัตราภาษีนำเข้า (Import tariff) ผลิตภัณฑ์ยาง

ผลการวิเคราะห์แสดงให้เห็นผลการขยายตัวทางเศรษฐกิจอุตสาหกรรมยางอย่างน่าสนใจ โดยสถานการณ์วิเคราะห์ เมื่อเพิ่มอัตราภาษีนำเข้าผลิตภัณฑ์ยางใน 3 กลุ่มอุตสาหกรรม เป็น +5%, +10% และ +15% ตามลำดับ ระดับราคา (Price index) ของผลิตภัณฑ์ยางทุกกลุ่มเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะเมื่ออัตราภาษีนำเข้าผลิตภัณฑ์ยางทั้ง 3 กลุ่มอุตสาหกรรม เพิ่มขึ้น 10% จะทำให้ราคาผลิตภัณฑ์เพิ่มขึ้น 23.287% ถึง 26.094% ขณะที่ราคายางพาราที่เป็นวัตถุดิบจะปรับตัวเพิ่มขึ้น 41.091% และปริมาณผลผลิตของอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยางทั้ง 3 กลุ่มอุตสาหกรรมและยางพาราภาคเกษตร ต่างก็ปรับตัวเพิ่มขึ้น โดยผลิตภัณฑ์ยางกลุ่มล้อยานพาหนะและท่อยาง จะมีการขยายตัวมากที่สุด 13.27%

ตารางที่ (1) การเพิ่มขึ้นของราคาผลิตภัณฑ์ยาง และยางพาราภาคเกษตร

	เพิ่มอัตราภาษีนำเข้า		
	5%	10%	15%
ยางพารา (ภาคเกษตร)	0.004%	41.091%	0.013%
อุตสาหกรรมยางแท่งและยางแผ่น(28.)	0.086%	24.113%	0.235%
อุตสาหกรรมยางล้อยานพาหนะและท่อยาง (29.)	0.087%	26.094%	0.237%
อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยางประเภทอื่น ๆ(30.)	0.032%	23.287%	0.086%

ตารางที่ (2) การเพิ่มขึ้นของปริมาณผลผลิตของผลิตภัณฑ์ยาง และยางพาราภาคเกษตร

	เพิ่มอัตราภาษีนำเข้า		
	5%	10%	15%
ยางพารา (ภาคเกษตร)	0.012%	3.379%	0.033%
อุตสาหกรรมยางแท่งและยางแผ่น(28.)	0.021%	0.553%	0.060%
อุตสาหกรรมยางล้อยานพาหนะและท่อยาง (29.)	0.030%	13.271%	0.082%
อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยางประเภทอื่น ๆ(30.)	0.004%	3.043%	0.011%

ตารางที่ (3) การเพิ่มขึ้นของปริมาณผลผลิตของผลิตภัณฑ์ยาง และยางพาราภาคเกษตร
เฉพาะในตลาดภายในประเทศ

	เพิ่มอัตราภาษีนำเข้า		
	5%	10%	15%
ยางพารา (ภาคเกษตร)	0.014%	4.925%	0.036%
อุตสาหกรรมยางแท่งและยางแผ่น(28.)	0.037%	3.640%	0.099%
อุตสาหกรรมยางล้อยานพาหนะและท่อยาง (29.)	0.040%	22.357%	0.111%
อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยางประเภทอื่น ๆ(30.)	0.006%	6.217%	0.015%

ตารางที่ (4) การเปลี่ยนแปลงปริมาณนำเข้าผลผลิตของผลิตภัณฑ์ยาง และยางพาราภาค
เกษตร

	เพิ่มอัตราภาษีนำเข้า		
	5%	10%	15%
ยางพารา (ภาคเกษตร)	0.002%	-1.586%	0.006%
อุตสาหกรรมยางแท่งและยางแผ่น(28.)	-0.089%	-0.872%	-0.232%
อุตสาหกรรมยางล้อยานพาหนะและท่อยาง (29.)	-0.158%	-1.484%	-0.415%
อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยางประเภทอื่น ๆ(30.)	-0.079%	-0.743%	-0.205%

ตารางที่ (5) การเปลี่ยนแปลงการจ้างงานของกลุ่มผลิตภัณฑ์ยาง และยางพาราภาคเกษตร

	เพิ่มอัตราภาษีนำเข้า		
	5%	10%	15%
ยางพารา (ภาคเกษตร)	0.003%	6.888%	0.009%
อุตสาหกรรมยางแท่งและยางแผ่น(28.)	0.005%	2.796%	0.014%
อุตสาหกรรมยางล้อยานพาหนะและท่อยาง (29.)	0.007%	9.848%	0.019%
อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยางประเภทอื่น ๆ(30.)	0.001%	3.682%	0.003%

นโยบายการเพิ่มอัตราภาษีนำเข้า (Import tariff) ผลิตภัณฑ์ยาง สามารถส่งเสริมให้เกิดการขยายตัวของตลาดผลิตภัณฑ์ยางภายในประเทศอย่างมีนัยสำคัญ โดยเฉพาะอุตสาหกรรมยางล้อยานพาหนะ และท่อยางที่มีอัตราเติบโต 22.357% การนำเข้าผลิตภัณฑ์ยางในกลุ่มอุตสาหกรรมทั้ง 3 กลุ่ม (28, 29 และ 30) มีการปรับตัวลดลง เมื่อเพิ่มอัตราภาษีนำเข้า ขณะที่ผลกระทบจากการนำเข้าสินค้าผลิตภัณฑ์ยาง มีปริมาณการนำเข้าลดลง 0.872%, 1.484% และ 0.743% ตามลำดับ และปริมาณที่ลดลงน้อยกว่าอัตราภาษีที่เพิ่มขึ้น สะท้อนถึงความคุ้มค่าเชิงนโยบาย

นอกจากนั้น อัตราการจ้างงานมีการปรับตัวเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะเมื่อเพิ่มอัตราภาษีนำเข้า 10% อุตสาหกรรมยางล้อยานพาหนะและท่อยาง มีการจ้างงานเพิ่มขึ้น 9.848% และลดหลั่นกันไปในกลุ่มอุตสาหกรรมยางแท่งและยางแผ่น (28) และผลิตภัณฑ์ยางประเภทอื่น ๆ (30) รวมทั้งเกิดการขยายตัวในการจ้างงานในยางพาราภาคเกษตรอีกด้วย ดังนั้น ระดับที่เหมาะสมและให้ผลประโยชน์ในการขยายตัวที่ดี จะเป็นการใช้นโยบายเพิ่มภาษีนำเข้าผลิตภัณฑ์ยางที่ระดับ 10%

4) นโยบายอื่น ๆ

นโยบายและมาตรการที่มีการวิเคราะห์เพิ่มเติมในการศึกษาผลกระทบการขยายตัวของอุตสาหกรรมยางพาราและอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยาง (Sector 27 ถึง 30) โดยวิเคราะห์ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์และนโยบาย ได้แก่ ราคาน้ำมัน การขาดแคลนแรงงานกรีดยาง ผลผลิตต่อไร่ที่ลดลง และการลดพื้นที่ปลูกยางพารา

อย่างไรก็ตาม เนื่องจากข้อมูลชุดสมการนี้ยังไม่สามารถใส่ตัวแปรตามที่กำหนดไว้ในข้างต้น ผู้วิจัยจึงใช้ตัวแปรทดแทนในการวิเคราะห์ เป็นการลดปริมาณผลผลิตยางพาราเริ่มต้น (Initial Production Output) หรือ XDZ ของ Sector 27 เป็นฐานการวิเคราะห์ผลกระทบ โดยผลการศึกษาพบว่าราคาน้ำมันเพิ่มขึ้น 10% และ 15% จะยังคงไม่มีผลต่อการเพิ่มหรือลดปริมาณผลผลิตยางพาราและผลิตภัณฑ์ยาง รวมทั้งยังไม่มีอิทธิพลต่อการกระตุ้นให้เกิดการปรับราคายางพาราเพิ่มขึ้นหรือลดลงในระยะยาวแต่อย่างใด ซึ่งสอดคล้องกับผลการพยากรณ์ราคายางพาราโดยทั่วไป ที่บ่งชี้ว่าราคาน้ำมันหรือราคายางสังเคราะห์จะมีอิทธิพลกดดันราคายางในช่วงราคาลงขณะที่การปรับตัวเพิ่มขึ้นของราคายางพารานั้นจะเกิดจากแรงกระตุ้นด้านอุปสงค์ในตลาดเป็นปัจจัยสำคัญ นอกจากนี้ผลการวิเคราะห์ยังแสดงให้เห็นว่า ราคาน้ำมันที่ปรับเพิ่มขึ้นนั้นส่งผลต่ออัตราแลกเปลี่ยนอ่อนตัวลง 4.28 เปอร์เซ็นต์ และมีผลโดยอ้อมต่อปริมาณการขยายยางพาราในตลาดต่างประเทศ

ในมิติด้านปัจจัยการขาดแคลนแรงงานกรีดยาง ปัจจัยด้านผลผลิตต่อไร่ที่ลดลง และปัจจัยการลดพื้นที่ปลูกตามกรอบนโยบายและมาตรการของรัฐบาลนั้น โดยคาดว่าจะมีผลต่อปริมาณผลผลิตยางพาราออกสู่ตลาดลดลง และมีผลต่อราคายางพาราโดยรวมในที่สุด โดยใช้ตัวแปรการปริมาณผลผลิตยางพาราภายในประเทศที่ปรับตัวลดลงในสัดส่วน 10% และ 15% ผลการวิเคราะห์ปรากฏว่า เมื่อกำลังแรงงานกรีดยางลดลง หรือผลผลิตต่อไร่ลดลง หรือลดพื้นที่

ปลูกยาง จะทำให้ผลผลิตยางออกสู่ตลาดลดลงในระดับ 10% และ 15% นั้นจะส่งผลให้ปริมาณยางพาราลดลง แต่ไม่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงราคายางในตลาดโลก ขณะที่จะทำให้ราคายางพาราภายในประเทศสูงกว่าราคายางต่างประเทศในระดับ 0.439% นั้นหมายความว่าเกษตรกรจะสามารถขายผลผลิตได้ราคาสูงขึ้นเล็กน้อย อย่างไรก็ตาม นโยบายหรือการเปลี่ยนแปลงลักษณะนี้จะไม่คุ้มค่า เนื่องจากเป็นการลดศักยภาพการผลิตลงไปถึง 10% ขณะที่ได้ผลตอบแทนกลับคืนในรูปของราคาปรับตัวสูงขึ้นเพียงแค่ 0.439% และควรทำการวิเคราะห์เพิ่มเติมในรายละเอียด

4.2 ผลจากการประชุมระดมความคิดเห็นการพัฒนาอุตสาหกรรมยางพารา

คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการประชุมระดมความคิดเห็นจำนวน 4 ครั้ง ดังนี้

ครั้งที่	การประชุมระดมความคิดเห็นการพัฒนาอุตสาหกรรมยางพารา	วัน – เวลา	หมายเหตุ
1	กลุ่มอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยาง สภาอุตสาหกรรม จ.ระยอง	ศุกร์ที่ 28 สิงหาคม 2563 09:00 – 12:00	ผ่าน ZOOM Meeting
2	กิจการอุตสาหกรรมยาง ผู้ผลิตแปรรูปยางพารา สมาคมยางพาราไทย นักวิชาการ และผู้เชี่ยวชาญ ณ ห้องประชุมสถานีวิทย์ มก. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน	ศุกร์ที่ 11 กันยายน 2563 09:00 – 12:00	ถ่ายทอดสดออกอากาศผ่านทางสถานีวิทย์ มก.
3	กลุ่มอุตสาหกรรมกลาน้ำและปลายน้ำ จ.นครศรีธรรมราช ณ สำนักงานการยางแห่งประเทศไทย จ.นครศรีธรรมราช	พฤหัสบดี 15 ตุลาคม 2563 09:00 – 12:00	
4	กลุ่มผู้ประกอบการยางพารา สมาคมยางพาราไทย สมาคมน้ำยางชั้น นักวิชาการ และผู้เชี่ยวชาญอุตสาหกรรมยาง ณ ห้องประชุมคณะทรัพยากรฯ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ จ.สงขลา	ศุกร์ที่ 16 ตุลาคม 2563 09:00 – 12:00	

จากการประชุมระดมความคิดเห็นทั้ง 4 ครั้ง สามารถประมวลประเด็นสำคัญในการพัฒนาอุตสาหกรรมยางพารา ได้ดังต่อไปนี้

1) การบริหารจัดการ Supply chain ยางพาราของภาครัฐ

การบริหารจัดการระบบยางพาราของประเทศ ภาครัฐควรมองภาพโดยรวมทั้งระบบตลอด Supply chain เพราะอุตสาหกรรมต้นน้ำ กลางน้ำและอุตสาหกรรมปลายน้ำ มีความต้องการที่ต่างกัน มีองค์ความรู้ที่ไม่เท่ากัน โดยอุตสาหกรรมต้นน้ำจะเกี่ยวข้องกับเรื่องของราคา ส่วนอุตสาหกรรมกลางน้ำและปลายน้ำ จะเป็นภาคเอกชนต้องการด้านเสถียรภาพของราคา เพื่อให้สามารถควบคุมต้นทุนการผลิตได้ และควรเน้นทำให้ผลิตภัณฑ์มีคุณภาพสูงขึ้น

รัฐบาลควรให้ความสำคัญในการสนับสนุนจากอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยาง (ยางพารา ปลายน้ำ) โดยดำเนินการย้อนกลับขึ้นไป ด้วยการกำหนดเงื่อนไขสัดส่วน หรือปริมาณในการนำยางพาราเป็นวัตถุดิบในการผลิตผลิตภัณฑ์ เพื่อบริหารให้เป็น Supply chain ที่ต่อเนื่องกันในขณะที่บริษัทเอกชน ควรมีทิศทางเชิงกลยุทธ์ในการช่วยเหลือเกษตรกรและสร้างความเชื่อมั่นต่อนักลงทุน การดำเนินงานนี้จะทำให้อุตสาหกรรมทั้ง 3 ส่วนได้รับประโยชน์สูงสุด และสร้างความเชื่อมโยงจากยางพาราต้นน้ำจนถึงอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยาง (ปลายน้ำ) อย่างมีมูลค่าเพิ่มภายใต้การกำหนดราคารับซื้อยางพาราจากเกษตรกรให้สูงขึ้นอย่างเป็นธรรม

นอกจากนั้น ควรเพิ่มประสิทธิภาพการประสานงานระหว่างหน่วยงานภาครัฐ อาทิ กระทรวงเกษตรฯ กระทรวงอุตสาหกรรม และกระทรวงอุดมศึกษาฯ (นวัตกรรม วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี) ให้สามารถเชื่อมโยงแบ่งปันผลประโยชน์จากภาคอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยาง สู่อุตสาหกรรมยางกลางน้ำ และเกษตรกรชาวสวนยางพาราต้นน้ำ และแก้ไขปัญหาข้อมูลพื้นที่เพาะปลูกยางของภาคราชการ มีตัวเลขไม่แน่นอน ส่งผลต่อการวางแผนนโยบายต่าง ๆ ในท้ายที่สุด

2) การสร้างมูลค่าเพิ่มยางพารา

ภาครัฐควรเน้นสร้างเพิ่มมูลค่าในอุตสาหกรรมยางพาราทั้งในระดับต้นน้ำ กลางน้ำ และอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยาง (ปลายน้ำ) ด้วยงานวิจัยและพัฒนา และทำให้สินค้ามีคุณภาพสูงขึ้น

ในอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยาง(ปลายน้ำ) ควรเน้นสร้างผลิตภัณฑ์ยางที่มีมูลค่าเพิ่มสูงให้หลากหลายมากขึ้น กลุ่มผลิตภัณฑ์ยางทางการแพทย์ กลุ่มผลิตภัณฑ์ยางที่ใช้ในงานวิศวกรรม

และความปลอดภัย เช่น ยางรองแผ่นดินไหว ยางรองกันสะเทือน ยางแผ่นปูใต้ถนน ผลิตภัณฑ์ยางในระบบขนส่งทางราง ฯลฯ ทดแทนการนำเข้าจากต่างประเทศ และเนื่องจากประเทศไทยไม่มีองค์ความรู้ด้านนี้จึงจำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐบาล และส่งเสริมให้เกิดผลิตภัณฑ์ยางที่หลากหลาย เช่น ยางที่ใช้ในงานวิศวกรรมจราจร ยางกะเทาะข้าว แผ่นรองพื้นปศุสัตว์ ยางรองคอสพาน ผลิตภัณฑ์ที่ใช้ในครัวเรือน แผ่นยางปูสระน้ำเพื่อกักเก็บน้ำในครัวเรือนสำหรับช่วงหน้าแล้ง เสื่อไฟฟ้า ป้ายถนน แท่งแบรีเออร์ ยางปูพื้นบ้าน รวมถึงการพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่โดยร่วมมือกับสมาคมสถาปนิกสยาม และหน่วยงานอื่น ๆ

อุตสาหกรรมยางล้อยานพาหนะที่ใช้ปริมาณยางจำนวนมาก ควรให้ความสำคัญกับการขยายการผลิตภายในประเทศให้มากขึ้น ขณะที่ในกลุ่มผลิตภัณฑ์ถุงมือยางควรมุ่งเน้นการผลิตที่มีคุณภาพ และพัฒนานวัตกรรมต่อยอดขึ้นไปโดยเทียบเคียงกับถุงมือยางไนไตร การส่งเสริมอุตสาหกรรมเพิ่มมูลค่ายางพาราเหล่านี้ ผ่านกลไกการให้สิทธิพิเศษ การให้สินเชื่อ สิทธิพิเศษด้านภาษีทั้งด้านผู้ผลิต และผู้บริโภค เช่น ลดภาษียางล้อรถยนต์ หากใช้ยางแบรนด์ในประเทศ

ส่วนยางพาราดันน้ำที่ควรให้ความสำคัญในการเพิ่มมูลค่าเป็นพิเศษ เช่น ยางพาราดันน้ำที่เป็นน้ำยาง (Latex) พัฒนาเป็นวัตถุดิบมีคุณภาพสูง พัฒนาให้เป็นวัตถุดิบที่ดีตั้งแต่เริ่มต้นที่มีมาตรฐานรับรอง สามารถใช้ทำเป็นถุงมือยางการแพทย์ ผลิตภัณฑ์ทางการแพทย์ ถุงมือยาง non-allergic ถุงยางอนามัย และผลิตภัณฑ์คุณภาพสูงได้อย่างหลากหลาย

ภาครัฐควรส่งเสริมการวิจัยพัฒนายางพาราให้เพิ่มขึ้น และก้าวทันงานวิจัยยางสังเคราะห์อยู่เสมอ เพื่อทำให้มีคุณภาพสูงขึ้น และส่งเสริมให้มีการใช้ทั้งยางธรรมชาติ และยางสังเคราะห์ที่เสริมกัน ไปด้วยกัน โดยหาจุดเด่น จุดด้อยของแต่ละชนิดแล้วเสริมการใช้งานกัน

ภาครัฐควมส่งเสริมและลงทุนในงานวิจัยและพัฒนาอุตสาหกรรมยาง เน้นสร้างมูลค่าเพิ่มและนวัตกรรมต่าง ๆ ที่มีผลต่อความสามารถในการแข่งขันของประเทศ การนำความรู้จากงานวิจัยมาใช้ประโยชน์และต่อยอด เพื่อนำไปสู่การพัฒนาอุตสาหกรรมยางพารารวมทั้งแก้ไขอุปสรรคทางระเบียบกฎหมาย และงบประมาณ และส่งเสริมธุรกิจโดยใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีเรื่องยางพาราโดยพัฒนาออกมาในรูปของผลิตภัณฑ์ให้มากขึ้น

3) การสร้างอุปสงค์ยางพาราภายในประเทศ

ภาครัฐควรเป็นผู้ริเริ่มส่งเสริมการใช้ยางพาราภายในประเทศ โดยเพิ่มการใช้ยางในหน่วยงานภาครัฐ และสร้างให้เกิดความยั่งยืนด้วยการปรับปรุงระเบียบการจัดซื้อจัดจ้าง การ

ประมูลงาน และ/หรือ กำหนดหลักเกณฑ์ที่อำนวยความสะดวกที่เหนือกว่าหรือให้แต้มต่อ แก่
ผลิตภัณฑ์ยางที่ผลิตภายในประเทศ อันสอดคล้องกับนโยบายหลักการใช้ยางภายในประเทศ
โดยใช้งบประมาณตามปกติ และไม่ควรรอคาดหวังการใช้เงิน CESS ในการพัฒนาอุตสาหกรรม
ยางพาราอย่างเดียว เนื่องจากไม่เพียงพอ

ควรส่งเสริมภาคเอกชนกิจการแปรรูปผลิตภัณฑ์ยางเพิ่มมากขึ้น โดยใช้กลไกภาษี
สินเชื่อ และแก้ไขกฎระเบียบที่ยุ่งยากอันเป็นอุปสรรคขัดขวางการเติบโตของธุรกิจ และ ส่งเสริม
ผลิตสินค้าให้มีคุณภาพได้มาตรฐานมากขึ้น และเพิ่มจำนวนมาตรฐานผลิตภัณฑ์ยาง

และควรส่งเสริมให้มียางล้อยานพาหนะที่เป็นยี่ห้อกิจการไทยมากขึ้น ผลิตเพื่อส่งออก
โดยใช้ศูนย์ทดสอบยางได้ตามมาตรฐานสากลในปัจจุบัน โดยพัฒนาคุณภาพหาจุดแข็งใหม่ๆ ใน
เรื่องของสิ่งแวดลอม ลดมลพิษ/ ลดเสียง เหนือกว่าผู้ผลิตรายใหญ่ เนื่องจากช่วงที่เศรษฐกิจไม่ดี
อายุของรถ Life Cycle จะยาวนานขึ้น นั้นหมายความว่า เป็นโอกาสของยางอะไหล่รถยนต์ใน
ประเทศ และพัฒนา Supply chain ยางพาราให้เชื่อมต่อกับอุตสาหกรรมยานยนต์

นอกจากนั้น ในส่วนตลาดของผลิตภัณฑ์ยางมือยางที่เติบโตอย่างรวดเร็วจากสถานการณ์
แพร่ระบาดของ COVID-19 ภาครัฐควรส่งเสริมอุตสาหกรรมยางมือยาง และการสร้างอุปสงค์
ภายในประเทศของยางมือยางธรรมชาติที่มีโปรตีนไม่เกินมาตรฐานได้แล้ว เพื่อไปแข่งขันกับยาง
ไนไตร และส่งเสริมและวิจัยการทำยางมือยางผ่าตัดที่ใช้ยางธรรมชาติ 100 % ที่จะต้องใช้
เทคโนโลยีในการผลิตที่สูง

4) ทิศทางยุทธศาสตร์ยางพารา

สถานการณ์เศรษฐกิจและการแข่งขันที่เปลี่ยนไป และผลกระทบจาก COVID-19
ภาครัฐควรปรับยุทธศาสตร์ยางพาราใหม่ให้มีทิศทางที่ชัดเจน และควรมียุทธศาสตร์ขับเคลื่อน
อุตสาหกรรมยางมือยางพาราอย่างเร่งด่วน ด้วยการสร้าง Product Champion ที่ได้รับการ
สนับสนุนโดยภาครัฐอย่างเต็มที่

นอกจากนี้ ภาครัฐควรใช้กลไกการบริหาร Suppl chain ยางพาราอย่างเป็นระบบ และ
เน้นเพิ่มอุปสงค์การใช้ยางพาราภายในประเทศ แทนที่การแก้ไขปัญหาราคายางพาราตกต่ำด้วย
การลดพื้นที่ปลูก เพราะทำให้ประเทศไทยเสียส่วนแบ่งทางการตลาดในระดับโลก และควรมี
เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์มุ่งเพิ่มสัดส่วนการใช้ยางธรรมชาติต่อยางสังเคราะห์ให้สูงขึ้น จากเดิม
สัดส่วน 30:70 ให้เป็น 40:60 ในระยะเวลา 5 ปี ต่อจากนี้ และประชาสัมพันธ์ให้ทั่วโลก

ตระหนักถึงผลกระทบจากขยะผลิตภัณฑ์ยางสังเคราะห์ใช้เวลาย่อยสลายยาวนานหลายร้อยปี และกลายเป็นฝุ่นขนาดเล็ก PM 2.5 และปนเปื้อนอยู่ในห่วงโซ่อาหารของมนุษย์ชาติ

ยุทธศาสตร์สำคัญประการหนึ่ง คือ การจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษ (Special Economic Zones / SEZ) หรือศูนย์กลางยางพาราโลก ที่สามารถตอบสนองสถานการณ์แข่งขันยางพาราได้ดีกว่าการจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรม โดยเอามาใช้ในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ รวมถึงการจัด Zoning ซึ่งปัจจุบัน ไทยเป็นผู้ผลิตยางล้อยานพาหนะรายใหญ่ในเอเชียอยู่แล้ว รองจากจีน และอินเดีย แต่นโยบายของภาครัฐกิจที่อาจเปลี่ยนแปลงไปหลังจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด 19 ที่อาจจะไม่มีการรวมศูนย์การผลิตเพราะมีความเสี่ยง

5) การเสริมสร้างความเข้มแข็งสถาบันเกษตรกรและชุมชน

ควรมีนโยบายส่งเสริมความร่วมมือด้านยางพาราระหว่างภาคเอกชน สถาบันเกษตรกร และสถาบันการศึกษา เพื่อส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาร่วมกัน เชื่อมโยงกับการสร้างสิ่งประดิษฐ์ หรือองค์ความรู้ ผลิตภัณฑ์ สูตรคอมพิวเตอร์ ในระดับในวิทยาลัย/มหาวิทยาลัย โดยการกำหนด เป็นหัวข้อให้นักศึกษาเป็นผู้ศึกษาวิจัย พัฒนาในห้องทดลองของมหาวิทยาลัย เป็นการกระจาย องค์ความรู้ หรืองานวิจัย

ควรส่งเสริมให้เกษตรกรสามารถผลิตคอมพิวเตอร์ได้เองในครัวเรือน ในชุมชน และต่อยอดเป็นผลิตภัณฑ์ ส่งเสริมให้มีการผลิตยางธรรมชาติที่มีคุณภาพดียิ่งขึ้น สามารถนำไปใช้ในอุตสาหกรรมกลางน้ำและอุตสาหกรรมปลายน้ำได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งควรส่งเสริมให้ ภาครัฐกิจเข้ามา มีบทบาทช่วยเหลือเกษตรกรด้วย ไม่ปล่อยให้เกษตรกรดำเนินการเพียงลำพัง

6) บทบาทของการยางแห่งประเทศไทย (กยท.)

กยท. ควรดำเนินการแก้ไขปัญหาลดผลผลิตต่อไร่ที่มีแนวโน้มที่ลดต่ำลง อันเป็นปัญหาของ เกษตรกรชาวสวนยางโดยรวม โดยพัฒนาปรับปรุงคุณภาพของดินที่เพาะปลูก และแหล่งน้ำให้มี ความอุดมสมบูรณ์เหมาะต่อการปลูกยาง

และพัฒนาประสิทธิภาพตลาดกลาง ของ กยท. ให้มีความสามารถควบคุมและรับรองคุณภาพ ยางพาราที่ผ่านตลาดได้ อย่างเป็นระบบและมีมาตรฐาน รวมทั้งการจัดทำโกดังเก็บยางพารา เพื่อให้เกิดอำนาจต่อรอง และสนับสนุนสินเชื่อชะลอขายยางแก่เกษตรกร รวมทั้งการพัฒนา ตลาดซื้อขายล่วงหน้าแบบส่งมอบจริงที่เชื่อมโยงเชื่อมตลาด spot และตลาด Future และนำ

นวัตกรรมและเทคโนโลยีใหม่ ๆ เข้ามาใช้ เช่น AI Mobile application Big Data ในการบริหารจัดการ โดยสร้าง Platform การซื้อขายยาง ให้ทางผู้ซื้อปลายทางต้องการซื้อสินค้าแบบไหน ควรให้มีความสอดคล้องกัน ระหว่างผู้ซื้อและผู้ขาย อันเป็นการสร้างตลาดออนไลน์ และเป็นการเชื่อมโยงกันระหว่างนวัตกรรม เทคโนโลยี กับยางพารา

นอกจากนั้น ควรสื่อสารประชาสัมพันธ์ถึงข้อดีของการซื้อ-ขายยางผ่านตลาดกลาง และเพิ่มปริมาณยางพาราเข้ามาซื้อขายผ่านตลาดกลาง กยท. และเพิ่มบทบาท Business unit ในการบริหารจัดการเสถียรภาพราคายาง

นอกจากนี้ กยท. ควรพัฒนารูปแบบที่ชัดเจนของการทำสวนยางแบบผสมผสาน และสวนยางที่จะจัดทำมาตรฐาน FSC และควรพัฒนาบทบาทให้เข้มแข็งขึ้น ต้องปรับกฎระเบียบนโยบาย และอื่น ๆ เพื่อส่งเสริมภาคธุรกิจให้เข้มแข็ง และควรต้องพัฒนาทั้งระบบ Supply chain ยางพารา ซึ่งประกอบด้วย เกษตรกร สถาบันเกษตรกร และผู้ประกอบการ รวมทั้งอาจจะเพิ่มน้ำหนักการสนับสนุนผู้ประกอบการมากขึ้น อาทิ ผู้ประกอบกิจการถลุงมียาง และพัฒนาการร่วมลงทุนกับผู้ประกอบการที่มีแนวคิดโครงการที่ดี รวมทั้งอาจจะจัดทำพันธบัตรยางพารา ออกโดยมียางพาราอยู่ใน stock เป็นสิ่งค้ำประกัน เพื่อเสริมสภาพคล่องแก่ผู้ประกอบการค้ายาง โดยมีเงื่อนไขการรับซื้อยางในราคาที่เป็นธรรม

6. สรุปผลการศึกษา

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีมุ่งหมายสำคัญในการสร้างสรรค์อุตสาหกรรมยางพาราให้มีความเข้มแข็ง และยกระดับขีดความสามารถทางการแข่งขันของอุตสาหกรรมได้อย่างยั่งยืน โดยใช้กลไกเชิงนโยบายในการเพิ่มสัดส่วนการใช้ยางพาราภายในประเทศ โดยศึกษารูปแบบนโยบายและมาตรการที่เหมาะสมและเป็นไปได้ ในระยะสั้นและระยะยาว ที่จะทำให้เกิดการขยายตัวของอุตสาหกรรมแปรรูปยางพารา รวมทั้งแนวทางการพัฒนาสถาบันเกษตรกรให้เชื่อมโยงสู่อุตสาหกรรมแปรรูปยางพาราในภาพรวมของประเทศ และศึกษาผลกระทบจากนโยบายการส่งเสริมสนับสนุนการขยายภาคอุตสาหกรรมแปรรูปยางพาราและผลิตภัณฑ์ยาง ที่มีต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศและการจ้างงาน รวมทั้งความคุ้มค่าของนโยบาย

อุตสาหกรรมยางพาราไทยเติบโตอย่างไรรู้ยุทธศาสตร์ต่อเนื่องเป็นเวลายาวนาน ผลผลิตยางพาราของไทยมากกว่าร้อยละ 80 ส่งออกเป็นยางแปรรูปขึ้นต้น ยางพาราไทยในภาพรวมมีความไม่สมดุลระหว่างปริมาณการผลิตและการใช้ ในปี 2560 มูลค่าส่งออกยางพาราวัตถุดิบ

เท่ากับ 204,556 ล้านบาท (4.443 ล้านตัน) ขณะที่มูลค่าผลิตภัณฑ์ยางเท่ากับ 251,091 ล้านบาท (0.653 ล้านตัน) ใช้ปริมาณยางเป็นสัดส่วน 6.80 ต่อ 1 เท่า อันแสดงให้เห็นโอกาสเพิ่มมูลค่ายางพาราไทยอย่างยิ่ง

สิ่งนี้ทำให้ประเทศไทยมีอำนาจต่อรองต่ำและไม่สามารถกำหนดราคาขายที่เหมาะสมได้ เนื่องจากอำนาจทางการตลาดจะเป็นของผู้ซื้อที่มีบทบาทกำหนดราคา อีกทั้งยางพาราวัตถุดิบมีสินค้าทดแทนจำนวนมากและมีประเทศคู่แข่งมากขึ้น อิทธิพลของตลาดโลกเข้ามามีบทบาทกำหนดราคายางพาราภายในประเทศ ทำให้ราคายางผันผวนและตกต่ำอันส่งผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่เกษตรกร โครงสร้างการผลิตรูปแบบนี้ถือเป็นความเสี่ยงของประเทศอย่างมาก ยิ่งสัดส่วนส่งออกยางพาราวัตถุดิบมากเท่าใดก็จะยิ่งเพิ่มความเสี่ยงพึ่งพาตลาดต่างประเทศมากขึ้นเท่านั้น และไม่เป็นผลดีต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมไทยในระยะยาว

ดังนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพัฒนาโครงสร้างอุตสาหกรรมต่อเนื่องเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มยางพารา จากวัตถุดิบในระดับต้นน้ำ สู่ภาคอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยาง และผลิตภัณฑ์เชิงนวัตกรรม และพัฒนาให้มีกิจการอุตสาหกรรมแปรรูปยางพาราจำนวนมากเพียงพอเพื่อสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจอุตสาหกรรม และความสามารถพึ่งพาตนเองได้อันถือเป็นการกระจายความเสี่ยงที่สำคัญ และจำเป็นต้องสร้างการเชื่อมโยงผลผลิตยางพาราจากภาคเกษตรกรรมสู่อุตสาหกรรมเพิ่มมูลค่าได้อย่างแท้จริง และให้เป็นส่วนหนึ่งของห่วงโซ่คุณค่า (Value chain) ภาคอุตสาหกรรมยานยนต์ (ใช้ยางพาราร้อยละ 66) อุตสาหกรรมถุงมือยาง(ร้อยละ 12.66) อุตสาหกรรมยางยืดและยางรัด(ร้อยละ 16.83) และอุตสาหกรรมอื่น ๆ (ร้อยละ 5)

หลายแนวคิดมีการบ่งชี้ว่าหากมีการพัฒนาอุตสาหกรรมยางพาราจะทำให้เกิดการขยายตัวทางด้านเศรษฐกิจเป็นอย่างดี และส่งผลต่อเชิงบวกต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมต่อเนื่องอื่น ๆ และการจ้างงานภายในประเทศ ทั้งนี้เป็นเพราะยางพาราเป็นพืชเศรษฐกิจหลักที่เกี่ยวข้องกับครัวเรือนไทยในทุกภูมิภาค รัฐบาลปัจจุบันมีนโยบายผลักดันให้มีการใช้ยางพาราภายในประเทศ มุ่งสู่เป้าหมายสัดส่วนการใช้ยางพาราภายในประเทศ ร้อยละ 30 ภายใน 5 ปี แต่มาตรการยังไม่บังเกิดผลอย่างชัดเจน ดังแสดงให้เห็นจากสัดส่วนการใช้ยางพาราภายในประเทศลดลงจาก ร้อยละ 13.60 ในปี 2559 มาเป็นร้อยละ 12.73 ในปี 2560

ผลการวิเคราะห์แสดงให้เห็นถึงผลกระทบที่มีต่อเศรษฐกิจมหภาคไม่มากนัก โดย (1).นโยบายเพิ่มอัตราค่าธรรมเนียมส่งออกยางพารา (CESS) ไม่สร้างผลกระทบในภาพรวมเศรษฐกิจแต่อย่างใด ขณะที่ (2).นโยบายการใช้ยางพาราภายในประเทศ ในสัดส่วน 30%

สามารถสร้างการเติบโตทางเศรษฐกิจและการจ้างงานได้จำกัด เนื่องจากโครงสร้างการผลิตของอุตสาหกรรมต่อเนื่องยางพาราภายในประเทศยังมีไม่มากนัก จำนวนกิจการแปรรูปสู่ผลิตภัณฑ์ยางยังมีไม่มากและไม่เชื่อมโยงกับภาคเกษตร อีกทั้งมีสัดส่วนการใช้ยางพาราภายในประเทศมีเพียง 14% เท่านั้น สะท้อนให้เห็นว่าอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยางภายในประเทศ ยังขาดความเชื่อมโยงกับวัตถุดิบยางพาราอย่างเพียงพอ

ขณะที่ (3) นโยบายเพิ่มอัตราภาษีนำเข้าผลิตภัณฑ์ยางสร้างให้เกิดผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจมหภาคอย่างมีนัยยะสำคัญ เมื่อเพิ่มอัตราภาษีนำเข้าผลิตภัณฑ์ยาง 3 กลุ่ม คือ อุตสาหกรรมยางแท่งและยางแผ่น(28.) อุตสาหกรรมยางล้อยานพาหนะและท่อยาง(29.) และ อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยางประเภทอื่น ๆ(30.) ระดับภาษีเพิ่มขึ้น 10% จะสร้างผลกระทบที่เหมาะสม โดยสร้างการขยายตัวทางเศรษฐกิจโดยรวม 3.63% คิดเป็นมูลค่า 612,707.70 ล้านบาท ยกกระตือรือร้นราคายางพาราและระดับราคาสินค้าโดยรวมภายในประเทศได้ 2.93% สร้างการจ้างงานเพิ่มขึ้น 6.69%

สำหรับผลกระทบเฉพาะในอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยางและยางพารา ก็เป็นเช่นเดียวกัน (1) นโยบายการเพิ่มอัตราเก็บค่าธรรมเนียมส่งออกยางพารา (CESS) เป็นไปตามหลักคิดเพื่อเพิ่มแรงจูงใจในการส่งออกผลิตภัณฑ์ยางและแปรรูปยางพาราภายในประเทศ โดยคาดว่าจะเกิดการกระตุ้นการแปรรูปภายในประเทศ เนื่องจากไม่เสียค่าธรรมเนียม CESS ในการใช้ยางภายในประเทศ และการส่งออกผลิตภัณฑ์ยาง โดยการจำลองสถานการณ์เพิ่มอัตราค่าธรรมเนียม +5%, +10% และ +15% ตามลำดับ ผลการศึกษาแสดงให้เห็นไปในทิศทางเดียวกันกับนโยบายการเพิ่มสัดส่วนการใช้ยางพาราภายในประเทศ กล่าวคือ ผลกระทบสร้างให้เกิดการขยายตัวของภาคอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยางเกิดขึ้นเพียงเล็กน้อย และไม่มีผลต่อราคายางและราคามูลภัณฑ์ยาง

ขณะที่ (2) นโยบายเพิ่มการใช้ยางพาราภายในประเทศ ในสัดส่วน +10%, +20% และ +30% จากระดับปัจจุบัน สามารถให้ผลการขยายตัวในระยะสั้นเท่านั้น ไม่สามารถเพิ่มปริมาณอุปสงค์ยางพาราได้อย่างยั่งยืน แสดงได้จากปริมาณผลผลิตที่มีการขยายตัวเพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อย (0.001%) ขณะที่ราคามูลภัณฑ์ยางปรับตัวลดลง ในระดับ 0.011%-0.013% สิ่งนี้แสดงให้เห็นว่า แม้เพิ่มสัดส่วนการใช้ยางภายในประเทศ 30% การขับเคลื่อนผลกระทบต่อเนื่องในการสร้างอุปสงค์ของอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยางให้ต่อเนื่องในระบบเศรษฐกิจยังคงมีความจำกัด เนื่องจากโครงสร้างอุตสาหกรรมแปรรูปยางอันเป็นอุตสาหกรรมต่อเนื่องยังขาดการพัฒนาที่

เพียงพอ และประเทศไทยมุ่งเน้นการผลิตยางพาราเพื่อส่งออกเป็นวัตถุดิบต่อเนื่องเป็นระยะเวลายาวนาน ดังนั้น จำเป็นต้องมียุทธศาสตร์ที่ต่อเนื่องในระยะยาว ที่เน้นการเพิ่มอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยางที่เชื่อมโยงการใช้วัตถุดิบยางพารามากยิ่งขึ้น

และ (3) นโยบายการเพิ่มอัตราภาษีนำเข้า (Import tariff) ผลิตภัณฑ์ยาง พบว่าเมื่อเพิ่มอัตราภาษีนำเข้าผลิตภัณฑ์ยางใน 3 กลุ่มอุตสาหกรรม เป็น +5%, +10% และ +15% ตามลำดับ ระดับราคา (Price index) ของผลิตภัณฑ์ยางทุกกลุ่มเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะเมื่ออัตราภาษีนำเข้าผลิตภัณฑ์ยางทั้ง 3 กลุ่มอุตสาหกรรม เพิ่มขึ้น 10% จะทำให้ราคาผลิตภัณฑ์เพิ่มขึ้น 23.287% ถึง 26.094% ขณะที่ราคายางพาราที่เป็นวัตถุดิบจะปรับตัวเพิ่มขึ้น 41.091% และปริมาณผลผลิตของอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยางทั้ง 3 กลุ่มอุตสาหกรรมและยางพาราภาคเกษตรต่างก็ปรับตัวเพิ่มขึ้น โดยผลิตภัณฑ์ยางกลุ่มล้อยานพาหนะและท่อยาง จะมีการขยายตัวมากที่สุด 13.27% สามารถส่งเสริมให้เกิดการขยายตัวของตลาดผลิตภัณฑ์ยางภายในประเทศอย่างมีนัยสำคัญ โดยเฉพาะอุตสาหกรรมยางล้อยานพาหนะ และท่อยางที่มีอัตราเติบโต 22.357% การนำเข้าผลิตภัณฑ์ยาง ในกลุ่มอุตสาหกรรมทั้ง 3 กลุ่ม (28, 29 และ 30) มีการปรับตัวลดลง เมื่อเพิ่มอัตราภาษีนำเข้า ขณะที่ผลกระทบจากการนำเข้าสินค้าผลิตภัณฑ์ยาง มีปริมาณการนำเข้าลดลง 0.872%, 1.484% และ 0.743% ตามลำดับ และปริมาณที่ลดลงน้อยกว่าอัตราภาษีที่เพิ่มขึ้น สะท้อนถึงความคุ้มค่าเชิงนโยบาย และมีอัตราการจ้างงานมีการปรับตัวเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะเมื่อเพิ่มอัตราภาษีนำเข้า 10% อุตสาหกรรมยางล้อยานพาหนะและท่อยาง มีการจ้างงานเพิ่มขึ้น 9.848% และลดหลั่นกันไปในกลุ่มอุตสาหกรรมยางแท่งและยางแผ่น (28) และผลิตภัณฑ์ยางประเภทอื่น ๆ (30) รวมทั้งเกิดการขยายตัวในการจ้างงานในยางพาราภาคเกษตรอีกด้วย ดังนั้น ระดับที่เหมาะสมและให้ผลประโยชน์ในการขยายตัวที่ดี จะเป็นการใช้นโยบายเพิ่มภาษีนำเข้าผลิตภัณฑ์ยางที่ระดับ 10%

ผลสรุปจากการระดมความคิดของผู้เชี่ยวชาญ นักวิชาการ และผู้บริหารในวงการอุตสาหกรรมยาง สรุปได้ว่าการบริหารระบบยางพาราของประเทศ ควรบริหารจัดการทั้งระบบตลอด Supply chain รัฐบาลควรให้ความสำคัญในการสนับสนุนจากอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยาง (ยางพาราปาล์มน้ำ) โดยย้อนกลับสู่ต้นน้ำ ด้วยกำหนดเงื่อนไขปริมาณใช้ยางพาราในการผลิตผลิตภัณฑ์ สร้างความเชื่อมโยง และกำหนดราคาซื้อขายอย่างเป็นธรรม และเน้นสร้างเพิ่มมูลค่าในอุตสาหกรรมยางพาราทั้งในระดับต้นน้ำ กลางน้ำ และผลิตภัณฑ์ยาง (ปาล์มน้ำ) ด้วยงานวิจัยและพัฒนา ทำให้สินค้ามีคุณภาพสูงและหลากหลายมากขึ้น กลุ่มผลิตภัณฑ์ยาง

การแพทย์ กลุ่มผลิตภัณฑ์ยางในงานวิศวกรรม กลุ่มยางล้อยานพาหนะใช้ปริมาณอย่างมากควรขยายการผลิต กลุ่มถุงมือยางควรเน้นคุณภาพและนวัตกรรม และพัฒนาน้ำยาง (Latex) เป็นวัตถุดิบที่มีคุณภาพสูงมีมาตรฐานรับรอง และส่งเสริมวิจัยพัฒนายางพาราให้ก้าวทันยางสังเคราะห์อยู่เสมอ

ควรมีการส่งเสริมการใช้ยางพาราภายในประเทศโดยหน่วยงานภาครัฐ ปรับปรุงระเบียบการจัดซื้อจัดจ้าง กำหนดหลักเกณฑ์ที่ให้แต้มต่อแก่ผลิตภัณฑ์ยางภายในประเทศ และส่งเสริมแปรรูปผลิตภัณฑ์ยางเพิ่มขึ้น และแก้ไขกฎระเบียบที่ขัดขวางการเติบโต และส่งเสริมผลิตภัณฑ์ยางคุณภาพตามมาตรฐานมากขึ้น และส่งเสริมให้มียางล้อยานพาหนะที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมมากขึ้น และพัฒนา Supply chain ยางพาราให้เชื่อมต่อกับอุตสาหกรรมยานยนต์ และส่งเสริมอุตสาหกรรมถุงมือยางและสร้างอุปสงค์ภายในประเทศของถุงมือยางธรรมชาติที่มีโปรตีนไม่เกินมาตรฐาน และส่งเสริมวิจัยการทำถุงมือยางผ่าตัดที่ใช้ยางธรรมชาติ 100 % และควรปรับยุทธศาสตร์ยางพาราใหม่ให้ชัดเจน และขับเคลื่อนอุตสาหกรรมถุงมือยางพาราอย่างเร่งด่วน สร้าง Product Champion และมีเป้าหมายเพิ่มสัดส่วนการใช้ยางธรรมชาติต่อยางสังเคราะห์ จาก 30:70 ให้เป็น 40:60 ในระยะเวลา 5 ปี และประชาสัมพันธ์ให้ทั่วโลกตระหนักถึงผลกระทบจากขยะผลิตภัณฑ์ยางสังเคราะห์ จัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษ (Special Economic Zones / SEZ) และสร้างความเข้มแข็งสถาบันเกษตรกรและชุมชนระหว่างภาครัฐ เอกชน และสถาบันการศึกษา ทำให้สามารถผลิตคอมปาวนด์ในครัวเรือน ชุมชน และต่อยอดเป็นผลิตภัณฑ์ และให้ภาคธุรกิจเข้ามามีบทบาทช่วยเหลือเกษตรกร

การยางแห่งประเทศไทย (กยท.) ควรดำเนินการแก้ไขปัญหาลดผลผลิตต่อไร่ที่มีแนวโน้มที่ลดลง และพัฒนาประสิทธิภาพตลาดกลาง ให้มีความสามารถควบคุมและรับรองคุณภาพยางพาราอย่างเป็นระบบและมีมาตรฐาน จัดทำโกดังเก็บยางพาราและสนับสนุนสินเชื่อชะลอขายยาง อีกทั้งพัฒนาตลาดซื้อขายล่วงหน้าแบบส่งมอบจริงที่เชื่อมโยงตลาด spot และตลาด Future และสร้าง Platform การซื้อขายยางเป็นตลาดออนไลน์ และเพิ่มปริมาณยางพาราซื้อขายผ่านตลาดกลาง และเพิ่มบทบาท Business unit พัฒนารูปแบบสวนยางแบบผสมผสาน และสวนยางมาตรฐาน FSC และกฎระเบียบ นโยบาย และอื่น ๆ เพื่อส่งเสริมภาคธุรกิจให้เข้มแข็ง และเพิ่มน้ำหนักการสนับสนุนผู้ประกอบการมากขึ้น

7. ข้อเสนอเชิงนโยบาย

เพื่อให้ยางพาราไทยมีความสามารถในการแข่งขันได้อย่างยั่งยืน ภายใต้สถานการณ์แข่งขันที่เปลี่ยนแปลงไปหลังจากการแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา (COVID-19) ควรที่จะต้องมีการออกแบบยุทธศาสตร์ยางพาราใหม่ และดำเนินนโยบายดังต่อไปนี้

☐ เพิ่มการใช้ยางพาราภายในประเทศ

ภาครัฐควรดำเนินนโยบายการใช้ยางพาราภายในประเทศ ในสัดส่วน 30% อย่างต่อเนื่อง แม้ว่าจะสามารถสร้างการเติบโตทางเศรษฐกิจและการจ้างงานบางส่วนในระยะสั้น เนื่องจากโครงสร้างการผลิตของอุตสาหกรรมต่อเนื่องยางพาราภายในประเทศยังมีไม่มากนัก และยังขาดการเชื่อมโยงกับภาคเกษตร แต่เมื่อเพิ่มการใช้ยางต่อเนื่องเป็นในระยะยาว จะเป็นการพัฒนาระบบอุตสาหกรรมต่อเนื่องยางพาราขึ้นมาตามลำดับ และภาครัฐควรปรับปรุงระเบียบการจัดซื้อจัดจ้าง กำหนดหลักเกณฑ์ที่ให้แต้มต่อแก่ผลิตภัณฑ์ยางภายในประเทศ และส่งเสริมแปรรูปผลิตภัณฑ์ยางเพิ่มขึ้น และแก้ไขกฎระเบียบที่ขัดขวางการเติบโต และส่งเสริมผลิตภัณฑ์ยางคุณภาพตามมาตรฐานมากขึ้น และพัฒนา Supply chain ยางพาราให้เชื่อมต่อกับอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยางต่าง ๆ อาทิ ยานยนต์ ถังมือยาง ฯลฯ โดยใช้มาตรการ Offset เป็นโครงการชดเชยสำหรับการจัดซื้อผลิตภัณฑ์ยางภายในประเทศโดยหน่วยงานภาครัฐ มุ่งเป้าหมายที่ผลิตภัณฑ์ยาง 9 รายการ ดังแสดงในตารางที่ 33 (ซึ่งจำเป็นต้องศึกษารายละเอียดต่อไป) การดำเนินโครงการใช้ยางพาราภายในประเทศโดยหน่วยงานภาครัฐนี้ ควรมีการกำหนดเป้าหมายทุกปี ในระยะ 3 ปี เพื่อมุ่งเป้าหมายเพิ่มสัดส่วนการใช้ยางพาราภายในประเทศให้ได้ถึง 30% ของผลผลิตยางทั้งหมด อย่างไรก็ตาม เป้าหมายของนโยบายนี้ คือ การเพิ่มอุตสาหกรรมแปรรูปยางพาราภายในประเทศ ไม่ใช่เฉพาะการใช้ยางพาราของภาครัฐ จึงควรมีการส่งเสริมการลงทุนโดยเป็นไปในรูปแบบ BOI+ มุ่งเป้าอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยาง เพื่อทดแทนการนำเข้าจากต่างประเทศ

□ เพิ่มอัตรากำหนดนำเข้าผลิตภัณฑ์ยาง

ภาครัฐควรมีนโยบายเพิ่มอัตรากำหนดนำเข้าผลิตภัณฑ์ยาง เพิ่มขึ้น 10% เพื่อเป็นกลไกในการสร้างอุตสาหกรรมยางของประเทศ เนื่องจากสามารถสร้างผลกระทบเชิงบวกต่อระบบเศรษฐกิจมหภาคอย่างมีนัยยะสำคัญ โดยสร้างการขยายตัวทางเศรษฐกิจโดยรวม 3.63% คิดเป็นมูลค่า 612,707.70 ล้านบาท ยกย่องระดับราคายางพาราและระดับราคาสินค้าโดยรวมภายในประเทศได้ 2.93% สร้างการจ้างงานเพิ่มขึ้น 6.69%

อย่างไรก็ตาม ข้อตกลงการค้าระหว่างประเทศภายใต้กรอบ WTO อาจจะเป็นข้อจำกัดในการดำเนินนโยบายเพิ่มอัตรากำหนดนำเข้าผลิตภัณฑ์ยาง และอาจจะต้องดำเนินการในรูปแบบมาตรการที่ไม่ใช่ภาษี (Non-tariff barrier) ในขนาดเทียบเท่ากันในระดับ 10% การดำเนินงานนี้จำเป็นต้องศึกษาในรายละเอียดเพิ่มเติมต่อไป และจำเป็นต้องวิเคราะห์ว่าแต่ละสาขาเศรษฐกิจที่มีความต้องการใช้ผลิตภัณฑ์ยางมาก-น้อยเพียงใด อันเป็นการทดแทนความต้องการใช้ด้วยผลิตภัณฑ์ยางภายในประเทศ

นอกจากนั้น การใช้กลไกความร่วมมือพหุมิตรทางการค้าของอาเซียน ภายใต้กรอบความร่วมมือ RCEP (Regional Comprehensive Economic Partnership) หรือข้อตกลงหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจที่ครอบคลุมระดับภูมิภาค (RCEP) เป็นข้อตกลงที่จะขยายและกระชับการมีส่วนร่วมของอาเซียน กับออสเตรเลีย จีน ญี่ปุ่น เกาหลี และนิวซีแลนด์ ที่สามารถนำมาใช้ได้ เนื่องจากว่ายังผลผลิตยางพารานั้นกว่า 70% ของโลก เป็นผลผลิตจากประเทศสมาชิกอาเซียน เนื่องจากข้อตกลง RCEP สนับสนุนระบบการค้าขายพหุภาคีที่เปิดกว้างครอบคลุม และเป็นไปตามกฎ โดยมิติด้านการค้าสินค้า มีองค์ประกอบสำคัญที่ควบคุมการนำเข้าสินค้าไปใช้ – ข้อผูกพันที่เกี่ยวข้องเพื่อบรรลุนโยบายเปิดเสรีทางการค้าในระดับสูงระหว่างประเทศภาคีเหล่านี้ รวมถึงการให้การปฏิบัติในระดับชาติกับสินค้าของอีกฝ่ายหนึ่ง การลดหรือกำจัดการกีดกันทางการค้า และการรับสินค้าชั่วคราวแบบปลอดภาษี และอื่น ๆ

ภายใต้ข้อจำกัดจากข้อตกลงทางการค้า นโยบายนี้อาจพิจารณาให้การอุดหนุนผลิตภัณฑ์ยางภายในประเทศในระดับ 10% เทียบเท่าภาษีนำเข้า ในรูปแบบต่างๆ อาทิ ชดเชยดอกเบี้ยเงินกู้ โดยมีเงื่อนไขการใช้ยางพาราภายในประเทศ

นอกจากนี้ ควรเร่งออกมาตรฐานผลิตภัณฑ์ยางให้ครอบคลุมทุกประเภทของผลิตภัณฑ์ เพื่อให้เป็นเครื่องมือในการป้องกันผลิตภัณฑ์ยางนำเข้าที่ไม่ได้มาตรฐาน และใช้กลไกมาตรฐานการตรวจสอบย้อนกลับ (Traceability) เพื่อสนับสนุนการแปรรูปผลิตภัณฑ์

ภายในประเทศที่สามารถตรวจสอบย้อนกลับไปถึงแหล่งต้นกำเนิดวัตถุดิบได้ ควรเร่งรัดการออกมาตรฐานแห่งชาติ (รวมทั้งมาตรฐานตรวจสอบ และมาตรฐานการรับรองระบบงาน) ในกลุ่มผลิตภัณฑ์ยางที่มีการปรับลดภาษีในปีแรก เป็น 0% ก่อนเป็นลำดับแรก อาทิ เช่น 4002 11.00 น้ำยาง (Latex) 4005 ยางผสม (Compound) ชนิดอันวัลคาไนซ์ เป็นต้น และดำเนินมาตรการส่งเสริมอย่างเร่งรัดให้ผู้ประกอบการแปรรูปผลิตภัณฑ์ยางของไทยสามารถผลิตผลิตภัณฑ์ยางได้ตามมาตรฐานเหล่านั้น รวมทั้งอาจจะใช้เงื่อนไขความจำเป็นทางด้านความปลอดภัย สุขภาพ และความมั่นคงภายในประเทศ ในการปกป้องผลิตภัณฑ์ยางภายในประเทศ พร้อมไปกับส่งเสริมเพิ่มการลงทุน โดยกำหนดมาตรการสิทธิประโยชน์แรงจูงใจให้ผู้ลงทุนมากกว่าส่งเสริมการลงทุนตามปกติ ภายใต้เงื่อนไขโครงการการใช้วัตถุดิบยางพาราภายในประเทศ

☐ บริหารจัดการยางพาราทั้งระบบตลอด Supply chain

ภาครัฐควรมีการบริหารจัดการทั้งระบบตลอด Supply chain เนื่องจากการเชื่อมต่อกันระหว่างยางพาราวัตถุดิบกับอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยาง ยังคงมีจำนวนน้อยและยังไม่เข้มแข็งเพียงพอ โดยรัฐบาลควรให้ความสำคัญในการสนับสนุนจากอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยาง (ยางพาราปลายน้ำ) โดยย้อนกลับสู่ต้นน้ำ ด้วยกำหนดเงื่อนไขปริมาณใช้ยางพาราในการผลิตผลิตภัณฑ์ สร้างความเชื่อมโยง และกำหนดราคารับซื้ออย่างเป็นธรรม และเน้นสร้างเพิ่มมูลค่าในอุตสาหกรรมยางพาราทั้งในระดับต้นน้ำ กลางน้ำ และผลิตภัณฑ์ยาง (ปลายน้ำ) ด้วยงานวิจัยและพัฒนา ทำให้สินค้ามีคุณภาพสูงและหลากหลายมากขึ้น รวมทั้งจัดทำระบบฐานข้อมูลยางพารา และผลิตภัณฑ์ยางให้เป็น Big Data ตลอดทั้ง Supply chain และใช้กลไกทางกฎหมาย ตามพระราชบัญญัติควบคุมยางปี 2542 ในการบริหารจัดการอย่างทั้งระบบ โดยใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เก็บข้อมูลยางพาราทั่วประเทศ เพื่อใช้เป็นข้อมูลการบริหารจัดการ ดังนั้น จำเป็นต้องลงทุนพัฒนาระบบฯ ในหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง คือ กรมวิชาการเกษตร กรมศุลกากร การยางแห่งประเทศไทย และหน่วยงานอื่นๆ และจัดทำมาตรการตรวจสอบย้อนกลับ traceability สำหรับยางที่ใช้ในการใช้วัตถุดิบภายในประเทศ โดยใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศยางพาราจากระดับเกษตรกรต้นน้ำ ถึงระดับผลิตภัณฑ์ยางปลายน้ำ

นอกจากนั้น ผลกระทบจากสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงและนโยบายอื่น ๆ ได้แก่ ราคาน้ำมันเพิ่มขึ้น 10% และ 15% จะยังคงไม่มีผลต่อการเพิ่มหรือลดปริมาณผลผลิตยางพาราและ

ผลิตภัณฑ์ยาง รวมทั้งยังไม่มีอิทธิพลต่อการกระตุ้นให้เกิดการปรับราคายางพาราเพิ่มขึ้นหรือลดลงในระยะยาวแต่อย่างใด แต่มีผลต่ออัตราแลกเปลี่ยนอ่อนตัวลง 4.28 เปอร์เซ็นต์ และมีผลโดยอ้อมต่อปริมาณการขายยางพาราในตลาดต่างประเทศ

ในมิติด้านปัจจัยการขาดแคลนแรงงานกรีดยาง ปัจจัยด้านผลผลิตต่อไร่ที่ลดลง และปัจจัยการลดพื้นที่ปลูกตามกรอบนโยบายและมาตรการของรัฐบาลนั้น ทำให้ผลผลิตยางพาราออกสู่ตลาดลดลง โดยใช้ตัวแปรปริมาณผลผลิตยางพาราภายในประเทศที่ปรับตัวลดลงในสัดส่วน 10% และ 15% ผลการวิเคราะห์ปรากฏว่าไม่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงราคายางในตลาดโลก แต่ทำให้ราคายางพาราภายในประเทศสูงกว่าราคายางต่างประเทศในระดับ 0.439% นั้นหมายความว่าเกษตรกรจะสามารถขายผลผลิตได้ราคาสูงขึ้นเล็กน้อย และนโยบายหรือการเปลี่ยนแปลงลักษณะนี้จะไม่คุ้มค่า เนื่องจากการลดศักยภาพการผลิตลงไปถึง 10% ขณะที่ได้ผลตอบแทนกลับคืนในรูปของราคาปรับตัวสูงขึ้นเพียงแค่ 0.439% และควรทำการศึกษารายละเอียดเพิ่มเติมในครั้งต่อไป

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีมุ่งหมายสร้างสรรค์อุตสาหกรรมยางพาราให้เข้มแข็ง โดยใช้กลไกนโยบายเพิ่มสัดส่วนการใช้ยางพาราภายในประเทศ ศึกษารูปแบบนโยบายที่เหมาะสมที่จะทำให้เกิดการขยายตัวของอุตสาหกรรมแปรรูปยางพารา การพัฒนาสถาบันเกษตรกร และศึกษาผลกระทบจากนโยบายขยายภาคอุตสาหกรรมแปรรูปยางพาราและผลิตภัณฑ์ยางที่มีต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศและการจ้างงาน

ผลศึกษาพบว่านโยบายเพิ่มอัตราค่าธรรมเนียมส่งออกยางพารา (CESS) ไม่สร้างผลกระทบในภาพรวมเศรษฐกิจ ขณะที่นโยบายการใช้ยางพาราภายในประเทศ ในสัดส่วน 30% สร้างการเติบโตทางเศรษฐกิจและการจ้างงานได้จำกัด เพราะโครงสร้างการผลิตของอุตสาหกรรมต่อเนื่องยางพาราในประเทศยังมีไม่มาก ขณะที่นโยบายเพิ่มอัตราภาษีนำเข้าผลิตภัณฑ์ยางสร้างให้เกิดผลกระทบเศรษฐกิจมหภาค เมื่อเพิ่มอัตราภาษี 10% สร้างการขยายตัวรวม 3.63% มูลค่า 612,707.70 ล้านบาท ยกยัดบราคา 2.93% จ้างงานเพิ่มขึ้น 6.69% ราคาผลิตภัณฑ์ยางเพิ่มขึ้น 23.287% - 26.094% ราคายางพาราวัตถุดิบเพิ่มขึ้น 41.091% การระดมความคิดเห็นและสัมภาษณ์เชิงลึกพบว่าการบริหารระบบยางพาราของประเทศ ควรบริหารจัดการทั้งระบบตลอด Supply chain รัฐบาลควรให้ความสำคัญในการสนับสนุนจากอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยาง (ยางพาราปลายน้ำ) ย้อนกลับสู่ต้นน้ำ และเน้นสร้างมูลค่าเพิ่มยางพารา ส่งเสริมวิจัยยางพาราให้ก้าวหน้าอย่างสังเคราะห์ เร่งใช้ยางพาราโดยภาครัฐ ปรับปรุงระเบียบการจัดซื้อจัดจ้างกำหนดแต้มต่อแก่ผลิตภัณฑ์ยางภายในประเทศ ปรับยุทธศาสตร์ยางพาราใหม่ และขับเคลื่อนอุตสาหกรรมถุงมือยางพาราเร่งด่วน และมีเป้าหมายเพิ่มสัดส่วนยางธรรมชาติต่อยางสังเคราะห์ เป็น 40:60 ใน 5 ปี และจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษยางพารา และสร้างความเข้มแข็งสถาบันเกษตรกร การยางแห่งประเทศไทย (กยท.) เร่งแก้ไขปัญหาลดผลผลิตต่อไร่ตกต่ำ พัฒนาตลาดกลาง ตลาดซื้อขายล่วงหน้าแบบส่งมอบจริง และสร้าง Platform ซื้อขายยางเป็นตลาดออนไลน์ และเพิ่มปริมาณซื้อขายผ่านตลาดกลาง ส่งเสริมภาคธุรกิจให้เข้มแข็ง และเพิ่มน้ำหนักสนับสนุนผู้ประกอบการมากขึ้น เพื่อให้ยางพาราไทยมีความสามารถในการแข่งขันได้อย่างยั่งยืน ควรดำเนินนโยบาย 1. เพิ่มอัตราภาษีนำเข้าผลิตภัณฑ์ยาง เพิ่มขึ้น 10% 2. บริหารจัดการยางพาราทั้งระบบตลอด Supply chain 3. การใช้ยางพาราภายในประเทศในสัดส่วน 30% อย่างต่อเนื่อง

Abstract

This research objective is to enhance rubber industry foundation using a policy mechanism to increase the share of rubber use in the country. This includes studying of appropriate policy patterns that will lead to the expansion of the rubber processing industry, improving farmer institute and studying the impact from the policy of expanding rubber and rubber products industry on the national economy and employment. The study found that the policy to increase the rubber export fee rate (CESS) did not affect the overall economy. While the domestic policy on rubber of 30% contributes to limited economic growth and employment, because Thailand is lack of the continuous production structure. While the policy to increase tariffs on imported rubber products creates a macroeconomic impact. When the tax rate increased by 10%, a total growth increased by 3.63%, 612,707.70 million baht, which raised price by 2.93%. At the same time, employment increased by 6.69%, rubber product prices increased between 23.287% to 26.094% and raw material prices increased by 41.091%. From expert group brainstorming and in-depth interviews, the result showed that government should integrate rubber supply management of the whole country throughout the entire rubber supply chain.

The government should pay more attention to support the rubber production by switching from downstream rubber to the upstream. This will create value added on rubber products. Simultaneously, government should promote rubber research to keep up with synthetic rubber, accelerate the use of rubber within country, improve the procurement regulations, create new the strategy for rubber growth and production, drive the rubber glove industry and lastly aim to increase the ratio of natural rubber to synthetic rubber to 40:60 in 5 years. On top of that, government should also focus on establishing rubber

special economic zones, strengthening farmer institutions and the Rubber Authority of Thailand (RAOT). In order to strengthen rubber market, government needs to fix problem of low productivity per acre, create the center market and online platform for supplier and consumers to trade future rubber production. With center market to trade, it will help increase producer's earnings, thus, they gain more sustain competitive advantage to world competition.

In conclusion, the main policies that should be implemented are 1. Increasing tariffs on imported rubber products by 10%. 2. Managing rubber systems throughout the supply chain. 3. Using of domestic rubber in the proportion of 30% continuously.

คำนำ

การศึกษานี้มีมุ่งหมายสำคัญในการสร้างสรรค์อุตสาหกรรมยางพาราให้มีความเข้มแข็ง และยกระดับขีดความสามารถทางการแข่งขันของอุตสาหกรรมได้อย่างยั่งยืน โดยใช้กลไกเชิงนโยบายในการเพิ่มสัดส่วนการใช้ยางพาราภายในประเทศ โดยศึกษารูปแบบนโยบายและมาตรการที่เหมาะสมและเป็นไปได้ ในระยะสั้นและระยะยาว ที่จะทำให้เกิดการขยายตัวของอุตสาหกรรมแปรรูปยางพารา รวมทั้งแนวทางการพัฒนาสถาบันเกษตรกรให้เชื่อมโยงสู่อุตสาหกรรมแปรรูปยางพาราในภาพรวมของประเทศ และศึกษาผลกระทบจากนโยบายการส่งเสริมสนับสนุนการขยายภาคอุตสาหกรรมแปรรูปยางพาราและผลิตภัณฑ์ยาง ที่มีต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศและการจ้างงาน รวมทั้งความคุ้มค่าของนโยบาย

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาและรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิจากแหล่งที่น่าเชื่อถือ และรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิโดยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก และจัดระดมความคิดเห็นร่วมกับผู้เชี่ยวชาญ ผู้ประกอบการ นักอุตสาหกรรม นักวิชาการ เจ้าหน้าที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐและเอกชนใน จังหวัดระยอง นครศรีธรรมราช สงขลา และกรุงเทพฯ เพื่อทำความเข้าใจบทบาทของนโยบายที่จะส่งต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมยางพาราของไทย และพัฒนาแบบจำลองดุลยภาพทั่วไป (Computable General Equilibrium) ด้วยซอฟต์แวร์ GAMS โดยใช้เมทริกซ์บัญชีสังคมที่พัฒนามาจากตาราง Input-Output และปรับปรุงสู่ปี 2017 และทำการวิเคราะห์นโยบาย 3 กลุ่ม

ทั้งนี้คณะผู้วิจัยขอขอบคุณผู้แทนหน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่ให้ข้อมูลอันเป็นประโยชน์ และผู้เข้าร่วมการประชุมระดมความคิดเห็นทั้ง 4 ครั้งในแต่ละจังหวัด ที่สำคัญขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิ 1.คุณอำนาจ ปะติเส อธิบดีรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ 2. คุณอุทัย สอนหลักทรัพย์ นายกสมาคมสมาพันธ์เครือข่ายชาวสวนยางฯ (สยท.) 3. รศ.ดร.พีรเดช ทองอำไพ ผู้อำนวยการสถาบันคลังสมองของชาติ และผู้ให้ความกรุณาหลาย ๆ ท่านทุกท่านที่มีโอกาสเอ่ยนามได้ครบถ้วน คณะผู้วิจัยต้องขอขอบพระคุณในความกรุณาไว้ ณ ที่นี้

ด้วยจิตคารวะ

ดร.มนต์ชัย พิณจิตตรสมุทรา

คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ ขึ้น ๓ ค่ำ เดือนอ้าย(๑)

สารบัญ

บทสรุปผู้บริหาร (EXECUTIVE SUMMARY).....	3
บทคัดย่อ.....	29
ABSTRACT.....	30
คำนำ 32	
สารบัญ.....	33
สารบัญตาราง.....	35
สารบัญรูป	37
บทที่ 1 บทนำ	38
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา	38
1.2 ผู้รับผิดชอบโครงการ.....	42
1.3 คำสำคัญ (KEYWORD) ของการวิจัย.....	43
1.4 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	43
1.5 ขอบเขตของการวิจัย	44
1.6 แผนการถ่ายทอดเทคโนโลยีหรือผลการวิจัยสู่กลุ่มเป้าหมายเมื่อสิ้นสุดการวิจัย.....	44
1.7 ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (STAKEHOLDER)	45
1.8 ปัจจัยที่เอื้อต่อการวิจัยที่มีอยู่.....	45
บทที่ 2 การทบทวนเอกสารและวรรณกรรม	46
2.1 ข้อมูลยางพาราทั่วโลก และประเทศไทย	48
2.2 สถานการณ์ราคายาง.....	54
2.3 สภาวะอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยาง และไม้ยางพารา.....	58
2.4 การพยากรณ์ราคายาง ปริมาณผลผลิต และปริมาณความต้องการยางทั่วโลก	66
บทที่ 3 กระบวนการดำเนินงานวิจัย.....	68
3.1 วิธีการดำเนินการวิจัย และสถานที่ทำการทดลอง/เก็บข้อมูล	68
3.2 โครงสร้างแบบจำลองดุลยภาพทั่วไป	76
3.3 อุตสาหกรรมหลักรายสาขา และอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	79

3.4	วิธีการ CROSS ENTROPY APPROACH	82
บทที่ 4	ความเชื่อมโยงของอุตสาหกรรมยาง	86
4.1	ห่วงโซ่อุปทานยางพาราไทย	86
4.2	การใช้ยางพาราในอุตสาหกรรมภายในประเทศ	90
4.3	การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ของอุตสาหกรรมยางพาราไทย	94
4.4	แบบจำลอง DIAMOND MODEL ของอุตสาหกรรมยางพาราไทย	98
4.5	มาตรการส่งเสริมการแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ยาง	102
4.6	การจัดทำตารางปัจจัยการผลิตและผลผลิต (INPUT-OUTPUT TABLE) ปี 2558	106
บทที่ 5	วิเคราะห์ผลกระทบจากนโยบายการส่งเสริมขยายภาคอุตสาหกรรมแปรรูปยางพารา และผลิตภัณฑ์ยาง	121
5.1	ผลการวิเคราะห์จากแบบจำลอง	129
5.2	ผลจากการประชุมระดมความคิดเห็นการพัฒนาอุตสาหกรรมยางพารา	135
5.3	สรุปประเด็นสำคัญจากการประชุมระดมความคิดเห็น	156
5.4	ประมวลผลวิเคราะห์ และพัฒนาแนวทางเชิงนโยบายยางพาราไทย	161
บทที่ 6	สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอเชิงนโยบาย	167
6.1	สรุปผลการศึกษา	167
6.2	ข้อเสนอเชิงนโยบาย	172
	บรรณานุกรม	176
	ภาคผนวก	177

สารบัญตาราง

ตารางที่ 1	สัดส่วนยางพาราส่งออกต่างประเทศ และใช้ภายในประเทศ ปี 2559	39
ตารางที่ 2	อัตราส่วนการใช้ยางในประเทศ ต่อผลผลิตยางของประเทศไทย ปี 2556 - 2560	40
ตารางที่ 3	การคาดการณ์การผลิตและการใช้ยางโลก (พินตัน).....	49
ตารางที่ 4	ปริมาณการส่งออกยางโลก หน่วย : พินตัน.....	50
ตารางที่ 5	พื้นที่ปลูกยางพาราแยกตามช่วงอายุจากข้อมูลดาวเทียม	52
ตารางที่ 6	การผลิตและการใช้ยางไทย	53
ตารางที่ 7	ปริมาณการส่งออกยางของประเทศไทย ปี 2559 – 2560	54
ตารางที่ 8	ประเภทยางพาราแปรรูปขึ้นต้น และราคาตลาดกลาง	58
ตารางที่ 9	มูลค่าการส่งออกผลิตภัณฑ์ยางของไทย ปี 2558 - 2560 (ล้านบาท).....	63
ตารางที่ 10	มูลค่าการส่งออกผลิตภัณฑ์ยางของไทย ปี 2560 และ ปี 2561.....	64
ตารางที่ 11	มูลค่าการนำเข้าผลิตภัณฑ์ยางของไทย ปี 2558 - 2560 (ล้านบาท).....	64
ตารางที่ 12	มูลค่าการนำเข้าผลิตภัณฑ์ยางของไทย ปี 2560 และ ปี 2561	65
ตารางที่ 13	ปริมาณการใช้ยางธรรมชาติในประเทศแยกตามผลิตภัณฑ์ (เมตริกตัน)	66
ตารางที่ 14	ระเบียบวิธีวิจัย	68
ตารางที่ 15	แผนการดำเนินงาน	71
ตารางที่ 16	ระยะเวลาทำการวิจัย และแผนการดำเนินงานตลอดโครงการวิจัย	72
ตารางที่ 17	กิจกรรมการดำเนินงานวิจัย ผลที่คาดว่าจะได้รับ และผลที่ได้จริง.....	73
ตารางที่ 18	เป้าหมายผลผลิต ผลลัพธ์ และผลกระทบ.....	74
ตารางที่ 19	รูปแบบทั่วไปของตารางปัจจัยการผลิตและผลผลิต หรือตาราง I/O.....	81
ตารางที่ 20	แรงจูงใจที่เกี่ยวข้องกับภาษี.....	103
ตารางที่ 21	ประเภทกิจการแปรรูปยางที่ได้รับการส่งเสริม	103
ตารางที่ 22	การจัดกลุ่ม 15 กิจกรรมให้ตรงกับหมวดกิจกรรมในข้อมูลรายได้ประชาชาติ.....	110
ตารางที่ 23	ตาราง IO 2010	111
ตารางที่ 24	สัดส่วนกิจกรรมการผลิต 26 กิจกรรม ตามมูลค่าปัจจัยการผลิตชั้นกลาง และมูลค่าเพิ่ม	112
ตารางที่ 25	กิจกรรมการผลิต 15 กิจกรรม	118
ตารางที่ 26	สัดส่วนกิจกรรมการผลิต 15 กิจกรรม ตามมูลค่าปัจจัยการผลิตชั้นกลาง และมูลค่าเพิ่ม	119

ตารางที่ 27 ภาคส่วนอุตสาหกรรม.....	122
ตารางที่ 28 การเพิ่มขึ้นของราคาผลิตภัณฑ์ยาง และยางพาราภาคเกษตร	131
ตารางที่ 29 การเพิ่มขึ้นของปริมาณผลผลิตของผลิตภัณฑ์ยาง และยางพาราภาคเกษตร	132
ตารางที่ 30 การเพิ่มขึ้นของปริมาณผลผลิตของผลิตภัณฑ์ยาง และยางพาราภาคเกษตร เฉพาะในตลาด ภายในประเทศ.....	132
ตารางที่ 31 การเปลี่ยนแปลงปริมาณนำเข้าผลผลิตของผลิตภัณฑ์ยาง และยางพาราภาคเกษตร.....	132
ตารางที่ 32 การเปลี่ยนแปลงการจ้างงานของกลุ่มผลิตภัณฑ์ยาง และยางพาราภาคเกษตร	133
ตารางที่ 33 มูลค่าการนำเข้าผลิตภัณฑ์ยาง รายการสำคัญ ปี 2560-2563.....	163
ตารางที่ 34 แนวทางการดำเนินนโยบายยางพารา ระยะสั้น ระยะกลาง และ ระยะยาว	166

สารบัญรูป

รูปที่ 1 ข้อมูลผลผลิตยางพารา.....	51
รูปที่ 2 การผลิต การใช้ สัตว์อย่างในตลาดโลก และราคายางในประเทศไทย	55
รูปที่ 3 สถานการณ์ราคายางในประเทศไทย	56
รูปที่ 4 ราคายางในตลาดล่วงหน้าต่างประเทศ และราคาน้ำมันดิบ	57
รูปที่ 5 อุตสาหกรรมแปรรูปยางพาราที่เกี่ยวข้อง	59
รูปที่ 6 มูลค่าการส่งออกผลิตภัณฑ์ยางของไทย ตั้งแต่ ปี 2551 - 2561	61
รูปที่ 7 สัดส่วนและมูลค่าการส่งออกผลิตภัณฑ์ยางของไทย ช่วงครึ่งปีแรก ปี 2561	62
รูปที่ 8 พยากรณ์ราคายางพารา ผลผลิต และความต้องการยางพารา ปี 2561 – 2565	67
รูปที่ 9 โครงสร้างแบบจำลองดุลยภาพทั่วไป.....	78
รูปที่ 10 ห่วงโซ่อุปทานยางพาราไทย.....	88
รูปที่ 11 สัดส่วนมูลค่ายางพาราดันน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำ	88
รูปที่ 12 สมดุลการผลิตและการใช้ยางธรรมชาติ ประเทศไทย 2543 - 2555 (พินตัน).....	89
รูปที่ 13 แบบจำลอง Diamond Model ของอุตสาหกรรมยางพาราไทย	98
รูปที่ 14 ขั้นตอนการจัดทำตาราง IO 2558	107
รูปที่ 15 ความสัมพันธ์ของตารางบัญชีเมตริกส์สังคม (SAM) และแบบจำลองดุลยภาพทั่วไป	108
รูปที่ 16 การปรับตาราง IO 2010 ให้เป็นตาราง IO 2015.....	109
รูปที่ 17 การจัดกลุ่มตาราง IO 2015 จำนวน 26 กิจกรรม ที่นำมาใช้ในงานศึกษา	111
รูปที่ 18 ประเมินเบื้องต้นของกรอบระยะเวลาการดำเนินนโยบายยางพารา.....	166

บทที่ 1 บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ผลผลิตยางพาราของไทย มากกว่าร้อยละ 80 เป็นการผลิตเพื่อส่งออกไปยังต่างประเทศ ในรูปผลิตภัณฑ์แปรรูปขั้นต้น ขณะที่สัดส่วนการใช้ยางพาราภายในประเทศ เพื่อแปรรูปเป็น ผลิตภัณฑ์ยางอยู่ที่ร้อยละ 20 ตามประเภทของยางแต่ละชนิด ยางพาราไทยเกือบทั้งหมดส่งออก จากประเทศ ในระดับกลางน้ำ

ในปี 2555 มูลค่าการส่งออกยางพาราแปรรูปพื้นฐาน (ยางแผ่นรมควัน ยางแท่ง น้ำยาง และอื่น ๆ) มีมูลค่ารวม 270,154 ล้านบาท จากปริมาณยางพารา 2.556 ล้านตัน และผลิตภัณฑ์ยาง (ยางยานพาหนะ ยางยืด ถุงมือยาง และอื่น ๆ) มีมูลค่ารวม 259,820 ล้านบาท จากปริมาณ ยางพารา 0.505 ล้านตัน คิดเป็นสัดส่วน 5.06 ต่อ 1 เท้า และในปี 2560 ความไม่สมดุลก็เพิ่มมากขึ้นโดยมูลค่าการส่งออกยางพาราแปรรูปพื้นฐานมีมูลค่ารวม 204,556 ล้านบาท (ปริมาณยางพารา 4.443 ล้านตัน) และผลิตภัณฑ์ยางมีมูลค่ารวม 251,091 ล้านบาท (ปริมาณยางพารา 0.653 ล้าน ตัน) เป็นสัดส่วน 6.80 ต่อ 1 เท้า

จากการเติบโตที่มุ่งส่งออกยางแปรรูปพื้นฐานเป็นหลัก ทำให้ยางพาราไทยโดยภาพรวมเกิด ความไม่สมดุลระหว่างปริมาณการผลิตและการใช้อย่างต่อเนื่องเป็นระยะเวลาที่ยาวนาน โดย ประเทศไทยเน้นขยายการผลิต เพื่อผลิตยางพาราแปรรูปพื้นฐานมากขึ้น² ทำให้มีอำนาจต่อรองต่ำ และไม่สามารถกำหนดราคาขายที่เหมาะสมได้ เนื่องจากตลาดยางแปรรูปพื้นฐานนี้เป็นตลาดของผู้ซื้อที่มีอำนาจกำหนดราคาเหนือกว่าผู้ขายและป้องกันความเสี่ยงผ่านกลไกการซื้อขายล่วงหน้า การ พึ่งพาดตลาดต่างประเทศอย่างกระจุกตัวไปในกลุ่มผลผลิตยางพาราพื้นฐาน ที่มีสินค้าทดแทนได้ง่าย และมีประเทศคู่แข่งมากขึ้นนี้ ทำให้อิทธิพลของตลาดโลกเข้ามามีบทบาทกดดันราคารับซื้อยางพารา

² ช่วงปี 2560 -2561 พบว่ามีการส่งออกยางก้อนถ้วยจำนวนมาก โดยนำแปรรูปเป็นยางแท่งในประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อลด ภาระภาษีนำเข้ายางพารา ที่ประเทศจีนเรียกเก็บจากไทยในอัตรา 20% ทำให้ประเทศไทยเสียโอกาสในการสร้างมูลค่าเพิ่ม จากการผลิตผลิตภัณฑ์ยาง

ในประเทศ สิ่งนี้ทำให้เผชิญความผันผวนและตกต่ำของราคายางในตลาดโลกที่ไม่อาจควบคุมได้อยู่เสมอ และส่งผลต่อชีวิตความเป็นอยู่เกษตรกรโดยตรง ดังนั้น โครงสร้างการผลิตในปัจจุบันที่เน้นเพียงปริมาณส่งออกอย่างแปรรูปพื้นฐานนั้น ถือเป็นความเสี่ยงของประเทศอย่างมาก ยังมีสัดส่วนมากเท่าใดก็จะยิ่งเพิ่มความเสี่ยงในการพึ่งพาดตลาดสินค้าเกษตรต่างประเทศมากขึ้นเท่านั้น

ตารางที่ 1 สัดส่วนยางพาราส่งออกต่างประเทศ และใช้ภายในประเทศ ปี 2559

ผลผลิตยางพาราไทย	ใช้ใน ประเทศ (%)	สัดส่วนส่งออก (%)
น้ำยางข้น	22%	78%
ยางแผ่นรมควัน	12%	88%
ยางแท่ง	10%	90%
ยางอื่น ๆ	14%	86%

สถานการณ์ในลักษณะนี้ ไม่เป็นผลดีต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมไทยในระยะยาว จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพัฒนาโครงสร้างอุตสาหกรรมต่อเนื่องเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มยางพาราจากวัตถุดิบในระดับต้นน้ำ สู่ภาคอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยาง และผลิตภัณฑ์เชิงนวัตกรรม และต้องพัฒนาให้มีกิจการอุตสาหกรรมแปรรูปผลผลิตยางพาราจำนวนมากเพียงพอ อันจะสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจอุตสาหกรรม และความสามารถพึ่งพาตนเองได้ของอุตสาหกรรมยางพาราไทย และเป็นการกระจายความเสี่ยง กระจายความหลากหลายอย่างเป็นรูปธรรมอย่างมีนัยสำคัญ จึงจำเป็นต้องสร้างระบบการเพิ่มมูลค่ายางพาราภายในประเทศสู่การแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ยางที่มีมูลค่าสูงกว่ายางพาราพื้นฐาน และสร้างให้เป็นอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพที่เข้มแข็ง สามารถดูดซับปริมาณผลผลิตยางพาราจากภาคเกษตรกรรมเป็นวัตถุดิบป้อนเข้าสู่อุตสาหกรรมทั้งระดับกลางน้ำ และปลายน้ำ เพื่อมุ่งสู่ความยั่งยืนของระบบยางพาราและอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้อง

ประสบการณ์พัฒนาภาคอุตสาหกรรมของประเทศที่ผ่านมา บ่งชี้ว่าหากมีการพัฒนาอุตสาหกรรมยางพารา ก็จะทำให้เกิดการขยายตัวทางด้านเศรษฐกิจอย่างมาก ส่งผลต่อเชิงบวกต่อ

การพัฒนาอุตสาหกรรมต่อเนื่องและการจ้างงานภายในประเทศ ทั้งนี้เป็นเพราะยางพาราเป็นพืชเศรษฐกิจหลักที่เกี่ยวข้องกับครัวเรือนไทยในทุกภูมิภาค เป็นอุตสาหกรรมหลังอิง(อุตสาหกรรมหลัก) ของประเทศ (Backbone Industry) เป็นส่วนหนึ่งของห่วงโซ่คุณค่า (Value chain) ภาคอุตสาหกรรมยานยนต์ (ใช้ยางพาราร้อยละ 66) อุตสาหกรรมถุงมือยาง(ร้อยละ 12.66) อุตสาหกรรมยางยืดและยางรัด(ร้อยละ 16.83) และอุตสาหกรรมอื่น ๆ (ร้อยละ 5)

ตารางที่ 2 อัตราส่วนการใช้ยางในประเทศ ต่อผลผลิตยางของประเทศไทย ปี 2556 - 2560³

ปี พ.ศ.	ปริมาณผลผลิตยางของประเทศ (ตัน)	ปริมาณการใช้ยางในประเทศ (ตัน)	%ใช้ยางในประเทศเพิ่มขึ้น (เปอร์เซ็นต์)	ปริมาณยางที่ใช้เพิ่มขึ้นต่อปี (ตัน)	%ใช้ยางเพิ่มขึ้นจากปีก่อน (เปอร์เซ็นต์)
2556	4,170,428	520,628	12.48	-	-
2557	4,323,975	541,003	12.51	20,375	3.91
2558	4,473,370	600,491	13.42	59,488	10.99
2559	4,536,965	617,269	13.60	16,778	2.79
2560	5,131,710	653,243	12.73	35,974	5.83

ที่มา: 1.สถิติยางประเทศไทย ปีที่45(2559)กองการยาง กรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

2.สถิติยางประเทศไทย ปีที่46(2560) กองการยาง กรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

อย่างไรก็ตาม รัฐบาลปัจจุบันมีนโยบายผลักดันให้มีการใช้ยางพาราภายในประเทศ มุ่งสู่เป้าหมายสัดส่วนการใช้ยางพาราภายในประเทศ ร้อยละ 30 ภายใน 5 ปี แต่มาตรการยังไม่บังเกิดผลอย่างชัดเจน ดังแสดงให้เห็นจากสัดส่วนการใช้ยางพาราภายในประเทศลดลงจาก ร้อยละ 13.60 ในปี 2559 มาเป็นร้อยละ 12.73 ในปี 2560 ทั้งนี้เป็นเพราะมาตรการดังกล่าว ยังเป็นมาตรการที่หวังผลใน

³ รายงานการพิจารณาศึกษาเรื่อง “ภาพรวมของยางพาราทั้งระบบ” ของคณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ระยะสั้น ขาดการวิเคราะห์ห่วงโซ่อุปทานยางพาราทั้งระบบ อีกทั้งมาตรการส่งเสริมสนับสนุนการลงทุนในภาคอุตสาหกรรมยังเป็นมาตรการโดยรวม ที่ไม่ส่งเสริมเฉพาะสำหรับอุตสาหกรรมยางพารา

นั่นหมายความว่านโยบายและมาตรการที่มีอยู่ในปัจจุบันยังไม่มีประสิทธิผลเพียงพอที่จะสร้างให้เกิดความเปลี่ยนแปลงโครงสร้างอุตสาหกรรมยางพาราได้ ความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการมาตรการที่ให้ผลเชิงรูปธรรมทั้งในระยะสั้นและระยะยาวในการพัฒนาอุตสาหกรรมต่อเนื่องยางพารา ที่มีพื้นฐานการวิเคราะห์และการบริหารจัดการห่วงโซ่อุปทานยางพาราทั้งระบบ จำเป็นต้องมีการวิเคราะห์ถึงปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินมาตรการและนโยบาย รวมทั้งนโยบายส่งเสริมการลงทุนในภาคอุตสาหกรรมแปรรูปยางขึ้นต้นในทุกภูมิภาคและส่งเสริมอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยาง ที่เชื่อมโยงสู่อุตสาหกรรมยางพาราระดับชุมชนและยกระดับคุณภาพการผลิตของวิสาหกิจ การลดปัญหาอุปสรรคและและกฎข้อบังคับต่าง ๆ มาตรการสนับสนุนงานวิจัยและพัฒนา ทักษะ และสิ่งจูงใจให้ผู้ประกอบการมาลงทุนสร้างโรงงานอุตสาหกรรมแปรรูปยางพาราในประเทศไทย แผนงานของนโยบาย/มาตรการในระยะสั้นและระยะยาว รูปแบบรายละเอียดของนโยบาย/มาตรการเหล่านั้นควรเป็นอย่างไร ในอันที่จะสร้างให้เกิดการเพิ่มมูลค่าผลผลิต เพิ่มการแข่งขันในการรับซื้อวัตถุดิบ และสร้างให้เกิดการส่งผ่านราคาไปสู่เกษตรกร/สถาบันเกษตรกรที่มีกำไรจ่ายเป็นเงินปันผลคืนแก่เกษตรกร ควบคู่ไปพร้อมกับมาตรการเชิงวิเคราะห์ในเศรษฐกิจมหภาค ถึงผลกระทบต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจและการจ้างงาน เพื่อประเมินผลความคุ้มค่าของนโยบายและมาตรการ สิ่งเหล่านี้จำเป็นต่อการพัฒนาโครงสร้างอุตสาหกรรมยางพาราทั้งระบบ เพื่อสร้างความเข้มแข็งและความสามารถในการแข่งขันอย่างยั่งยืน สิ่งนี้จำเป็นที่รัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาอุตสาหกรรมที่สร้างมูลค่าเพิ่มและบูรณาการหน่วยงานในการส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมไปในทิศทางเดียวกัน (เช่น กระทรวงเกษตร กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงวิทยาศาสตร์ฯ)

1.2 ผู้รับผิดชอบโครงการ

1.1 หัวหน้าโครงการ

ชื่อ-สกุล	ดร.มนต์ชัย พินิจจิตรสมุทร
หน่วยงาน	ภาควิชาเศรษฐศาสตร์เกษตรและทรัพยากร คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 50 ถนนงามวงศ์วาน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร 10900
โทรศัพท์	02 942 8649
โทรสาร	02 942 8047
มือถือ	086 345 1465
อีเมล	fecomcp@gmail.com

ผู้ร่วมงานวิจัย

ชื่อ-สกุล	รศ.ดร.วินัย พุทธิกุล
หน่วยงาน	ภาควิชาเศรษฐศาสตร์เกษตรและทรัพยากร คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 50 ถนนงามวงศ์วาน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร 10900
โทรศัพท์	02 942 8649
โทรสาร	02 942 8047
มือถือ	081 648 3006
อีเมล	fecownp@ku.ac.th
ชื่อ-สกุล	อ.ดร.เปี่ยมจันทร์ ดวงมณี
หน่วยงาน	มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา คณะเทคโนโลยี อาคาร
มือถือ	081 622 2360
อีเมล	piamchan@yahoo.com

หน่วยงานหลัก

หน่วยงาน	ภาควิชาเศรษฐศาสตร์เกษตรและทรัพยากร คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 50 ถนนงามวงศ์วาน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร 10900
โทรศัพท์	02 942 8649
โทรสาร	02 942 8047

หน่วยงานสนับสนุน

หน่วยงาน	การยางแห่งประเทศไทย (กยท.) เลขที่ 67/25 ถนนบางขุนนนท์ เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร 10700
----------	---

1.3 คำสำคัญ (Keyword) ของการวิจัย

อุตสาหกรรมยางพารากลางน้ำ ผลิตภัณฑ์ยาง ดุลยภาพเศรษฐกิจรวม เสถียรภาพ
ราคายางพารา

1.4 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1) เพื่อศึกษารูปแบบนโยบายและมาตรการที่เหมาะสมและเป็นไปได้ ควรเป็นไปในทิศทางใด (อาทิ ส่งเสริมด้านอุปทาน – สิทธิประโยชน์ภาษีลงทุน การสนับสนุนเงินทุน/ดอกเบี้ย ฯลฯ และหรือ ส่งเสริมด้านอุปสงค์ – อุดหนุนการซื้อผลิตภัณฑ์ยางในประเทศ การใช้ยางของหน่วยงานภาครัฐ) ในมิติช่วงเวลาระยะสั้นและระยะยาว ที่จะทำให้เกิดการขยายตัวของอุตสาหกรรมแปรรูปยางพารา อันเป็นการสร้างมูลค่าเพิ่มในระดับยางพารากลางน้ำและผลิตภัณฑ์ยาง (ปลายน้ำ) รวมทั้งแนวทางการพัฒนาสถาบันเกษตรกรให้เชื่อมโยงสู่อุตสาหกรรมแปรรูปยางพาราในภาพรวมของประเทศ และกระบวนการติดตามการปฏิบัติงานตอบสนองนโยบาย

- 2) เพื่อวิเคราะห์ผลกระทบจากนโยบายการส่งเสริมสนับสนุนการขยายภาคอุตสาหกรรมแปรรูปยางพาราและผลิตภัณฑ์ยาง ที่มีต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศและการจ้างงาน รวมทั้งความคุ้มค่าของเงินนโยบายในมิติของต้นทุนและผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นต่อสังคม

1.5 ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยศึกษานโยบายที่เหมาะสมในการพัฒนาอุตสาหกรรมยางพาราที่มีผลกระทบต่อเศรษฐกิจมหภาค และเสถียรภาพราคายางพาราอย่างยั่งยืน เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานกำกับดูแลและระบบยางพาราของประเทศให้เป็นไปตามกฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพ รวดเร็ว และทันทั่วถึง ที่ต่อการดำเนินมาตรการแก้ไขปัญหาการไร้เสถียรภาพราคายางในตลาด

1.6 แผนการถ่ายทอดเทคโนโลยีหรือผลการวิจัยสู่กลุ่มเป้าหมายเมื่อสิ้นสุดการวิจัย

รายการ	รายละเอียด
วิธีการถ่ายทอด	1. ร่วมหารือแนวทางการพัฒนารูปแบบนโยบายและมาตรการที่เหมาะสม รวมทั้งกระบวนการปฏิบัติงานตอบสนองนโยบายและความเป็นไปได้ในเชิงปฏิบัติ ในการพัฒนาอุตสาหกรรมต่อเนื่องยางพาราที่สร้างมูลค่าเพิ่มในระดับยางพารากลางน้ำ และอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยาง (ปลายน้ำ) และแนวทางการพัฒนาอุตสาหกรรมของสถาบันเกษตรกรที่เชื่อมโยงภาคอุตสาหกรรมแปรรูปยางพาราในภาพรวมของประเทศ กับ การยางแห่งประเทศไทย สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม กองการยาง กรมวิชาการเกษตร สมาพันธ์สมาคมชาวสวนยางแห่งประเทศไทย (สยยท) สภาอุตสาหกรรม และหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
	2. นำเสนอผลการวิจัยและจัดส่งรายงานวิจัย เพื่อการหารือในประเด็นที่สำคัญ และพัฒนาแนวทางการผลักดันไปสู่การพัฒนา พร้อมจัดส่งรายงานวิจัยและบทสรุปให้แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในระดับนโยบาย ได้แก่ คณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ รัฐสภา/วุฒิสภา คณะกรรมการนโยบายยางธรรมชาติ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำเสนอนายกรัฐมนตรีในฐานะประธาน คณะกรรมการนโยบายยางธรรมชาติ และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ฯลฯ

1.7 ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder)

ต้นน้ำ : เกษตรกรชาวสวนยาง เครือข่ายสหกรณ์กองทุนเกษตรกรชาวสวนยางและวิสาหกิจชุมชนชาวสวนยาง

กลางน้ำ : กิจการแปรรูปยางพาราขั้นต้น โรงงานยางแท่ง โรงงานน้ำยางข้น (ที่อยู่ในรูปแบบสหกรณ์ วิสาหกิจ และบริษัทเอกชน)

ปลายน้ำ : กิจการโรงงานอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยาง

1.8 ปัจจัยที่เอื้อต่อการวิจัยที่มีอยู่

- รัฐบาลมีความตระหนักถึงปัญหาราคายางตกต่ำและไร้เสถียรภาพ จึงให้ความสำคัญในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาระบบยางพาราในระยะยาวมากยิ่งขึ้น
- รัฐบาลมุ่งเน้นการบริหารจัดการยางพาราทั้งระบบ โดยให้ความสำคัญในการพัฒนาห่วงโซ่อุปทานยางพาราจากวัตถุดิบต้นน้ำ ไปสู่ผลิตภัณฑ์ยาง – ปลายน้ำ
- คณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ให้ความสำคัญในเรื่องของการพัฒนาอุตสาหกรรมยางพาราทั้งระบบ เพื่อการแก้ไขปัญหายางพาราอย่างยั่งยืน

บทที่ 2 การทบทวนเอกสารและวรรณกรรม

การทบทวนวรรณกรรม (Literature review) จากฐานข้อมูลงานวิจัยใน E-library ของ สทสว.ในกลุ่มของยางพารา จำนวน 466 โครงการ (ข้อมูล ณ ปี 2562) พบว่าส่วนใหญ่เป็นงานวิจัยที่เกี่ยวกับการวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์ยางพารา ตลอดจน การวิจัยและพัฒนาการสร้างความมาตรฐานของผลิตภัณฑ์ ส่วนโครงการวิจัยในเชิงพาณิชย์และเชิงนโยบาย ในช่วง 10 ปี (2543 -2560) มีดังนี้

- กลยุทธ์ในการเพิ่มขีดความสามารถทางการตลาดของอุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ไม้ยางพารา (อัจฉรา จันทรฉาย 2543)
- ศักยภาพการผลิต การตลาดและขีดความสามารถในการแข่งขันของยางพาราในเวียดนามและไทย (เดช วัฒนชัยยิ่งเจริญ 2550)
- การศึกษาเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันด้วยการเชื่อมโยงเครือข่ายวิสาหกิจของกลุ่มอุตสาหกรรมยางพาราในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน (วนิชย์ ไชยแสง 2551)
- โครงการวิจัยการเชื่อมโยงโซ่อุปทาน : เครือข่ายคุณค่ายางพารา (ศานิต แก้วเอี่ยม 2552)
- ส่องนโยบายเกษตรไทยเพื่อพัฒนาศักยภาพการแข่งขันภายใต้การค้าเสรี (อัทธ์ พิศาลวานิช 2554)
- การศึกษานโยบายและมาตรการรักษาเสถียรภาพราคายางพาราของประเทศไทย ด้วยกองทุนรักษาเสถียรภาพราคาและแนวทางที่เหมาะสมในการจัดตั้ง (มนต์ชัย พินิจจิตรสมุทร 2555)
- การวิเคราะห์ผลกระทบต่ออุตสาหกรรมยางพาราของไทยจากเป้าหมายการเป็นศูนย์กลางยางพาราโลกของมาเลเซีย และข้อตกลงภายใต้ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (อัทธ์ พิศาลวานิช 2555)
- กลไกตลาดยางพาราในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (สุภาภรณ์ พวงชมพู 2555)

- การศึกษาผลกระทบของปัจจัยที่มีผลต่อการรักษาเสถียรภาพของราคายางพารา (วิชัย รุ่งเรืองอนันต์ 2555)
- การพัฒนายุทธศาสตร์สำหรับการปลูกยางพาราของประเทศไทยด้วยประสิทธิภาพเชิงนิเวศเศรษฐกิจ (ธันวดี สุขสาโรจน์ 2555)
- การใช้รูปแบบความร่วมมือสามฝ่าย (Triple Helix) เพื่อพัฒนาวิสาหกิจชุมชนยางพาราในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (สุธีรา พ่วงพรพิทักษ์ 2556)
- ผลกระทบของการเปลี่ยนพื้นที่ปลูกพืชไร่เป็นพื้นที่ปลูกยางพาราบนพื้นที่ลาดชันในพื้นที่ลุ่มน้ำน่าน (วันวิสาข์ ปั่นศักดิ์ 2556)
- ปัญหาการบังคับใช้กฎหมายซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า ศึกษากรณียางพาราในเขตภาคใต้ตอนบน (เพชร ขวัญใจสกุล 2556)
- การพัฒนาระบบบริหารจัดการการเงินสงเคราะห์ (Cess) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการแข่งขันของอุตสาหกรรมยางพาราของประเทศไทย (วิมุต วานิชเจริญธรรม 2557)
- แนวทางการพัฒนาความเชื่อมโยงของตลาดและมาตรการสนับสนุนการรักษาเสถียรภาพราคายางพาราไทย : เพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขันทางการตลาดในกลุ่มประเทศอาเซียน (Phase I-เน้นการศึกษายางพาราเขตภาคเหนือตอนบน) (สุเทพ นิมมสายุ 2557)
- การติดตาม วิเคราะห์และเพิ่มประสิทธิภาพการสนับสนุนงานวิจัยยางพารา ประจำปีงบประมาณ 2558 และการทบทวนเพื่อเตรียมการจัดทำยุทธศาสตร์วิจัยยางพาราแห่งชาติฉบับใหม่ (พ.ศ.2560-2564) (ชาญชัย อติวรรณพัฒน์ 2558)
- การรับรู้ผลกระทบและการปรับตัวของเกษตรกรชาวสวนยางพาราและอุตสาหกรรมยางพาราจากการเข้าร่วมประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน – กรณีศึกษาจังหวัดสงขลา (พลากร สัตย์เชื้อ 2559)
- การรับรู้ความเสี่ยงและกลยุทธ์จัดการความเสี่ยงของเกษตรกรสวนยางในภาคใต้ประเทศไทย (ไชยยะ คงมณี 2559)
- การวิเคราะห์การตัดสินใจเชิงนโยบายในการสนับสนุนการแปรรูปผลิตภัณฑ์ยางพาราอย่างมีประสิทธิภาพของประเทศไทย (นราภรณ์ เกาประเสริฐ 2559)

- การใช้ตลาดซื้อขายยางพาราล่วงหน้าของเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราย่อยเพื่อป้องกันความเสี่ยง (สันติ ธิรพัฒน์ 2560)

จากโครงการที่กล่าวถึงข้างต้น แสดงให้เห็นว่ามีการวิจัยที่เกี่ยวกับอุตสาหกรรมยางพาราในเชิงนโยบายหลายโครงการที่ได้รับการสนับสนุนจากสกสว. ซึ่งในการดำเนินงานโครงการตามข้อเสนอแนะนี้ สามารถนำองค์ความรู้จากงานวิจัยที่ผ่านมาที่มีความใกล้เคียงกันมาพัฒนาต่อยอดได้

2.1 ข้อมูลยางพาราทั่วโลก และประเทศไทย

ปัจจุบันเกือบทุกภูมิภาคของโลก มีการปลูกยางพาราเพิ่มขึ้น จาก 24 ประเทศ ในปี 2555 เป็น 33 ประเทศ ในปี 2560 อยู่ในทวีปเอเชีย 13 ประเทศ ทวีปแอฟริกา 9 ประเทศ ทวีปอเมริกากลางและอเมริกาใต้ รวม 11 ประเทศ รวมพื้นที่ปลูกยางของโลก 90.27 ล้านไร่ ผลผลิตของโลกรวม 13.4 ล้านตัน คาดว่าปริมาณการใช้ยางพาราของโลกจะเพิ่มขึ้นในอัตราส่วนที่ไม่มากนัก เพราะภาวะเศรษฐกิจอเมริกาและยุโรปหดตัวลดลงและในกรณีราคายางธรรมชาติสูงมาก ผู้ใช้ยางต่างพยายามลดต้นทุนโดยการทดแทนยางพาราด้วยยางสังเคราะห์ แม้ว่าผลกระทบทางเศรษฐกิจจะส่งผลให้การผลิตรายมากกว่าปริมาณความต้องการ (Over Supply) แต่จีนและประเทศอื่นกลับใช้ยางในปริมาณที่เพิ่มขึ้น เพราะยางพาราเป็นสินค้าจำเป็นต่ออุตสาหกรรมยางล้อ ซึ่งยางล้อใช้ยางธรรมชาติถึง 30% ในอนาคตจำนวนประชากรเพิ่มปีละ 3% ความต้องการใช้ยางธรรมชาติเพิ่มขึ้นประมาณ 3 แสนตันต่อปี

ดังนั้น ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา (ปี 2555-2559) เนื้อที่ปลูกยางพาราของโลกเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะประเทศผู้ปลูกยางพาราที่สำคัญของโลก ได้แก่ จีน อินเดีย อินโดนีเซีย มาเลเซีย เวียดนาม และไทย มีพื้นที่ปลูกยางเพิ่มขึ้นจาก 68.44 ล้านไร่ ในปี 2555 เป็น 71.30 ล้านไร่ ในปี 2559 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.02 ต่อปี สำหรับผลผลิตยางพาราของโลกเพิ่มขึ้นจาก 11.66 ล้านตัน ในปี 2555 เป็น 12.40 ล้านตัน ในปี 2560 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.09 ต่อปี ถึงแม้ว่าราคายางพาราจะลดลง ในปี 2556 ต่อเนื่องมาจนถึง ปี 2559 แต่เนื่องจากยางพาราเป็นพืชเศรษฐกิจที่ให้ผลตอบแทนสูงเมื่อเทียบกับ พืชเศรษฐกิจอื่น จึงจูงใจให้มีการขยายเนื้อที่ปลูกเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะในประเทศผู้ผลิตหลัก ส่งผลให้มีเนื้อที่เปิดกรีดเพิ่มมากขึ้น

ปริมาณการผลิตยางของโลกโดยเฉลี่ยตั้งแต่ปี 2554 - 2560 มีการเติบโตเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.36 โดยผลผลิตยางพาราของโลกเพิ่มขึ้นจาก 11.239 ล้านตัน ในปี 2554 เป็น 13.380 ล้านตัน

ในปี 2560 จากการขยายเนื้อที่ปลูกกรีดยางของประเทศผู้ผลิตยางพาราของประเทศผู้ผลิตหลัก ได้แก่ ไทย อินโดนีเซีย เวียดนาม จีน มาเลเซีย และอินเดีย สำหรับในปี 2560 ปริมาณการผลิตโลก มีจำนวน 13.380 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันปีก่อน จำนวน 0.290 ล้านตัน หรือคิดเป็นร้อยละ 2.17

ปริมาณการใช้ยางโลกโดยเฉลี่ยตั้งแต่ปี 2554 - 2560 มีการเติบโตเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.02 ในปี 2560 มีปริมาณการใช้รวม 13.090 ล้านตัน น้อยกว่าปริมาณการผลิต 0.290 ล้านตันหรือร้อยละ 2.17 จีนยังคงเป็นประเทศผู้ใช้อย่างรายใหญ่ ในปี 2559 จีนใช้อย่าง 4.863 ล้านตันหรือ ร้อยละ 61.37 กลุ่มประเทศ EU 1.188 ล้านตัน อินเดีย 1.034 ล้านตัน สหรัฐฯ 0.932 ล้านตัน และ ญี่ปุ่น 0.677 ล้านตัน สำหรับในปี 2560 ปริมาณการใช้ยางโลก 13.090 ล้านตันเพิ่มขึ้น 0.503 ล้านตัน คิดเป็นร้อยละ 3.99 ปริมาณการผลิตมากกว่าปริมาณการใช้ยางของโลก 0.290 ล้านตัน

คาดการณ์การผลิตและการใช้อย่างโลก ITRC คาดว่าในปี 2560 ถึง 2563 จะมีปริมาณการผลิตยางส่วนเกินประมาณปีละ 0.300 – 0.400 ล้านตัน โดยคาดว่าในปี 2560, 2561, 2562, และ 2563 คาดว่าจะมีผลผลิตส่วนเกิน 0.297, 0.340, 0.345, 0.423 ล้านตัน ตามลำดับ โดยคาดว่าในปี 2560 จะมีปริมาณการผลิต 13.054 ล้านตัน และมีการใช้อย่าง 12.757 ล้านตันเป็นการใช้อย่างของจีนร้อยละ 38.37 กลุ่ม EU ร้อยละ 9.89 สหรัฐฯร้อยละ 7.48 และญี่ปุ่นร้อยละ 5

ตารางที่ 3 การคาดการณ์การผลิตและการใช้อย่างโลก (พันตัน)

ปี	การผลิต	การใช้อย่าง	ส่วนต่าง	ร้อยละของผลผลิต
2554	11,185	11,379	-194	-1.73
2555	11,597	11,439	158	1.36
2556	12,343	11,776	567	4.59
2557	12,139	12,363	-224	-1.85
2558	12,528	12,551	-23	-0.18
2559	12,768	12,693	75	0.59
2560	13,054	12,757	297	2.28
2561	13,385	13,045	340	2.54
2562	13,784	13,439	345	2.50
2563	14,317	13,894	423	2.95

ที่มา : International Tripartite Rubber Council (ITRC)

ตารางที่ 4 ปริมาณการส่งออกยางโลก หน่วย : พันตัน

ปี พ.ศ.	โลก	ไทย	อินโดนีเซีย	มาเลเซีย	เวียดนาม	อื่นๆ
2554	8,429	2,982	2,566	1,240	817	825
2555	8,871	3,175	2,525	1,291	1,023	857
2556	9,888	3,752	2,770	1,332	1,076	958
2557	9,676	3,729	2,662	1,192	1,066	1,027
2558	9,772	3,776	2,680	1,119	1,137	1,060
2559	9,987	3,922	2,642	1,023	1,254	1,146
2560*	11,711	4,419	3,251	1,185	1,380	1,476
อัตราการเพิ่ม (ร้อยละ)	4.42	5.91	2.78	-2.73	7.54	9.05

ที่มา : International Rubber Study Group (IRSG) Vol.72 No.1-3 January – March 2018

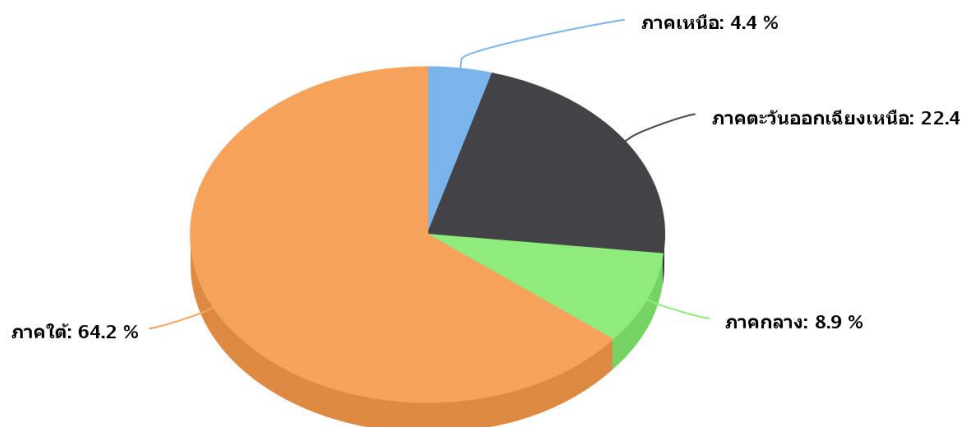
หมายเหตุ: * ข้อมูลรายปี

ปี 2561 ITRC คาดว่า มีปริมาณผลผลิตยางโลก 13.39 ล้านตัน เนื่องจากราคายางที่พุ่งสูงขึ้นในปี 2554 จึงทำให้แต่ละประเทศผู้ผลิตรายขยายพื้นที่ปลูกยางเพิ่มขึ้นประมาณ 11.900 ล้านไร่ และจะเริ่มทยอยให้ผลผลิตในปี 2560 ถึงปี 2561 และคาดว่าปริมาณความต้องการใช้ยางของโลกมีประมาณ 13.05 ล้านตัน จากความต้องการใช้ยางในอุตสาหกรรมยานยนต์และอุตสาหกรรมต่อเนื่องของจีนและอินเดีย อย่างไรก็ตามจากภาวะเศรษฐกิจโลกที่ชะลอตัว โดยเฉพาะจีนซึ่งเป็นประเทศผู้ใช้อย่างรายใหญ่ของโลก จึงทำให้ปริมาณการใช้ยางเพิ่มขึ้นเล็กน้อย จึงคาดว่าราคายางมีแนวโน้มลดลงปี 2561 สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรคาดการณ์เบื้องต้นว่า ปริมาณผลผลิตยางของไทยจะมีจำนวน 4.920 ล้านตัน เนื่องจากการขยายพื้นที่ปลูกยางในปี 2555 จำนวน 1.406 ล้านไร่

ทั้งนี้ ประเทศผู้ส่งออกยางพาราในตลาดโลกที่สำคัญ 5 อันดับแรก คือ ประเทศไทย อินโดนีเซีย ไต้หวัน ฮ่องกง และเวียดนามซึ่งในประเทศไทย มีเนื้อที่เก็บเกี่ยวยางพารา 20,455,794 ไร่ทั่วประเทศ ซึ่งมีความสามารถในการผลิตยางธรรมชาติได้มากที่สุดโดยประเทศไทยไม่ใช่ผู้ปลูกเนื้อยางพาราเยอะที่สุดรองจากประเทศอินโดนีเซียแต่ในทางกลับกันประเทศไทยยังคงเป็นผู้ส่งออกยางพาราอันดับ 1 ในปี 2562 ไทยมีปริมาณผลผลิต 5,017,404 ตัน เมื่อเทียบผลผลิตต่อไร่ จะมีปริมาณ 245.28 กิโลกรัมต่อไร่ เมื่อจำแนกออกเป็นการผลิตแต่ละภาคพบว่า ภาคใต้มี

ผลผลิตมากที่สุดรองมาก็จะเป็น ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง และภาคเหนือ ตามลำดับ ซึ่งสามารถแสดงได้ดังรูป

ข้อมูลการผลิตยางพารา ปี 2562

รูปที่ 1 ข้อมูลผลผลิตยางพารา

หมายเหตุ: ภาคใต้มีผลผลิต 12,071,712 ตัน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 1,125,555 ตัน ภาคกลาง 446,594 ตัน และภาคเหนือ 221,585 ตัน

ประเทศผู้ผลิตยางพารารายใหญ่ของโลก 4 ประเทศ ได้แก่ ไทย อินโดนีเซีย มาเลเซีย และเวียดนาม ในปี 2559 มีเนื้อที่ปลูกยางพารารวม 58.49 ล้านไร่ และมีผลผลิตรวม 9.40 ล้านตัน คิดเป็นร้อยละ 75.80 ของผลผลิตโลก ประเทศไทย มีผลผลิตมากเป็นอันดับ 1 ของโลก มีเนื้อที่ปลูก ปี 2559 จำนวน 22.93 ล้านไร่ เพิ่มขึ้นจากปี 2555 ซึ่งมีจำนวน 21.04 ล้านไร่หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.18 ต่อปี และมีปริมาณผลผลิต ปี 2559 จำนวน 4.34 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจากปี 2555 ซึ่งมีจำนวน 3.88 ล้านตัน หรือขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.70 ต่อปี และผลผลิตต่อไร่ ปี 2559 จำนวน 235 กิโลกรัมต่อไร่ต่อปี เพิ่มขึ้นจากปี 2555 ซึ่งมีจำนวน 229 กิโลกรัมต่อไร่ต่อปี หรือขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.65 ต่อปี ในปัจจุบัน (ปี 2562) ข้อมูลพื้นที่ปลูกยางพารา มีพื้นที่รวม 28,172,066

ไร่ เป็นข้อมูลบูรณาการ 8 หน่วยงาน⁴ แสดงได้ดังตาราง โดยมีสัดส่วนยางพาราอายุมากกว่า 20 ปี เป็นจำนวนสูงถึง 78.40% ของจำนวนต้นยางทั้งหมดของประเทศไทย และพื้นที่ปลูกยางอยู่ในเขตภาคใต้มากถึง 57.51%

ตารางที่ 5 พื้นที่ปลูกยางพาราแยกตามช่วงอายุจากข้อมูลดาวเทียม

ภาค/ประเทศ	พื้นที่ปลูกยางพาราแยกตามช่วงอายุจากข้อมูลดาวเทียม (ไร่)					สัดส่วน แต่ละภาค
	น้อยกว่า 7 ปี	7 - 14 ปี	14 - 20 ปี	มากกว่า 20 ปี	ผลรวม ทั้งหมด	
เหนือ	809,657	317,451	270,326	121,135	1,518,569	5.39%
ตะวันออกเฉียงเหนือ	663,317	776,273	974,571	4,282,712	6,696,873	23.77%
กลาง	992,522	50,848	103,066	2,608,638	3,755,074	13.33%
ใต้	488,507	236,375	401,618	15,075,050	16,201,550	57.51%
ผลรวมทั้งหมด	2,954,003	1,380,947	1,749,581	22,087,535	28,172,066	100.00%
สัดส่วนตามช่วงอายุ	10.49%	4.90%	6.21%	78.40%	100.00%	

ปี 2561 คาดการณ์เบื้องต้นปริมาณผลผลิตยางของไทยจะเพิ่มขึ้นประมาณ 0.40 ล้านตัน จากการขยายพื้นที่ปลูกยางในปี 2554 ทั้งนี้คาดว่าปริมาณการใช้ยางในประเทศจะเพิ่มมากขึ้น จากนโยบายการส่งเสริมการใช้ยางในประเทศจากโครงการการใช้ยางภาครัฐ และการสนับสนุนสินเชื่อผู้ประกอบการผลิตผลิตภัณฑ์ยาง สำหรับการส่งออกยางคาดว่าเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมาเล็กน้อย เนื่องจากความต้องการใช้ยางโลกยังคงมีอยู่ แต่คาดว่าราคายางเฉลี่ยทั้งปีมีโอกาสนที่จะลดลงจากปีที่ผ่านมา ซึ่งเป็นไปตามทิศทางของราคาในตลาดโลก

ระบบยางพาราของไทย มีโครงสร้างการผลิตเพื่อส่งออกเป็นหลัก มีการแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ยางภายในประเทศในสัดส่วนที่ค่อนข้างน้อย (ประมาณ 14%) หรือคิดเป็นการใช้ยางธรรมชาติเพื่อผลิตผลิตภัณฑ์ทั้งสิ้นประมาณ 253,462 ตัน โดยผลิตภัณฑ์ยางที่ใช้ยางธรรมชาติมาก

⁴ กรมพัฒนาที่ดิน การยางแห่งประเทศไทย GISTDA กรมป่าไม้ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานปฎิรูปที่ดินฯ เป็นต้น

ที่สุด 6 อันดับแรก คือยางล้อรถยนต์ ถู่มือยาง สายยางยืด ยางรัดของ ยางล้อรถจักรยานยนต์ รองเท้า ขณะที่ไทยมีการนำเข้าผลิตภัณฑ์ยางจากต่างประเทศที่เติบโตขึ้นตามลำดับ

ตารางที่ 6 การผลิตและการใช้ยางไทย

ปี พ.ศ.	พื้นที่ปลูก* (ล้านไร่)	พื้นที่กรีตได้ (ล้านไร่)	ผลผลิตยาง (ล้านตัน)	ผลผลิตต่อไร่ ต่อปี (กก./ไร่/ปี)	ปริมาณการ ใช้ยาง (ล้านตัน)
2554	20.03	15.85	3.898	246	0.486
2555	21.04	6.94	0.389	229	0.505
2556	22.20	17.83	4.232	237	0.520
2557	22.87	18.20	4.327	238	0.541
2558	23.14	18.43	4.414	240	0.600
2559	22.93	18.47	4.343	235	0.650
2560	22.86	19.24	4.429	234	0.700

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, ANRPC

การใช้ยางในประเทศในปี 2560 มีการใช้ยางจำนวน 0.700 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา อัตราร้อยละ 7.7 เนื่องจากการขยายการผลิตของผู้ประกอบการภายในประเทศและการขยายฐานการผลิตของอุตสาหกรรมจากต่างประเทศทั้งอุตสาหกรรมยางล้อและอุตสาหกรรมแบบจุ่ม เช่น ถู่มือยาง นอกจากนี้ ภาครัฐยังส่งเสริม/สนับสนุนให้นำยางพารามาแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ต่างๆ เพื่อใช้ภายใน ประเทศรวมถึงส่งเสริมให้มีการใช้ยางพาราในหน่วยงานภาครัฐเพิ่มมากขึ้น

ในปี 2560 ประเทศไทยส่งออกยาง 4.167 ล้านตัน เพิ่มขึ้น 0.462 ล้านตัน หรือคิดเป็นร้อยละ 12.48 เมื่อเทียบกับปีก่อน โดยชนิดยางที่ส่งออกมากที่สุด คือ ยางแท่ง รองลงมาคือ ยางผสม และน้ำยางข้น โดยส่งออกจำนวน 1.514 ล้านตัน 1.127.26 ล้านตัน และ 0.674 ล้านตัน ตามลำดับ ส่วนประเทศผู้นำเข้าหลักของประเทศไทย 3 อันดับแรก ได้แก่ จีน มาเลเซีย และญี่ปุ่น ซึ่งประเทศจีนยังคงเป็นผู้นำเข้าอันดับหนึ่งของไทย การส่งออกยางคาดว่าจะเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมาเล็กน้อย เนื่องจากความต้องการใช้ยางโลกยังคงเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

ตารางที่ 7 ปริมาณการส่งออกยางของประเทศไทย ปี 2559 – 2560

ชนิดยาง	ปี 2559 (พันตัน)	ปี 2560 (พันตัน)	เพิ่ม / ลด	
			(พันตัน)	(ร้อยละ)
ยางแท่ง	1,722	1,460	-262	-15.21
ยางผสม	671	1,030	359	53.50
น้ำยางข้น	665	683	18	2.71
ยางแผ่นรมควัน	562	664	102	18.15
ยางคอมปาวด์	125	72	-53	-42.40
ยางอื่นๆ	60	188	128	213.33
รวม	3,805	4,097	292	7.67

ที่มา: กรมศุลกากร, 2560

2.2 สถานการณ์ราคายาง

ตั้งแต่ปี 2554 ราคายางมีแนวโน้มปรับตัวลดลงอย่างต่อเนื่อง โดยราคายางแผ่นดิบในปี 2554 เฉลี่ย 132.66 บาทต่อกิโลกรัม ซึ่งเกิดจากการปรับตัวสูงขึ้นอย่างรวดเร็วของราคาน้ำมัน อันมีผลต่อราคายางสังเคราะห์ จึงมีการปรับเปลี่ยนมาใช้ยางธรรมชาติมากขึ้น และการเติบโตแบบก้าวกระโดดของอุตสาหกรรมรถยนต์ อันมาจากการขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศจีน และตั้งเป้าหมายเป็นผู้ผลิตรถยนต์อันดับ 1 ของโลกในปี 2553 จึงทำให้จีนสต็อกยางไม่ทันและส่งผลให้ราคายางในปี 2554 สูงขึ้นอย่างรวดเร็ว หลังจากนั้นราคายางมีแนวโน้มปรับตัวลดลงจนถึงปี 2558

ราคายางในปี 2560 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากปีก่อน เนื่องจากเศรษฐกิจโลกโดยเฉพาะประเทศผู้ใช้อย่างหลักทั้ง สหรัฐอเมริกา จีน และญี่ปุ่น รวมทั้งราคาน้ำมันดิบปรับตัวสูงขึ้น ทำให้การรับซื้อและการลงทุนมีการขยายตัว โดยราคายางในตลาดต่าง ๆ เมื่อเทียบในช่วงเดียวกันของปีก่อน (ม.ค.-ธ.ค.) ดังนี้

1) ราคาซื้อขายยางล่วงหน้าในตลาดสิงคโปร์ : SICOM

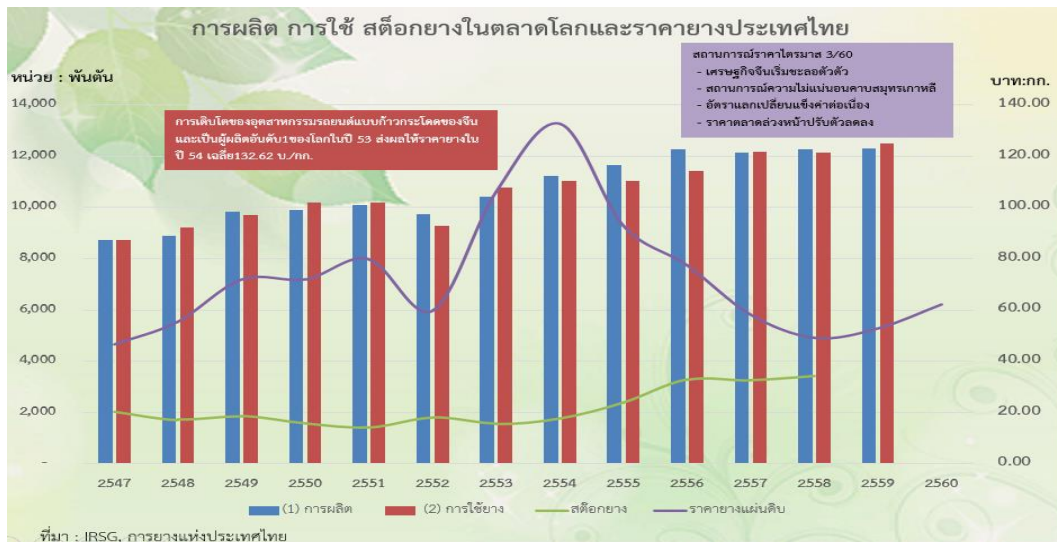
ราคายางแผ่นรมควันชั้น 3 เฉลี่ยอยู่ที่ 66.83 บาท/กิโลกรัม เพิ่มขึ้นร้อยละ 17.66 ราคายางแท่ง STR 20 อยู่ที่ 55.69 บาท/กิโลกรัม เพิ่มขึ้นร้อยละ 16.20

2) ราคาซื้อขายยางล่วงหน้าในตลาดโตเกียว : TOCOM

ราคายางแผ่นรมควันชั้น 3 อยู่ที่ 72.03 บาท/กิโลกรัม เพิ่มขึ้นร้อยละ 27.78

3) ราคาซื้อขายยางล่วงหน้าในตลาดเซี่ยงไฮ้ : SHFE

ราคายางแผ่นรมควันชั้น 3 อยู่ที่ 70.45 บาท/กิโลกรัม เพิ่มขึ้นร้อยละ 12.72

รูปที่ 2 การผลิต การใช้ สต็อกยางในตลาดโลก และราคายางในประเทศไทย

ที่มา : รายงานการศึกษาค้นคว้าเรื่อง “ภาพรวมของยางพาราทั้งระบบ” ของคณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์
สถานิติบัญญัติแห่งชาติ

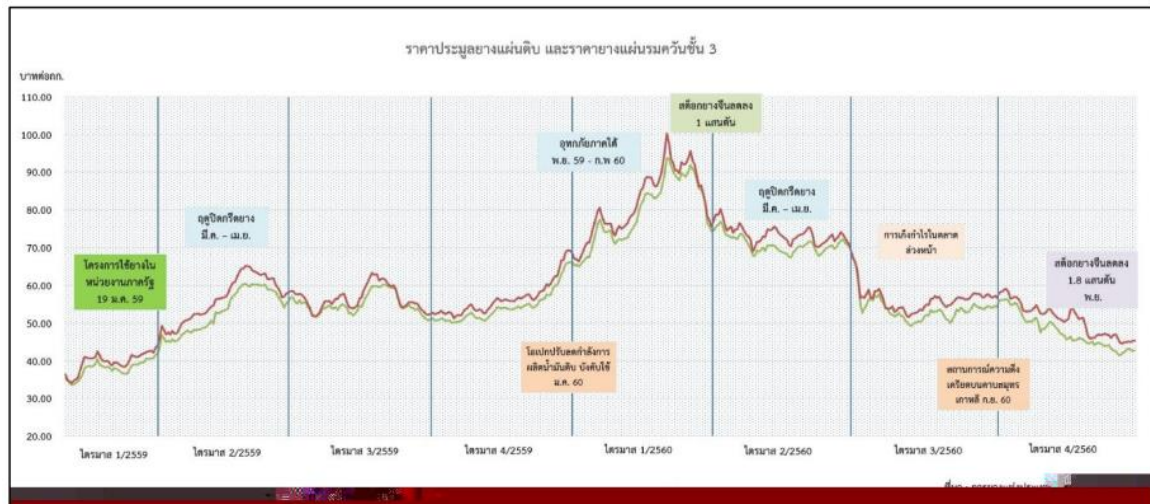
ราคาประมูลยางตลาดกลางยางพารา ราคายางแผ่นดิบคุณภาพดี ปี 2560 (ม.ค.-ธ.ค.) อยู่ที่ 60.74 บาท/กก. เพิ่มขึ้นจากปีก่อน 8.03 บาท/กก. หรือคิดเป็นร้อยละ 15.23 และราคายางแผ่นรมควันชั้น 3 อยู่ที่ 63.25 บาท/กก. เพิ่มขึ้น 8.34 บาท/กก. หรือคิดเป็นร้อยละ 15.12 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา โดยในช่วงต้นปี (ม.ค.-ก.พ. 2560) ราคายางเพิ่มสูงขึ้น เนื่องจากได้รับผลกระทบจากอุทกภัยในภาคใต้ ทำให้พื้นที่กรีดยางได้รับความเสียหาย และสต็อกยางตลาดจีนปรับตัวลดลง 1 แสนตัน ประกอบกับราคาน้ำมันดิบเริ่มปรับตัวดีขึ้น ส่วนราคายางในช่วงเดือนมีนาคม - ธันวาคม 2560 ราคายางปรับตัวลดลงอย่างต่อเนื่อง เนื่องจาก เศรษฐกิจของประเทศคู่ค้าเริ่มชะลอตัวลง โดยเฉพาะสหรัฐฯ จีนและญี่ปุ่น แม้ยังคงมีการขยายตัว แต่เป็นการเพิ่มขึ้นในอัตราที่ลดลง ส่งผลกระทบต่อภาคการลงทุนและภาคการผลิต ทำให้อัตราการขยายตัวของภาคอุตสาหกรรมลดลง

(1) การชะลอตัวทางเศรษฐกิจของประเทศคู่ค้าผู้ใช้อย่าง โดยเฉพาะสหรัฐฯ จีนและญี่ปุ่น แม้ยังคงมีการขยายตัว แต่เป็นการเพิ่มขึ้นในอัตราที่ลดลง จีนในฐานะประเทศที่ใช้อย่างมากอันดับ

หนึ่งของโลก กำลังประสบปัญหาเรื่องนี้ภาครัฐที่เอาไปลงทุนในการทำระบบสาธารณสุขภาค
ค่อนข้างเยอะ ทำให้ภาวะเศรษฐกิจในจีนเกิดการชะลอตัว

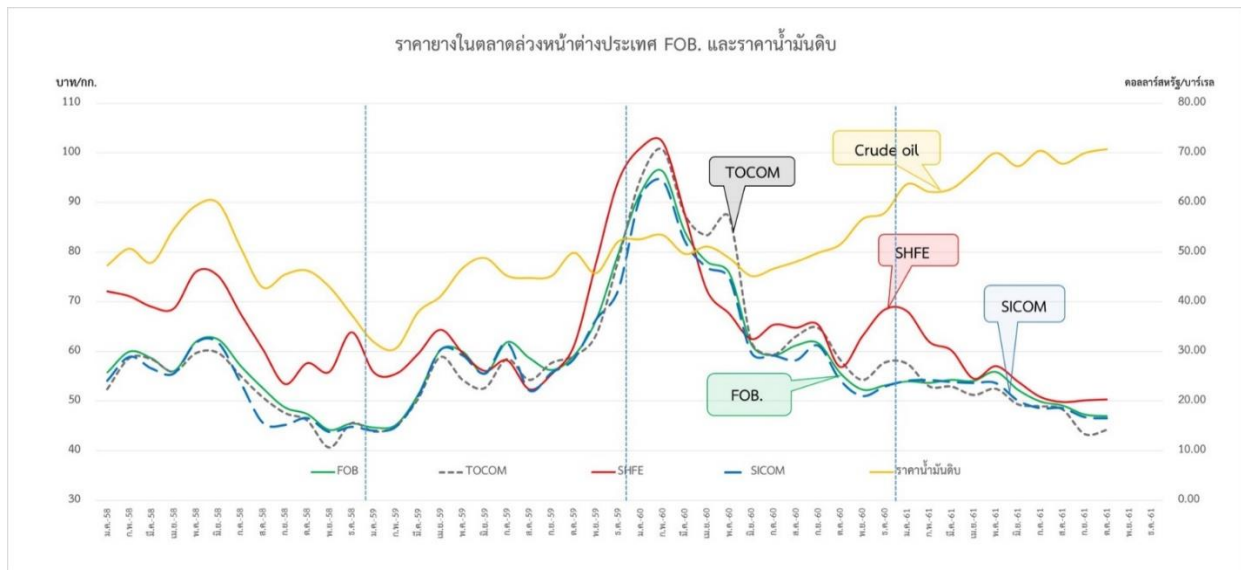
(2) ราคายางในตลาดล่วงหน้าต่างประเทศ การเก็งกำไรในตลาดล่วงหน้า
โดยราคายางในตลาดล่วงหน้าต่างประเทศ ทั้งตลาดล่วงหน้าโตเกียว ตลาดล่วงหน้าเซี่ยงไฮ้ และ
ตลาดล่วงหน้าสิงคโปร์ ปรับตัวลดลงเนื่องจากตลาดได้รับปัจจัยจากความกังวลของนักลงทุนในตลาด
ล่วงหน้าจากสถานการณ์ความไม่แน่นอนทางการเมืองโลก รวมถึงความตึงเครียดในคาบสมุทร
เกาหลี ระหว่างสหรัฐฯ และเกาหลีเหนือ ส่งผลให้ นักลงทุนชะลอการซื้อและราคาในตลาดล่วงหน้า
มีความผันผวนและลดลงอย่างรุนแรง ทำให้มีผลกระทบต่อราคาซื้อขายยางประจำวันที่เกษตรกร
ได้รับ เนื่องจากในการทำสัญญาซื้อขายรายปี (Long-term) ของบริษัทเอกชนโดยส่วนมากการตก
ลงราคาจะใช้ราคาตลาด SICOM

(3) อัตราแลกเปลี่ยนค่าเงินลดลง อัตราแลกเปลี่ยนบาทต่อดอลลาร์สหรัฐฯ แข็งค่าขึ้น ซึ่งใน
การซื้อขายยางมากกว่าร้อยละ 95 จะซื้อขายในสกุลเงินดอลลาร์ โดยอัตราแลกเปลี่ยนในช่วง
ปี 2559 ค่าเงินบาทเฉลี่ย 35.29 บาทต่อ 1 ดอลลาร์ ในขณะที่ในปี 2560 ค่าเงินบาท
เฉลี่ย 33.94 บาทต่อ 1 ดอลลาร์ จึงทำให้อัตราราคายางลดลงจากอัตราแลกเปลี่ยนที่แข็งค่าขึ้น

รูปที่ 3 สถานการณ์ราคายางในประเทศไทย

ที่มา : รายงานการศึกษาศึกษาเรื่อง “ภาพรวมของยางพาราทั้งระบบ” ของคณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์
สถานิติบัญญัติแห่งชาติ

รูปที่ 4 ราคายางในตลาดล่วงหน้าต่างประเทศ และราคาน้ำมันดิบ

ที่มา : รายงานการพิจารณาศึกษาเรื่อง “ภาพรวมของยางพาราทั้งระบบ” ของคณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ดังนั้น ราคาซื้อขายยางพาราภายในประเทศจะมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับราคาตลาดล่วงหน้าโตเกียว ตลาดล่วงหน้าสิงคโปร์ และตลาดล่วงหน้าเซี่ยงไฮ้ โดยมีการอธิบายสาเหตุที่ราคายางพาราที่ตกต่ำในเดือนธันวาคม 2562 ไว้ว่า ปัญหาราคาตกต่ำมีสาเหตุจากเกษตรกรมีผลผลิตออกสู่ตลาดจำนวนมาก โดยมีปริมาณผลผลิตยางรวม 9,965.49 ตัน ประกอบด้วย ยางแผ่นดิบ 1,904.87 ตัน ยางแผ่นรมควัน 8,060.62 ตัน ซึ่งปริมาณดังกล่าวเพิ่มขึ้นจากเดือนพฤศจิกายนถึง 1,108.95 ตันหรือเพิ่มขึ้นถึง ร้อยละ 12.52

อย่างไรก็ตาม ในปี 2563 ช่วงวันที่ 6-10 มกราคม ราคายางพารากลับมีการปรับตัวเพิ่มขึ้น ดียิ่งขึ้น ซึ่งปัจจัยหลักที่ทำให้ราคาดีขึ้น คือ มีความต้องการจากผู้ประกอบรายต่างๆ ภายในประเทศ ขณะที่ ค่าเงินบาทอ่อนค่าลงเมื่อเทียบกับค่าเงินดอลลาร์สหรัฐฯ และสหรัฐอเมริกา และกลุ่มยุโรปโซน มีการขยายตัวดัชนีภาคบริการ และดัชนีราคาผู้บริโภคเพิ่มขึ้น และคาดการณ์ว่าในไตรมาสที่ 1 ของปี 2563 (มกราคม-มีนาคม) ราคายางมีแนวโน้มปรับตัวสูงขึ้น เนื่องจากมีปริมาณผลผลิตออกสู่ตลาดจำนวนไม่มากนัก

ข้อมูล ณ วันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2563 พบว่าราคายางมีแนวโน้มปรับตัวสูงขึ้นตามตลาดล่วงหน้าต่างประเทศเนื่องจากประเทศจีนมีความต้องการผลิตภัณฑ์จากยางพารา เช่น ถุงมือยางทางการแพทย์จำนวนมากขึ้น จากปัญหาโรคระบาดไวรัสโคโรนา ในขณะเดียวกันปริมาณยางในตลาดโลกลดลงจากสาเหตุภัยแล้ง โรคระบาดของโรคใบยางร่วง และปัจจัยที่กระทบต่ออุตสาหกรรมยางพาราในปัจจุบัน ประการสำคัญ คือ สภาพเศรษฐกิจโลกชะลอตัวอันเนื่องมาจากสงครามการค้าระหว่างจีนและสหรัฐอเมริกา

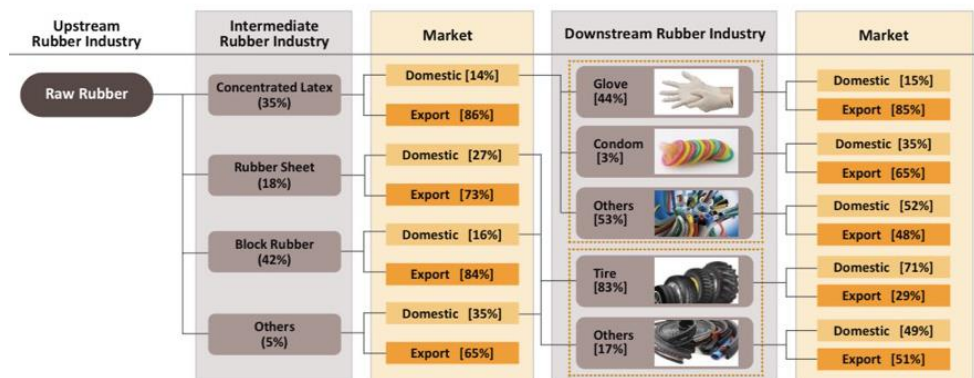
ตารางที่ 8 ประเภทยางพาราแปรรูปขึ้นต้น และราคาตลาดกลาง

ประเภท	ราคาตลาดกลาง (บาทต่อกิโลกรัม)	%ราคาที่ลดลง
น้ำยางสด	38.03	9.07
แผ่นยางดิบ	38.90	9.63
ยางแผ่นรมควันชั้น 3	40.59	10.62
เศษยาง	32.80	0.09

2.3 สภาวะอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยาง และไม้ยางพารา

ยางพาราเป็นพืชที่ปลูกไว้เพื่อใช้เป็นวัตถุดิบในการผลิตเครื่องมือเครื่องใช้ในอุตสาหกรรมต่างๆ เช่น อุตสาหกรรมถุงมือยาง อุตสาหกรรมถุงยางอนามัย อุตสาหกรรมล้อยาง อุตสาหกรรมเส้นยางยืด เป็นต้น ซึ่งอุตสาหกรรมเหล่านี้สร้างมูลค่าให้กับประเทศไทยได้อย่างมหาศาล ในปี 2562 พบว่าอุตสาหกรรมยางแปรรูปอื่นๆ มีการชะลอตัวลงเพราะมีปริมาณผลผลิตยางพาราที่ป้อนเข้าสู่ตลาดลดลงเนื่องมาจากปัญหาภัยธรรมชาติและโรคระบาด อีกปัจจัยหนึ่งที่สำคัญคือตลาดในประเทศจีนมีการชะลอตัว รวมถึงประสิทธิภาพทางการแข่งขันด้านในประเทศราคาลดลง ซึ่งอุตสาหกรรมที่ได้รับผลกระทบที่สุด คือ อุตสาหกรรมล้อยางเพราะนอกจากปัญหาที่กล่าวมาข้างต้นแล้วยังได้รับผลกระทบจากอุตสาหกรรมยานยนต์อีกทางหนึ่ง

แนวโน้มอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยางที่เกี่ยวข้องยังสามารถเติบโตได้แต่ค่อนข้างจะทรงตัว
เนื่องจากมีปัจจัยหลายด้านที่กระทบต่ออุตสาหกรรมดังกล่าว เช่น ค่าเงินบาทที่มีแนวโน้มแข็งค่า
ความผันผวนของราคาน้ำมันดิบ การเพิ่มภาษีในประเทศญี่ปุ่น รวมถึงการหดตัวของกลุ่มยูโรโซน

รูปที่ 5 อุตสาหกรรมแปรรูปยางพาราที่เกี่ยวข้อง

ที่มา: ธนาคารกรุงศรีอยุธยา: แนวโน้มอุตสาหกรรมยางพาราแปรรูป (2018)

ข้อมูลจาก รายงานสภาวะอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยางและไม้ยางพาราของไทย ครึ่งปีแรก ปี 2561 และคาดการณ์ ปี 2561 (โดยสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม ร่วมกับสถาบันพลาสติก) ระบุว่า

(1). สภาวะการผลิต

ภาพรวมปริมาณการผลิตผลิตภัณฑ์กลุ่มยางล้อในช่วงครึ่งปีแรกของปี 2561 (ข้อมูลจากการสำรวจผู้ประกอบการของสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม, เดือน พ.ค. - มิ.ย. 61 เป็นตัวเลขประมาณการ) เมื่อเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันกับปีที่ผ่านมา มีรายละเอียดดังนี้ ยางนอกรถยนต์ นั่ง/รถกระบะ ปรับตัวลดลงร้อยละ 2.22 ยางนอกรถบรรทุก/รถโดยสาร ขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.16 ยางนอกรถจักรยานยนต์ ปรับตัวลดลงร้อยละ 5.02 ยางนอกอื่นๆ ขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 12.65 ยางในรถบรรทุกและรถโดยสารปรับตัวลดลงร้อยละ 1.76 ยางในรถจักรยานยนต์ขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.78 และยางล้อดอกขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 14.21

สำหรับภาพรวมปริมาณการผลิตยางมียาง/ถุงมือตรวจ ครึ่งปีแรกของปี 2561 (ข้อมูลจากการสำรวจผู้ประกอบการของสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม, เดือน พ.ค. - มิ.ย. 61 เป็นตัวเลขประมาณการ) อยู่ที่ 9,322 ล้านชิ้น มีปริมาณเพิ่มขึ้น เมื่อเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันปีที่แล้ว ที่มีปริมาณการผลิตอยู่ที่ 8,578 ล้านชิ้น หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.02

(2). สถานะการค้าและตลาด - การจำหน่ายในประเทศ

ภาพรวมปริมาณการจำหน่ายผลิตภัณฑ์กลุ่มยางล้อในครึ่งปีแรกของปี 2561 (ข้อมูลจากการสำรวจผู้ประกอบการของสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม, เดือน พ.ค. - มิ.ย. 61 เป็นตัวเลขประมาณการ) เมื่อเทียบกับครึ่งปีแรกของปีที่ผ่านมาโดยแบ่งตามผลิตภัณฑ์จะมีรายละเอียดดังนี้ ยางนอกรถยนต์นั่ง/รถกระบะ ปรับตัวลดลงร้อยละ 4.79 ยางนอกรถบรรทุก/รถโดยสาร ขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.05 ยางนอกรถจักรยานยนต์ปรับตัวลดลงร้อยละ 6.05 ยางนอกอื่นๆ ขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 122.10 ยางในรถบรรทุกและรถโดยสารปรับตัวลดลงร้อยละ 6.57 ยางในรถจักรยานยนต์ขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 9.79 และยางล้อดอกขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.57

สำหรับภาพรวม ปริมาณการจำหน่ายยางมียาง /ถุงมือตรวจ ครึ่งปีแรกของปี 2561 (ข้อมูลจากการสำรวจผู้ประกอบการของสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม, เดือน พ.ค. - มิ.ย. 61 เป็นตัวเลขประมาณการ) อยู่ที่ 1,791 ล้านชิ้น เพิ่มขึ้น เมื่อเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันของปีก่อนที่มีปริมาณการจำหน่ายอยู่ที่ 1,238 ล้านชิ้นหรือเพิ่มขึ้น ร้อยละ 44.67

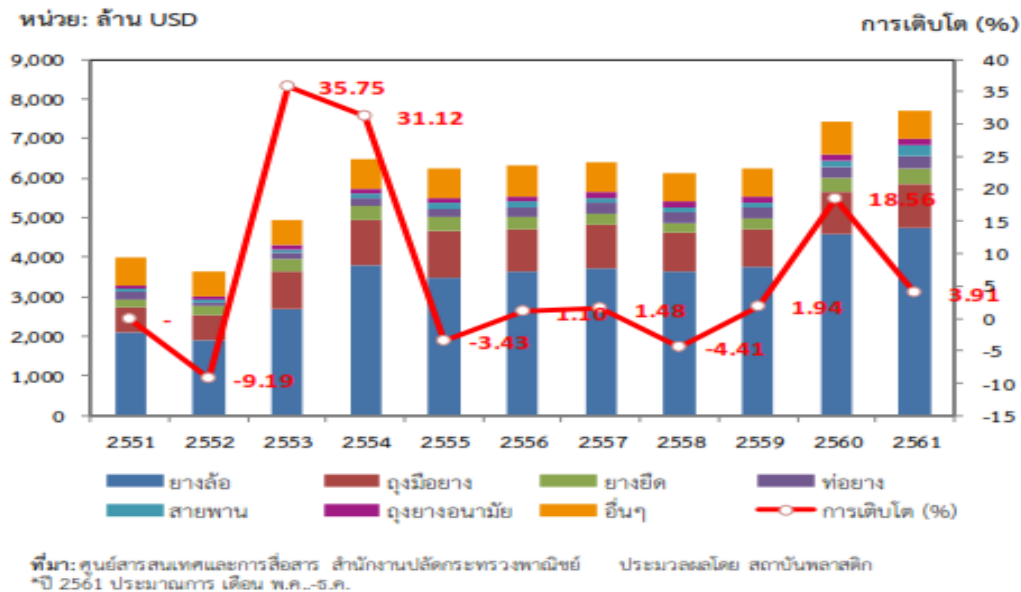
(3). การส่งออกและตลาดส่งออก

ภาพรวมมูลค่าการส่งออกผลิตภัณฑ์ยางรวมของไทย ช่วงครึ่งปีแรกของปี 2561 มีมูลค่า 3,837 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (เดือน พ.ค. - มิ.ย. 61 เป็นตัวเลขประมาณการ) เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมาที่มี มูลค่า 3,558 ล้านดอลลาร์ สหรัฐ จะพบว่าขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 7.84 โดยผลิตภัณฑ์ หมวดยางล้อส่งออกปสหรัฐฯ เป็นหลักถุงมียางส่งออกปสหรัฐฯ เป็นหลัก

ภาพรวมมูลค่าการส่งออกผลิตภัณฑ์ยางของไทย ปี 2561 มีมูลค่ารวม 7,699 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (ข้อมูลจากการประมาณการ) เพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับปี 2560 ที่มีมูลค่ารวม 7,409 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.91

สำหรับสัดส่วนมูลค่าการส่งออกในครึ่งปีแรก ปี 2561 (เดือน พ.ค. - มิ.ย. 61 เป็นตัวเลขประมาณการ) โดยผลิตภัณฑ์ยางล้อมี สัดส่วนมากที่สุด ร้อยละ 61.82 มูลค่า 2,372 ล้านดอลลาร์

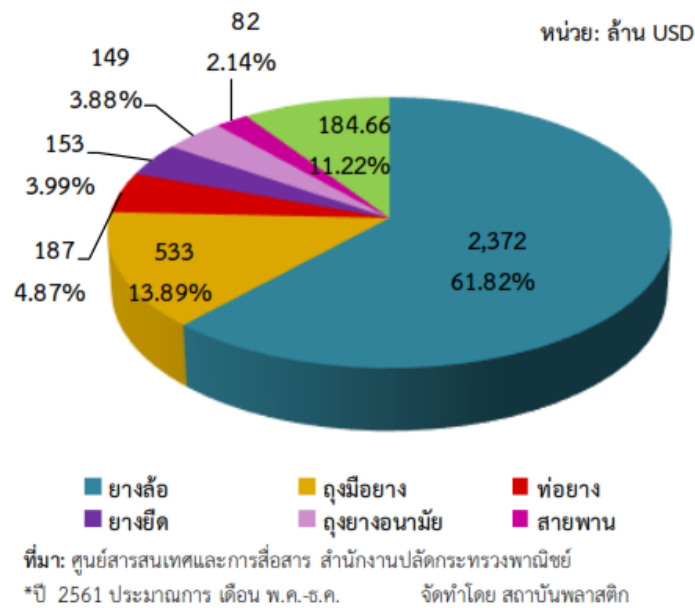
สหรัฐ ร่องลงมาคือ ทุ้งมีอย่าง ร้อยละ 13.89 ผลิตภัณฑ์อื่นๆ ร้อยละ 11.22 ท่อยาง ร้อยละ 4.87 ยางยืด ร้อยละ 3.99 ทุ้งยางอนามัย ร้อยละ 3.88 และสายพาน ร้อยละ 2.14 ตามลำดับ

รูปที่ 6 มูลค่าการส่งออกผลิตภัณฑ์ยางของไทย ตั้งแต่ ปี 2551 - 2561

(4). การนำเข้าและแหล่งนำเข้า

ภาพรวมมูลค่าการนำเข้าผลิตภัณฑ์ยางของไทยช่วงครึ่งปีแรกของปี 2561 มีมูลค่า 673 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เมื่อเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันกับปีที่ผ่านมา ที่มีมูลค่า 623 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้นร้อยละ 8.03 โดยยางล้อนำเข้าจากจีนเป็นส่วนใหญ่

รูปที่ 7 สัดส่วนและมูลค่าการส่งออกผลิตภัณฑ์ยางของไทย ช่วงครึ่งปีแรก ปี 2561

แนวโน้มภาพรวมอุตสาหกรรมผลิตผลิตภัณฑ์ยาง ช่วงครึ่งปีหลังของปี 2561 ภาคการผลิตยังเติบโตได้ดี ตลาดภายในประเทศยังมีความต้องการอยู่ แต่ภาคการส่งออกนั้นอาจจะต้องพิจารณาเป็นพิเศษเนื่องจากมีปัจจัยกระทบหลายด้าน ไม่ว่าจะเป็นประเด็นธนาคารกลางสหรัฐฯ ปรับขึ้นดอกเบี้ยซึ่งนโยบายจะส่งผลให้ ฟันด์โฟลว์ไหลกลับสู่ประเทศสหรัฐอเมริกา สงครามการค้าระหว่างสหรัฐฯ และจีน ที่ลุกลามไปกระทบความสัมพันธ์ ระหว่างอียูกับสหรัฐฯ ทำให้อียูออกมาตั้งกำแพงภาษีเพื่อตอบโต้สหรัฐฯ ที่มีการตั้งภาษีนำเข้าสินค้าจากสหภาพยุโรป ความผันผวนของราคาน้ำมันดิบ ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศกลุ่มประเทศอาหรับ เป็นต้น แต่ไทยยังมีปัจจัยหนุนคือมีการปรับการคาดการณ์ GDP ไทยปี 2561 จากร้อยละ 3.9 ปรับเป็นร้อยละ 4.4 และภาคการส่งออก ขยายตัวจากร้อยละ 7 เป็นร้อยละ 9 และค่าเงินบาทมีแนวโน้มที่อ่อนค่าขึ้นต่อเนื่อง ซึ่งเป็นผลดีต่อภาคการส่งออก

ตารางที่ 9 มูลค่าการส่งออกผลิตภัณฑ์ยางของไทย ปี 2558 - 2560 (ล้านบาท)

ประเภทผลิตภัณฑ์	2558	2559	2560
ยางรีเคลม	111.30	291.48	381.89
ยางวัลคาไนต์อื่นๆ	108.60	114.96	81.78
ยางยืด	8,290.50	8,218.30	9,977.13
ยางปูพื้น/กระเบื้องติดผนัง	174.30	179.29	160.09
ท่อยาง	9,941.50	10,675.28	11,799.74
สายพาน	4,287.90	4,962.55	5,401.83
ยางยานพาหนะ	116,453.30	125,294.77	148,752.61
ยางในยานพาหนะ	3,205.80	3,026.63	2,963.59
ยางที่หล่อดอกใหม่	2,890.50	2,984.84	3,328.65
ถุงยางอนามัย	5,156.80	4,895.50	5,418.95
หัวนมเลี้ยงทารก	50.00	51.88	51.51
ถุงมือ	33,065.50	33,635.19	35,845.28
ผ้ายาง	614.90	348.84	371.04
ปะเก็น/ซีลยาง	3,105.00	3,692.96	3,869.01
ยางรัดของ	2,252.20	2,142.65	2,455.91
ยางลบ	25.20	27.48	34.54
ผลิตภัณฑ์ยางอื่นๆ	17,122.10	18,452.43	20,197.64
รวม	206,855.40	218,995.02	251,091.18
ยางคอมปาวด์	23,518.80	11,416.45	11,276.59
รวมทั้งหมด	230,374.20	230,411.47	262,367.77

ตารางที่ 10 มูลค่าการส่งออกผลิตภัณฑ์ยางของไทย ปี 2560 และ ปี 2561

หน่วย: ล้านดอลลาร์สหรัฐ

ผลิตภัณฑ์	2560	2561*	ม.ค.-มิ.ย.*		% เปลี่ยนแปลง	
			2560	2561	ทั้งปี	ครึ่งปี
ยางล้อ	428	453	212	230	5.84	8.49
ท่อยาง	165	181	79	92	9.70	16.46
สายพาน	91	82	44	39	-9.89	-11.36
ปะเก็น/ซีลยาง	46	45	23	22	-2.17	-4.35
ถุงมือยาง	41	47	19	24	14.63	26.32
ผลิตภัณฑ์อื่นๆ	504	527	246	266	4.56	8.13
รวม	1,275	1,335	623	673	4.71	8.03

ที่มา: ศูนย์สารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ ประมวลผลโดยสถาบันพลาสติก

**ปี 2561 ประมาณการเดือนพฤษภาคม-ธันวาคม โดยวิธี moving average

ตารางที่ 11 มูลค่าการนำเข้าผลิตภัณฑ์ยางของไทย ปี 2558 - 2560 (ล้านบาท)

ประเภทผลิตภัณฑ์	2558	2559	2560
ยางรีเคลม	355.80	338.54	394.78
ยางวัลคาไนต์อื่นๆ	147.10	223.51	89.54
ยางยืด	5.40	11.08	9.28
ยางปูพื้น/กระเบื้องติดผนัง	29.90	29.58	24.76
ท่อยาง	5,733.70	5,712.33	5,655.88
สายพาน	2,371.10	2,625.73	3,109.92
ยางยานพาหนะ	11,112.80	12,002.15	11,916.63
ยางในยานพาหนะ	684.30	680.38	615.97
ยางที่หล่อดอกใหม่	1,954.90	2,105.63	2,132.23
ถุงยางอนามัย	72.90	58.16	113.88
หัวนมเลี้ยงทารก	13.10	4.13	3.51
ถุงมือ	1,358.80	1,463.74	1,566.96
ผ้ายาง	1,262.10	1,659.95	1,595.28
ปะเก็น/ซีลยาง	111.80	107.83	14.86

ประเภทผลิตภัณฑ์	2558	2559	2560
ยางรีดของ	37.60	53.98	78.18
ยางลบ	62.70	52.14	60.02
ผลิตภัณฑ์ยางอื่นๆ	15,059.30	14,351.99	16,798.47
รวม	40,353.40	41,480.86	44,180.14
ยางคอมปาวด์	1,255.80	1,786.88	1,801.72
รวมทั้งหมด	41,609.10	43,267.74	45,981.86

ตารางที่ 12 มูลค่าการนำเข้าผลิตภัณฑ์ยางไทย ปี 2560 และ ปี 2561

หน่วย: ล้านดอลลาร์สหรัฐ

ผลิตภัณฑ์	2560	2561*	ม.ค.-มิ.ย.*		% เปลี่ยนแปลง	
			2560	2561	ทั้งปี	ครึ่งปี
ยางล้อ	428	453	212	230	5.84	8.49
ท่อยาง	165	181	79	92	9.70	16.46
สายพาน	91	82	44	39	-9.89	-11.36
ปะเก็น/ซีลยาง	46	45	23	22	-2.17	-4.35
ถุงมือยาง	41	47	19	24	14.63	26.32
ผลิตภัณฑ์อื่นๆ	504	527	246	266	4.56	8.13
รวม	1,275	1,335	623	673	4.71	8.03

ที่มา: ศูนย์สารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ ประมวลผลโดยสถาบันพลาสติก

**ปี 2561 ประมาณการเดือนพฤษภาคม-ธันวาคม โดยวิธี moving average

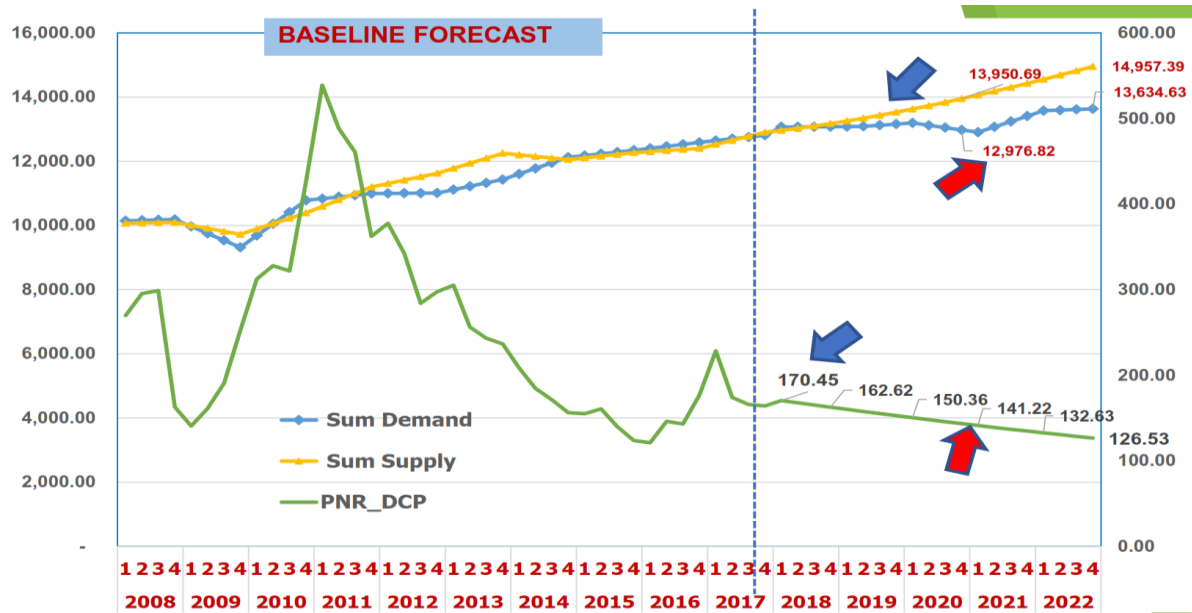
ตารางที่ 13 ปริมาณการใช้ยางธรรมชาติในประเทศแยกตามผลิตภัณฑ์ (เมตริกตัน)

ประเภทผลิตภัณฑ์	2557	2558	2559	2560
ยางยานพาหนะ	329,051	297,138	340,668	378,021
ยางรถจักรยานยนต์	23,811	40,693	33,254	33,735
หลอดดอก	2,128	1,336	1,124	1,045
ยางรัดของ	15,353	24,991	21,541	27,546
อะไหล่รถยนต์	2,802	3,488	3,133	1,458
พื้นรองเท้า	1,146	1,496	1,282	2,265
รองเท้า	4,769	4,983	5,256	4,160
ท่อยาง	712	15,630	4,109	706
สายพาน	2,499	7,514	3,048	1,264
ยางยืด	79,168	87,746	97,174	111,500
ถุงมือยาง	58,865	81,979	72,992	55,367
ถุงยางอนามัย	6,464	9,524	10,087	10,566
ผลิตภัณฑ์ฟองน้ำ	234	292	176	411
กาว	2,985	3,036	3,193	2,194
เครื่องมือทางการแพทย์/	952	378	354	271
อื่นๆ	10,064	20,267	19,879	22,734
รวม	541,003	600,491	617,269	653,243

ที่มา: สถิติยางประเทศไทย ปีที่46(2560) กองการยาง กรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

2.4 การพยากรณ์ราคายาง ปริมาณผลผลิต และปริมาณความต้องการยางทั่วโลก

จากแบบจำลองการพยากรณ์ราคายางพารา ผลผลิต และปริมาณความต้องการยางพาราทั่วโลก ช่วงปี 2561 – 2565 พบว่าแนวโน้มในระยะยาว ราคายางพารามีทิศทางปรับตัวลดลงตามลำดับ จากระดับราคาส่งออก 1.70 ดอลลาร์สหรัฐต่อกิโลกรัม ในช่วงไตรมาสแรกของปี 2561 เป็น 1.26 ดอลลาร์สหรัฐต่อกิโลกรัม ในช่วงปี 2565 ขณะที่ความต้องการยางพาราของโลกอ่อนตัวลงในช่วงปี 2563 อันเป็นผลจากการเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศจีนและเศรษฐกิจโลกชะลอตัวลง

รูปที่ 8 พยากรณ์ราคายางพารา ผลผลิต และความต้องการยางพารา ปี 2561 – 2565

ที่มา: จากแบบจำลองเศรษฐกิจของหน่วยวิจัยเศรษฐศาสตร์ยางพารา คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
หมายเหตุ: - เป็นผลพยากรณ์ในเดือนพฤศจิกายน 2560 และจำเป็นต้องมีการปรับปรุงข้อมูลสถานการณ์อย่างต่อเนื่อง

บทที่ 3 กระบวนการดำเนินงานวิจัย

3.1 วิธีการดำเนินการวิจัย และสถานที่ทำการทดลอง/เก็บข้อมูล

แนวทางการวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการดำเนินงานวิจัยในหลายวิธี โดยเป็นการวิเคราะห์แนวทางเชิงนโยบายโดยใช้แผนผังเชิงระบบ และการใช้แบบจำลอง CGE ในการศึกษาผลกระทบการพัฒนาอุตสาหกรรมยางพารา ร่วมกับการใช้ข้อมูลเชิงคุณภาพ จากการเก็บรวบรวมประเด็นข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง แสดงได้ดังตาราง

ตารางที่ 14 ระเบียบวิธีวิจัย

วิธีการ	สื่อ/กลุ่มตัวอย่าง	ข้อมูลที่ได้	รายงาน
1. การวิเคราะห์ แนวทางเชิง นโยบายและ มาตรการที่ เหมาะสม ด้วย แผนผังเชิงระบบ Systematic Diagram ในการ ขับเคลื่อนห่วงโซ่ อุปทาน อุตสาหกรรม ยางพารา	- หน่วยงานภาคอุตสาหกรรม อาทิ สนง.เศรษฐกิจอุตสาหกรรม สภาอุตสาหกรรม สนง.คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (BOI) สนง.คณะกรรมการ EEC ฯลฯ - หน่วยงานภาคเกษตรกรรม อาทิ กรมพัฒนาที่ดิน กองการยาง กรมวิชาการเกษตร GISTDA สนง.เศรษฐกิจการเกษตร การยางแห่งประเทศไทย และอื่น ๆ - อื่น ๆ ได้แก่ คณะกรรมการนโยบายยางธรรมชาติ (กนย) และที่เกี่ยวข้อง	- รายงานวิจัยและข้อมูลสถิติที่เกี่ยวข้องกับยางพารา อาทิ พื้นที่ปลูก ปริมาณผลผลิต - ข้อมูลมาตรการส่งเสริมการแปรรูปยางพาราและส่งเสริมสถาบันเกษตรกร - ข้อมูลเชิงวิเคราะห์นโยบายและมาตรการที่เหมาะสม และเป็นไปได้ในเชิงปฏิบัติในการส่งเสริมอุตสาหกรรมแปรรูปยางพารา - มาตรการส่งเสริมการแปรรูปยางพาราในระดับสถาบันเกษตรกร - ข้อมูล Supply Chain ยางพาราไทย และข้อมูลนโยบาย/ยุทธศาสตร์ยางพาราของประเทศจีน และมาเลเซีย	ผลลัพธ์ : รายงานความก้าวหน้า หน้าฉบับที่ 1

วิธีการ	สื่อ/กลุ่มตัวอย่าง	ข้อมูลที่ได้	รายงาน
		- ข้อมูลประเด็นที่เป็นปัญหา/ข้อจำกัดของการพัฒนาอุตสาหกรรมยาง ในมิติต่าง ๆ อาทิ ด้านระเบียบและกฎหมาย ด้านสถาบันเกษตรกรและหน่วยงานภาคเอกชน ฯลฯ	
2. การประชุมระดมความคิดเห็น และ Group Discussion	- เจ้าหน้าที่ระดับสูงในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทางด้านนโยบายและปฏิบัติงาน ผู้เชี่ยวชาญ ผู้ที่เกี่ยวข้องกับมาตรการส่งเสริมอุตสาหกรรมแปรรูปยางพารา	- ข้อมูลการระดมความคิดเห็น ด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมที่เพิ่มมูลค่าและแปรรูปยางพารา - มาตรการจูงใจทางภาษีและเงื่อนไขอื่นๆ	
3. การสัมภาษณ์เชิงลึกผู้เกี่ยวข้อง	- เจ้าหน้าที่ระดับสูงในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทางด้านนโยบายและปฏิบัติงาน ผู้เชี่ยวชาญ ผู้ที่เกี่ยวข้องกับมาตรการส่งเสริมอุตสาหกรรมแปรรูปยางพารา	- ข้อมูลสัมภาษณ์เชิงลึก ด้านการพัฒนามาตรการส่งเสริมอุตสาหกรรมแปรรูปยางพารา	
4. การวิเคราะห์ผลกระทบจากนโยบายการส่งเสริมสนับสนุนการขยายภาคอุตสาหกรรมแปรรูปยางพาราและผลิตภัณฑ์ยาง ด้วยแบบจำลอง CGE	- หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทางด้านนโยบายยางพารา - เกษตรกร นักอุตสาหกรรม และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในอุตสาหกรรม - นักวิชาการผู้เชี่ยวชาญด้านนโยบายสาธารณะ	- ข้อมูลเชิงวิเคราะห์ผลกระทบจากนโยบายการส่งเสริมสนับสนุนการขยายภาคอุตสาหกรรมแปรรูปยางพาราและผลิตภัณฑ์ยาง ที่มีต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศและการจ้างงาน - ข้อมูลความคุ้มค่าของเชิงนโยบายในมิติของต้นทุนและผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นต่อสังคม - ข้อมูลแบ่งกลุ่มในตารางบัญชีเมตริกซ์สังคม SAM ด้วยข้อมูลยางพาราของประเทศมาเลเซีย และจีน ในภาคการค้ายางพาราระหว่างประเทศ ที่เชื่อมโยงกับประเทศไทย และการวิเคราะห์	ผลลัพธ์ : รายงานฉบับสมบูรณ์

วิธีการ	สื่อ/กลุ่มตัวอย่าง	ข้อมูลที่ได้	รายงาน
5. การนำเสนอ ผลการศึกษาและ ประชาพิจารณ์	- หน่วยงานภาคอุตสาหกรรม อาทิ สนง.เศรษฐกิจอุตสาหกรรม สภาอุตสาหกรรม สนง.คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (BOI) สนง.คณะกรรมการ EEC ฯลฯ - หน่วยงานภาคเกษตรกรรม อาทิ กรมพัฒนาที่ดิน กองการยาง กรมวิชาการเกษตร GISTDA สนง.เศรษฐกิจการเกษตร การยางแห่งประเทศไทย และอื่น ๆ - อื่น ๆ ได้แก่ คณะกรรมการนโยบายยางธรรมชาติ (กนย) และที่เกี่ยวข้อง	- นำเสนอผลการศึกษา - ข้อมูลความคิดเห็นจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นักวิชาการ ภาคเอกชน และผู้ที่เกี่ยวข้องด้านยางพารา	

ตารางที่ 15 แผนการดำเนินงาน

วัตถุประสงค์	กิจกรรม	จำนวน วันที่ใช้	ผู้รับผิดชอบ
1) เพื่อศึกษารูปแบบนโยบายและมาตรการที่เหมาะสมและเป็นไปได้ ควรเป็นไปในทิศทางใด (อาทิ ส่งเสริมด้านอุปทาน – สิทธิประโยชน์ภาษีลงทุน การสนับสนุนเงินกู้/ดอกเบี้ย ฯลฯ และหรือ ส่งเสริมด้านอุปสงค์ – อุดหนุนการซื้อผลิตภัณฑ์ยางในประเทศ การใช้จ่ายของหน่วยงานภาครัฐ) ในมิติช่วงระยะเวลาสั้นและระยะยาว ที่จะทำให้เกิดการขยายตัวของอุตสาหกรรมแปรรูปยางพารา อันเป็นการสร้างมูลค่าเพิ่มในระดับยางพารากลางน้ำและผลิตภัณฑ์ยาง (ปลายน้ำ) รวมทั้งแนวทางการพัฒนาสถาบันเกษตรกรให้เชื่อมโยงสู่อุตสาหกรรมแปรรูปยางพาราในภาพรวมของประเทศ และกระบวนการติดตามการปฏิบัติงานตอบสนองนโยบาย	1. การวิเคราะห์แนวทางเชิงนโยบายและมาตรการที่เหมาะสม ด้วยแผนผังเชิงระบบ Systematic Diagram ในการขับเคลื่อนห่วงโซ่อุปทานอุตสาหกรรมยางพารา	90 วัน	ดร.มนต์ชัย ดร.เปี่ยม จันทร์
	2. การประชุมระดมความคิดเห็น และ Group Discussion	60 วัน	ดร.มนต์ชัย ดร.เปี่ยม จันทร์ รศ.ดร.วินัย
	3. การสัมภาษณ์เชิงลึกผู้เกี่ยวข้อง	90 วัน	ดร.มนต์ชัย ดร.เปี่ยม จันทร์ รศ.ดร.วินัย
2) เพื่อวิเคราะห์ผลกระทบจากนโยบายการส่งเสริมสนับสนุนการขยายภาคอุตสาหกรรมแปรรูปยางพาราและผลิตภัณฑ์ยาง ที่มีต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศและการจ้างงาน รวมทั้งความคุ้มค่าของเชิงนโยบายในมิติของต้นทุนและผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นต่อสังคม	4. การวิเคราะห์ผลกระทบจากนโยบายการส่งเสริมสนับสนุนการขยายภาคอุตสาหกรรมแปรรูปยางพาราและผลิตภัณฑ์ยาง ด้วยแบบจำลอง CGE	120 วัน	ดร.มนต์ชัย ดร.เปี่ยม จันทร์
	5. การนำเสนอผลการศึกษาและประชาสัมพันธ์	90 วัน	ดร.มนต์ชัย ดร.เปี่ยม จันทร์

ตารางที่ 16 ระยะเวลาทำการวิจัย และแผนการดำเนินงานตลอดโครงการวิจัย

กิจกรรม	สัดส่วนงานต่อโครงการรวม	ระยะเวลาทำงาน (วัน)	ระยะเวลา (เดือน)												ผู้รับผิดชอบและสัดส่วนงาน		
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	ดร.มนต์ชัย	ดร.เปี่ยมจันทร์	รศ.ดร.วินัย
1. การวิเคราะห์แนวทางเชิงนโยบายและมาตรการที่เหมาะสม ด้วยแผนผังเชิงระบบ Systematic Diagram ในการขับเคลื่อนห่วงโซ่อุปทานอุตสาหกรรมยางพารา	25.0%	90	90 วัน												15%	10%	-
2. การประชุมระดมความคิดเห็น และ Group Discussion	15.0%	60		60 วัน			90 วัน								5%	5%	5%
3. การสัมภาษณ์เชิงลึกผู้เกี่ยวข้อง	15.0%	90													5%	5%	5%
4. การวิเคราะห์ผลกระทบจากนโยบายการส่งเสริมสนับสนุนการขยายภาคอุตสาหกรรมแปรรูปยางพาราและผลิตภัณฑ์ยาง ด้วยแบบจำลอง CGE	40.0%	120						120 วัน							30%	10%	-
5. การนำเสนอผลการศึกษาและประชาพิจารณ์	5.0%	90	360 วัน												3%	2%	-
	100.0%														58%	32%	10%

ตารางที่ 17 กิจกรรมการดำเนินงานวิจัย ผลที่คาดว่าจะได้รับ และผลที่ได้จริง

ระยะเวลา	กิจกรรมการดำเนินงานวิจัย	ผลที่คาดว่าจะได้รับจากกิจกรรม
6 เดือนที่ 1	1. การวิเคราะห์แนวทางเชิงนโยบายและมาตรการที่เหมาะสม ด้วยแผนผังเชิงระบบ Systematic Diagram ในการขับเคลื่อนห่วงโซ่อุปทานอุตสาหกรรมยางพารา 2. การประชุมระดมความคิดเห็น และ Group Discussion	- รายงานการวิจัย และบทความทางวิชาการด้านนโยบายพัฒนาอุตสาหกรรมฯ ทั้งในและต่างประเทศ - ข้อมูลสถิติ และรายละเอียดเกี่ยวกับกฎหมาย /ระเบียบ และที่เกี่ยวข้องกับยางพารา และอุตสาหกรรมการแปรรูปยางพารา - ข้อมูลเชิงวิเคราะห์นโยบายและมาตรการที่เหมาะสม และเป็นไปได้ในเชิงปฏิบัติในการส่งเสริมอุตสาหกรรมแปรรูปยางพารา มาตรการส่งเสริมการแปรรูปยางพาราในระดับสถาบันเกษตรกร และผลการวิเคราะห์ด้าน Supply Chain ยางพาราไทย และข้อมูลเชิงกระบวนการ Logistics ยางพารา - ข้อมูลการระดมความคิดเห็นการพัฒนาอุตสาหกรรมที่เพิ่มมูลค่าและแปรรูปยางพารา และมาตรการจูงใจทางภาษีและเงื่อนไขอื่น ๆ
6 เดือนที่ 2	2. การประชุมระดมความคิดเห็น และ Group Discussion (ต่อ) 3. การสัมภาษณ์เชิงลึกผู้เกี่ยวข้อง 4. การวิเคราะห์ผลกระทบจากนโยบายการส่งเสริมสนับสนุนการขยายภาคอุตสาหกรรมแปรรูปยางพาราและผลิตภัณฑ์ยาง ด้วยแบบจำลอง CGE 5. การนำเสนอผลการศึกษาและประชาสัมพันธ์	- ข้อมูลการระดมความคิดเห็นการพัฒนาอุตสาหกรรมที่เพิ่มมูลค่าและแปรรูปยางพารา และมาตรการจูงใจทางภาษีและเงื่อนไขอื่น ๆ - ข้อมูลสัมภาษณ์เชิงลึก ด้านการพัฒนามาตรการส่งเสริมอุตสาหกรรมแปรรูปยางพารา - ข้อมูลเชิงวิเคราะห์ผลกระทบจากนโยบายการส่งเสริมสนับสนุนการขยายภาคอุตสาหกรรมแปรรูปยางพาราและผลิตภัณฑ์ยาง ที่มีต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศและการจ้างงาน - ข้อมูลแบ่งกลุ่มในตารางบัญชีเมตริกซ์สังคม SAM ด้วยข้อมูลยางพาราของประเทศมาเลเซีย และประเทศจีน ในภาคการค้ายางพาราระหว่างประเทศ ที่เชื่อมโยงกับประเทศไทย และการวิเคราะห์- ข้อมูลความคุ้มค่าของเชิงนโยบายในมิติของต้นทุนและผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นต่อสังคม

ตารางที่ 18 เป้าหมายผลผลิต ผลลัพธ์ และผลกระทบ

เป้าหมายผลผลิต	ตัวชี้วัด			
	เชิงปริมาณ	เชิงคุณภาพ	เวลา	ต้นทุน
1. ข้อเสนอเชิงนโยบายและมาตรการที่เหมาะสมและเป็นไปได้ อันมีทิศทางชัดเจน ถึงการมุ่งเน้นด้านอุปสงค์ /อุปทาน รวมทั้งรูปแบบของนโยบายการขับเคลื่อน (อาทิ ส่งเสริมด้วยสิทธิประโยชน์ทางภาษี การสนับสนุนเงินกู้/ดอกเบี้ย มาตรการการใช้ของหน่วยงานภาครัฐ เช่น ถนนยางพารา การซื้อที่ดินอหมอนยางพารา และอื่นๆ เป็นต้น) และมีมติเชิงระยะเวลาสั้น-ยาวของนโยบาย ที่จะทำให้เกิดการขยายตัวของอุตสาหกรรมแปรรูปยางพารา อันเป็นการสร้างมูลค่าเพิ่มในระดับยางพารากลางน้ำและผลิตภัณฑ์ยาง (ปลายน้ำ)	- จำนวนนโยบาย/ มาตรการ	ผลลัพธ์ที่เกิดจากการปฏิบัติงานตามระบบสารสนเทศยางพารา		-
2. ข้อเสนอแนวทางการพัฒนาสถาบันเกษตรกรให้เชื่อมโยงสู่อุตสาหกรรมแปรรูปยางพาราในภาพรวมของประเทศ และกระบวนการติดตามการปฏิบัติงานตอบสนองนโยบาย				
3. ข้อมูลเชิงวิเคราะห์ผลกระทบ ตามแบบจำลอง CGE ของนโยบายเฉพาะ (เช่น มาตรการสิทธิประโยชน์ทางภาษีการลงทุนแปรรูปยางพารา มาตรการสินเชื่อการแปรรูปยางพารา เป็นต้น) ซึ่งเป็นการสนับสนุนการขยายภาคอุตสาหกรรมแปรรูปยางพาราและผลิตภัณฑ์ยาง อันมีผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศ และการจ้างงาน รวมทั้งผลกระทบจากแนวโน้มความต้องการของตลาดในอนาคตของประเทศจีน และมาเลเซีย	- รายงานผลวิเคราะห์ระบบสารสนเทศยางพารา	- คุณภาพของรายงานผลวิเคราะห์ระบบสารสนเทศยางพารา		
4. ข้อมูลความคุ้มค่าของเงินนโยบายในมิติของต้นทุนและผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นต่อสังคม	- จำนวนนโยบาย/ มาตรการ	ผลลัพธ์ที่เกิดจากการปฏิบัติงานตามระบบสารสนเทศยางพารา		

เป้าหมายผลลัพธ์ (Outcome)				
1. ข้อเสนอเชิงนโยบาย ในการพัฒนาอุตสาหกรรมต่อเนื่องยางพาราที่สร้างมูลค่าเพิ่มในระดับยางพารากลางน้ำ และอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยาง (ปลายน้ำ) ได้ถูกสั่งการและนำไปปฏิบัติ โดยหน่วยงานที่ได้รับมอบหมายรับผิดชอบ	- จำนวนนโยบาย/ มาตรการ - จำนวนหน่วยงานที่นำไปปฏิบัติ	ผลลัพธ์ที่เกิดจากการปฏิบัติงานตามระบบสารสนเทศยางพารา		
2. ข้อเสนอเชิงนโยบายการพัฒนาอุตสาหกรรมแปรรูปยางพาราของสถาบันเกษตรกรที่เชื่อมโยงภาคอุตสาหกรรมแปรรูปยางพาราและผลิตภัณฑ์ยางของประเทศ ได้ถูกสั่งการและนำไปปฏิบัติ โดยหน่วยงานที่ได้รับมอบหมายรับผิดชอบ และประสานงานร่วมพัฒนากับภาคีเครือข่ายเกษตรกร	- จำนวนนโยบาย/ มาตรการ	ผลลัพธ์ที่เกิดจากการปฏิบัติงานตามระบบสารสนเทศยางพารา		
3. ข้อมูลเชิงวิเคราะห์ผลกระทบจากนโยบายการส่งเสริมการขยายอุตสาหกรรมแปรรูปยางพาราและผลิตภัณฑ์ยาง และแนวโน้มความต้องการของตลาดในอนาคตของประเทศจีน และมาเลเซีย ที่มีต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศและการจ้างงาน – ได้นำไปใช้ในการจัดลำดับความสำคัญเชิงยุทธศาสตร์การพัฒนา ระบบยางพาราไทย ด้านการขับเคลื่อนนโยบายในระยะสั้นและระยะยาว	- รายงานผลวิเคราะห์ระบบสารสนเทศยางพารา	- คุณภาพของรายงานผลวิเคราะห์ระบบสารสนเทศยางพารา		
4. ข้อมูลความคุ้มค่าของเชิงนโยบายในมิติของต้นทุนและผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นต่อสังคม – ได้นำไปใช้ในการจัดลำดับความสำคัญเชิงยุทธศาสตร์การพัฒนา ระบบยางพาราไทย ด้านการขับเคลื่อนนโยบายในระยะสั้นและระยะยาว				
เป้าหมายผลกระทบ (Impact)				
1. โครงสร้างระบบยางพาราไทยมีการเปลี่ยนแปลงด้วยการพัฒนาอุตสาหกรรมต่อเนื่องยางพาราที่สร้างมูลค่าเพิ่มในระดับยางพารากลางน้ำ และอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยาง (ปลายน้ำ) – สัดส่วนการใช้ยาง				

ภายในประเทศมากขึ้น และการลงทุนในกิจการ อุตสาหกรรมแปรรูปยางพาราเพิ่มขึ้น และเสถียรภาพ ราคายางพาราในประเทศดีขึ้น				
2. มีการพัฒนาอุตสาหกรรมแปรรูปยางพาราของ สถาบันเกษตรกรที่เชื่อมโยงภาคอุตสาหกรรมแปรรูป ยางพาราและผลิตภัณฑ์ยางของประเทศ มากขึ้น กว่าเดิม				

3.2 โครงสร้างแบบจำลองดุลยภาพทั่วไป

แบบจำลองดุลยภาพทั่วไประบบเศรษฐกิจ⁵ (Computable general Equilibrium – CGE) เป็นแบบจำลองขนาดใหญ่ ที่ประกอบด้วย 1) ชุดสมการหลายตัวแปรอธิบายแบบจำลองและ 2) ฐานข้อมูล ซึ่งโดยปกติจะมีรายละเอียดมาก ฐานข้อมูลนี้จะสอดคล้องตามชุดสมการแบบจำลอง แบบจำลอง CGE มีฐานแนวคิดตามทฤษฎีเศรษฐศาสตร์แนวคิด Neoclassic โดยกำหนดสมมติฐานว่าพฤติกรรมผู้ผลิตเป็นการลดต้นทุนการผลิตให้น้อยที่สุด, การตั้งราคาจากต้นทุนเฉลี่ย และอุปสงค์ของครัวเรือนมีพื้นฐานจากพฤติกรรมเชิงประสิทธิภาพ (Optimization behavior) อย่างไรก็ตาม แบบจำลอง CGE ส่วนมากจะต้องสอดคล้องไปตามหลักการดุลยภาพทั่วไป โดยกำหนดปัจจัยอื่นๆ ให้สอดคล้องไปตามระบบเศรษฐกิจจริง อาทิ อุปสงค์ อุปทานบางตลาดอาจจะไม่เคลียร์เท่ากันทั้งหมด โดยเฉพาะตลาดแรงงานให้มีอัตราการว่างงานได้ ตลาดสินค้ากำหนดให้มียอดคงเหลือในคลังสินค้าได้ เป็นตลาดแข่งขันอย่างไม่มีสมบูรณ์ อุปสงค์บางสินค้าไม่ได้รับอิทธิพลจากราคาเช่นจากรัฐบาล ระดับของภาษีแต่ละประเภท และปัจจัยผลกระทบจากภายนอก (externality) เช่นมลภาวะสิ่งแวดล้อม

ฐานข้อมูลสำหรับแบบจำลอง CGE ประกอบด้วย:

1. ตารางของมูลค่าการทำธุรกรรมทางเศรษฐกิจ โดยปกติแล้วฐานข้อมูลที่น่าเสนอเป็นตารางปัจจัยนำเข้าส่งออก (Input / Output Matrix) หรือเป็นตารางเมทริกซ์บัญชีสังคม (Social Accounting Matrix) ในทั้งสองกรณีจะครอบคลุมทั้งเศรษฐกิจของประเทศ (หรือแม้กระทั่ง

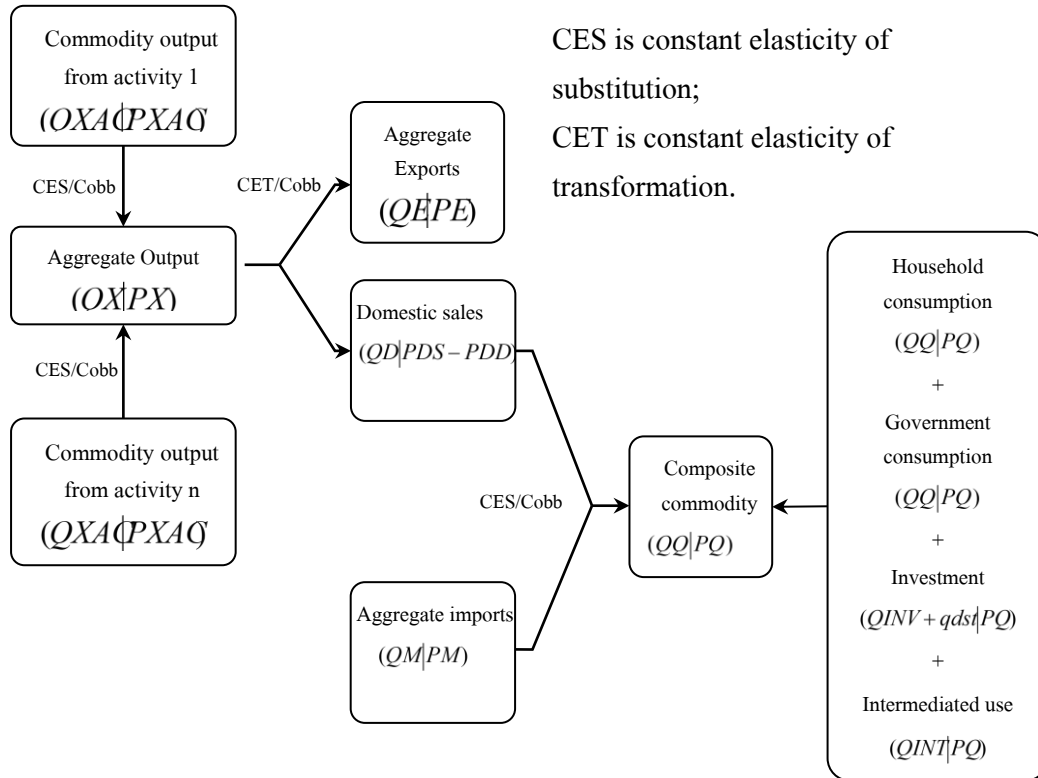
⁵ http://en.wikipedia.org/wiki/Computable_general_equilibrium

โลกทั้งโลก) และแตกต่างจำนวนของภาค, สินค้า, ปัจจัยหลักและอาจประเภทของใช้ในครัวเรือน

2. ค่าความยืดหยุ่น เป็นพารามิเตอร์ทางด้านพฤติกรรมตอบสนอง ตัวอย่างเช่นความยืดหยุ่นอุปสงค์การส่งออกโดยวิธีการระบุปริมาณการส่งออกอาจลดลง หากราคาสินค้าส่งออกเพิ่มสูงขึ้น ค่าความยืดหยุ่นอื่นๆ อาจเป็นความยืดหยุ่นการทดแทน (Constant Elasticity of Substitution) ความยืดหยุ่น Armington ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผลิตภัณฑ์ของแต่ละประเทศสามารถทดแทนกันได้อย่างสมบูรณ์

แบบจำลอง CGE พัฒนาต่อเนื่องมาจากแบบจำลองปัจจัยนำเข้าส่งออก (Input/Output Matrix) ซึ่งริเริ่มโดย Wassily Leontief แต่ให้ความสำคัญกับการตอบสนองด้านราคาเป็นหลัก นอกจากนั้น แบบจำลอง CGE ได้นำมาใช้เป็นหลักในการวิเคราะห์นโยบายและคาดการณ์ผลกระทบที่จะเกิดขึ้น โดยการกำหนดสถานการณ์ขึ้นมาและทำการแปลผลกระทบที่เกิดขึ้นอย่างเป็นระบบ

งานศึกษาครั้งนี้ใช้โครงสร้างอุตสาหกรรมตามมาตรฐานอุตสาหกรรมประเทศไทย (Thailand Standard Industrial Classification; TSIC) ปี 2552 ครอบคลุมหมวดใหญ่จาก A ถึง U และวิเคราะห์ในรายละเอียด หมวดใหญ่ C การผลิต โดยจำแนกแต่ละสาขาของอุตสาหกรรม

รูปที่ 9 โครงสร้างแบบจำลองดุลยภาพทั่วไป

การศึกษานี้มุ่งเน้นที่การวิเคราะห์ศักยภาพอุตสาหกรรมยางพารา เพื่อค้นหาว่า อุตสาหกรรมใดมีศักยภาพในการสร้างผลกระทบเชิงบวก และขับเคลื่อนการเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศมากน้อยต่างกันเพียงใด รวมทั้งการวิเคราะห์เพื่อศึกษาผลกระทบในด้านการพัฒนารายสาขาอุตสาหกรรมที่ก่อให้เกิดขยายตัวทางเศรษฐกิจทั้งทางตรงและทางอ้อม รวมทั้งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจโดยรวม อันนำไปกำหนดแนวทางมาตรการที่เหมาะสมในการส่งเสริมการผลิตในอุตสาหกรรมยางพาราประเทศไทย

ทั้งนี้ แบบจำลองดุลยภาพเชิงองค์รวม หรือแบบจำลอง CGE มีจุดเด่นในการวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้นพร้อมกันได้หลายมิติ อันเป็นผลดีในการแสดงให้เห็นถึงผลกระทบเชิงนโยบาย และมาตรการที่จะเกิดขึ้นในอนาคต โดยสามารถแสดงให้เห็นถึงผลกระทบในระดับที่ละเอียดที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้

แต่แบบจำลอง CGE ยังมีข้อจำกัดที่สำคัญ คือ การกำหนดค่าพารามิเตอร์ของตัวแปรในชุดสมการ อันเป็นค่าความยืดหยุ่นในสมการนั้นกำหนดจากข้อมูลในบัญชีเมตริกซ์สังคม (Social Accounting Matrix – SAM) และกำหนดจากข้อมูลภายนอก อาทิ งานศึกษาวิจัยที่มีมาก่อน การประมาณการด้วยเศรษฐกิจมิติอนุกรมเวลาจากสมการภายนอก และอื่นๆ ซึ่งอาจจะมีข้อจำกัดด้านความแม่นยำ เนื่องจากคาบเวลาที่แตกต่างกัน และการที่บัญชีเมตริกซ์สังคมเป็นการปรับข้อมูลทวิคูณจากข้อมูลตาราง Input-Output Matrix ของปี 2015 ที่อาจมีโครงสร้างเศรษฐกิจต่างจากปีปัจจุบัน 2562 และปัจจัยแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป ทำให้ผลการศึกษามีความไม่แน่นอน และสามารถอภิปรายผลได้จำกัด ไม่เกิน 3-5 ปี

3.3 อุตสาหกรรมหลักรายสาขา และอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้อง

อุตสาหกรรมหลัก 13 สาขาที่อยู่ในระบบบัญชีเมตริกซ์สังคมของประเทศไทย ประกอบด้วย

1. อุตสาหกรรมชิ้นส่วนและอะไหล่ยานยนต์
2. อุตสาหกรรมเหล็กกล้า
3. อุตสาหกรรมเครื่องจักรกลและโลหะการ
4. อุตสาหกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์
5. อุตสาหกรรมยาง
6. อุตสาหกรรมพลาสติก
7. อุตสาหกรรมการก่อสร้าง
8. อุตสาหกรรมเคมี
9. อุตสาหกรรมเครื่องปรับอากาศและเครื่องทำความเย็น
10. อุตสาหกรรมซอฟต์แวร์
11. อุตสาหกรรมปิโตรเคมี
12. อุตสาหกรรมไม้อัด ไม้ยาง และวัสดุแผ่น
13. อุตสาหกรรมอลูมิเนียม

ในการศึกษาครั้งนี้จึงต้องพัฒนาความเชื่อมโยงระหว่างสาขาอุตสาหกรรมหลัก และ อุตสาหกรรมย่อยในการผลิตผลิตภัณฑ์ยางพารา โดยพิจารณาถึงศักยภาพของอุตสาหกรรม วัตถุดิบ และนโยบายภาครัฐ รวมทั้งการวิเคราะห์ถึงแนวทางการส่งเสริมและความเป็นไปได้ในการผลิต ผลิตภัณฑ์ยางเพิ่มมากขึ้น

โดยการวิเคราะห์สัดส่วนมูลค่าเป็นการศึกษารายละเอียดของมูลค่าในปัจจุบันทั้งหมดของ ผลิตภัณฑ์ยางพารา และทวนสอบ (Verify) ค่าสัมประสิทธิ์ของอุตสาหกรรมย่อย ในกรณี อุตสาหกรรมย่อยที่ไม่มีในตาราง I/O จะใช้การเทียบเคียงข้อมูล I/O ในต่างประเทศ หรือการ เทียบเคียงกับอุตสาหกรรมที่ใกล้เคียง และจะทำการศึกษาในประเด็นความคุ้มค่าต่อการผลิต หรือ ความสามารถในการที่จะผลิตได้ประหยัดต่อขนาด (Economy of scale) ของผลิตภัณฑ์ยางพารา โดยจะมีการปรับฐานสัมประสิทธิ์การคำนวณตามตาราง I/O โดยสมการธุรกรรมทางเศรษฐกิจ ระหว่างสาขาการผลิต (Inter-Industrial Transactions) ดังนี้

ในแต่ละแนวนอน (ROW) จะแสดงถึงการกระจายผลผลิตของอุตสาหกรรม โดยสมมติให้มี n สาขาการผลิต คือ

$$\sum_{j=1}^n X_{ij} + F_i = X_i \quad (i = 1, 2, 3, \dots, n)$$

โดยที่ X_{ij} = ความต้องการสินค้าอุตสาหกรรม i เพื่อการผลิตสินค้าของ อุตสาหกรรม j

X_i = มูลค่าผลผลิตของอุตสาหกรรม i

F_i = อุปสงค์ขั้นสุดท้ายที่มีต่อสินค้าอุตสาหกรรม i

ในทำนองเดียวกัน ในแต่ละแนวตั้งจะแสดงถึงโครงสร้างการใช้จ่าย (หรือต้นทุน) การผลิต สินค้าอุตสาหกรรม j คือ

$$\sum_{i=1}^n X_{ij} + V_j = X_j \quad (j = 1, 2, 3, \dots, n)$$

โดยที่ V_j = มูลค่าเพิ่มของสาขาการผลิต

สมมติให้การใช้ปัจจัยการผลิต (Input) เป็นสัดส่วนโดยตรงกับมูลค่าของผลผลิต (Output) จะได้ว่า

$$X_{ij} = a_{ij} X_j$$

หรือ

$$a_{ij} = \frac{X_{ij}}{X_j}$$

โดยที่ a_{ij} จะเรียกว่า ค่าสัมประสิทธิ์การผลิต (Input or Technical Coefficients) ของแต่ละปัจจัยที่ใช้ในการผลิตสินค้าอุตสาหกรรม i และใช้ข้อมูลทฤษฎีภูมิที่เก็บได้นำมาปรับค่าสัมประสิทธิ์ให้เป็นปัจจุบัน และนำไปปรับค่าด้วย Cross Entropy Approach

ตารางที่ 19 รูปแบบทั่วไปของตารางปัจจัยการผลิตและผลผลิต หรือตาราง I/O

		Producers					Final Demand					Total Output
		X_1	X_2	X_3		X_j	C	I	G	X	M	
Producers	X_1	X_{11}	X_{12}	X_{13}		X_{1j}	C_1	I_1	G_1	X_1	M_1	X_1
	X_2	X_{21}	X_{22}	X_{23}		X_{2j}	C_2	I_2	G_2	X_2	M_2	X_2
	...						...	...	...	...	...	...
	...						...	...	...	...	...	...
	X_i	X_{i1}	X_{i2}	X_{i3}		X_{ij}	C_i	I_i	G_i	X_i	M_i	X_i
Value Added		V_1	V_2	V_3		V_j	GROSS NATIONAL PRODUCT					
Total input		X_1	X_2	X_3		X_j						

3.4 วิธีการ Cross Entropy Approach

วิธีการปรับปรุงฐานข้อมูลตารางเมตริกซ์บัญชีสังคม (Social Accounting Matrix) โดยใช้วิธี Cross Entropy Approach มาจากพื้นฐานทฤษฎีข้อมูลข่าวสาร ที่พัฒนาจากการศึกษาของ Shannon (1948). โดย Theil (1967) นำวิธีการนี้มาใช้วิเคราะห์ด้านเศรษฐศาสตร์ โดยพิจารณาถึงเซตของ n เหตุการณ์ $E_1, E_2, \dots, E_n$ โดยมีค่าความน่าจะเป็นที่ $q_1, q_2, \dots, q_n$. ดังนั้น ณ ขณะเวลาหนึ่งๆข้อมูลข่าวสารแสดงขอบเขตของตนเองในเหตุการณ์ใดใด E_i และข้อมูลที่ได้รับจะเท่ากับ $-\ln p_i$

อย่างไรก็ตาม แต่ละเหตุการณ์ E_i ก็จะมีค่าความน่าจะเป็นของตนเองที่ q_i และข้อมูลที่ได้รับเพิ่มเติมจาก p_i แสดงได้เป็น

$$-\ln \frac{p_i}{q_i} = -[\ln p_i - \ln q_i] \quad (1)$$

และมีค่า expectation ได้เป็น

$$-I(p:q) = -\sum_{i=1}^n p_i \ln \frac{p_i}{q_i} \quad (2)$$

โดย $-I(p:q)$ เป็นค่าระยะห่าง Cross Entropy ระหว่างการกระจายตัวของความน่าจะเป็นทั้ง 2 ซึ่งในการประมาณการด้วยวิธีการนี้จะเป็นการหาค่าของ p_s ที่ทำให้ค่า Cross Entropy ระหว่างความน่าจะเป็น และค่าความน่าจะเป็นก่อน q_s , ค่าที่สอดคล้องไปกับข้อมูลที่ได้มา

Cross Entropy ได้ถูกนำมาใช้ในการประมาณการค่าสัมประสิทธิ์ในตารางปัจจัยการผลิต-ผลผลิต (Input-Output Table)⁶ โดยการตั้งโจทย์ที่จะหาค่าสัมประสิทธิ์ชุดใหม่ a_{ij} ที่ลดระยะห่าง entropy distance ระหว่างค่าสัมประสิทธิ์ก่อนหน้าของเมตริกซ์ A และค่าเมตริกซ์สัมประสิทธิ์ที่ประมาณการได้มาอันใหม่

⁶ Golán et al. (1994)

$$\min \left[\sum_i \sum_j a_{ij} \cdot \ln \frac{a_{ij}}{\bar{a}_{ij}} \right] \quad (3)$$

โดยที่

$$\begin{aligned} \sum_j a_{ij} y_j^* &= y_j^* \\ \sum_j a_{ij} &= 1 \text{ และ } 0 \leq a_{ij} \leq 1 \end{aligned}$$

และเมื่อแก้สมการด้วยวิธีการ Lagrangian จะได้ผลลัพธ์เป็น

$$a_{ij} = \frac{\bar{a}_{ij} \exp(\lambda_i \cdot y_j^*)}{\sum_i \sum_j \bar{a}_{ij} \exp(\lambda_i \cdot y_j^*)} \quad (4)$$

โดยที่ λ_i เป็น Lagrangian Multiplier และผลลัพธ์ที่ได้ใช้เป็นฐานในการคำนวณหาเมตริกซ์ของค่าสัมประสิทธิ์ประมาณการอันใหม่ อันเนื่องจากข้อมูลข่าวสารชุดใหม่

ในการปรับสมดุลตารางบัญชีเมตริกซ์สังคม (SAM) ฉบับปี 2015 นั้น เนื่องจากข้อมูลที่เป็นส่วนประกอบของตารางเมตริกซ์สังคม เป็นข้อมูลที่มาจากหลายแหล่ง รวมทั้งการเก็บข้อมูลในช่วงเวลาที่เหลื่อมเดือนกันของแต่ละปี จึงจำเป็นต้องปรับตาราง SAM ให้เกิดความสมดุลตามหลักการ Warrasian โดยเป็นไปตามลำดับขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. การปรับโดยเทียบเคียงตัวเลข และสัดส่วน จากข้อมูลในอดีต

เป็นการปรับตัวเลขและสัดส่วนในบางอุตสาหกรรมที่มีข้อมูลคลาดเคลื่อนไปจากข้อมูลในอดีตเป็นจำนวนมาก อันเป็นผลจากการปรับตาราง SAM ทั้งระบบ โดยพิจารณาจากพื้นฐานว่าข้อมูลของอุตสาหกรรมใดมีค่าคลาดเคลื่อนมากกว่า $\pm 10\%$ ไปจากข้อมูลคาดการณ์ที่อ้างอิงข้อมูลในอดีต รวมทั้งการวิเคราะห์ถึงสัดส่วนที่สมเหตุผลของอุตสาหกรรมแต่ละประเภท การดำเนินงานปรับข้อมูลนี้ จะเป็นการพิจารณาทีละอุตสาหกรรม ในทุกอุตสาหกรรมหลักที่เชื่อมโยงกับระบบเศรษฐกิจรวมของประเทศ และโดยเฉพาะอุตสาหกรรมที่เชื่อมโยงกับอุตสาหกรรมยางพารา ควบคู่ไปกับการพิจารณาถึงความเปลี่ยนแปลงที่ผ่านมาของอุตสาหกรรมนั้นๆ

2. การปรับข้อมูลอุตสาหกรรมยาง

เป็นการพิจารณาปรับเทียบเคียงตัวเลข และสัดส่วน จากข้อมูลในอดีต ในลักษณะเดียวกันกับการปรับข้อมูลอุตสาหกรรมหลัก ตามข้อ 1 โดยอ้างอิงข้อมูลของอุตสาหกรรมที่เกิดขึ้นในช่วงปีที่ผ่านมา และพิจารณาถึงสัดส่วนที่อาจจะเปลี่ยนแปลงจากโครงการลงทุนของภาครัฐ ในปี 2015 อย่างสมเหตุผล

3. การปรับสมดุลตาราง SAM 2015 โดยสมการ Entropy

เป็นการปรับโดยละเอียด (Fine tuning) ต่อเนื่องจากการปรับข้อมูลและหรือสัดส่วน ที่อ้างอิงข้อมูลในอดีตอย่างสมเหตุผล ตามข้อ 1 และ 2 ซึ่งเป็นกระบวนการปรับข้อมูลขนาดใหญ่ และหรือสัดส่วนที่มีมูลค่าสูง โดยจำเป็นต้องพิจารณาถึงโครงสร้างเศรษฐกิจของไทยตามความเป็นจริง และไม่อาจจะใช้ชุดสมการปรับได้ทันที

การดำเนินงานในส่วนนี้จะเริ่มจากการพิจารณาระดับความคลาดเคลื่อนให้เหลือเพียงเล็กน้อย ซึ่ง (ถ้ามี) มีข้อมูลบางส่วนที่ยังทำให้ตารางบัญชีเมตริกซ์สังคม (SAM) ไม่สมดุลได้อย่างมีนัยสำคัญ และเป็นตัวเลขคลาดเคลื่อนไม่เกิน 1-3% จึงจำเป็นต้องใช้เทคนิคทางคณิตศาสตร์ โดยปรับด้วยชุดสมการ Entropy ดังแสดงข้างล่าง

```
*Program equations
EQUATIONS
OPTIMIZE      Optimization criterion
CONSTRAINT(I)  Equality between matrix and row sums
CONSTRAINT1    Proportion sum set to one;

*Least squares (in percentage form) optimization criterion
*OPTIMIZE..    OPT =E= SUM((INT,JNT$(SAM0(INT,JNT),(NSAM(INT,JNT)/SAM0(INT,JNT) - 1)**2);

*Entropy optimization criterion
OPTIMIZE..     OPT =E= SUM((INT,JNT$(SMA0(INT,JNT) NE 0), (SAM(INT,JNT))*(LOG(SAM(INT,JNT)+delta) -
LOG(SAM0(INT,JNT)+delta)));

*Equality between row and column sums
CONSTRAINT(INT)..SUM(JNT,SAM(INT,JNT) =E= SUM(JNT,SAM(JNT,INT));

*Proportions sum equal one
COSTRAINT1..   SUM((INT,JNT),SAM(INT,JNT)) =E= 1;
```

บทที่ 4 ความเชื่อมโยงของอุตสาหกรรมยาง

ยางพาราเป็นพืชเศรษฐกิจหลักของไทย ที่ให้ผลผลิตใช้เป็นวัตถุดิบไปสู่ภาคอุตสาหกรรม กลางน้ำและปลายน้ำเพื่อเพิ่มมูลค่า กล่าวได้ว่าผลผลิตของยางพาราเป็นห่วงโซ่แห่งคุณค่า (Value chain) ของภาคอุตสาหกรรมยานยนต์เป็นหลัก ซึ่งในปี 2558 มีสัดส่วนการใช้ยางธรรมชาติถึงร้อยละ 66 ถู่มือยางร้อยละ 12.66 ยางยืดร้อยละ 14 ยางรัดของร้อยละ 2.83 และอุตสาหกรรมอื่นๆ ร้อยละ 5 เมื่อใดก็ตามที่เศรษฐกิจโลกผันผวน ความต้องการใช้ยางของประเทศผู้ซื้อลดลงจะมีผลต่อเสถียรภาพราคายางและส่งผลกระทบต่อรายได้ และความเป็นอยู่ของเกษตรกรชาวสวนยางถึง 1.6 ล้านครัวเรือน

4.1 ห่วงโซ่อุปทานยางพาราไทย

โครงสร้างห่วงโซ่อุปทานอุตสาหกรรมยางของประเทศไทย แบ่งเป็น 3 ส่วน คือ อุตสาหกรรมต้นน้ำ หรืออุตสาหกรรมขั้นต้น อุตสาหกรรมกลางน้ำหรือขั้นกลาง และอุตสาหกรรมปลายน้ำหรืออุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยาง โดยมีรายละเอียดดังนี้

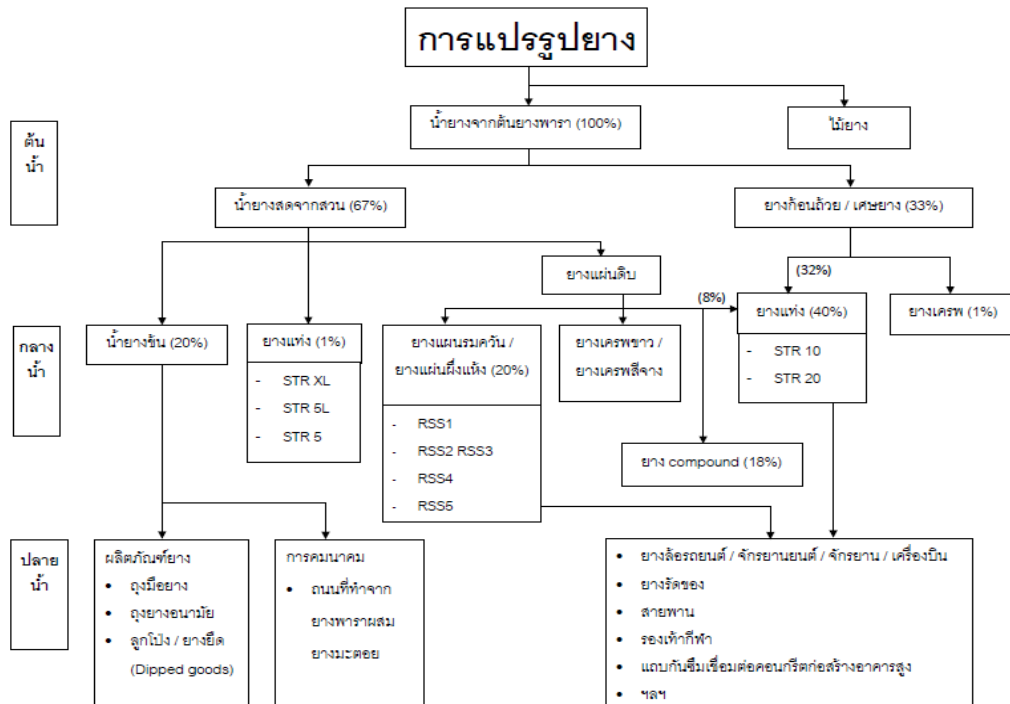
1. อุตสาหกรรมขั้นต้น หมายถึงเกษตรกรสวนยาง ซึ่งเป็นผู้ปลูกยางพารา (Natural Rubber) กรีดน้ำยางสด และบางรายมีการแปรรูปยางเบื้องต้นในรูปของยางแท่ง อาทิเช่น ยางก้อนถ้วย เศษยาง ยางแผ่นดิบ รวมถึง “ยางเครป” ที่เริ่มมีการผลิตมากขึ้นโดยกลุ่มเกษตรกรเพื่อเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ยางขั้นต้น) ซึ่งผลผลิตยางขั้นต้นเกือบทั้งหมดของไทยใช้เป็นวัตถุดิบในอุตสาหกรรมยางพาราขั้นกลางในประเทศ
2. อุตสาหกรรมขั้นกลาง หรืออุตสาหกรรมยางพาราแปรรูป เป็นการนำผลผลิตยางขั้นต้นจากเกษตรกร มาแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ยางขั้นกลาง (Semifinished products) อาทิเช่น ยางแผ่นรมควัน ยางแท่ง น้ำยางข้น ยางผสม ยางสีกิม ที่มี

ลักษณะและคุณสมบัติเหมาะสมสำหรับเป็นวัตถุดิบในการผลิตผลิตภัณฑ์ยางชั้นปลาย
ทั้งในและต่างประเทศ และ

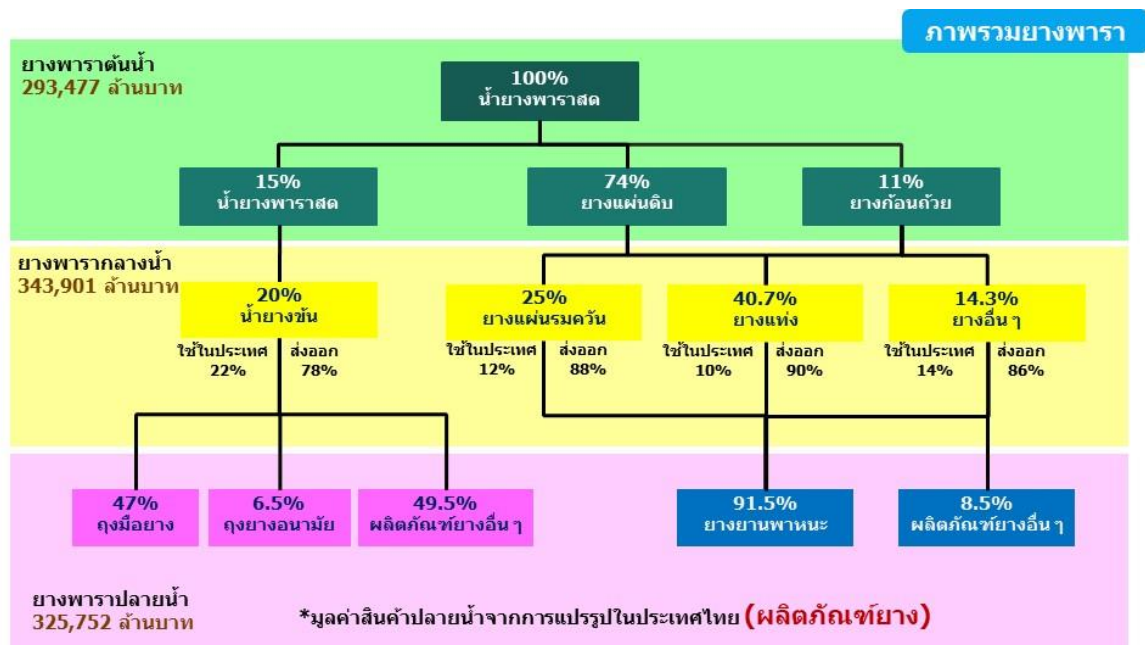
3. อุตสาหกรรมชั้นปลาย หรืออุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยาง อาทิ ยางรถยนต์ ถังมียาง
ถุงยางอนามัย ยางยืด รองเท้ายาง เป็นต้น โดยในการผลิตผลิตภัณฑ์ยางบาง
ประเภทอาจใช้ยางสังเคราะห์ (Synthetic Rubber: SR)ซึ่งเป็นผลิตภัณฑ์ปิโตรเคมี
เป็นวัตถุดิบร่วมด้วยเพื่อให้มี คุณสมบัติเหมาะสมสำหรับการผลิตผลิตภัณฑ์ยางชั้น
ปลายแต่ละประเภท

การผลิตผลิตภัณฑ์ยางชั้นกลางของไทย แบ่งเป็นยางแผ่น ยางแท่ง น้ำยางข้น และอื่นๆ โดย
ยางแท่งเป็นผลิตภัณฑ์ยางพาราชั้นกลางที่มีปริมาณการผลิตสูงสุด มีสัดส่วนประมาณ 42.3% ของ
ปริมาณการผลิตผลิตภัณฑ์ยางพาราชั้นกลางทั้งหมดของไทย โดยไทยสามารถผลิตผลิตภัณฑ์
ยางพาราชั้นกลางหลากหลายประเภท เนื่องจากในกระบวนการผลิตยางพาราขั้นต้นของไทยส่วนใหญ่เป็นน้ำยางสด (สัดส่วน 92% ของผลผลิตยางพาราขั้นต้นทั้งหมด) ซึ่งเป็นวัตถุดิบในการผลิต
ผลิตภัณฑ์ชั้นกลางได้ทุกประเภท ต่างจากมาเลเซียและอินโดนีเซียที่เน้นผลิตยางก้อนถ้วยเป็นหลัก
ประเทศเหล่านี้จึงเน้นผลิตยางแท่ง

การลงทุนพัฒนาอุตสาหกรรมยางพาราชั้นปลายของไทยที่ยังมีไม่มากนัก ทำให้ผลผลิตยาง
ชั้นกลางของไทยกว่า 82% ถูกส่งออกไปยังฐานการผลิตผลิตภัณฑ์ยางในต่างประเทศ โดยในปี
2561 ตลาดส่งออกที่สำคัญ คือ จีน (สัดส่วน 42.5% ของมูลค่าการส่งออกผลิตภัณฑ์ยางชั้นกลาง
ทั้งหมด)มาเลเซีย (18.8%) ญี่ปุ่น (6.1%) สหรัฐอเมริกา (5.6%)และเกาหลีใต้ (3.5%)ขณะที่
ผลิตภัณฑ์ยางพาราชั้นกลางที่เหลืออีก 18% ถูกนำไปใช้เป็นวัตถุดิบในอุตสาหกรรมภายในประเทศ
โดยใช้ในอุตสาหกรรมยางรถยนต์เป็นหลัก(สัดส่วน 60.5% ของความต้องการใช้ผลิตภัณฑ์ยางพารา
ชั้นกลางทั้งหมดในประเทศ)รองลงมา คือ ยางยืด (15.0%) ถังมียาง (12.2%) และอื่นๆ อาทิ ท่อ
ยาง ที่นอนและหมอนยางพารา ยางรัดของ เป็นต้น

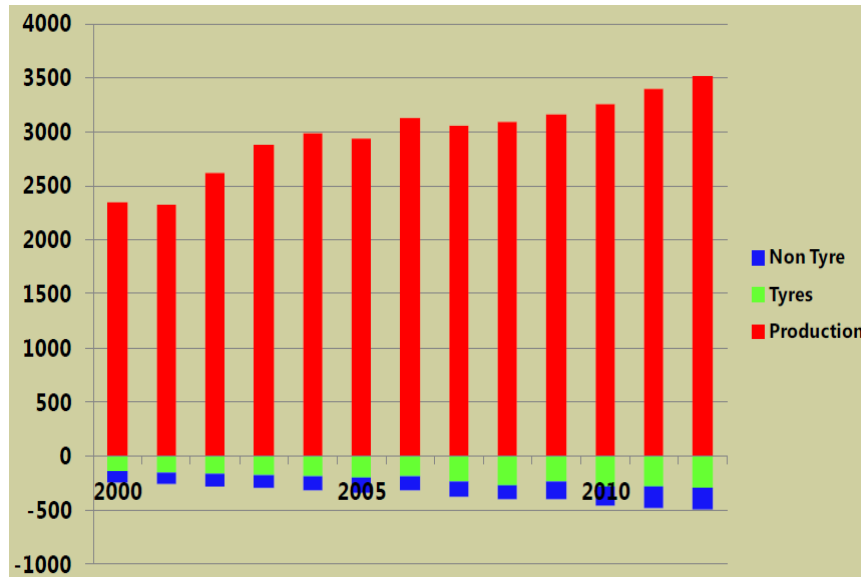

รูปที่ 10 ห่วงโซ่อุปทานยางพาราไทย

รูปที่ 11 สัดส่วนมูลค่าง่ายพาราดั้งน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำ

ที่มา : รายงานการพิจารณาศึกษาเรื่อง “ภาพรวมของยางพาราทั้งระบบ” ของคณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

รูปที่ 12 สมดุลการผลิตและการใช้ยางธรรมชาติ ประเทศไทย 2543 - 2555 (พันตัน)

ที่มา: IRSG (2013)

การที่ประเทศไทยเน้นผลิตเฉพาะยางแปรรูปพื้นฐาน ทำให้มีอำนาจต่อรองต่ำและไม่สามารถกำหนดราคาขายที่เหมาะสมได้ เนื่องจากตลาดยางแปรรูปพื้นฐานนี้เป็นตลาดของผู้ซื้อ โดยผู้ซื้อที่มีอำนาจในการกำหนดราคาเหนือกว่า ผ่านกลไกการซื้อขายล่วงหน้า นั้นหมายความว่า อุตสาหกรรมยางพาราต้นน้ำอาจจะต้องเผชิญการแข่งขันมากขึ้นและเผชิญความผันผวนของราคายางในตลาดโลก อยู่เป็นระยะๆ ลักษณะการเติบโตที่มุ่งเน้นการส่งออกเป็นหลัก อันทำให้เกิดความไม่สมดุลระหว่างปริมาณการผลิตและการใช้อย่างต่อเนื่องมาเป็นระยะเวลาที่ยาวนาน (เช่นเดียวกับประเทศอินโดนีเซีย) โดยประเทศไทยเน้นแต่การขยายขนาดการผลิต เพื่อผลิตปริมาณยางพาราแปรรูปพื้นฐานมากขึ้น แต่มีการยกระดับไปสู่การผลิตผลิตภัณฑ์ยางอันเป็นอุตสาหกรรมขั้นปลายน้ำไม่มากนัก และขาดการดำเนินนโยบายที่ดีและจริงจัง ในการส่งเสริมผลิตภัณฑ์ยางที่มีมูลค่าเพิ่ม เพื่อส่งออกหรือทดแทนการนำเข้า

ในปี 2555 มูลค่าการส่งออกยางพาราแปรรูปพื้นฐาน (ยางแผ่นรมควัน ยางแท่ง น้ำยาง และอื่นๆ) มีมูลค่ารวม 270,154 ล้านบาท คิดเป็นปริมาณยางพารา 2.556 ล้านตัน ขณะที่ผลิตภัณฑ์ยาง(ยางยานพาหนะ ยางยืด ถูมียาง และอื่นๆ) มีมูลค่าการส่งออกรวม 259,820 ล้านบาท

บาท ใกล้เคียงกัน แต่ใช้ยางพาราประมาณ 0.505 ล้านตัน ซึ่งน้อยกว่าถึงประมาณ 6 เท่า จะเห็นว่าเป็นการคุ้มค่าง่มาก หากประเทศไทยหันมาเน้นการส่งออกผลิตภัณฑ์ยาง แทนที่จะเป็นการขายยางแปรรูปขั้นพื้นฐาน และการดำเนินงานเช่นนั้นจะเป็นไปได้จำเป็นต้องพัฒนาการใช้ยางภายในประเทศให้มากขึ้น เพื่อการขยายตัวของอุตสาหกรรมชั้นปลายของระบบยางพารา ซึ่งการเติบโตอย่างต่อเนื่องของอุตสาหกรรมยานยนต์ และการที่ไทยเป็นฐานการผลิตรถยนต์สำคัญของโลก เป็นพื้นฐานที่ดีในการพัฒนาอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยาง ที่จะสามารถเติบโตได้อย่างแข็งแกร่ง

4.2 การใช้ยางพาราในอุตสาหกรรมภายในประเทศ

อุตสาหกรรมแปรรูปยาง ภายในประเทศมีการเติบโตอย่างต่อเนื่อง และสามารถจำแนกกลุ่มตามผลิตภัณฑ์ยางได้ดังนี้

1. ยางยานพาหนะ

เป็นผลิตภัณฑ์ที่มีมูลค่าการส่งออกสูงสุดของประเทศ มีมูลค่าการส่งออก ไม่ต่ำกว่า 70,000 ล้านบาท ได้แก่ ล้อรถยนต์ ล้อเครื่องบิน ล้อรถจักรยานยนต์ ล้อรถจักรยาน และล้อรถอื่นๆ ทั้งยางนอกและยางใน รวมถึงยางอะไหล่รถยนต์ ซึ่งผลิตภัณฑ์ยางในกลุ่มนี้มีปริมาณการใช้ยางธรรมชาติเป็นวัตถุดิบเกือบร้อยละ 50 โดยใช้ประมาณ ปีละ 158,883 ตัน

2. ยางยืดและยางรัดของ

เป็นผลิตภัณฑ์ที่ใช้ยางธรรมชาติจำนวนมากในส่วนผสมยางยืดใช้ในอุตสาหกรรมตัดเย็บเสื้อผ้าต่างๆ ส่วนยางรัดของก็ใช้ทั่วไปในชีวิตประจำวันใช้ยางธรรมชาติในการผลิตถึงปีละ 90,561 ตัน หรือร้อยละ 28.22

3. ถุงมือยางทางการแพทย์

เป็นผลิตภัณฑ์ที่มีมูลค่าส่งออกรองจากยางยานพาหนะ ปี 2553 มีมูลค่าการส่งออก 2,274.9 ล้านบาท ถุงมือยางที่ผลิตในประเทศไทย ประกอบด้วย ถุงมือตรวจโรค และถุงมือผ่าตัด สำหรับวัตถุดิบยางธรรมชาติที่ใช้ในการผลิตถุงมือยาง เป็นน้ำยางข้น มีปริมาณการใช้ยางธรรมชาติปีละ 57,120 ตัน ต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 17.80 ของปริมาณการใช้ยางทั้งหมด

4. รองเท้าและอุปกรณ์กีฬา

รองแท้อยางและพื้นรองเท้าที่ทำจากยางธรรมชาติรวมทั้งอุปกรณ์กีฬาบางชนิด
มีส่วนผสมที่เป็นยางธรรมชาติและผลิตในประเทศไทยปีหนึ่งจำนวนไม่น้อย ใช้ยาง
ธรรมชาติในการผลิตประมาณ 8,492 ตัน

5. สายพานลำเลียง

ใช้งานในการลำเลียงของหนักชนิดต่างๆ มีขนาดตั้งแต่ 2-3 นิ้ว ไปจนถึง 1.5
เมตร ผลิตภัณฑ์ยางกลุ่มนี้มีการนำเข้ามามากกว่าการส่งออก โดยมีมูลค่าการส่งออก
1,057 ล้านบาท และนำเข้า 1,620 ล้านบาท ในการผลิตสายพานใช้ยางปีละประมาณ
1,318 ตัน เป็นยางแผ่นรมควันชั้น 1,3,5 และยางแท่ง STR XL, 20

6. ผลิตภัณฑ์ฟองน้ำ

เป็นผลิตภัณฑ์ที่ผลิตจากน้ำยางชั้น มีปริมาณการใช้ยางธรรมชาติ 364 ตัน ส่วน
ใหญ่ผลิตเพื่อใช้ภายในประเทศ มีโรงงานผลิต 12 โรง

7. สื่อการเรียนการสอน อุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอน

โดยเฉพาะทางด้านการแพทย์ จะใช้วัสดุจำพวกยางและนำเข้าจากต่างประเทศ
ให้ความรู้สึกในการปฏิบัติงานเหมือนของจริง ยางพาราสามารถนำไปใช้ผลิตสื่อการ
สอน การฝึกปฏิบัติงานได้เป็นอย่างดีเช่นกันโดยเฉพาะผลิตภัณฑ์ที่ผลิตจากยางฟองน้ำ
เช่น โมเดล ร่างกายมนุษย์, สัตว์ แขนเทียมสำหรับฝึกทางการแพทย์ เป็นต้น

8. ผลิตภัณฑ์ที่ใช้ในงานก่อสร้างและวิศวกรรม

8.1 ยางรองคอสสะพาน (Elastomeric Bearings for Bridges) หรือแผ่นยางรองคอส
สะพาน (Rubber Bridge Bearings) แบ่งตามชนิดของยางที่ใช้ผลิตเป็น 2 ประเภท
คือ ยางรองคอสสะพาน ทำจากยางสังเคราะห์ Polychloroprene, (CR) or
Neoprene และทำจากยางธรรมชาติ (Natural Rubber, NR) ซึ่งทั้ง 2 ประเภท
มีทั้งแบบแผ่นยางล้วน (Plain) และแบบที่มีวัสดุเสริมแรง (Laminated) สำหรับ
การเลือกใช้ยางตามประเภท ชนิด และแบบใดนั้นขึ้นอยู่กับข้อกำหนดมาตรฐาน
ของผู้ออกแบบและ / หรือของผู้ก่อสร้าง

8.2 แผ่นยางกันน้ำซึม (Water Stop) ทำหน้าที่เหมือนปะเก็นของงานคอนกรีต ใช้
ป้องกันการขยายตัว หรือ หดตัวของคอนกรีต เพื่อไม่ให้น้ำรั่วซึมหรือผ่านได้ ใน
งานก่อสร้างทั่วไป เช่น คอนกรีต คานสะพาน อาคารชั้นใต้ดิน ดาดฟ้า เป็นต้น

รวมทั้งงานก่อสร้างที่โครงสร้างต้องสัมผัสกับน้ำตลอดเวลา เช่น แท่งค้ำน้ำ บ่อ
บำบัดน้ำเสีย สระว่ายน้ำ คลองส่งน้ำ เขื่อนและฝาย เป็นต้น

8.3 ยางกันชนหรือกันกระแทก (Rubber or Rubber Bumper) ใช้เป็นเครื่องป้องกันการ
การเฉี่ยวหรือการกระแทกของเรือ หรือรถเมื่อเข้าจอดเทียบท่า ใช้วัตถุดิบผลิตได้
ทั้งยางธรรมชาติและยางสังเคราะห์

8.4 ยางคั่นรอยต่อคอนกรีต (Rubber Hose for Joint of Rubber Sealant) มี
ลักษณะเป็นท่อขนาดเล็กมีรูกลวงตลอดความยาว ใช้อุดรอยต่อด้านล่างของ
คอนกรีตของสะพาน หรือรอยต่อระหว่างคานสะพานกันตอม่อของสะพานก่อน
การหยอดยางมะตอย วัตถุดิบที่ใช้ผลิตทั้งจากยางธรรมชาติและยางสังเคราะห์ แต่
มักมีการกำหนดให้ใช้ยางสังเคราะห์

8.5 บล็อกยางปูพื้น (Rubber Block) ใช้ปูพื้นแทนอิฐบล็อกคอนกรีต บล็อกยางมีข้อ
ได้เปรียบบล็อกคอนกรีตคือเบากว่า ผิวมีสปริง ยืดหยุ่นได้เวลาสิ้นลัมจึงไม่บาดเจ็บ
มากและไม่เป็นแผล ส่วนใหญ่มักผลิตจากยางธรรมชาติผสมกับยางรีเคลม
ธรรมชาติหรือสังเคราะห์ ปัจจุบันยังไม่ค่อยนิยมใช้ยางบล็อกปูพื้นเพราะราคา
ค่อนข้างสูงกว่าบล็อกคอนกรีต

8.6 แผ่นยางปูอ่างเก็บน้ำ (Rubber Water Confine) เป็นผลิตภัณฑ์ยางที่สามารถใช้
ยางธรรมชาติปูรองสระ เพื่อเก็บกักน้ำบนผิวดินที่เก็บน้ำไม่ได้ เช่น ดินปนทราย
ดินลูกรัง โดยมีสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย ได้
พัฒนาขึ้นมาตั้งแต่ปี 2529 และสามารถพัฒนาได้กว้างขวาง ได้แก่ ใช้เก็บกักน้ำ
สำหรับเกษตรกร ใช้งานในสนามกอล์ฟและรีสอร์ท ใช้ในงานชลประทาน บ่อ
บำบัดน้ำเสียของโรงงานอุตสาหกรรมที่ไม่สามารถกักเก็บน้ำได้ โดยทั่วไปวัตถุดิบที่
ใช้ในการปูสระกักเก็บน้ำสามารถใช้เป็นยางธรรมชาติ หรือยางสังเคราะห์ หรือ
พลาสติก หรือผ้าใบเคลือบยาง

8.7 ฝายยาง (Rubber Dam) หรือเขื่อนยางส่วนใหญ่ผลิตจากยางสังเคราะห์แต่ผู้ผลิต
ให้ความเห็นว่ามีความเป็นไปได้ที่จะใช้วิธีการเคลือบชั้นนอกของตัวฝายยางด้วย
ยางสังเคราะห์ และภายในใช้ยางธรรมชาติแต่ความเป็นไปได้นี้ต้องได้รับความ
เห็นชอบจากผู้ใช้อย่างไรก็ตามปัจจุบันยังไม่ค่อยเป็นที่สนใจของผู้ผลิต
ภายในประเทศ เพราะมีผู้ใช้จำกัดเพียงกรมชลประทานและมีราคาสูง แต่ข้อดีของ

ฝายยางธรรมชาติ คือสามารถปรับระดับความสูงของฝายได้ตามความเหมาะสมของระดับน้ำ ซึ่งสามารถลดแรงกระแทกจากน้ำหลากและช่วยระบายน้ำป้องกันน้ำท่วมล้นตลิ่ง อีกทั้งยังไม่ก่อให้เกิดน้ำล้นหน้าฝาย ป้องกันตะกอนทรายตกตะกอนหน้าฝายได้ นอกจากนี้ในฝายที่อยู่บริเวณปากแม่น้ำจะสามารถป้องกันน้ำเค็มรุกเข้าเข้ามาในพื้นที่เพาะปลูกและพื้นที่อยู่อาศัยอีก ทั้งฝายยางยังทนทานต่อการกัดกร่อนของน้ำเค็มได้ดีกว่าบานประตูระบายน้ำที่ทำด้วยเหล็กสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย ได้ศึกษาสูตรผลิตแผ่นฝายยางโดยการใช้ยางธรรมชาติผสมยางสังเคราะห์ EPEM และทดลองติดตั้งฝายยาง

8.8 แผ่นยางปูพื้น (Rubber Floor Mat) ส่วนใหญ่ผลิตจากยางธรรมชาติ ใช้ปูพื้นหรือทางเดินบนอาคารโรงงาน สำนักงาน สนามบินใช้ได้ทั้งพื้นที่ราบและพื้นที่ลาดเอียงเพื่อป้องกันการลื่น และลดเสียงที่เกิดจากการเดิน หรือการกระแทก

9. การใช้ยางพาราผสมยางมะตอยสำหรับทำผิวถนน

ปัจจุบันการคมนาคมขนส่งมีความสำคัญและมีการขยายตัวมาก โดยเฉพาะถนนถือเป็นปัจจัยหลักของการคมนาคมแลถนน แต่มักจะประสบปัญหาในเรื่องเกิดการชำรุดเสียหายเร็วกว่าปกติ การปรับปรุงสมบัติของยางมะตอยให้ใช้ในงานทางให้ดีขึ้น จะช่วยให้ถนนมีอายุการใช้งานยาวนานขึ้น โดยใช้ยางพาราผสมยางมะตอยในอัตราร้อยละ 5 ทำให้อยางมะตอยมีความแข็งแรงมากขึ้นมีความอ่อนตัวและยืดหยุ่นมากขึ้น ดังนั้นถนนที่ราดยางมะตอยผสมกับยางพาราจะมีความแข็งแรงและทนทานมากขึ้น และมีการเกิดร่องล่อน้อยกว่าการใช้ยางมะตอยปกติ ช่วยลดค่าใช้จ่ายในการซ่อมแซมบำรุงรักษาและเป็นการเพิ่มปริมาณการใช้ยางภายในประเทศให้มากขึ้นด้วย (กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม)

4.3 การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ของอุตสาหกรรมยางพาราไทย⁷

1. จุดแข็ง (Strength)

- a. มีการให้ทุนส่งเสริมการทำสวนยางอย่างเป็นระบบ ทำให้การขยายการผลิตยางพาราทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพเป็นไปอย่างก้าวหน้า
- b. ประสิทธิภาพของอุตสาหกรรมยางพาราด้านน้ำเหนือกว่าประเทศอื่นๆ – ยางแผ่นดิบและน้ำยางมีคุณภาพสูง เกษตรกรสวนยางของไทย มีความรู้ความชำนาญ (Skilled Labor) แต่อุตสาหกรรมช่วงกลางน้ำและปลายน้ำในการแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์อย่างมีศักยภาพน้อย
- c. ปริมาณผลผลิตและการส่งออกยางแปรรูปขึ้นพื้นฐานจำนวนมาก – มีฐานลูกค้าที่เชื่อมั่นคุณภาพวัตถุดิบยางพาราไทย
- d. มีสถาบันเกษตรกรด้านยางพาราจำนวนมากและเข้มแข็ง และมีผู้ประกอบการยางพาราจำนวนมาก พร้อมรับการพัฒนาและการส่งเสริม
- e. มีหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องในการส่งเสริมการวิจัยหลายหน่วยงาน
- f. มีศักยภาพและมีความสามารถในการแข่งขันสูงในเรื่องการผลิตและการแปรรูปยางพาราโดยเฉพาะยางแผ่นรมควันซึ่งใครเป็นผู้ผลิตและผู้ส่งออกรายใหญ่ที่สุดของโลกต่อเนื่องมาเป็นระยะเวลาไม่ต่ำกว่า 20 ปี
- g. ทำเลที่ตั้งของประเทศไทย เป็นศูนย์กลางการผลิตและการจำหน่ายใน ASEAN พื้นที่ปลูกที่เหมาะสมทำเลของประเทศตั้งอยู่ในเขตร้อนชื้นเหมาะสำหรับการปลูกยาง แต่ก็มีหลายประเทศที่อยู่ในภูมิภาคเดียวกัน

2. จุดอ่อน (Weakness)

- a. ต้นทุนการผลิต (กล้ายาง ปุ๋ย แรงงาน) และต้นทุนโลจิสติกส์ สูงกว่าประเทศคู่แข่ง และโครงสร้างการผลิตยางฯ เป็นเกษตรกรรายย่อย ทำให้มีต้นทุนการผลิตสูง และรายได้ไม่เพียงพอในยามราคาตกต่ำ โครงสร้างการผลิตกว่า 80 เปอร์เซ็นต์เป็นเกษตรกรรายย่อยที่มีพื้นที่สวนยางไม่เกิน 15 ไร่ทำให้ต้นทุนการผลิตสูงรวมทั้งต้นทุนการ

⁷ ที่มา : รายงานการศึกษาศึกษาเรื่อง “ภาพรวมของยางพาราทั้งระบบ” ของคณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์
สถานิติบัญญัติแห่งชาติ

- ผลิตไปผูกพันกับค่าใช้จ่ายรายวันของครัวเรือนเกษตรกรทำให้ขาดความยืดหยุ่นในการปรับเปลี่ยนการดำเนินงาน
- b. องค์การด้านยางพารา (กยท) มีการบริหารจัดการที่มีประสิทธิผลจำกัด และขาดการบูรณาการภายใน โดยองค์การบริหารระบบยางพารายังมีปัญหา และอ่อนแอ ไม่มีองค์กรที่ชัดเจนในการบริหารภาพรวมของระบบยางพาราโดยรวม
 - c. ไม่มีวิสัยทัศน์เชิงกลยุทธ์ที่ชัดเจน แม้ว่ามียุทธศาสตร์ยางพารา 5 ปี และ 20 ปีแต่ไม่มีการยอมรับในวงกว้างและไม่มีการขับเคลื่อนการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์
 - d. กลไกที่เป็นอยู่ (คณะกรรมการนโยบายยางธรรมชาติ) ไม่มีประสิทธิผล ในการแก้ไขปัญหาที่ซับซ้อนของระบบยางพารา และปัญหาเชิงโครงสร้างของยางพารา
 - e. ไม่สนใจความต้องการลูกค้าผู้บริโภคปลายน้ำอย่างแท้จริง ไม่มีการพัฒนาผลิตภัณฑ์ยางเพื่อตอบสนองผู้บริโภคปลายน้ำ รวมทั้งอุตสาหกรรมแปรรูปผลิตภัณฑ์ยางในขอบเขตที่จำกัด
 - f. ไม่มีการบังคับใช้กฎหมายพระราชบัญญัติควบคุมยาง พ.ศ. 2542 อย่างจริงจังและอย่างมีประสิทธิภาพทำให้ไม่ทราบถึงข้อมูลการผลิตยางอย่างแท้จริงและไม่สามารถควบคุมปริมาณการผลิตยางภายในประเทศได้ การบริหารระบบยางพาราภายใต้ พ.ร.บ.ควบคุมยาง ยังไม่มีประสิทธิผล
 - g. ขาดกลไกอุตสาหกรรมต่อเนื่องในการสร้างมูลค่าเพิ่ม (มีจำนวนน้อย และขาดเทคโนโลยี) ขาดการพัฒนาผลิตภัณฑ์ยางและการแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่าและคุณค่าของยางธรรมชาติ และเทคโนโลยีการผลิตยังล้าหลังกว่าประเทศคู่แข่งรายสำคัญอย่างมาเลเซีย และขาดกฎหมาย มาตรการส่งเสริมการลงทุนพิเศษสำหรับอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยาง - ไม่มีสมรรถนะที่โดดเด่นหรือทรัพยากรที่โดดเด่นเหนือกว่าคู่แข่งขาดแคลนบุคลากรด้านงานวิจัยและพัฒนาอุตสาหกรรมยางฯ งานวิจัยและพัฒนา ยาง มีการนำไปใช้ประโยชน์เพื่อการผลิตไม่มากนัก
 - h. ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยางพาราส่วนใหญ่เป็นผู้ประกอบการขนาดเล็ก และขนาดกลาง จึงมีข้อจำกัดด้านเงินทุน การผลิต และเทคโนโลยี และขาดความพร้อมด้านอุตสาหกรรมสนับสนุนเช่นแม่พิมพ์แบบจุ่มอะไหล่เครื่องจักรซึ่งต้องนำเข้าจากต่างประเทศ
-

- i. ช่องทางการจำหน่ายในประเทศมีจำกัด (ผู้ซื้อน้อยราย) ต้องพึ่งพาสถานต่างประเทศเป็นหลัก และไม่มีอำนาจการต่อรองด้านราคา และนโยบายการใช้ยางภายในประเทศยังไม่สัมฤทธิ์ผล
- j. ผลผลิตยาง เป็นการผลิตวัตถุดิบต้นน้ำเพื่อการส่งออกเท่านั้น ยังไม่มีโครงสร้างระบบการผลิต การค้า การตลาด ข้อมูลข่าวสาร และระบบการบริหารจัดการภายใน ที่เชื่อมโยงและบูรณาการอย่างเป็นรูปธรรม
- k. นโยบายรัฐบาลเน้นแก้ปัญหาเฉพาะหน้าโดยอาศัยข้อมูลที่ขาดความเป็นเอกภาพ
- l. มีอุปสรรคด้านกฎหมาย ประกาศผังเมืองและสิ่งแวดล้อม ในการขยายการแปรรูปยางกฎหมายสิ่งแวดล้อมที่เข้มงวดและยังไม่ได้เตรียมการส่งเสริมเขตพื้นที่พิเศษในการส่งเสริมการลงทุน

3. โอกาส (Opportunity)

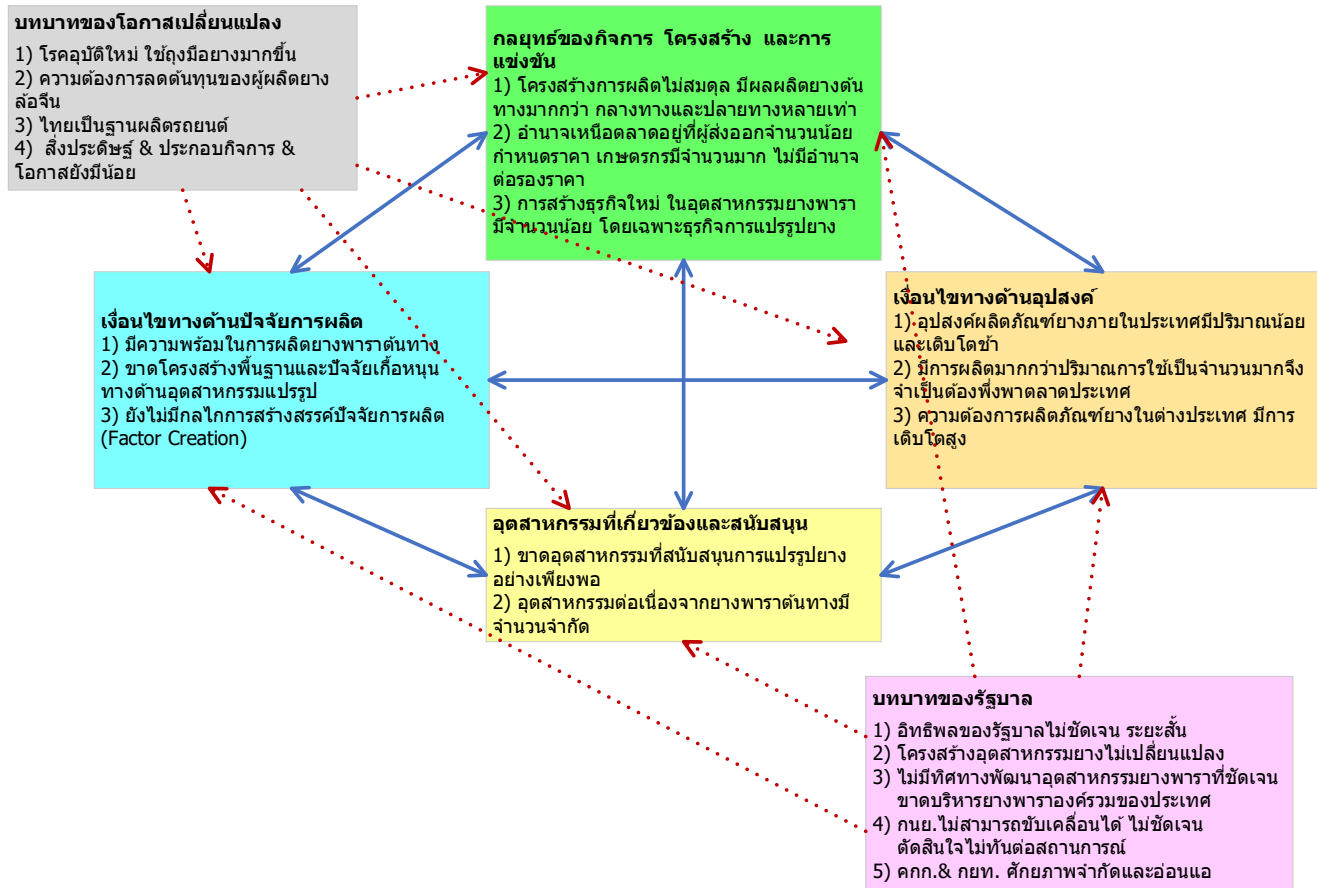
- a. เส้นทางเชื่อมโยงเศรษฐกิจมีการพัฒนาช่วยลดต้นทุนโลจิสติกส์
- b. การเปิดประชาคม เศรษฐกิจอาเซียน (AEC) ทำให้การค้า การลงทุน ขยายตัวมากขึ้น
- c. ราคาน้ำมันมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ทำให้มีโอกาสใช้ยางธรรมชาติทดแทนยางสังเคราะห์เพิ่มมากขึ้น
- d. มีนโยบายสนับสนุนด้านเงินทุน เทคโนโลยีการผลิต การแปรรูป และการตลาด
- e. เอกชนสนใจจะร่วมทุนเป็นพันธมิตรทางการค้า แปรรูป และการตลาด
- f. แนวโน้มการขยายตัวของอุตสาหกรรมยานยนต์ของอาเซียนจีนและอินเดียส่งผลให้มีความต้องการใช้ยางพาราเพิ่มขึ้นช่วยทดแทนความต้องการใช้ยางพาราของสหรัฐอเมริกาญี่ปุ่นและสหภาพยุโรปที่ยังมีความผันผวนตามสภาวะทางเศรษฐกิจ
- g. การตื่นตัวและให้ความสำคัญในการป้องกันรักษาสุขภาพทั้งในภาคอุตสาหกรรมและภาคครัวเรือนเนื่องมาจากการแพร่ระบาดของโรคอุบัติใหม่ โรคสายพันธุ์ใหม่ๆ เช่น ไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่เป็นต้น ส่งผลให้อุตสาหกรรมยางมีอย่างมีการเติบโตดีขึ้น

4. ภัยคุกคาม (Threat)

- a. มีการพัฒนาผลิตภัณฑ์ยางสังเคราะห์ที่ใช้ทดแทนยางธรรมชาติได้อย่างรวดเร็ว
-

- b. การพัฒนาเทคโนโลยีล้ำกว่าประเทศคู่แข่ง
- c. การเมืองประเทศไม่มีเสถียรภาพไม่เอื้อต่อการลงทุน
- d. ราคายางมีความผันผวนสูง กระทบต่อต้นทุนการผลิตผลิตภัณฑ์ยาง และราคามีแนวโน้มอยู่ระดับสูงกว่ายางสังเคราะห์
- e. ค่าใช้จ่ายครองชีพของครัวเรือนไทยสูงขึ้น ทำให้ความจำเป็นใช้จ่ายมากขึ้น ประกอบกับโครงสร้างทางเกษตรกรายย่อยทำให้ต้นทุนการผลิตสูงขึ้น
- f. ผู้ผลิตยางล้อรถยนต์พยายามคิดค้นเทคโนโลยีการพัฒนายางสังเคราะห์ให้มีคุณสมบัติทดแทนอย่างธรรมชาติได้มากขึ้นเนื่องจากราคายางธรรมชาติมีความผันผวนสูงกว่าราคาสังเคราะห์มาก ประกอบกับอุปทานยางสังเคราะห์สามารถตอบสนองอุปสงค์ได้รวดเร็วกว่ายางธรรมชาติ
- g. การแข่งขันที่รุนแรงมีผู้ปลูกยางรายใหม่เกิดขึ้น โดยประเทศในแถบอาเซียน ประเทศเพื่อนบ้านเป็นคู่แข่งในการผลิตยางมากขึ้น หันมานิยมปลูกยางเพิ่มมากขึ้น

4.4 แบบจำลอง Diamond Model ของอุตสาหกรรมยางพาราไทย⁸

รูปที่ 13 แบบจำลอง Diamond Model ของอุตสาหกรรมยางพาราไทย

⁸ ที่มา : รายงานการพิจารณาการศึกษาเรื่อง “ภาพรวมของยางพาราทั้งระบบ” ของคณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

เงื่อนไขทางด้านปัจจัยการผลิต

- 1) มีความพร้อมในการผลิตยางพาราดันน้ำ
 - เกษตรกรมีทักษะความสามารถในการปลูกยาง
 - อยู่ในเขตพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับการปลูกยางจำนวนมาก ผลผลิตมาก คุณภาพดี
 - มีระบบกองทุนสงเคราะห์ยางพาราทางด้านต้นน้ำ ทำให้มีการผลิตยางพารามากได้มากขณะที่การแปรรูปมีจำนวนน้อย ทำให้เกิดการขาดสมดุลระบบยางพาราทั้งห่วงโซ่อุปทาน
- 2) ขาดโครงสร้างพื้นฐานและปัจจัยเกื้อหนุนทางด้านอุตสาหกรรมแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ยาง และกลไกการสนับสนุนอุตสาหกรรมการแปรรูปผลิตภัณฑ์ยางโดยเฉพาะ และยังไม่มีระบบเงินทุนอุดหนุนอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยางที่ชัดเจน และหน่วยงานรูปธรรม
- 3) ยังไม่มีกลไกการสร้างสรรคปัจจัยการผลิต (Factor Creation) อย่างเป็นรูปธรรม ทำให้ไม่มีเทคโนโลยีของตนเอง และศักยภาพบุคลากร (Talent) มีความจำกัด
 - ไม่มีบุคลากรที่มีทักษะทางการแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์อย่างเพียงพอ (ขาดนักวิจัย และพัฒนา) และด้านวิทยาศาสตร์และวิศวกรรมทางด้านยางพารา ที่เพียงพอ โดยเฉพาะด้านวิศวกรรมเคมีโพลีเมอร์ วิศวกรรมวัสดุ และสาขาที่เกี่ยวข้อง
 - ไม่มีองค์ความรู้และเทคโนโลยีทางการแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์อย่างมากเพียงพอ โดยเฉพาะ ยางล้อยานพาหนะและถุงมือยาง รวมทั้งวัสดุศาสตร์ และวิทยาศาสตร์โพลีเมอร์

เงื่อนไขทางด้านอุปสงค์

- 1) อุปสงค์ผลิตภัณฑ์ยางภายในประเทศมีปริมาณน้อยและเติบโตช้า จึงไม่มีการแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ยางภายในประเทศตอบสนองมากเพียงพอ ไม่จูงใจให้เกิดการลงทุนทำการผลิต
 - นโยบายการใช้ยางภายในประเทศของหน่วยงานภาครัฐ ยังมีความไม่ชัดเจนและไม่เป็นรูปธรรม ยังสร้างผลกระทบได้น้อย ขาดทิศทางและความต่อเนื่อง

- ผลผลิตยางเป็นการนำเข้าโดยส่วนมากและไม่มียกเว้นนโยบายทดแทนการนำเข้าการผลิตเพื่อทดแทนการนำเข้าในช่วงที่ผ่านมา ยังไม่มีการส่งเสริมการลงทุนแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ยาง
- 2) มีการผลิตมากกว่าปริมาณการใช้เป็นจำนวนมากจึงจำเป็นต้องพึ่งพาสถานที่ต่างประเทศเป็นอย่างมากอันเป็นปัจจัยเสี่ยงที่สำคัญของอุตสาหกรรมยางพาราทั้งระบบ
- 3) มีการเติบโตความต้องการผลิตภัณฑ์ยางในต่างประเทศ มีการเติบโตสูง เช่น สหรัฐอเมริกา สหภาพยุโรป เป็นต้น

อุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องและสนับสนุน

- 1) ขาดอุตสาหกรรมที่สนับสนุนภาคการผลิตอุตสาหกรรมแปรรูปยางอย่างเพียงพอ อาทิ อุตสาหกรรมเครื่องจักร อุตสาหกรรมบริการตรวจสอบและทดสอบ อุตสาหกรรมบริการออกแบบ ยังมีขนาดเล็กและอยู่ในวงจำกัด
- 2) อุตสาหกรรมต่อเนื่องจากยางพาราต้นน้ำมีจำนวนจำกัด กิจกรรมส่วนมากเป็นการแปรรูปขึ้นต้นและเน้นการส่งออกวัตถุดิบมากกว่าที่จะลงทุนแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ยาง เนื่องจากขาดเทคโนโลยี ขาดเงินทุน ซึ่งจำเป็นต้องใช้เงินทุนจำนวนมาก

กลยุทธ์ของกิจการ โครงสร้าง และการแข่งขัน

- 1) โครงสร้างการผลิตไม่สมดุล มีผลผลิตยางวัตถุดิบต้นน้ำมากกว่ายางขึ้นกลางน้ำและปลายน้ำหลายเท่า โดยผู้ผลิตมีจำนวนมากอยู่ในต้นน้ำ และมีพ่อค้าซื้อ-ขายยางจำนวนมาก ขณะที่ผู้แปรรูปขึ้นกลางน้ำและปลายน้ำอันเป็นผลิตภัณฑ์ยางมีจำนวนน้อยราย เนื่องจากการลงทุนขนาดใหญ่ที่เงินทุนจำนวนมาก และจำเป็นต้องมีการประหยัดต่อขนาด
- 2) โครงสร้างการตลาดอำนาจเหนือตลาดอยู่ที่ผู้ส่งออก ผู้ส่งออกมีจำนวนน้อยมีอำนาจในการกำหนดราคา ขณะที่ผู้ผลิตระดับเกษตรกรมีจำนวนมาก มีอำนาจต่อรองน้อยไม่สามารถกำหนดราคาได้ และเป็นผู้ขายในตลาดแข่งขันสมบูรณ์ มีกำไรน้อย
- 3) การสร้างธุรกิจใหม่ (New Formulation) ในอุตสาหกรรมยางพารามีจำนวนน้อย โดยเฉพาะธุรกิจการแปรรูปยาง เนื่องจากมีความเสี่ยงและใช้เงินลงทุนมาก ความต้องการ

ของตลาดภายในประเทศไม่เติบโตไม่ชัดเจน ธุรกิจที่มีการตั้งใหม่ในแวดวงยางพาราก็จะ
เป็นธุรกิจที่เน้นการซื้อมาขายไปหรือขายปัจจัยการผลิต

บทบาทของโอกาสเปลี่ยนแปลง

- 1) โรคอุบัติใหม่ ทำให้เกิดการใช้องค์มืออย่างมากขึ้น
- 2) ความต้องการลดต้นทุนของผู้ผลิตยางล้อในประเทศจีน ทำให้เข้ามาซื้อยางโดยตรงกับ
เกษตรกรมากยิ่งขึ้น
- 3) อุตสาหกรรมรถยนต์ภายในประเทศซึ่งไทยเป็นฐานการผลิตที่สำคัญของภูมิภาคทำให้มี
อุตสาหกรรมสนับสนุนอุตสาหกรรมยางจำนวนมาก
- 4) การประดิษฐ์คิดค้น และการประกอบกิจการและปัจจัยโอกาสเป็นหัวใจสำคัญของความ
ได้เปรียบในการแข่งขันของประเทศ – สิ่งประดิษฐ์คิดค้นทางด้านยางพารายังมีน้อย และ
การประกอบกิจการแปรรูปยางพาราก็ยังมีน้อย ส่วนใหญ่ที่ทำกิจกรรมต้นน้ำซึ่งเป็นภาค
เกษตรกรรมและทำการซื้อขายยางเป็นส่วนใหญ่ และยังไม่มียุทธศาสตร์ยางพารา

บทบาทของรัฐบาล

- 1) อิทธิพลของรัฐบาลที่มีต่อ 4 องค์ประกอบหลักของอุตสาหกรรมยางพาราส่วนใหญ่ไม่ชัดเจน
รัฐบาลจะเข้ามามีบทบาทในระยะสั้นในการแก้ไขปัญหาบรรเทาความเดือดร้อนของ
เกษตรกรเท่านั้น ยังไม่มีอิทธิพลส่วนอื่นๆ
 - 2) โครงสร้างพื้นฐานของอุตสาหกรรมยางยังไม่มีเปลี่ยนแปลง รัฐบาลพยายามจะส่งเสริม
การใช้งานภายในประเทศเพื่อกระตุ้นให้เกิดความต้องการภายในประเทศมากขึ้นแต่จาก
สถิติที่ผ่านมายังไม่สัมฤทธิ์ผลเท่าที่ควร
 - 3) ไม่มีทิศทางการพัฒนาอุตสาหกรรมยางพาราของประเทศตลอดห่วงโซ่อุปทาน เป้าหมาย
เชิงกลยุทธ์อุตสาหกรรมยางของประเทศไม่ชัดเจน และยังไม่มีการบริหารระบบยางพารา
องค์กรรวมของประเทศ
 - 4) คณะกรรมการนโยบายยางธรรมชาติไม่สามารถขับเคลื่อนได้ เพราะมีขนาดใหญ่ไม่เป็น
องค์กรที่ชัดเจนแน่นอน และระยะเวลาการบริหารจัดการ และตัดสินใจยาว มีการประชุม
ไม่กี่ครั้งต่อปี ซึ่งไม่ทันสถานการณ์ยางพาราที่มีการเปลี่ยนแปลงในระยะสั้น
-

- 5) คณะกรรมการบริหาร และผู้บริหารการยางแห่งประเทศไทยยังมีศักยภาพขีดความสามารถที่จำกัด และยังอ่อนแอไม่สามารถดูแลอย่างได้ทั้งระบบ ตามเป้าหมายของพระราชบัญญัติการยางแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2558 ได้

4.5 มาตรการส่งเสริมการแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ยาง

มาตรการของรัฐบาลที่ผ่านมามีทิศทางในการแปรรูปผลิตภัณฑ์ยางสำเร็จรูปให้มากขึ้นเป็นการกระตุ้นให้ได้เป้าหมายการใช้ยางพาราภายในประเทศเป็นสัดส่วนร้อยละ 30 โดยมุ่งเน้น ลดสัดส่วนการส่งออกผลิตยางพาราแปรรูปกลางน้ำ และเพิ่มกิจกรรมแปรรูปผลิตภัณฑ์ยางในประเทศมากขึ้น เพื่อการส่งออก และทดแทนการนำเข้า

อย่างไรก็ตาม ยังขาดกลไกและแนวทางที่ชัดเจน ทั้งมาตรการระยะสั้นและระยะยาว โดยงานศึกษาที่ผ่านมาบ่งชี้ว่า ควรเน้นการแปรรูปผลิตภัณฑ์ยางแปรรูปชั้นปลายน้ำที่สร้างมูลค่าเพิ่มสูงสุดคือ น้ำยาง และถุงมือยาง อันเป็นสินค้าที่มีการเจริญเติบโตสูง โดยประเทศไทยมีข้อได้เปรียบด้านปริมาณวัตถุดิบ และคุณภาพ

ขณะที่มีข้อจำกัด คือ ต้นทุนพลังงาน และต้นทุนการขนส่งสูงกว่าประเทศคู่แข่ง และขาดองค์ความรู้การวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์ยางแปรรูปชั้นปลายน้ำ นอกจากนั้นควรส่งเสริมผลิตภัณฑ์ยางที่ดูดซับปริมาณยางพาราวัตถุดิบได้จำนวนมาก อันได้แก่ สินค้าประเภทยางยานพาหนะ ที่ประเทศไทย มีข้อได้เปรียบด้านปริมาณและคุณภาพวัตถุดิบ แต่อุปสรรค คือ เทคโนโลยีการผลิต การวิจัยและพัฒนาสินค้า รวมทั้งการทดสอบคุณภาพ และการยอมรับจากผู้ผลิตยานพาหนะ

อย่างไรก็ตาม สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (BOI) ได้มีมาตรการส่งเสริมการผลิตผลิตภัณฑ์ยาง โดยถือว่าเป็นอุตสาหกรรมที่ใช้ปัจจัยการผลิตจากภาคเกษตรกรรม และมีสิทธิประโยชน์ และแรงจูงใจแสดงได้ดังตาราง

ตารางที่ 20 แรงจูงใจที่เกี่ยวข้องกับภาษี

กลุ่ม	กิจกรรม	แรงจูงใจ	
		การยกเว้นภาษีเงิน ได้	การยกเว้นภาษี นำเข้า
A2	- ผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ยางพารา - ผู้ผลิตล้อสำหรับยานพาหนะ	8 ปี	✓
A4	ผู้ผลิยางพาราขั้นต้น	3 ปี	✓

ส่วนมาตรการแรงจูงใจที่ไม่เกี่ยวข้องกับภาษี จะเป็นเรื่องของ การอนุญาตให้สามารถนำเข้าสินค้าจากนอกประเทศ การอนุญาตให้ซื้อที่ดิน และการอนุญาตให้แลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ เป็นต้น รวมทั้งการยกเว้นภาษีสินค้านำเข้าในส่วนของวัตถุดิบตั้งต้นและวัสดุจำเป็น และเครื่องจักรที่ใช้ในการผลิตสินค้าส่งออก โดยประเภทกิจการที่ได้รับการส่งเสริมของอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยางจะอยู่ในกลุ่ม A2 และ A4 ดังตาราง

ตารางที่ 21 ประเภทกิจการแปรรูปยางที่ได้รับการส่งเสริม

ประเภทกิจการ	กลุ่มกิจการและสิทธิประโยชน์
1.14 กิจการผลิตผลิตภัณฑ์จากยางธรรมชาติ (ยกเว้นยางรัดของ ลูกโป่ง และแหวนยาง)	
1.14.1 กิจการแปรรูปยางขั้นต้น	A4
1.14.2 กิจการผลิตผลิตภัณฑ์จากยางธรรมชาติ	A2
1.15 กิจการผลิตผลิตภัณฑ์จากผลพลอยได้หรือเศษวัสดุทางการเกษตร (ยกเว้นที่มีขั้นตอนการผลิตไม่ซับซ้อน เช่น อบแห้ง ตากแห้ง เป็นต้น)	A4

ทั้งนี้ ประเภทกิจการเกษตรกรรม กลุ่ม A2 ได้แก่

1. กิจการที่ 1.8 คัดคุณภาพ บรรจุ และเก็บรักษาพืช ผัก ผลไม้ หรือดอกไม้ กรณีใช้เทคโนโลยีขั้นสูง เช่น การใช้ระบบเซ็นเซอร์ตรวจสอบเนื้อในผลไม้ การใช้คลื่นความถี่กำลังต่ำ การใช้ Nuclear Magnetic Resonance เป็นต้น (กิจการคัดคุณภาพข้าวต้องใช้เทคโนโลยีขั้นสูงเท่านั้น)
2. กิจการที่ 1.11.1 ผลิตสารสกัดจากวัตถุดิบจากธรรมชาติที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง หรือผลิตผลิตภัณฑ์จากสารสกัดจากวัตถุดิบทางธรรมชาติที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูงที่ต่อเนื่องในโครงการเดียวกัน
3. กิจการที่ 1.12 ผลิตสารออกฤทธิ์จากวัตถุดิบทางธรรมชาติ
4. กิจการที่ 1.14.2 ผลิตผลิตภัณฑ์จากยางธรรมชาติ (ยกเว้นยางรัดของ ลูกโป่ง และแหวนยาง)
5. กิจการที่ 1.16.1 ผลิตเชื้อเพลิงจากผลผลิตการเกษตร
6. กิจการที่ 1.16.2 ผลิตเชื้อเพลิงจากเศษวัสดุ หรือขยะ หรือของเสียที่ได้จากผลผลิตทางการเกษตร เช่น Biomass to Liquid (BTL)
7. กิจการที่ 1.18 ผลิตอาหารทางการแพทย์ หรือผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร

โดยมีสิทธิประโยชน์ เช่น ยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล 8 ปี ยกเว้นอากรนำเข้าเครื่องจักร และยกเว้นอากรนำเข้าวัตถุดิบที่ใช้ผลิตเพื่อการส่งออก เป็นต้น

ขณะที่ ประเภทกิจการเกษตรกรรม กลุ่ม A4 ได้แก่

1. กิจการที่ 1.5.1 กิจการขยายพันธุ์ปศุสัตว์หรือสัตว์น้ำ
2. กิจการที่ 1.5.2 กิจการเลี้ยงปศุสัตว์หรือสัตว์น้ำ (ยกเว้นกุ้ง)
3. กิจการที่ 1.6 กิจการฆ่าและชำแหละสัตว์
4. กิจการที่ 1.14.1 กิจการแปรรูปยางขั้นต้น
5. กิจการที่ 1.15 ผลิตผลิตภัณฑ์จากผลพลอยได้หรือเศษวัสดุทางการเกษตร (ยกเว้นที่มีขั้นตอนการผลิตไม่ซับซ้อน เช่น อบแห้ง ตากแห้ง เป็นต้น)

โดยมีสิทธิประโยชน์ เช่น ยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล 3 ปี ยกเว้นอากรนำเข้า
เครื่องจักร และยกเว้นอากรนำเข้าวัตถุดิบที่ใช้ผลิตเพื่อการส่งออก เป็นต้น

นอกจากนั้น ในกรณีที่เกิดการเป็นการลงทุนอุตสาหกรรมการผลิตในเขตพัฒนาพิเศษ
ภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor - EEC) จะได้สิทธิประโยชน์การลงทุนใน EEC
คือ

- การยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล โดยยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับบางกิจกรรม
ได้นานสูงสุด 13 ปี (อาศัยอำนาจตาม พ.ร.บ. ส่งเสริมการลงทุน)
- ยกเว้นอากรขาเข้า เครื่องจักร วัตถุดิบ ยกเว้นอากรขาเข้าสำหรับ เครื่องจักร
วัตถุดิบ ที่นำ เข้ามาผลิตเพื่อส่งออก และของที่นำเข้ามา เพื่อการวิจัยและพัฒนา
- เงินสนับสนุนค่าใช้จ่าย ในการลงทุน การวิจัย และพัฒนาการส่งเสริมนวัตกรรม
หรือการพัฒนาบุคลากรเฉพาะด้านของกิจการในอุตสาหกรรมเป้าหมาย
- อนุญาตให้ถือกรรมสิทธิ์ ที่ดินเพื่อประกอบกิจการ ที่ได้รับการส่งเสริม
- สิทธิการเช่าที่ดินราชพัสดุ ถึง 50 ปี และสามารถพิจารณา ต่ออายุอีก 49 ปี
- อัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา 17% ต่ำสุดในอาเซียน สำหรับผู้บริหาร ผู้เชี่ยวชาญ
หรือนักวิจัย ที่มีคุณสมบัติตามที่อธิบดีกรมสรรพากรประกาศกำหนดในกิจการที่
ได้รับการส่งเสริมตามกฎหมายว่าด้วยการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของ
ประเทศสำหรับอุตสาหกรรมเป้าหมาย หรือ กฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุน
- ระบบ One-stop Service อำนวยความสะดวกให้กับนักลงทุนให้บริการข้อมูล
ข่าวสารการขออนุญาตที่เกี่ยวข้องกับการประกอบการการค้าการส่งออกนำเข้าใน
จุดเดียว
- ได้วีซ่าทำงาน 5 ปี เพื่อดึงดูดนักลงทุน ผู้เชี่ยวชาญ และนักวิทยาศาสตร์จากทั่ว
โลก

4.6 การจัดทำตารางปัจจัยการผลิตและผลผลิต (Input-Output Table) ปี 2558

เพื่อทำการวิเคราะห์ผลกระทบของการส่งเสริมอุตสาหกรรมยางพารา โดยเฉพาะการแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ยาง ในงานศึกษานี้ทางคณะผู้วิจัยได้จัดสร้างตารางปัจจัยการผลิตและผลผลิต (Input-Output Table) ปี พ.ศ. 2558 (ตาราง IO 2015) โดยใช้โครงสร้างสัดส่วนการผลิตของตาราง IO ปี พ.ศ. 2553 (ตาราง IO 2010) เป็นกรอบโครงสร้างหลัก โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. ข้อมูลในการจัดทำตาราง IO 2558 - ใช้ข้อมูลของรายได้ประชาชาติของไทย ปี 2558 เป็นข้อมูลหลัก ซึ่งแบ่งออกข้อมูลออกเป็น 3 ด้านหลัก ได้แก่ 1) ด้านการผลิต 2) ด้านการใช้จ่าย และ 3) ด้านรายได้

โดยการจัดทำตาราง IO 2558 โดยแบ่งออกเป็น 9 ขั้นตอน ดังนี้

- a. รวมกิจกรรมการผลิตจาก 180 กิจกรรมเป็น 26 กิจกรรม
- b. ปรับตัวเลขมูลค่าเพิ่ม (VA) ให้เป็นปี 2558
- c. ปรับมูลค่ากิจกรรมการผลิต 26 กิจกรรม ให้เป็นปี 2558 โดยใช้โครงสร้างการผลิต IO 2553
- d. ปรับมูลค่าอุปสงค์ขั้นสุดท้าย (รายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคของเอกชน รายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคของรัฐบาล รายจ่ายเพื่อการลงทุน) ให้เป็นปี 2558
- e. คำนวณผลอุปสงค์รวม ปี 2558
- f. ปรับมูลค่าการนำเข้าให้เป็นปี 2558
- g. ปรับมูลค่าส่วนเหลือการค้าและค่าขนส่งให้เป็นปี 2558
- h. ปรับมูลค่าผลผลิตรวมในประเทศ โดยนำมูลค่าอุปสงค์รวมหักด้วยมูลค่าการนำเข้าส่วนเหลือทางการค้าและค่าขนส่ง
- i. ปรับมูลค่าอุปทานรวม โดยนำมูลค่าผลผลิตรวมในประเทศบวกด้วยมูลค่าการนำเข้า ส่วนเหลือทางการค้าและค่าขนส่ง ส่วนเหลือการค้าและค่าขนส่งให้เป็นปี 2558

กิจกรรมการผลิต 2 กิจกรรม	รายจ่าย เพื่อการ อุปโภค บริโภค ของ เอกชน (C)	รายจ่าย เพื่อการ อุปโภค ของ รัฐบาล (G)	รายจ่ายการ ลงทุนรวม (I)		การส่งออก		อุป สงค์ ขั้น สุดท้าย (310) อุป สงค์ รวม	การนำเข้า					ส่วน เหลือ อม การค้า ส่งออก	ส่วน เหลือ อม การค้า นำเข้า	ผลรวม ส่วน เหลือ การค้า ส่งออก /ค่า ขนส่ง	ผล ผลิต รวม ใน ประเทศ	(70) อุป โภค บริโภค รวม
			สละ ทุน	ส่วน เปลี่ยน ของ สินค้าน คงเหลือ อ	สินค้าน ส่งออก f.o.b	สินค้าน ส่งออก พิเศษ		สินค้าน นำเข้า c.i.f	ภาษี ศุลกากร	ภาษี การค้า นำเข้า พิเศษ	การค้า นำเข้า พิเศษ รวม						
กิจกรรมการผลิตทั่วไป เป็น 15 กิจกรรม	1			4			5				6			7		8	9
กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับ อุตสาหกรรมระบบราง 11 กิจกรรม																	
มูลค่าปัจจัยการผลิตชั้น กลางทั้งหมด	3																
มูลค่าเพิ่ม (Valued added-VA)	2																
ผลรวม																	

รูปที่ 14 ขั้นตอนการจัดทำตาราง IO 2558

2. การจัดทำตารางบัญชีเมตริกส์สังคม

คณะผู้วิจัยได้จัดสร้างตารางบัญชีเมตริกส์สังคม (Social Accounting Matrices, SAM) ขึ้นมาใหม่เพื่อนำมาใช้ในการศึกษาและวิเคราะห์เรียกว่า “ตารางบัญชีเมตริกส์สังคม”

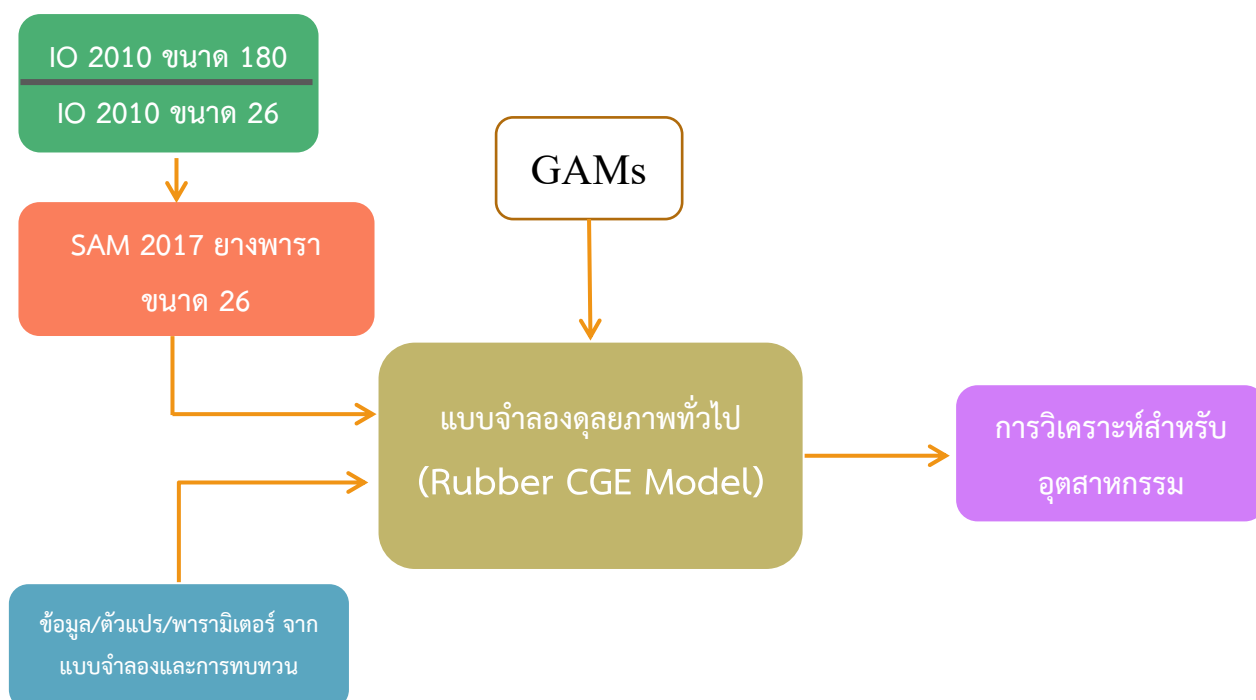
ข้อมูลที่ใช้ในการพัฒนาแบบจำลองดุลยภาพทั่วไป ได้แก่ (1) ตารางปัจจัยการผลิตและผลผลิต (Input-Output Table) ฉบับพ.ศ. 2553 (ปี 2510) (2) ข้อมูลรายได้ประชาชาติของประเทศไทย ปี 2558 (3) ข้อมูลการส่งออก (4) ข้อมูลการนำเข้า (5) ภาษีการผลิตและนำเข้า

ขั้นตอนในการสร้าง “SAM” มีขั้นตอนสำคัญ 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 การปรับข้อมูลตารางปัจจัยการผลิตและผลผลิต (Input-Output Table) ขนาด 180 กิจกรรมการผลิต ฉบับ พ.ศ. 2553 ซึ่งเป็นข้อมูลรายงานล่าสุดที่เผยแพร่สู่สาธารณะของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) เรียกว่า “ตาราง IO 2010” ให้เป็นตารางปัจจัยการผลิตและผลผลิต (Input-Output Table) ในปีปัจจุบัน (พ.ศ. 2558) ในที่นี้เรียกว่า “ตาราง IO 2015”

ส่วนที่ 2 การปรับข้อมูลด้านเศรษฐกิจ สังคม ได้แก่ อุปสงค์ขั้นสุดท้าย (Final Demand) การนำเข้าส่งออก (Import Export) และส่วนเหลือการค้าและค่าขนส่ง ให้มีข้อมูลที่เป็นปัจจุบัน พ.ศ. 2558 ตามเอกสารรายงานล่าสุดของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ส่วนที่ 3 การปรับเข้าสู่ดุลยภาพ (Market Clearing)

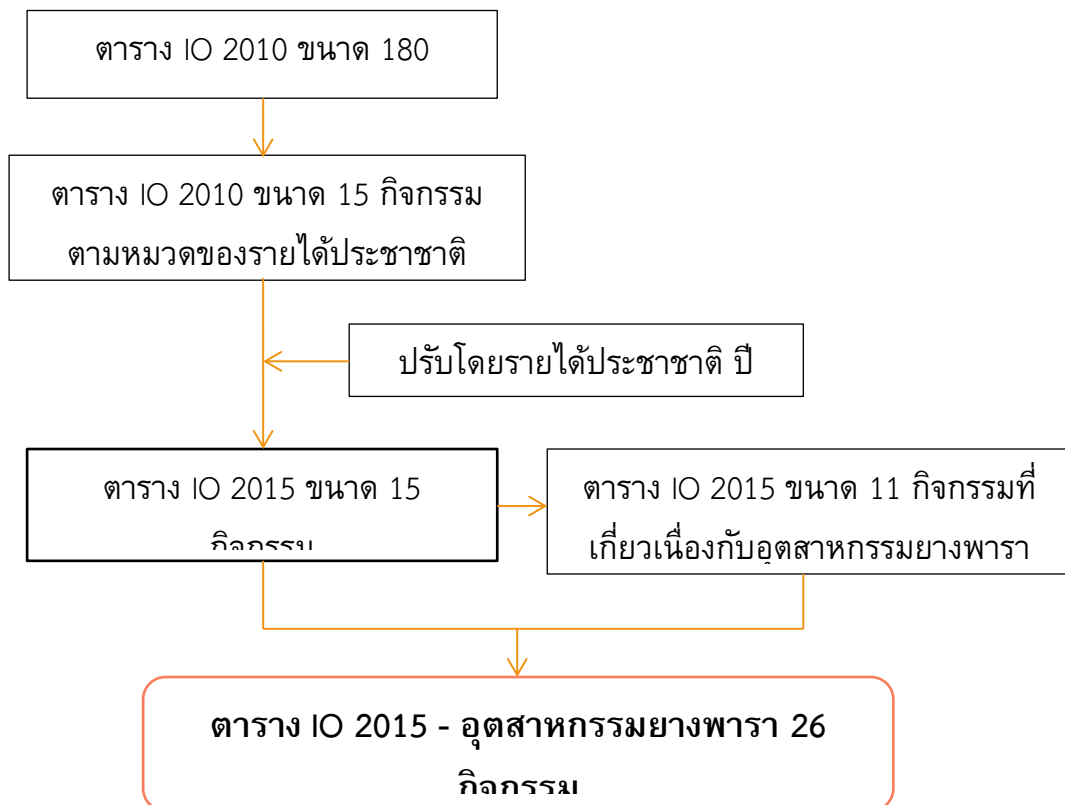

รูปที่ 15 ความสัมพันธ์ของตารางบัญชีเมตริกส์สังคม (SAM) และแบบจำลองดุลยภาพทั่วไป

คณะผู้วิจัยได้ปรับตาราง IO 2010 ให้เป็นตาราง IO 2015 โดยมีหลักการสำคัญ 3 ส่วน คือ

- (1) จัดกลุ่มกิจกรรมในตาราง IO จากเดิมมีขนาด 180 กิจกรรมให้เป็น 15 กิจกรรมการผลิตตามข้อมูลรายได้ประชาชาติของประเทศไทยที่มี 15 หมวด ผลลัพธ์ที่ได้คือ IO 2010 ขนาด 15 กิจกรรม
- (2) ปรับตัวเลขมูลค่าเพิ่ม (Value Added) ในตาราง IO 2010 ขนาด 15 กิจกรรมด้วยข้อมูลรายได้ประชาชาติของประเทศไทย ปี 2015 ผลลัพธ์ที่ได้คือตาราง IO 2015 ขนาด 15 กิจกรรม (3) แยกกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมยางพาราออกมาจาก ตาราง IO 2015 ขนาด 15 กิจกรรม ได้

อีกจำนวน 11 กิจกรรม ผลลัพธ์ที่ได้คือตาราง IO 2015 ขนาด 26 กิจกรรม และ (4) ปรับมูลค่าปัจจัยการผลิตขั้นกลาง (Intermediate Demand) ในตาราง IO 2015 ขนาด 26 ด้วยสัดส่วนโครงสร้างการผลิตเดิม (ปี 2010) ผลลัพธ์ที่ได้คือตาราง IO 2015 ขนาด 26 กิจกรรม

รูปที่ 16 การปรับตาราง IO 2010 ให้เป็นตาราง IO 2015

1). การจัดกลุ่มกิจกรรมการผลิต จำนวน 15 กิจกรรม

หลักการสำคัญในการจัดกลุ่มกิจกรรมในตาราง IO คือจัดกลุ่มกิจกรรมของ IO ขนาด 180 กิจกรรมให้ตรงกับหมวดกิจกรรมในข้อมูลรายได้ประชาชาติของประเทศไทย ซึ่งมีจำนวน 15 หมวด ดังนี้

ตารางที่ 22 การจัดกลุ่ม 15 กิจกรรมให้ตรงกับหมวดกิจกรรมในข้อมูลรายได้ประชาชาติ

รายได้ประชาชาติ สาขาการผลิต 15 กิจกรรม	กิจกรรมในตาราง IO ขนาด 180
1) เกษตรกรรม	'1-27
2) ประมง	028-29
3) การทำเหมืองแร่และเหมืองหิน	030-41
4) การผลิตอุตสาหกรรม	042-123,125-126,128-134
5) การไฟฟ้า ก๊าซ และการประปา	135-137
6) การก่อสร้าง	138-140,142-144
7) โรงแรมและภัตตาคาร	147-148
8) การขนส่ง สถานที่เก็บสินค้า และการ คมนาคม	150,152-153,155,157-159
9) ตัวกลางทางการเงิน	160-162
10) บริการด้านอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่า และบริการทาง	163-164
11) บริการสุขภาพและบริการที่คล้ายคลึงกัน	166
12) การศึกษา	167-168
13) การบริการด้านสุขภาพและงานสังคม สงเคราะห์	169
14) การให้บริการชุมชน สังคม และบริการ ส่วนบุคคลอื่น ๆ	170-177
15) ลูกจ้างในครัวเรือนส่วนบุคคล	178

2). ปรับตัวเลขมูลค่าเพิ่ม (Value Added) ในตาราง IO 2010 ขนาด 15 กิจกรรมด้วยข้อมูลรายได้ประชาชาติของประเทศไทย ปี 2015

เนื่องจากตัวเลขมูลค่าเพิ่ม (Value Added, VA) ในกิจกรรมที่ 209 ในตาราง IO เป็นข้อมูลเดียวกับรายได้ประชาชาติของประเทศไทย จากรูปด้านล่าง การปรับตาราง IO 2010 ขนาด 15 กิจกรรม ให้เป็นตาราง IO 2015 ขนาด 15 กิจกรรม จึงนำมูลค่ารายได้ประชาชาติรายหมวด 15 หมวด ไปแทนค่าใน VA ในตาราง IO 2010 รายกิจกรรม ผลลัพธ์ที่ได้คือตาราง IO 2015 ขนาด 15 กิจกรรม

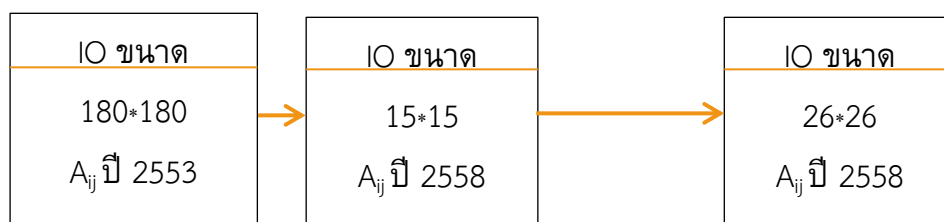
ตารางที่ 23 ตาราง IO 2010

		Producers					Final Demand					Total Output
		X ₁	X ₂	X ₃		X _j	C	I	G	X	M	
Producers	X ₁	X ₁₁	X ₁₂	X ₁₃		X _{1j}	C ₁	I ₁	G ₁	X ₁	M ₁	X ₁
	X ₂	X ₂₁	X ₂₂	X ₂₃		X _{2j}	C ₂	I ₂	G ₂	X ₂	M ₂	X ₂
	...						...	...	...	...	...	...
	...						...	...	...	...	...	...
	X _i	X _{i1}	X _{i2}	X _{i3}		X _{ij}	C _i	I _i	G _i	X _i	M _i	X _i
Value Added		V ₁	V ₂	V ₃		V _j	GDP 2015					PRODUCT
Total input		X ₁	X ₂	X ₃		X _j						

ดัดแปลงจาก : อัทธ์ พิศาลวนิช, “องค์ความรู้รายได้ประชาชาติของไทย”, 2549

3). การแยกกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมยางพารา

จากตาราง IO 2015 ขนาด 15 กิจกรรม แยกกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมยางพาราตามสัดส่วนมูลค่าเดิมออกมาได้อีก 11 กิจกรรม รวมเป็นกิจกรรมที่นำมาใช้ในงานศึกษาทั้งหมด จำนวน 26 กิจกรรม

รูปที่ 17 การจัดกลุ่มตาราง IO 2015 จำนวน 26 กิจกรรม ที่นำมาใช้ในงานศึกษา

ในการปรับตาราง IO 2010 ขนาด 180 กิจกรรม เป็นตาราง IO 2015 ขนาด 15 กิจกรรม มีการดำเนินการ ดังนี้ จัดกลุ่มกิจกรรมการผลิตให้ตรงกับกิจกรรมในรายได้ประชาชาติออกมาได้เป็น 15 กิจกรรม นำมูลค่ารายได้ประชาชาติของประเทศไทย พ.ศ. 2558 มาแทนค่า ผลลัพธ์ที่ได้คือ ตาราง IO 2015 ขนาด 15 กิจกรรม และแยกกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมยางพารามาออกมาได้เป็น 11 กิจกรรม ในท้ายที่สุดได้กิจกรรมที่นำมาใช้ในงานศึกษาทั้งหมด จำนวน 26 กิจกรรม

4). การปรับข้อมูลปัจจัยการผลิตชั้นกลาง (Intermediate Demand) ในตาราง IO 2015 ขนาด 26 กิจกรรม

คณะผู้วิจัยได้ปรับข้อมูลในส่วนของปัจจัยการผลิตชั้นกลาง (Intermediate Demand) ของกิจกรรมการผลิตทั้ง 26 กิจกรรม ดังนี้

1. คำนวณค่า Multiplier ของปัจจัยการผลิตชั้นกลางของกิจกรรมการผลิต 26 กิจกรรม ค่า Multiplier เป็นค่าที่แสดงสัดส่วนโครงสร้างเศรษฐกิจของประเทศในปี 2553

ในตาราง IO คำนวณสัดส่วนมูลค่าปัจจัยการผลิตชั้นกลาง (Intermediate demand) และมูลค่าเพิ่ม (Valued added-VA) ของกิจกรรมการผลิต 26 กิจกรรม และปรับค่าให้เป็นปัจจุบัน

ตารางที่ 24 สัดส่วนกิจกรรมการผลิต 26 กิจกรรม ตามมูลค่าปัจจัยการผลิตชั้นกลาง และมูลค่าเพิ่ม

กิจกรรมเศรษฐกิจ	มูลค่าปัจจัย การผลิตชั้น กลาง	มูลค่าเพิ่ม (VA=GDP)	รวม
เกษตรกรรม	0.37	0.63	1
ประมง	0.52	0.48	1
การทำเหมืองแร่และเหมืองหิน	0.37	0.63	1
การผลิตอุตสาหกรรม	0.76	0.24	1
การผลิตผลิตภัณฑ์เหล็กกล้า	0.77	0.23	1
การผลิตไฟฟ้า	0.74	0.26	1
การซ่อมแซมยานพาหนะทุกชนิด	0.68	0.32	1
การไฟฟ้า ก๊าซ และการประปา	0.65	0.35	1

ตารางที่ 24 สัดส่วนกิจกรรมการผลิต 26 กิจกรรม ตามมูลค่าปัจจัยการผลิตขั้นกลาง และมูลค่าเพิ่ม

กิจกรรมเศรษฐกิจ	มูลค่าปัจจัย การผลิตขั้น กลาง	มูลค่าเพิ่ม (VA=GDP)	รวม
การก่อสร้าง	0.79	0.21	1
การก่อสร้างงานบริการสาธารณะที่ไม่เกี่ยวกับงานเกษตร	0.73	0.27	1
การค้าส่ง	0.23	0.77	1
การค้าปลีก	0.16	0.84	1
โรงแรมและภัตตาคาร	0.67	0.33	1
การขนส่งทางรถไฟ	0.55	0.45	1
การขนส่ง สถานที่เก็บสินค้า และการคมนาคม	0.53	0.47	1
การขนส่งสินค้าทางบก	0.74	0.26	1
การขนส่งชายฝั่งและการขนส่งทางน้ำภายในประเทศ	0.52	0.48	1
การขนส่งทางอากาศ	0.75	0.25	1
ตัวกลางทางการเงิน	0.31	0.69	1
บริการด้านอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่า และบริการทางธุรกิจ	0.45	0.55	1
การบริหารราชการ	-	1.00	1
บริการสุขภาพและบริการที่คล้ายคลึงกัน	0.35	0.65	1
การศึกษา	0.27	0.73	1
การบริการด้านสุขภาพและงานสังคมสงเคราะห์	0.54	0.46	1
การให้บริการชุมชน สังคม และบริการส่วนบุคคลอื่น ๆ	0.53	0.47	1
ลูกจ้างในครัวเรือนส่วนบุคคล	0.55	0.45	1
กิจกรรมที่ไม่สามารถจำแนกสาขาการผลิตได้	0.81	0.19	1
ผลรวมของสัดส่วนมูลค่าปัจจัยการผลิตขั้นกลางทั้งหมด	0.60	0.40	1

5). กระจายมูลค่าของรายได้ประชาชาติของประเทศไทย ปี 2558 กลับเข้าไปในโครงสร้างตาราง IO ปี 2553 โดยใช้ค่า Multiplier ซึ่งเป็นสัดส่วนโครงสร้างเศรษฐกิจในปี 2553 ที่นำมาใช้ในปัจจุบัน

ผลลัพธ์ที่ได้คือผลผลิตขั้นกลาง (Total Intermediate Transaction) ที่ปรับข้อมูลเป็นปัจจุบัน โดยยังใช้โครงสร้างทางเศรษฐกิจปี 2553 โดยมีข้อสมมติฐานว่าโครงสร้างทางเศรษฐกิจของไทยยังไม่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม

ส่วนที่ 2 การปรับข้อมูลด้านเศรษฐกิจ/สังคม ให้มีข้อมูลที่เป็นปัจจุบัน พ.ศ. 2558

ทางคณะผู้วิจัยใช้ข้อมูลของรายได้ประชาชาติของไทย พ.ศ. 2558 เป็นข้อมูลหลักในการปรับข้อมูลด้านเศรษฐกิจ/สังคม โดยใช้ข้อมูลทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการผลิต 2) ด้านการใช้จ่าย และ 3) ด้านรายได้

1. ข้อมูลรายได้ประชาชาติ

รายได้ประชาชาติเป็นข้อมูลสำคัญในการจัดทำตาราง SAM 2015 รายได้ประชาชาติของประเทศไทยจัดทำตามระบบบัญชีประชาชาติสากล (SNA) ครอบคลุม 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการผลิต 2) ด้านการใช้จ่าย และ 3) ด้านรายได้ของประเทศ ทั้งนี้ข้อมูลที่นำมาใช้ในการจัดทำตาราง IO 2558 มีรายละเอียด ดังนี้

1.1 ด้านการผลิต (Product Approach)

ทางด้านผลผลิต รายได้ประชาชาติจำแนกสาขาการผลิตออกเป็น 16 สาขาการผลิต ทั้งนี้รายได้ประชาชาติทางด้านผลผลิตจัดทำโดยสภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ในปี พ.ศ. 2558

1.2 ด้านการใช้จ่าย

สำหรับรายจ่ายประชาชาติของประเทศไทย (Expenditure on gross domestic product at current market prices) วัดจากรายจ่ายในการซื้อสินค้าและบริการขั้นสุดท้ายที่ผลิตขึ้นภายในระยะเวลาที่กำหนด โดยแบ่งเป็น

1.2.1 รายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคขั้นสุดท้ายของเอกชน (Private final consumption expenditure)

1.2.2 รายจ่ายเพื่อการอุปโภคขั้นสุดท้ายของรัฐบาล (General government final consumption expenditure)

1.2.3 รายจ่ายการลงทุนรวม (Gross Capital Formation)

สำหรับรายจ่ายการลงทุนรวม (Gross Capital Formation) ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ 1) การสะสมทุน ถาวรหรือการลงทุน (Gross Fixed Capital Formation) และ 2) ส่วนเปลี่ยนสินค้าคงเหลือ (Change in Inventories)

- 1) การสะสมทุน ถาวรหรือการลงทุน (Gross Fixed Capital Formation)
- 2) ส่วนเปลี่ยนของสินค้าคงเหลือ (Change in Inventories)

การเปลี่ยนแปลงในมูลค่าสินค้าคงเหลือ คือ ส่วนต่างระหว่างมูลค่าสินค้าคงคลังปลายปีกับสินค้าคงคลังต้นปี ซึ่งสามารถเป็นบวกหรือลบก็ได้ ทั้งนี้ในปี 2558 ส่วนเปลี่ยนของสินค้าคงเหลือของไทยเป็นลบ อธิบายได้ว่าในปี 2558 ประเทศไทยมีจำนวนสินค้าคงคลังลดลงจากปีก่อน เนื่องจากการบริโภคในปี 2558 มากกว่าจำนวนสินค้าที่ผลิตขึ้นมาได้ในปี 2558 ดังนั้นจึงต้องเอาส่วนของการบริโภคที่เกินมานี้ไปหักออกจากการลงทุนของภาคเอกชน เพราะว่าสินค้าจากปี 2556 ที่นำมาบริโภคในปี 2558 นั้นได้ถูกนับรวมในการลงทุนของปี 2556 ไปแล้ว (เป็นส่วนหนึ่งของ GDP ปี 2556)

2. ข้อมูลการส่งออก

2.1 สินค้าส่งออกคิดมูลค่าตาม ราคา f.o.b

สินค้าส่งออกคิดมูลค่าตาม ราคา f.o.b. สินค้าส่งออกคิดมูลค่า โดยหักส่วนเหลือม ทางการค้าและค่าขนส่งออกจากราคา f.o.b.

2.2 การส่งออกพิเศษ

การส่งออกพิเศษ ได้แก่ non-merchandised goods และบริการที่มีได้รายงานไว้ในหนังสือรายงานสินค้าเข้าและออกของประเทศไทยซึ่งจัดทำโดยกรมศุลกากร รายการที่รวมอยู่ในนี้คือ ค่าขนส่งและค่าประกันภัยที่เกี่ยวข้องกับการส่งออก ค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวต่างประเทศในไทย ค่าพาหนะขนส่ง ค่าใช้จ่ายขององค์การรัฐบาลต่างประเทศ องค์การระหว่าง

ประเทศ และครอบครัวชุด ค่าใช้จ่ายของฐานทัพต่างประเทศ และบริการอื่นที่จ่ายโดยชาว
ต่างประเทศ และการส่งออกสินค้า ที่ไม่ผ่านการตรวจค้น (Smuggling)

3. ข้อมูลการนำเข้า

3.1 สินค้านำเข้า c.i.f

ในตารางปัจจัยการผลิตและผลผลิต สินค้านำเข้าคิดมูลค่าตามราคา c.i.f (Cost Insurance Freight) หรือ ราคา CIF = ราคาของสินค้า + ค่าขนส่ง + เบี้ยประกัน แต่เนื่องจากข้อจำกัดของข้อมูล ในงานศึกษานี้จึงใช้มูลค่าสินค้านำเข้าที่คิดมูลค่าที่คิดตามราคา f.o.b. (Free On Board)

สำหรับรายจ่ายจากการนำเข้าสินค้าและบริการ ณ ราคาประจำปี มีมูลค่า 7,861,679 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 4.9 ต่อเนื่องจากที่ลดลงร้อยละ 1.9 ในปีก่อนหน้า เป็นผลจากการลดลงของทั้งการนำเข้าสินค้าและบริการหรือกล่าวได้ว่ารายจ่ายทั้งจากการซื้อสินค้าและค่าบริการจ่ายไปต่างประเทศลดลง

3.2 การนำเข้าพิเศษ

การนำเข้าพิเศษ ได้แก่ non-merchandise goods และบริการที่ซึ่งมิได้รายงานไว้ในหนังสือรายงานสินค้าเข้า และออกของประเทศไทยที่จัดทำโดยกรมศุลกากร เช่น การใช้จ่ายของคนไทยในต่างประเทศ ค่าใช้จ่ายขององค์การรัฐบาลไทยและครอบครัวชุดนอกประเทศไทย การนำเข้าโดยไม่ผ่านด่าน ศุลกากรของไทย (Smuggling) และสินค้านำเข้า c.i.f และการนำเข้าพิเศษ มีรายละเอียด ดังตาราง

4. ภาษีการผลิตและนำเข้า

ภาษีการผลิตและนำเข้าถือว่าเป็นแหล่งรายได้หลักที่สำคัญแหล่งหนึ่งของรัฐบาล นอกเหนือจากภาษีมูลค่าเพิ่ม (VAT) แล้ว ภาษีศุลกากรและภาษีจากการนำเข้าอื่นๆ มีบทบาทสำคัญต่ออุตสาหกรรมยางพารา

4.1 ภาษีศุลกากร

ภาษีศุลกากร ได้แก่ ภาษีศุลกากรของสินค้านำเข้าทุกประเภท

4.2 ภาษีการค้านำเข้า

ภาษีการค้านำเข้า ได้แก่ ภาษีการค้านำเข้ารวมภาษีการขายและภาษีเทศบาล ในปี พ.ศ. 2558 รัฐบาลมีรายได้จากภาษีศุลกากรและ ภาษีจากการนำเข้าอื่นๆ ดังตาราง

ทั้งนี้ ในการปรับทางด้านเศรษฐกิจ/สังคม มีขั้นตอนดังนี้

- 1) ปรับมูลค่าอุปสงค์ขั้นสุดท้าย (รายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคของเอกชน (301) รายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคของรัฐบาล (302) รายจ่ายเพื่อการลงทุน (303, 304)) ให้เป็นปี 2558 นำข้อมูลรายได้ประชาชาติ ปี 2558 ในด้านรายจ่ายมาปรับ
- 2) คำนวณผลอุปสงค์รวม ปี 2558 โดยนำข้อมูลมูลค่าปัจจัยการผลิตชั้นกลางของกิจกรรมการผลิต 26 กิจกรรม (190) และอุปสงค์ขั้นสุดท้าย (309) มารวมกัน
- 3) ปรับมูลค่าการนำเข้าให้เป็นปี 2558 โดยนำข้อมูลรายได้ประชาชาติ ปี 2558 ในด้านรายได้ในหมวดการนำเข้า (401) และภาษีนำเข้า (402, 403) มาปรับ
- 4) ปรับมูลค่าส่วนเหลือการค้าและค่าขนส่งให้เป็นปี 2558 โดยนำข้อมูลมูลค่าส่วนเหลือการค้าและค่าขนส่ง ปี 2558 มาปรับ
- 5) ปรับมูลค่าผลผลิตรวมในประเทศ โดยนำมูลค่าอุปสงค์รวม (310) หักด้วยมูลค่าการนำเข้าส่วนเหลือทางการค้าและค่าขนส่ง (509)
- 6) ปรับมูลค่าอุปทานรวม (700) โดยนำมูลค่าผลผลิตรวมในประเทศบวกด้วยมูลค่าการนำเข้า (409) ส่วนเหลือทางการค้าและค่าขนส่ง (509) ให้เป็นปี 2558

ส่วนที่ 3 การปรับเข้าสู่ดุลยภาพ (market clearing) ของตาราง Rubber SAM 2015

ทางคณะผู้วิจัยได้จัดสร้างตารางบัญชีเมตริกส์สังคม (SAM) ขึ้นมา โดยมีหลักการสำคัญใน 3 ส่วน คือ (1) การปรับข้อมูล “ตาราง IO 2010” ขนาด 180 กิจกรรมให้เป็น “ตาราง IO 2015” ขนาด 26 กิจกรรม (2) การปรับข้อมูลด้านเศรษฐกิจ สังคม ได้แก่ อุปสงค์ขั้นสุดท้าย (Final Demand) การนำเข้าส่งออก (Import Export) และส่วนเหลือการค้าและค่าขนส่ง ให้เป็นปัจจุบัน พ.ศ. 2558 และ (3) การปรับเข้าสู่ดุลยภาพ (market clearing) ของตาราง IO 2015

การศึกษาดูอุตสาหกรรมยางพาราที่ส่งผลกระทบกับระบบเศรษฐกิจโดยรวม ในงานศึกษาทางคณะผู้วิจัยได้จัดสร้างบัญชีเมตริกส์สังคม ปี พ.ศ. 2558 และดำเนินการปรับตารางกับกิจกรรม โดยมีการปรับกิจกรรมการผลิตตามตารางปัจจัยการผลิตและผลผลิต (Input-Output Table) รวมเหลือ 15 กิจกรรม เฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมยางพารา

ทั้งนี้ กิจกรรมการผลิต จำนวน 15 กิจกรรม สามารถจำแนกออกเป็นกิจกรรมทั่วไป จำนวน 11 กิจกรรม และกิจกรรมการผลิตที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมยางพารา จำนวน 4 กิจกรรม ดังนี้

กิจกรรมการผลิต ทั่วไป จำนวน 11 กิจกรรม ได้แก่ ภาคเกษตร การไฟฟ้า ก๊าซ และการประปา การผลิตอุตสาหกรรม การไฟฟ้า ก๊าซ การประปา และการก่อสร้าง การค้าส่ง และการค้าปลีก โรงแรมและภัตตาคาร การขนส่ง สถานที่เก็บสินค้า และการคมนาคม การขนส่งสินค้าทางบก การขนส่งชายฝั่ง /การขนส่งทางน้ำภายในประเทศ / การขนส่งทางอากาศ ธนาคารและประกันภัย และ อื่นๆ

ตารางที่ 25 กิจกรรมการผลิต 15 กิจกรรม

สาขาการผลิต	ตาราง IO 180
1. ภาคเกษตร	1-29
2. การไฟฟ้า ก๊าซ และการประปา	30-41
3. การผลิตอุตสาหกรรม	042-123,125-126,128-
4. การผลิตผลิตภัณฑ์เหล็กกล้า	106
5. การผลิตรถไฟ	124
6. การซ่อมแซมยานพาหนะทุกชนิด	127
7. การไฟฟ้า ก๊าซ การประปา และการก่อสร้าง	135-144
8. การค้าส่ง และ การค้าปลีก	145-146
9. โรงแรมและภัตตาคาร	147-148
10. การขนส่งทางรถไฟ	149
11. การขนส่ง สถานที่เก็บสินค้า และการ คมนาคม	150,152-153,155,157-
12. การขนส่งสินค้าทางบก	151
13. การขนส่งชายฝั่ง /การขนส่งทางน้ำภายในประเทศ /	154, 156
14. ธนาคารและประกันภัย	160-162
15. อื่นๆ	163-178, 180

จากนั้น คณะผู้วิจัยได้มีการปรับปรุงข้อมูล มูลค่าเพิ่ม (VA) ของตารางปัจจัยการผลิต และผลผลิต (Input-Output Table) ปี พ.ศ. 2553 จำนวน 15 กิจกรรม ให้สอดคล้องตามฐานข้อมูลพารามิเตอร์ทางเศรษฐกิจของปี 2558 ดังนี้

1.1 ในตาราง IO คำนวณสัดส่วนของมูลค่าปัจจัยการผลิตชั้นกลางของกิจกรรมการผลิต 15 กิจกรรม และมูลค่าเพิ่ม (Valued added-VA) ดังตาราง และนำค่า GDP ปี 2558 ซึ่งเท่ากับมูลค่าเพิ่ม (Valued added-VA) มาปรับค่า VA ในตาราง IO ให้เป็นปัจจุบัน ดังนั้น จะได้ตาราง IO ที่มีมูลค่าเพิ่มเป็นปัจจุบัน (VA 2558)

1.2 ปรับมูลค่ากิจกรรมการผลิต 15 กิจกรรม ให้เป็นปี 2558 โดยใช้สัดส่วนโครงสร้างการผลิต IO 2553 (ใช้ข้อมูลจากตารางที่ 16) และมีการปรับปรุงข้อมูลตารางเพิ่มเติม โดยจำแนกกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการผลิตในอุตสาหกรรมยางพารา รวมทั้งการทบทวนข้อมูล และปรับปรุงมูลค่าอุปสงค์ขั้นสุดท้าย (รายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคของเอกชน (301) รายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคของรัฐบาล (302) รายจ่ายเพื่อการลงทุน (303, 304)) ให้เป็นปี 2558

ตารางที่ 26 สัดส่วนกิจกรรมการผลิต 15 กิจกรรม ตามมูลค่าปัจจัยการผลิตชั้นกลาง และมูลค่าเพิ่ม

กิจกรรมเศรษฐกิจ	มูลค่าปัจจัยการ	มูลค่าเพิ่ม	รวม
1. ภาคเกษตร	0.37	0.63	1
2. การไฟฟ้า ก๊าซ และการประปา	0.37	0.63	1
3. การผลิตอุตสาหกรรม	0.76	0.24	1
4. การผลิตผลิตภัณฑ์เหล็กกล้า	0.77	0.23	1
5. การผลิตรถไฟ	0.74	0.26	1
6. การซ่อมแซมยานพาหนะทุกชนิด	0.68	0.32	1
7. การไฟฟ้า ก๊าซ การประปา และการก่อสร้าง	0.65	0.35	1
8. การค้าส่ง และการค้าปลีก	0.79	0.21	1
9. โรงแรมและภัตตาคาร	0.73	0.27	1
10. การขนส่งทางรถไฟ	0.23	0.77	1
11. การขนส่ง สถานที่เก็บสินค้า และการ	0.16	0.84	1
12. การขนส่งสินค้าทางบก	0.67	0.33	1
13. การขนส่งชายฝั่ง /การขนส่งทางน้ำ	0.55	0.45	1
14. ธนาคารและประกันภัย	0.53	0.47	1
15. อื่นๆ	0.74	0.26	1

- 1) ใช้ข้อมูลรายได้ประชาชาติ ปี 2558 ในด้านรายจ่ายมาปรับ และคำนวณผลอุปสงค์รวม ปี 2558 และใช้ข้อมูลมูลค่าปัจจัยการผลิตชั้นกลางของกิจกรรมการผลิต 15 กิจกรรม (190) และอุปสงค์ขั้นสุดท้าย (309) มารวมกัน และปรับมูลค่าการนำเข้าให้เป็นปี 2558
- 2) ใช้ข้อมูลรายได้ประชาชาติ ปี 2558 ในด้านรายได้ในหมวดการนำเข้า(401) และภาษีนำเข้า(402, 403) มา และปรับมูลค่าส่วนเหลือการค้าและค่าขนส่งให้เป็นปี 2558 และปรับมูลค่าผลผลิตรวมในประเทศ
- 3) ใช้ข้อมูล มูลค่าอุปสงค์รวม (310) หักด้วยมูลค่าการนำเข้าส่วนเหลือทางการค้าและค่าขนส่ง (509) และดำเนินการปรับข้อมูลมูลค่าอุปทานรวม (700)
- 4) นำมูลค่าผลผลิตรวมในประเทศบวกด้วยมูลค่าการนำเข้า (409) ส่วนเหลือทางการค้าและค่าขนส่ง (509) ให้เป็นปี 2558 และปรับมูลค่าผลผลิตรวมและอุปทานรวมให้มีความสมดุลกัน

บทที่ 5 วิเคราะห์ผลกระทบจากนโยบายการส่งเสริมขยาย ภาคอุตสาหกรรมแปรรูปยางพาราและผลิตภัณฑ์ยาง

ยางพาราเป็นพืชเศรษฐกิจหลักของไทย ที่เป็นฐานวัตถุดิบของภาคอุตสาหกรรมกลางน้ำ และปลายน้ำเพื่อเพิ่มมูลค่า การวิเคราะห์ส่วนนี้จะศึกษาถึงผลกระทบของนโยบายการส่งเสริมขยายภาคอุตสาหกรรมแปรรูปยางพาราและผลิตภัณฑ์ยางที่มีต่อระบบเศรษฐกิจโดยรวม และการจ้างงาน อีกทั้งยังแบ่งภาคส่วนอุตสาหกรรมเป็น 30 กลุ่ม ดังแสดงในตาราง และจำแนกนโยบายที่อาจจะส่งผลกระทบต่อการขยายตัวของภาคอุตสาหกรรมยางพาราปลายน้ำ (อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยาง) เป็น 3 ประการ ดังนี้

- 1) นโยบายเพิ่มการใช้ยางภายในประเทศ โดยจำลองสถานการณ์เพิ่มการใช้ยาง +10%, +20% และ +30%
- 2) นโยบายเพิ่มอัตราค่าธรรมเนียมส่งออกยางพารา (CESS) เพื่อเพิ่มแรงจูงใจในการส่งออกผลิตภัณฑ์ยางและแปรรูปยางพาราภายในประเทศ กระตุ้นการแปรรูปภายในประเทศ เนื่องจากไม่เสียค่าธรรมเนียม CESS กับผลิตภัณฑ์ยาง โดยจำลองสถานการณ์เพิ่มอัตราค่าธรรมเนียม +5%, +10% และ +15%
- 3) นโยบายเพิ่มอัตราภาษีนำเข้า (Import tariff) ผลิตภัณฑ์ยาง เพื่อป้องกันตลาดภายในประเทศและกระตุ้นการแปรรูปภายในประเทศ โดยจำลองสถานการณ์เพิ่มอัตราภาษี +5%, +10% และ +15%

ตารางที่ 27 ภาคส่วนอุตสาหกรรม

30 x 30 Sectors		180 x 180 Sectors	
001	Crops (001-017, 024)	1	Paddy
		2	Maize
		4	Cassava
		6	Beans and Nuts
		7	Vegetables
		8	Fruits
		9	Sugarcane
		3	Other Cereals
		5	Other Root Crops
		10	Coconut
		11	Oil Palm
		12	Kenaf and Jute
		13	Crops for Textile and Matting
		014	Tobacco
		015	Coffee and Tea
002	Livestock (018-023)	017	Other Agricultural Products
		024	Agricultural Services
		018	Cattle and Buffalo
		019	Swine
		020	Other Livestock
		021	Poultry
003	Forestry (025-027)	022	Poultry Products
		023	Silkworm
		025	Logging
		026	Charcoal and Firewood
		027	Other Forestry Products

30 x 30 Sectors		180 x 180 Sectors	
004	Fishery (028-029)	028	Ocean and Coastal Fishing
		029	Inland Fishing
005	Mining and Quarrying (030-041)	030	Coal and Lignite
		031	Petroleum and Natural Gas
		032	Iron Ore
		033	Tin Ore
		034	Tungsten Ore
		035	Other Non-ferrous Metal Ore
		036	Fluorite
		037	Chemical Fertilizer Minerals
		038	Salt Evaporation
		039	Limestone
		040	Stone Quarrying
		041	Other Mining and Quarrying
006	Food Manufacturing (042-061)	042	Slaughtering
		043	Canning Preserving of Meat
		044	Dairy Products
		045	Canning of Fruits and Vegetables
		046	Canning Preserving of Fish
		047	Coconut and Palm Oil
		048	Other Vegetable Animal Oils
		049	Rice Milling
		050	Tapioca Milling
		051	Drying and Grinding of Maize
		052	Flour and Other Grain Milling
		055	Sugar
		053	Bakery Products
		054	Noodles and Similar Products

30 x 30 Sectors		180 x 180 Sectors	
		056	Confectionery
		057	Ice
		058	Monosodium Glutamate
		059	Coffee and Tea Processing
		060	Other Food Products
		061	Animal Feed
007	Beverages and Tobacco Products (062-066)	062	Distilling Blending Spirits
		063	Breweries
		064	Soft Drinks
		065	Tobacco Processing
		066	Tobacco Products
008	Textile Industry (067-074)	067	Spinning
		068	Weaving
		069	Textile Bleaching and Finishing
		070	Made-up Textile Goods
		071	Knitting
		072	Wearing Apparels Except Footware
		073	Carpets and Rugs
		074	Cordage Rope and Twine Products
009	Paper Products and Printing (081-083)	081	Pulp Paper and Paperboard
		082	Paper Products
		083	Printing and Publishing
010	Chemical Industries (084-092)	084	Basic Industrial Chemicals
		086	Synthetic Resins and Plastics
		085	Fertilizer and Pesticides
		087	Paints Varnishes and Lacquers
		088	Drugs and Medicines
		089	Soap and Cleaning Preparations

30 x 30 Sectors		180 x 180 Sectors	
		090	Cosmetics
		091	Matches
		092	Other Chemical Products
011	Petroleum Refineries (093-094)	093	Petroleum Refineries
		094	Other Petroleum Products
012	Rubber and Plastic Products (095-098)	098	Plastic Wares
013	Non-metallic Products (099-104)	102	Cement
		103	Concrete and Cement Products
		099	Ceramic and Earthen Wares
		100	Glass and Glass Products
		101	Structural Clay Products
		104	Other Non-metallic Products
014	Basic Metal (105-107)	105	Iron and Steel
		106	Secondary Steel Products
		107	Non-ferrous Metal
015	Fabricated Metal Products (108-111)	108	Cutlery and Hand Tools
		109	Furniture and Fixtures Metal
		110	Structural Metal Products
		111	Other Fabricated Metal Products
016	Machinery (112-128)	112	Engines and Turbines
		113	Agricultural Machinery
		114	Wood and Metal Working Machinery
		115	Special Industrial Machinery
		116	Office and Household Machinery
		117	Electrical Industrial Machinery

30 x 30 Sectors		180 x 180 Sectors	
		118	Radio and Television
		119	Household Electrical Appliances
		120	Insulated Wire and Cable
		121	Electric Accumulator & Battery
		122	Other Electrical Apparatuses & Supplies
		125	Motor Vehicle
		126	Motorcycle, Bicycle & Other Carriages
		127	Repairing of Motor Vehicle
		123	Ship Building
		124	Railway Equipment
		128	Aircraft
017	Other Manufacturing (075-080, 129-134)	075	Tanneries Leather Finishing
		076	Leather Products
		077	Footwear Except Rubber
		078	Saws Mills
		079	Wood and Cork Products
		080	Furniture and Fixtures Wood
		129	Scientific Equipment
		130	Photographic & Optical Goods
		131	Watches and Clocks
		132	Jewelry & Related Articles
		133	Recreational and Athletic Equipment
		134	Other Manufacturing Goods
018	Electricity and Water Works (135-137)	135	Electricity
		136	Pipeline

30 x 30 Sectors		180 x 180 Sectors	
		137	Water Supply System
019	Construction (138-144)	138	Residential Building Construction
		139	Non-Residential Building Construction
		140	Public Works for Agriculture & Forestry
		141	Non-Agricultural Public Works
		142	Construction of Electric Plant
		143	Construction of Communication Facilities
		144	Other Constructions
020	Trade (145-146)	145	Wholesale Trade
		146	Retail Trade
021	Restaurants and Hotels (147-148)	147	Restaurant and Drinking Place
		148	Hotel and Lodging Place
022	Transportation and Communication (149-159)	149	Railways
		150	Route & Non-Route of Road Passenger Trans.
		151	Road Freight Transport
		152	Land Transport Supporting Services
		153	Ocean Transport
		154	Coastal & Inland Water Transport
		155	Water Transport Services
		156	Air Transports
		157	Other Services
		158	Silo and Warehouse
		159	Post and Telecommunication

30 x 30 Sectors		180 x 180 Sectors	
23	Banking and Insurance (160-162)	160	Banking Services
		161	Life Insurance Service
		162	Other Insurance Service
24	Real Estate (163)	163	Real-estate
25	Services (164-178)	164	Business Service
		165	Public Administration
		166	Sanitary and Similar Services
		167	Education
		168	Research
		169	Hospital
		170	Business and Labor Associations
		171	Other Community Services
		172	Motion Picture Production
		173	Movie Theater
		174	Radio, Television and Related Services
		175	Livrary and Museum
		176	Amusement and Recreation
		177	Repair, Not Elsewhere Classified
		178	Personal Services
26	Unclassified (180)	180	Unclassified
27	Natural (Para) Rubber	16	Rubber
28	Rubber Sheets and Block Rubber	095	Rubber Sheets and Block Rubber
29	Tires and Tubes	096	Tires and Tubes
30	Other Rubber Products	097	Other Rubber Products

5.1 ผลการวิเคราะห์จากแบบจำลอง

ผลการวิเคราะห์จากแบบจำลอง แสดงให้เห็นถึงผลกระทบจากนโยบายที่มีต่อเศรษฐกิจมหภาคมีความจำกัด นโยบายเพิ่มอัตราค่าธรรมเนียมส่งออกยางพารา (CESS) ไม่สร้างผลกระทบในภาพรวมเศรษฐกิจแต่อย่างใด ขณะที่นโยบายการใช้อย่างพาราภายในประเทศ ในสัดส่วน 30% สามารถสร้างการเติบโตทางเศรษฐกิจที่เหมาะสม โดยสามารถสร้างการขยายตัวทางเศรษฐกิจโดยรวม 0.01% คิดเป็นมูลค่า 1,687.90 ล้านบาท ยกกระตือรือร้นราคายางพาราและระดับราคาสินค้าโดยรวมภายในประเทศได้ 0.005% สร้างการจ้างงานเพิ่มขึ้น 0.031%

อย่างไรก็ตาม นโยบายการใช้อย่างพาราในประเทศยังให้ผลการเติบโตทางเศรษฐกิจที่จำกัด เนื่องจากโครงสร้างการผลิตของอุตสาหกรรมต่อเนื่องยางพาราภายในประเทศยังมีจำกัด และมีสัดส่วนการใช้อย่างพาราภายในประเทศ 14% เท่านั้น สะท้อนให้เห็นว่าอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยางภายในประเทศ ยังขาดความเชื่อมโยงกับวัตถุดิบยางพาราอย่างเพียงพอ

ขณะที่นโยบายมาตรการเพิ่มอัตราภาษีนำเข้าผลิตภัณฑ์ยางสร้างให้เกิดผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจมหภาคอย่างมีนัยยะสำคัญ เมื่อเพิ่มอัตราภาษีนำเข้าผลิตภัณฑ์ยาง 3 กลุ่ม คือ อุตสาหกรรมยางแท่งและยางแผ่น(28.) อุตสาหกรรมยางล้อยานพาหนะและท่อ(29.) และ อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยางประเภทอื่น ๆ(30.) ระดับภาษีเพิ่มขึ้น 10% จะสร้างผลกระทบที่เหมาะสม โดยสร้างการขยายตัวทางเศรษฐกิจโดยรวม 3.63% คิดเป็นมูลค่า 612,707.70 ล้านบาท ยกกระตือรือร้นราคายางพาราและระดับราคาสินค้าโดยรวมภายในประเทศได้ 2.93% สร้างการจ้างงานเพิ่มขึ้น 6.69%

5.1.1 ผลกระทบภายในอุตสาหกรรมยางพารา และผลิตภัณฑ์ยาง

1). นโยบายเพิ่มการใช้อย่างพาราภายในประเทศ ในสัดส่วน +10%, +20% และ +30% จากระดับปัจจุบัน

ผลการวิเคราะห์จากการจำลองสถานการณ์แสดงให้เห็นว่า นโยบายสามารถให้ผลในระยะสั้นเท่านั้น ไม่สามารถขยายปริมาณอุปสงค์ยางพาราได้อย่างยั่งยืน แสดงให้เห็นได้จากปริมาณผลผลิตที่เพิ่มตอบสนองความต้องการภายในประเทศของผลิตภัณฑ์ยาง 3 กลุ่ม คือ

อุตสาหกรรมยางแท่งและยางแผ่น(28.) อุตสาหกรรมยางล้อยานพาหนะและท่อยาง (29.) และ อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยางประเภทอื่น ๆ(30.) โดยอุตสาหกรรมเหล่านี้มีการขยายตัวเพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อย (0.001%) ขณะที่ราคาผลิตภัณฑ์ยางปรับตัวลดลง ในระดับ 0.011%-0.013%

ถ้าหากเพิ่มการใช้ยางภายในประเทศอีก +30% ของผลผลิตยางพาราโดยรวม ก็จะทำให้เกิดการจ้างงานเพิ่มขึ้นใน อุตสาหกรรมยางแท่งและยางแผ่น 0.014% ในอุตสาหกรรมยางล้อยานพาหนะและท่อยาง 0.019% และในอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยางประเภทอื่น ๆ 0.003% ซึ่งโดยรวมแล้วทำให้เกิดการจ้างงานไม่มากนัก

สิ่งนี้แสดงให้เห็นว่า แม้เพิ่มสัดส่วนการใช้ยางภายในประเทศ 30% การขับเคลื่อนผลกระทบต่อเนื่องในการสร้างอุปสงค์ของอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยางให้ต่อเนื่องในระบบเศรษฐกิจยังคงมีความจำกัด เนื่องจากโครงสร้างอุตสาหกรรมแปรรูปยางอันเป็นอุตสาหกรรมต่อเนื่องยังขาดการพัฒนาที่เพียงพอ และประเทศไทยมุ่งเน้นการผลิตยางพาราเพื่อส่งออกเป็นวัตถุดิบต่อเนื่องเป็นระยะเวลายาวนาน ดังนั้น จำเป็นต้องมีนโยบายที่ต่อเนื่องในระยะยาว ที่เน้นการเพิ่มอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยางที่เชื่อมโยงการใช้วัตถุดิบยางพารามากยิ่งขึ้น

อย่างไรก็ตาม ผลกระทบหนึ่งที่ที่น่าสนใจจากนโยบายการเพิ่มการใช้ยางภายในประเทศ 10% จะส่งผลให้ราคายางพาราส่งออกปรับตัวเพิ่มขึ้น 27.98% อันเป็นผลจากการใช้ปริมาณยางพาราภายในประเทศ ไปแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์เพิ่มขึ้น สิ่งที่น่าสังเกตคือไม่มีการส่งผ่านราคายางพาราส่งออกมายังราคายางพาราของเกษตรกรแต่อย่างใด เนื่องจากระดับราคายางพาราภายในประเทศยังคงไม่เปลี่ยนแปลง

2) นโยบายการเพิ่มอัตราเก็บค่าธรรมเนียมส่งออกยางพารา (CESS)

นโยบายนี้เป็นไปตามหลักคิดเพื่อเพิ่มแรงจูงใจในการส่งออกผลิตภัณฑ์ยางและแปรรูปยางพาราภายในประเทศ โดยคาดว่าจะเกิดการกระตุ้นการแปรรูปภายในประเทศ เนื่องจากไม่เสียค่าธรรมเนียม CESS ในการใช้ยางภายในประเทศ และการส่งออกผลิตภัณฑ์ยาง โดยการจำลองสถานการณ์เพิ่มอัตราค่าธรรมเนียม +5%, +10% และ +15% ตามลำดับ ผลการศึกษาแสดงให้เห็นไปในทิศทางเดียวกันกับนโยบายการเพิ่มสัดส่วนการใช้ยางพาราภายในประเทศ กล่าวคือ ผลกระทบสร้างให้เกิดการขยายตัวของภาคอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยางเกิดขึ้นเพียงเล็กน้อย 0.001% ทั้งอุตสาหกรรมยางแท่งและยางแผ่น(28.)

อุตสาหกรรมยางล้อยานพาหนะและท่อยาง (29.) และ อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยางประเภทอื่น ๆ(30.) และไม่มีผลต่อราคายางและราคาผลิตภัณฑ์ยาง

3) นโยบายการเพิ่มอัตราภาษีนำเข้า (Import tariff) ผลิตภัณฑ์ยาง

ผลการวิเคราะห์แสดงให้เห็นผลการขยายตัวทางเศรษฐกิจอุตสาหกรรมยางที่น่าสนใจ โดยสถานการณ์วิเคราะห์ เมื่อเพิ่มอัตราภาษีนำเข้าผลิตภัณฑ์ยางใน 3 กลุ่มอุตสาหกรรม เป็น +5%, +10% และ +15% ตามลำดับ ระดับราคา (Price index) ของผลิตภัณฑ์ยางทุกกลุ่มเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะเมื่ออัตราภาษีนำเข้าผลิตภัณฑ์ยางทั้ง 3 กลุ่มอุตสาหกรรม เพิ่มขึ้น 10% จะทำให้ราคาผลิตภัณฑ์เพิ่มขึ้น 23.287% ถึง 26.094% ขณะที่ราคายางพาราที่เป็นวัตถุดิบจะปรับตัวเพิ่มขึ้น 41.091% และปริมาณผลผลิตของอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยางทั้ง 3 กลุ่มอุตสาหกรรมและยางพาราภาคเกษตร ต่างก็ปรับตัวเพิ่มขึ้น โดยผลิตภัณฑ์ยางกลุ่มล้อยานพาหนะและท่อยาง จะมีการขยายตัวมากที่สุด 13.27%

ตารางที่ 28 การเพิ่มขึ้นของราคาผลิตภัณฑ์ยาง และยางพาราภาคเกษตร

	เพิ่มอัตราภาษีนำเข้า		
	5%	10%	15%
ยางพารา (ภาคเกษตร)	0.004%	41.091%	0.013%
อุตสาหกรรมยางแท่งและยางแผ่น(28.)	0.086%	24.113%	0.235%
อุตสาหกรรมยางล้อยานพาหนะและท่อยาง (29.)	0.087%	26.094%	0.237%
อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยางประเภทอื่น ๆ(30.)	0.032%	23.287%	0.086%

ตารางที่ 29 การเพิ่มขึ้นของปริมาณผลผลิตของผลิตภัณฑ์ยาง และยางพาราภาคเกษตร

	เพิ่มอัตราภาษีนำเข้า		
	5%	10%	15%
ยางพารา (ภาคเกษตร)	0.012%	3.379%	0.033%
อุตสาหกรรมยางแท่งและยางแผ่น(28.)	0.021%	0.553%	0.060%
อุตสาหกรรมยางล้อยานพาหนะและท่อยาง (29.)	0.030%	13.271%	0.082%
อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยางประเภทอื่น ๆ(30.)	0.004%	3.043%	0.011%

ตารางที่ 30 การเพิ่มขึ้นของปริมาณผลผลิตของผลิตภัณฑ์ยาง และยางพาราภาคเกษตร เฉพาะ
ในตลาดภายในประเทศ

	เพิ่มอัตราภาษีนำเข้า		
	5%	10%	15%
ยางพารา (ภาคเกษตร)	0.014%	4.925%	0.036%
อุตสาหกรรมยางแท่งและยางแผ่น(28.)	0.037%	3.640%	0.099%
อุตสาหกรรมยางล้อยานพาหนะและท่อยาง (29.)	0.040%	22.357%	0.111%
อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยางประเภทอื่น ๆ(30.)	0.006%	6.217%	0.015%

ตารางที่ 31 การเปลี่ยนแปลงปริมาณนำเข้าผลผลิตของผลิตภัณฑ์ยาง และยางพาราภาคเกษตร

	เพิ่มอัตราภาษีนำเข้า		
	5%	10%	15%
ยางพารา (ภาคเกษตร)	0.002%	-1.586%	0.006%
อุตสาหกรรมยางแท่งและยางแผ่น(28.)	-0.089%	-0.872%	-0.232%
อุตสาหกรรมยางล้อยานพาหนะและท่อยาง (29.)	-0.158%	-1.484%	-0.415%
อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยางประเภทอื่น ๆ(30.)	-0.079%	-0.743%	-0.205%

ตารางที่ 32 การเปลี่ยนแปลงการจ้างงานของกลุ่มผลิตภัณฑ์ยาง และยางพาราภาคเกษตร

	เพิ่มอัตราภาษีนำเข้า		
	5%	10%	15%
ยางพารา (ภาคเกษตร)	0.003%	6.888%	0.009%
อุตสาหกรรมยางแท่งและยางแผ่น(28.)	0.005%	2.796%	0.014%
อุตสาหกรรมยางล้อยานพาหนะและท่อยาง (29.)	0.007%	9.848%	0.019%
อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยางประเภทอื่น ๆ(30.)	0.001%	3.682%	0.003%

นโยบายการเพิ่มอัตราภาษีนำเข้า (Import tariff) ผลิตภัณฑ์ยาง สามารถส่งเสริมให้เกิดการขยายตัวของตลาดผลิตภัณฑ์ยางภายในประเทศอย่างมีนัยสำคัญ โดยเฉพาะอุตสาหกรรมยางล้อยานพาหนะ และท่อยางที่มีอัตราเดิม 22.357% การนำเข้าผลิตภัณฑ์ยาง ในกลุ่มอุตสาหกรรมทั้ง 3 กลุ่ม (28, 29 และ 30) มีการปรับตัวลดลง เมื่อเพิ่มอัตราภาษีนำเข้า ขณะที่ผลกระทบจากการนำเข้าสินค้าผลิตภัณฑ์ยาง มีปริมาณการนำเข้าลดลง 0.872%, 1.484% และ 0.743% ตามลำดับ และปริมาณที่ลดลงน้อยกว่าอัตราภาษีที่เพิ่มขึ้น สะท้อนถึงความคุ้มค่าเชิงนโยบาย

นอกจากนั้น อัตราการจ้างงานมีการปรับตัวเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะเมื่อเพิ่มอัตราภาษีนำเข้า 10% อุตสาหกรรมยางล้อยานพาหนะและท่อยาง มีการจ้างงานเพิ่มขึ้น 9.848% และลดหลั่นกันไปในกลุ่มอุตสาหกรรมยางแท่งและยางแผ่น (28) และผลิตภัณฑ์ยางประเภทอื่น ๆ (30) รวมทั้งเกิดการขยายตัวในการจ้างงานในยางพาราภาคเกษตรอีกด้วย

ดังนั้น ระดับที่เหมาะสมและให้ผลประโยชน์ในการขยายตัวที่ดี จะเป็นการใช้นโยบายเพิ่มภาษีนำเข้าผลิตภัณฑ์ยางที่ระดับ 10%

4) นโยบายอื่นๆ

นโยบายและมาตรการที่มีการวิเคราะห์เพิ่มเติมในการศึกษาผลกระทบการขยายตัวของอุตสาหกรรมยางพาราและอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยาง (Sector 27 ถึง 30) โดย

วิเคราะห์ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์และนโยบาย ได้แก่ ราคา น้ำมัน การขาดแคลนแรงงานกรีดยาง ผลผลิตต่อไร่ที่ลดลง และการลดพื้นที่ปลูกยางพารา อย่างไรก็ตาม เนื่องจากข้อมูลชุดสมการนี้ยังไม่สามารถใส่ตัวแปรตามที่กำหนดไว้ในข้างต้น ผู้วิจัยจึงใช้ตัวแปรทดแทนในการวิเคราะห์ เป็นการลดปริมาณผลผลิตยางพาราเริ่มต้น (Initial Production Output) หรือ XDZ ของ Sector 27 เป็นฐานการวิเคราะห์ผลกระทบ โดยผลการศึกษาพบว่าราคาน้ำมันเพิ่มขึ้น 10% และ 15% จะยังคงไม่มีผลต่อการเพิ่มหรือลดปริมาณผลผลิตยางพาราและผลิตภัณฑ์ยาง รวมทั้งยังไม่มีอิทธิพลต่อการกระตุ้นให้เกิดการปรับราคายางพาราเพิ่มขึ้นหรือลดลงในระยะยาวแต่อย่างใด ซึ่งสอดคล้องกับผลการพยากรณ์ราคายางพาราโดยทั่วไป ที่บ่งชี้ว่าราคาน้ำมันหรือราคายางสังเคราะห์จะมีอิทธิพลกดดันราคายางในช่วงราคาขาลงขณะที่การปรับตัวเพิ่มขึ้นของราคายางพารานั้นจะเกิดจากแรงกระตุ้นด้านอุปสงค์ในตลาดเป็นปัจจัยสำคัญ นอกจากนี้ผลการวิเคราะห์ยังแสดงให้เห็นว่า ราคาน้ำมันที่ปรับเพิ่มขึ้นนั้นส่งผลต่ออัตราแลกเปลี่ยนอ่อนตัวลง 4.28 เปอร์เซ็นต์ และมีผลโดยอ้อมต่อปริมาณการขยายยางพาราในตลาดต่างประเทศ

ในมิติด้านปัจจัยการขาดแคลนแรงงานกรีดยาง ปัจจัยด้านผลผลิตต่อไร่ที่ลดลง และปัจจัยการลดพื้นที่ปลูกตามกรอบนโยบายและมาตรการของรัฐบาลนั้น โดยคาดว่าจะมีผลต่อปริมาณผลผลิตยางพาราออกสู่ตลาดลดลง และมีผลต่อราคายางพาราโดยรวมในที่สุด โดยใช้ตัวแปรการปริมาณผลผลิตยางพาราภายในประเทศที่ปรับตัวลดลงในสัดส่วน 10% และ 15% ผลการวิเคราะห์ปรากฏว่า เมื่อกำลังแรงงานกรีดยางลดลง หรือผลผลิตต่อไร่ลดลง หรือลดพื้นที่ปลูกยาง จะทำให้ผลผลิตยางออกสู่ตลาดลดลงในระดับ 10% และ 15% นั้นจะส่งผลให้ปริมาณยางพาราลดลง แต่ไม่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงราคายางในตลาดโลก ขณะที่จะทำให้ราคายางพาราภายในประเทศสูงกว่าราคายางต่างประเทศในระดับ 0.439% นั้นหมายความว่าเกษตรกรจะสามารถขายผลผลิตได้ราคาสูงขึ้นเล็กน้อย อย่างไรก็ตาม นโยบายหรือการเปลี่ยนแปลงลักษณะนี้จะไม่คุ้มค่า เนื่องจากเป็นการลดศักยภาพการผลิตลงไปถึง 10% ขณะที่ได้ผลตอบแทนกลับคืนในรูปของราคาปรับตัวสูงขึ้นเพียงแค่ 0.439% และควรทำการวิเคราะห์เพิ่มเติมในรายละเอียด

5.2 ผลจากการประชุมระดมความคิดเห็นการพัฒนาอุตสาหกรรมยางพารา

คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการประชุมระดมความคิดเห็นจำนวน 4 ครั้ง ดังนี้

ครั้งที่	การประชุมระดมความคิดเห็นการพัฒนา อุตสาหกรรมยางพารา	วัน – เวลา	หมายเหตุ
1	กลุ่มอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยาง สภาอุตสาหกรรม จ.ระยอง	ศุกร์ที่ 28 สิงหาคม 2563 09:00 – 12:00	ผ่าน ZOOM Meeting
2	กิจการอุตสาหกรรมยาง ผู้ผลิตแปรรูปยางพารา สมาคมยางพาราไทย นักวิชาการ และ ผู้เชี่ยวชาญ ณ ห้องประชุมสถานีวิทยุ มก. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน	ศุกร์ที่ 11 กันยายน 2563 09:00 – 12:00	ถ่ายทอดสด ออกอากาศผ่าน ทางสถานีวิทยุ มก.
3	กลุ่มอุตสาหกรรมกลางน้ำและปลายน้ำ จ. นครศรีธรรมราช ณ สำนักงานการยางแห่งประเทศไทย จ. นครศรีธรรมราช	พฤหัสบดีที่ 15 ตุลาคม 2563 09:00 – 12:00	
4	กลุ่มผู้ประกอบการยางพารา สมาคมยางพารา ไทย สมาคมน้ำยางข้น นักวิชาการ และ ผู้เชี่ยวชาญอุตสาหกรรมยาง ณ ห้องประชุมคณะทรัพยากรฯ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ จ.สงขลา	ศุกร์ที่ 16 ตุลาคม 2563 09:00 – 12:00	

1) การประชุมระดมความคิดเห็นการพัฒนาอุตสาหกรรมยางพารา ครั้งที่ 1 จ.ระยอง

สรุปความคิดเห็น การประชุมระดมความคิดเห็นการพัฒนาอุตสาหกรรมยางพารา ครั้งที่ 1 จ.ระยอง
โครงการวิจัยเรื่อง “การศึกษาที่เหมาะสมในการพัฒนาอุตสาหกรรมยางพาราที่มีผลกระทบต่อเศรษฐกิจมหภาคและเสถียรภาพราคายางพาราอย่างยั่งยืน” จัดประชุมระดมความคิดเห็นในประเด็น การพัฒนาอุตสาหกรรมยาง โดยเฉพาะในอุตสาหกรรมยางในพื้นที่ระยอง และทิศทางที่ควรเป็น ในวันศุกร์ที่ 28 สิงหาคม 2563 ผ่านระบบ Zoom Meeting มีผู้เข้าร่วมประชุมจำนวน ประมาณ 10 คน ภาพรวมของอุตสาหกรรมยางพาราในมุมมองของผู้เข้าร่วมสัมมนา อุตสาหกรรมยางพารา เป็นอุตสาหกรรมที่ค่อนข้างซับซ้อนเพราะประกอบด้วยอุตสาหกรรมต้นน้ำก็คือภาคเกษตรที่เป็นยางธรรมชาติ โดยการใช้ยางธรรมชาติ แบ่งเป็น 2 ส่วน คือส่วนที่เป็นน้ำยาง นำไปใช้ผลิตถุงมือยาง และถุงยางอนามัย เป็นต้น และส่วนที่เป็นยางแห้ง นำไปใช้ในการผลิตยางล้อ สำหรับอุตสาหกรรมกลางน้ำ ในกลุ่มที่เป็นยางธรรมชาติ จะเป็นการผลิตยางแท่ง หรือถ้าเป็นกลุ่มยางสังเคราะห์ เป็นกลุ่มผู้ผลิตยางสังเคราะห์ ส่วนอุตสาหกรรมปลายน้ำ เป็นกลุ่มผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ ที่ผ่านมาการประสานงานของภาครัฐ หรือหน่วยงานส่งเสริม แยกกันทำงาน อาทิ กระทรวงเกษตร เน้นการทำงานไปที่อุตสาหกรรมต้นน้ำ ช่วยเหลือเกษตรกรชาวสวนยาง ในเรื่องของราคายาง สำหรับอุตสาหกรรมกลางน้ำและอุตสาหกรรมปลายน้ำ จะเป็นภาคเอกชนที่เป็นผู้ผลักดันและพัฒนา ที่ผ่านมาอุตสาหกรรมกลางน้ำและอุตสาหกรรมปลายน้ำมีโครงการที่ได้รับการสนับสนุนโดยผ่านมาทางองค์กร และสมาคมต่างๆ ได้แก่ สภาอุตสาหกรรม สมาคมยางพารา สมาคมถุงมือยาง ในรูปแบบของความช่วยเหลือต่างๆ เช่น soft loan การที่จะพัฒนาอุตสาหกรรมยางพาราต้องพิจารณาทั้งระบบ เพราะอุตสาหกรรมต้นน้ำ กลางน้ำและอุตสาหกรรมปลายน้ำ มีความต้องการที่ต่างกัน มีองค์ความรู้ที่ไม่เท่ากัน โดยอุตสาหกรรมต้นน้ำ เกี่ยวข้องกับเรื่องของราคา ส่วนอุตสาหกรรมกลางน้ำและอุตสาหกรรมปลายน้ำ จะเป็นภาคเอกชนต้องการด้านเสถียรภาพของราคา เพื่อให้สามารถควบคุมต้นทุนการผลิตได้ ดังนั้นในส่วนของอุตสาหกรรมกลางน้ำและอุตสาหกรรมปลายน้ำ จึงควรเน้นด้านผลิตภัณฑ์ ทำให้

สรุปความคิดเห็น

การประชุมระดมความคิดเห็นการพัฒนาอุตสาหกรรมยางพารา ครั้งที่ 1 จ.ระยอง

ผลิตภัณฑ์มีคุณภาพสูงขึ้น ดังนั้นการจะพัฒนาอุตสาหกรรมยางพาราทั้งอุตสาหกรรมนี้ จะต้องหาจุดร่วม โดยจะต้องพิจารณาตลอด supply chain ว่าแต่ละส่วนจะสนับสนุนกันได้อย่างไร ตัวอย่างเช่น การกำหนดราคายางของเกษตรกรให้สูง เปลี่ยนจากการสนับสนุนชาวสวนโดยการรับซื้อในราคาที่กำหนด เปลี่ยนเป็น รัฐบาลสนับสนุนจากอุตสาหกรรมปลายน้ำย้อนกลับไป โดยกำหนดเงื่อนไขสัดส่วนในการนำยางธรรมชาติเป็นวัตถุดิบในการผลิตผลิตภัณฑ์ เพื่อให้เป็น chain ต่อเนื่องกันไป ซึ่งจะทำให้อุตสาหกรรมทั้ง 3 ส่วนได้รับประโยชน์ กล่าวโดยสรุป รัฐบาลจะต้องบริหารทั้ง supply chain

ประเทศไทยมีความได้เปรียบในแง่เป็นแหล่งวัตถุดิบ กล่าวได้ว่าประเทศไทยมีอุตสาหกรรมยางในระดับต้นน้ำที่แข็งแกร่งเมื่อเทียบอุตสาหกรรมกลางน้ำและอุตสาหกรรมปลายน้ำ โดยยางพาราในอุตสาหกรรมกลางน้ำและปลายน้ำ ยังขาดความเชื่อมต่อหรือขาดการทำให้มีมูลค่าเพิ่ม (Value added) ให้กับต้นน้ำ ถ้าหากเปรียบเทียบกับประเทศมาเลเซียที่ได้หันไปส่งเสริมการเพิ่ม Value Added มาก่อนหน้านี้แล้วโดยเพิ่ม Value Added ในอุตสาหกรรมทั้งต้นน้ำ กลางน้ำ และอุตสาหกรรมปลายน้ำ ทั้งนี้ ประเทศไทยสามารถเพิ่ม Value Added ตั้งแต่ต้นน้ำด้วยงานวิจัยและพัฒนา ทำให้สินค้ามีคุณภาพสูงขึ้น เพื่อสนับสนุนให้เป็น Value Added ของประเทศไทย ตัวอย่างเช่น ในช่วงต้นน้ำ ผลิตภัณฑ์ที่ได้ออกมาเป็น ลาเท็กซ์ ถ้าหากมีการพัฒนาให้มีคุณภาพสูงขึ้น ทำเป็นถุงมือ non allergic เพื่อสนับสนุนให้เป็น Value Added ของประเทศไทย ซึ่งจะช่วยให้รัฐบาลไม่ต้องมาช่วยเหลือในเรื่องราคาทุกครั้งเมื่อเกิดปัญหาราคาตกต่ำ

ในอุตสาหกรรมต้นน้ำ เกษตรกรชาวสวนยางมักสนใจในเรื่องของราคายาง โดยมองว่ารัฐบาลสามารถช่วยเหลือในเรื่องราคาอย่างไร หากไม่เป็นไปตามราคาที่ควรจะได้ ในระดับต้นน้ำเกษตรกรจะสนใจในเรื่องนี้เป็นหลัก ส่วนในอุตสาหกรรมปลายน้ำ จะเป็นผลิตภัณฑ์ประเภทยางล้อ ซึ่งส่วนนี้จะต้องอาศัยทั้งยางธรรมชาติและยางสังเคราะห์ ซึ่งในส่วนของยางสังเคราะห์จะมีการเพิ่มอยู่ตลอดเวลา ดังนั้นหากยางธรรมชาติเองมีการพัฒนาด้วยงานวิจัยเพื่อทำให้มีคุณภาพมากขึ้น ตัวอย่างเช่น ประเทศมาเลเซียได้เพิ่มขึ้นคุณภาพของยางธรรมชาติให้สูงขึ้น เพื่อเอาไปใช้ในอุตสาหกรรมปลายน้ำได้ ดังนั้นถ้าประเทศไทยสามารถเพิ่ม Value Added ในส่วนนี้ได้ หรือนักวิชาการร่วมมือให้ความช่วยเหลือให้เกิด Value Added ให้กับต้นน้ำเพิ่มขึ้น จะเป็นหนทางที่ทำให้รัฐบาลไม่ต้องคอยช่วยเหลือเกษตรกรชาวสวนยางในเรื่องของราคาตลอดเวลา

สรุปความคิดเห็น

การประชุมระดมความคิดเห็นการพัฒนาอุตสาหกรรมยางพารา ครั้งที่ 1 จ.ระยอง

ในอุตสาหกรรมต้นน้ำ การสร้างเครื่องมือ ที่ทำให้เกษตรกรสามารถผลิตคอมปาวน์ได้เอง ในครัวเรือน ในชุมชน นักวิจัยสามารถต่อยอดเป็นผลิตภัณฑ์ได้อย่างน้อยสร้างอุปกรณ์จำเป็นใช้งาน ซึ่งเป็นการส่งเสริมให้มีการผลิตยางธรรมชาติที่มีประสิทธิภาพดีขึ้น สามารถนำไปใช้ในอุตสาหกรรมกลางน้ำและอุตสาหกรรมปลายน้ำได้อย่างมีประสิทธิภาพ

นอกจากนี้ ในอุตสาหกรรมต้นน้ำ ถ้าหากสามารถผลิตคอมปาวน์ได้เองในครัวเรือน หรือในชุมชน โดยอาศัยการวิจัยและพัฒนาโดยนักวิจัย ก็จะสามารถต่อยอดเป็นผลิตภัณฑ์ในชุมชนได้ หรืออาจเป็นการสร้างอุปกรณ์ เครื่องมือ สิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆในการทำคอมปาวน์เพื่อให้สามารถพัฒนาต่อยอดเป็นผลิตภัณฑ์ต่อไปได้ รวมถึง การสร้างสิ่งประดิษฐ์ หรือองค์ความรู้ ผลิตภัณฑ์ สูตรคอมปาวน์ ในระดับในวิทยาลัย/มหาวิทยาลัย โดยการกำหนดเป็นหัวข้อให้นักศึกษาเป็นผู้ศึกษาวิจัย พัฒนาในห้องทดลองของมหาวิทยาลัย เป็นการกระจายองค์ความรู้ หรืองานวิจัยลงไปสู่เยาวชนรุ่นใหม่

ในปัจจุบันมีการแข่งขันในอุตสาหกรรมยางพาราที่รุนแรง ตลาดมีการเปลี่ยนแปลงเร็ว และสินค้าเปลี่ยนเร็ว ดังนั้นจะอย่างไรให้ผลิตภัณฑ์ของไทยมีความสามารถในการแข่งขันสามารถอยู่รอดได้ ดังนั้นการแปรรูปผลิตภัณฑ์ต่างๆ ควรให้ภาคธุรกิจเข้ามามีบทบาทช่วยเหลือด้วย ไม่ปล่อยให้เกษตรกรดำเนินการเพียงลำพัง

การสร้าง demand ภายในประเทศ โดยการนำไปผลิตเป็นผลิตภัณฑ์ต่างๆ ในตลาดอื่นๆ เช่น ยางวิศวกรรม

- ในระบบจราจร เพื่อช่วยลดความรุนแรงที่เกิดขึ้น
- ยางกะเทาะข้าวที่มีส่วนผสมของยางธรรมชาติที่นำเขามาจากประเทศอินเดีย
- แผ่นรองพื้นปศุสัตว์
- แผ่นยางรองแผ่นดินไหว anti dumping
- ยางรองคอสะพาน

การใช้งานของยางพารา พิจารณาได้ 2 ประเด็น คือการนำไปใช้งานในแง่ของปริมาณ และการนำไปใช้งานในเชิงคุณค่า ซึ่งการใช้งานในเชิงปริมาณ คือในส่วนของ การนำไปใช้ผลิตเป็นล้อยาง ถังมือยาง และถุงยางอนามัยซึ่งประเทศไทยนำมาใช้ในอุตสาหกรรมเหล่านี้เป็นหลักอยู่ก่อนแล้ว ส่วนในนำไปในเชิงคุณค่า ซึ่งประเทศไทยไม่ค่อยได้ให้ความสำคัญ เช่น ยางที่นำมาใช้

สรุปความคิดเห็น

การประชุมระดมความคิดเห็นการพัฒนาอุตสาหกรรมยางพารา ครั้งที่ 1 จ.ระยอง

ทางด้านวิศวกรรม ยางแผ่นดินไหว vibration ซึ่งมีส่วนผสมของยางธรรมชาติอยู่มาก ผลิตภัณฑ์เหล่านี้ส่วนใหญ่มาจากต่างประเทศ เพราะประเทศไทยไม่มีองค์ความรู้ นอกจากนี้ ยางที่นำไปเป็นผลิตภัณฑ์ในเชิงคุณค่า ยังขาดการสนับสนุนจากภาครัฐบาล เพราะมีปริมาณ (volumn) การใช้งานที่ไม่มาก ถึงแม้ว่าผลิตภัณฑ์เหล่านี้มีปริมาณ (volumn) การใช้งานน้อยแต่มี value added มาก

สำหรับความเป็นไปได้ในการพัฒนาให้เป็นศูนย์กลางยางของของโลกของไทยโดยอาศัยความได้เปรียบจากการเป็นแหล่งวัตถุดิบนั้น ในปัจจุบัน ประเทศไทยมีการผลิตยางล้อที่มากในเอเชีย (ยกเว้นจีน และอินเดีย) อย่างไรก็ตามนโยบายของต่างประเทศ โดยเฉพาะหลังจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด 19 จะไม่มีนโยบายศูนย์รวมเพราะมีความเสี่ยงในเรื่องต่างๆ จึงต้องมีการกระจายความเสี่ยง โดยเป็นการสร้างฐานการผลิตในแต่ละภูมิภาค ซึ่งถ้าเป็นภูมิภาคอาเซียนแล้ว จะมีปริมาณการผลิตในประเทศไทยสูง

ในปัจจุบันประเทศไทยสามารถผลิตยางมือยางที่ไม่มีโปรตีนได้แล้ว ดังนั้นภาครัฐควรส่งเสริมการใช้ยางมือยางธรรมชาติที่ไม่มีโปรตีน

สำหรับประเด็นในการยกระดับอุตสาหกรรมยางพาราของไทย ควรเป็นไปในทิศทางใดนั้น ควรต้องมีการลงทุนและส่งเสริมงานวิจัย และพัฒนา อย่างไรก็ตามการยกระดับอุตสาหกรรมยางพาราไม่สามารถไปได้อย่างราบรื่น เป็นเพราะปัจจัยหลายประการ ดังนี้

-โครงสร้างของประเทศไทย ทั้งในแง่การทำงานของภาครัฐ และเป็นที่ยูตสาหกรรมในประเทศเอง ยกตัวอย่างในประเทศมาเลเซีย ได้กำหนด product champion ได้แก่ ยางมือยาง โดยมีภาครัฐให้การสนับสนุน

-กฎระเบียบภาครัฐที่ไม่เอื้ออำนวยในการทำงานวิจัย และพัฒนา ถึงแม้ว่างานวิจัย และพัฒนาจะมีอยู่ค่อนข้างมาก แต่ส่วนใหญ่ไม่ได้ถูกนำมาใช้ รวมถึงงบประมาณในการวิจัยและพัฒนาที่ไม่สนับสนุนการซื้อครุภัณฑ์เพื่อมาใช้ในการวิจัยและพัฒนา

ปัญหา และอุปสรรค

ปัญหา และอุปสรรคที่สำคัญสำหรับประเทศไทยเป็นเรื่องของการขาดงานวิจัย และพัฒนาที่ช่วยสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับอุตสาหกรรมยาง รวมถึงขาด innovation ต่างๆ จึงส่งผลต่อ

สรุปความคิดเห็น

การประชุมระดมความคิดเห็นการพัฒนาอุตสาหกรรมยางพารา ครั้งที่ 1 จ.ระยอง

ความสามารถในการแข่งขันในตลาดในระดับประเทศ ทั้งนี้ทางประเทศมาเลเซียได้หันไปส่งเสริมการเพิ่ม Value Added ในอุตสาหกรรมกลางน้ำ และอุตสาหกรรมปลายน้ำมาก่อนหน้านี้แล้ว นอกจากนี้ นโยบายภาครัฐ ที่ไม่เอื้อให้เกิดการยกระดับอุตสาหกรรม

ข้อเสนอแนะ

การให้สิทธิพิเศษด้านภาษี อาทิ ลดภาษียางล้อรถยนต์ให้กับผู้บริโภค หากใช้ยางแบรนด์ในประเทศ

การทำงานให้มีความสอดคล้องกับนโยบายหลัก ตัวอย่างเช่น การจัดซื้อจัดจ้างในภาครัฐ อาทิ การประมูลงานของภาครัฐ ควรสนับสนุนการใช้ยางภายในประเทศ

นอกจากนี้ ภาครัฐ ควรกระตุ้นให้เกิด demand ภายในประเทศ ด้วยการหาตลาดให้รวมถึงภาครัฐต้องมียกเว้นนโยบายที่สนับสนุนอุตสาหกรรมต่อเนื่อง

การพัฒนาอุตสาหกรรมยาง ในเรื่องของ supply chain รัฐบาลต้องบริหาร supply chain ในส่วนของอุตสาหกรรมกลางน้ำและปลายน้ำ และในส่วนที่ยังขาดความเชื่อมต่อ หรือขาดการทำให้มีมูลค่าเพิ่ม (Value added)

การยกระดับอุตสาหกรรม ทำให้ประเทศมีความสามารถในการแข่งขัน เพื่อให้อุตสาหกรรมยางยกระดับขึ้นมา โดยการลงทุนเทคโนโลยี และการส่งเสริมในเรื่องงานวิจัยและพัฒนา เช่นทางมาเลเซียมี มินาโนเทคโนโลยี รวมถึง การแก้ไขนโยบายภาครัฐ เพื่อเอื้อให้เกิดการยกระดับอุตสาหกรรม

การส่งเสริมงานวิจัย และพัฒนา หากมีการการวิจัย และพัฒนา แล้ว รัฐบาลอาจไม่มีความจำเป็นที่จะต้องคอยไปช่วยในส่วนของต้นน้ำ ควรส่งเสริมงานวิจัย และพัฒนา ในเรื่อง อาทิ

- ฤกษ์มืออย่างเป็นฤกษ์มือที่ analytics ส่งเสริมให้เป็น Value added ของไทย

การสร้างความต้องการภายในประเทศ ส่งเสริมการใช้ภายในประเทศ หากมีการใช้ภายในประเทศจนแพร่หลาย ก็อาจนำไปสู่การใช้ภายนอกประเทศต่อไป

การสร้างองค์ความรู้ การสนับสนุน support ชาวสวนยาง ในอุตสาหกรรมต้นน้ำ ตัวอย่างเช่น ถ้าในระดับต้นน้ำ สามารถผลิตคอมปาวน์ได้เองในครัวเรือน ในชุมชน นักวิจัยสามารถ

สรุปความคิดเห็น

การประชุมระดมความคิดเห็นการพัฒนาอุตสาหกรรมยางพารา ครั้งที่ 1 จ.ระยอง

ต่อยอดเป็นผลิตภัณฑ์ได้ เป็นการส่งเสริมให้มีการผลิตยางธรรมชาติที่มีประสิทธิภาพดีขึ้นเพื่อให้
นำไปใช้ในอุตสาหกรรมกลางน้ำและอุตสาหกรรมปลายน้ำได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การนำไปสร้างห้วข้องานประดิษฐ์ คิดค้นสำหรับนักศึกษา เป็นการสร้างโจทย์ในการเรียน
การสอนในชั้นเรียน ให้กับนักศึกษาได้

การส่งเสริมการใช้ภูมิปัญญาธรรมชาติที่ไม่มีโปรตีน ภาครัฐควรผลักดัน โดยส่งเสริมการ
ใช้ภูมิปัญญาธรรมชาติที่ไม่มีโปรตีนให้เป็นที่ยอมรับ เพื่อสร้าง demand ในประเทศ อย่างไรก็ตาม
ต้องพิจารณาถึงต้นทุนในการผลิตที่สามารถแข่งขันได้

การสร้างความร่วมมือระหว่างภาคเอกชน และสถาบันการศึกษา เพื่อส่งเสริมการวิจัย
และพัฒนาร่วมกัน

การส่งเสริมการนำไปใช้ในอุตสาหกรรมอื่นๆ ตัวอย่าง อุตสาหกรรมก่อสร้าง เช่น ยางที่
นำไปผลิตเป็นแผ่นรองตึกเวลาเกิดแผ่นดินไหว ถึงแม้ว่าประเทศไทยไม่เคยมีแผ่นดินไหวที่รุนแรง
ในประเทศ จึงยังขาดประสบการณ์และความรู้แต่ไม่ได้หมายความว่าประเทศไทยจะทำได้ เมื่อ
พัฒนาผลิตภัณฑ์เหล่านี้ จากยางธรรมชาติได้ ยังสามารถนำไปขายยังประเทศที่ประสบภัยพิบัติ
แผ่นดินไหวอื่นได้ เช่น ประเทศญี่ปุ่น อินโดนีเซีย

2) การประชุมระดมความคิดเห็นการพัฒนาอุตสาหกรรมยางพารา ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ

สรุปความคิดเห็น การประชุมระดมความคิดเห็นการพัฒนาอุตสาหกรรมยางพารา ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ
โครงการวิจัยเรื่อง “การศึกษาที่เหมาะสมในการพัฒนาอุตสาหกรรมยางพาราที่มีผลกระทบต่อเศรษฐกิจมหภาคและเสถียรภาพราคายางพาราอย่างยั่งยืน” จัดประชุมระดมความคิดเห็นในวันศุกร์ที่ 11 กันยายน 2563 ณ สถาบันวิทยุ ม.ก. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน ถนนพหลโยธิน กรุงเทพมหานคร ผู้เข้าร่วมประชุมจำนวน ประมาณ 25 คน แนวคิดการพัฒนาอุตสาหกรรมยางของประเทศไทยและการยาง โดยคุณประพันธ์ บุญเกียรติ อุตสาหกรรมยางเป็นอุตสาหกรรมที่ทำรายได้อย่างมีนัยยะสำคัญให้กับประเทศ และเป็นอุตสาหกรรมที่มีครัวเรือนประกอบอาชีพอยู่ ประมาณ 1 ล้าน 8 แสนครัวเรือน ดังนั้นเมื่อเกิดปัญหาในอุตสาหกรรมยางพาราย่อมเกิดผลกระทบต่อประเทศ นอกจากนี้ สินค้าส่งออกอันดับที่ 4 คือ ยางพารา เป็นที่ทราบกันดีว่าการทำธุรกิจให้เกิดกำไรนั้น มาจากยอดขายที่สูงที่สุดและต้นทุนต่ำที่สุดเพื่อให้เกิดกำไรสูงสุด และในอุตสาหกรรมยางพารานั้น สิ่งที่จะต้องพิจารณาอันดับที่แรก คือ ต้องจัดการเกี่ยวกับเรื่อง supply อันที่สอง การจัดการเกี่ยวเรื่อง demand สำหรับประเด็นด้าน supply นั้น ทำอย่างไรไม่ให้ยางพาราล้นตลาด ทั้งนี้ได้มีการบริหารจัดการโดยประเทศผู้ปลูกยาง แต่ในที่สุดแล้ว supply ย่อมเกิดขึ้นจาก demand อัตราการเพิ่มขึ้นของพื้นที่ปลูกยาง ขับเคลื่อนโดย demand หรือความต้องการในขณะนั้น และด้วยราคาที่สูงทำให้ supply เพิ่มขึ้น ดังนั้นในการจัดการเรื่อง Supply ยังไม่ได้เกิดเป็นรูปธรรมระหว่างองค์กรระหว่างประเทศผู้ปลูกยาง ซึ่งประกอบด้วย ไทย อินโดนีเซีย มาเลเซีย เวียดนาม สำหรับการจัดการซัพพลายในประเทศไทยควรต้องเพิ่มการใช้ยางภายในประเทศให้มากที่สุด โดยเฉพาะการเพิ่มการใช้ยางในภาครัฐ หากรัฐบาลเข้ามาขับเคลื่อนในเรื่องนี้อย่างจริงจังในการที่ใช้ยางภาครัฐ โดยส่งเสริมให้มีการใช้ในการคมนาคมขนส่งให้มากขึ้น ซึ่งในปัจจุบันเริ่มมีโครงการทำอยู่ ทำให้มีความหวังว่าโครงการเหล่านี้เป็นจุดเริ่มต้นที่ดีที่จะทำให้เกิดการใช้ยางภาครัฐให้มากขึ้น ทั้งนี้ควรมีการส่งเสริมให้เกิดการใช้ยางในภาครัฐร้อยละ 10 ทำให้เกิดการใช้จ่ายในประเทศเกิน 1 ใน 4 ส่งผลให้มีการใช้ในประเทศมาก

สรุปความคิดเห็น

การประชุมระดมความคิดเห็นการพัฒนาอุตสาหกรรมยางพารา ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ

นอกเหนือจากด้าน supply แล้ว การจัดการภาค demand ก็เป็นสิ่งสำคัญ โดยหากประเทศไทยสามารถส่งออกยางพาราในรูปแบบของผลิตภัณฑ์ให้มากกว่าที่เป็นวัตถุดิบคาดว่าจะเกิด demand ที่สูงขึ้น ซึ่งในภาคเอกชนมีความพร้อมในด้านนี้ อย่างไรก็ตาม ภาครัฐควรให้การสนับสนุน ซึ่งที่ผ่านมาการสนับสนุนของภาครัฐต่อภาคธุรกิจยังไม่เข้มข้น ซึ่งหากภาครัฐไม่เข้าสนับสนุน จะส่งผลให้ความสามารถในการแข่งขันลดลง เพราะภาครัฐ นอกจากผู้ใช้จ่ายรายใหญ่แล้วยังเป็นผู้คุมกฎ ดังนั้น การร่วมมือกันกับภาครัฐในการทำกฎระเบียบที่เอื้ออำนวยให้ผู้ประกอบการธุรกิจได้รับได้ประโยชน์และต้องเป็นการจัดสรรทรัพยากรอย่างชาญฉลาดต้องส่งเสริมกัน โดยต้องทำให้ธุรกิจเติบโต และต้องทำให้มีการกระจายรายได้ที่เป็นธรรมซึ่งเป็นภาพที่ทุกประเทศที่ผลิตยางพารายากให้เกิดขึ้น ทั้งนี้ถ้าหากคาดหวังการใช้เงิน CESS ในการพัฒนาอุตสาหกรรมยางพาราอย่างเดียวนั้นไม่พอเพียง จำเป็นต้องมีการส่งเสริมธุรกิจโดยใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีเรื่องยางพาราโดยพัฒนาออกมาในรูปแบบของผลิตภัณฑ์ให้มากขึ้น

ทั้งนี้ การยางแห่งประเทศไทยในฐานะที่เป็นผู้มีหน้าที่เป็นตัวแทนของรัฐที่มีหน้าที่โดยตรงควรปรับบทบาทให้เข้มข้นขึ้น ต้องปรับกฎระเบียบ นโยบายและอื่นๆเพื่อส่งเสริมภาคธุรกิจให้เข้มแข็ง

ในช่วงที่ผ่านมา การยางแห่งประเทศไทยมีการพัฒนาสถาบันเกษตรกรเป็นหลัก เพราะเกษตรกร/สหกรณ์เป็นต้นน้ำ อย่างไรก็ตาม ควรต้องพัฒนาทั้งระบบนิเวศ ซึ่งประกอบด้วยเกษตรกร สถาบันเกษตรกร และผู้ประกอบการ เพราะหากมีแต่ต้นน้ำ แต่ไม่มีส่วนที่สร้างมูลค่าเพิ่ม จะทำให้ไม่เกิดการพัฒนาระบบ

ดังนั้น การยางแห่งประเทศไทย ต้องมีการปรับเปลี่ยนบ้างโดยเพิ่มน้ำหนักในเรื่องของการพัฒนาผู้ประกอบการ ในปัจจุบันที่ควรเข้าไปสนับสนุนได้แก่ผู้ประกอบการรุ่นใหม่ ถ้าหากผู้ประกอบการมีแนวคิดที่ดีมีโครงการที่ดี ก็อยากจะเข้าไปร่วมทุนด้วยเพราะเชื่อว่าถ้าหากว่ามีการยางแห่งประเทศไทยเป็นผู้ถือหุ้นอีกราย ก็จะทำให้โครงสร้างผู้ถือหุ้นเกิดความเชื่อถือและความแข็งแกร่งให้กับกิจการนั้นได้ นอกจากนั้น การยางฯ พร้อมทั้งจะสนับสนุนพื้นที่ที่อำเภอช้างกลาง จังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อเป็นแหล่งสนับสนุนในเรื่องการผลิต ทั้งนี้ การยางฯควรดำเนินการต่อไปนี้ เรื่องแรก คือ หน้าที่และบทบาทในการประสานงาน เรื่องที่ 2 เป็นการประสานงาน

สรุปความคิดเห็น

การประชุมระดมความคิดเห็นการพัฒนาอุตสาหกรรมยางพารา ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ

เกี่ยวกับเรื่องทางการเงิน เรื่องทุน และอันที่ 3 คือจัดการเกี่ยวกับเรื่องวัตถุดิบให้เป็นวัตถุดิบที่มีมาตรฐาน มีความพอเพียงและมีความต่อเนื่อง เพื่อที่จะไม่เกิดปัญหาสำหรับการผลิตในอนาคต

ภาพรวมของอุตสาหกรรมยางพาราในมุมมองของผู้เข้าร่วมสัมมนา

ความคิดเห็นในการพัฒนาอุตสาหกรรมยาง

ในระดับบริษัท ควรมียุทธศาสตร์ (strategy) ในการช่วยเหลือ ดังนั้นควรวางนโยบายของอุตสาหกรรมยางพาราในภาพรวม เพื่อนำเสนอต่อภาครัฐ และกลุ่มนักลงทุน ซึ่งจะเกิดความเชื่อมั่นในกลุ่มนักลงทุน

ในอุตสาหกรรมยางมือยาง มีความต้องการยางไนไตร ในการพัฒนาหรือวิจัยเกี่ยวกับยางจะต้องพิจารณาว่าตลาดต้องการอะไรเป็นหลัก ดังนั้นสิ่งที่ต้องพิจารณาคือยางพาราของประเทศมีจุดอ่อนอย่างไร เพื่อทำการปรับปรุง เพื่อให้เทียบเท่ากับไนไตร ต้องหาโจทย์ ความต้องการของยางพารา หลังจากนั้นจึงพัฒนา ให้เข้ากับไนไตร หรือการใช้ประกอบกัน ควรมุ่งเน้นการผลิตที่มีคุณภาพ กล่าวโดยสรุปควรต้องมีการพัฒนานวัตกรรมยางมือยางให้ต่อยอดขึ้นไปจากแบบเดิมๆ ซึ่งในภาคอุตสาหกรรมของไทยยังมีการพัฒนาในเรื่องนี้ยังไม่มาก รวมถึงในเรื่องของใบ certificate

นวัตกรรมเรื่องยางมือยางไนไตร ควรพิจารณาว่ายางไนไตรมีข้อดีอย่างไร การจะให้ผู้บริโภคเปลี่ยนจากยางไนไตรมาเป็นยางธรรมชาติจะต้องทำอย่างไร เพื่อที่จะสามารถ claim ได้ว่าต้องมีการพัฒนายางธรรมชาติที่อ้างได้ว่ามีคุณสมบัติเทียบเท่า หรือจะพัฒนาให้ดียิ่งกว่านั้น โดยเอายางธรรมชาติมาผสมกับไนไตร

ในปัจจุบัน คุณภาพยางมือไนไตรกับยางมือยางธรรมชาติมีความแตกต่างกัน โดยคุณภาพของยางมือไนไตรสามารถพัฒนาได้ดีกว่า กล่าวได้ว่าเทคโนโลยีในการผลิตยางมือยางธรรมชาติ ยังล้าหลังการผลิตยางมือไนไตรอยู่มาก

เรื่องของใบ cer

ด้านเทคโนโลยี ประเทศไทยยังตามหลังต่างประเทศอยู่

งานวิจัย มีภาคเอกชนเข้ามาร่วมด้วย งานวิจัยเรื่องโปรตีนเพื่อไม่ให้มีโปรตีนในน้ำยางธรรมชาติเกินมาตรฐาน เพื่อไปแข่งขันกับยางไนไตร ดังนั้น การพัฒนาจากยางธรรมชาติ จำเป็นต้องมีการพัฒนาร่วมกัน และต้องมีการพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตร่วมไปด้วยเพื่อตอบโจทย์

สรุปความคิดเห็น

การประชุมระดมความคิดเห็นการพัฒนาอุตสาหกรรมยางพารา ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ

ความต้องการการใช้งานของตลาด โดยหน่วยงานภาครัฐที่ออกกฎระเบียบต้องเอื้อต่อการทำงานของภาคเอกชน

ในปัจจุบัน ทางบริษัทศรีตรังนำโมเดลการผลิตของมาเลเซียมาใช้ในการผลิต ต้องมีการวิจัยตลาด การหาแหล่งเงินทุนรวมถึงความพร้อมที่มี การลดโปรตีนในน้ำยางธรรมชาติในอัตราที่เหมาะสม

ข้อเสนอในการทำสนามทดลองเพื่อที่จะเชื่อมการผลิตและการแปรรูปไปสู่การบริโภคผลิตภัณฑ์โดยการทำ sandbox ในพื้นที่ในอำเภอช้างกลาง นครนครศรีธรรมราช เพื่อให้ทุกฝ่ายกำหนดหัวข้อที่จะนำไปสู่การดำเนินงานร่วมกัน ร่วมทำ workshop 2-3 เพื่อให้ออกมาเป็นแผนงานทำงานร่วมกัน เป็นสิ่งที่ทีมนักวิจัยที่เชียงใหม่นำเสนอ

การพัฒนาอุตสาหกรรมยาง ในอุตสาหกรรมยานยนต์

สถานการณ์ covid ทำให้สถาบันยานยนต์มียอดขายลดลง 21- 25 เปอร์เซ็นต์ สำหรับปีหน้า มีการติดตามของสถานการณ์ในระยะสั้น แต่คาดการณ์ว่าปีหน้าคงมียอดขายใกล้เคียงกับปีนี้ คือไม่เกิน 2 ล้านคัน สำหรับผลกระทบต่ออุตสาหกรรมยาง ทางสถาบันฯ มองวิกฤติเป็นโอกาส ในช่วงที่เศรษฐกิจไม่ดี อายุของรถ Life Cycle จะยาวนานขึ้น นั่นหมายความว่า เป็นโอกาสของยางอะไหล่รถยนต์ในประเทศ โดยหากผู้ผลิตยางอะไหล่หาจุดแข็งของธุรกิจ และรู้วิธีการที่จะส่งเสริมจุดแข็งของยางที่ผลิตในประเทศในเรื่องของคุณภาพ เรื่องของสิ่งแวดล้อม ลดมลพิษ/ ลดเสียง พัฒนาคุณภาพหาจุดแข็งใหม่ๆ ให้เหนือกว่าผู้ผลิตรายใหญ่ๆ ที่เป็นบริษัทข้ามชาติจะเป็นการสร้างโอกาสที่ดี สำหรับตลาดส่งออก เดิมในประเทศไทยไม่มีศูนย์ทดสอบในเรื่องของยางเพื่อสนับสนุนการส่งออกไปยุโรป ทั้งนี้ทางสถาบันฯ มีศูนย์ส่งออก 2 แห่งคือ บางปู สมุทรปราการ ซึ่งใช้ทดสอบ vibration อย่างเดียว ต่อมาจึงมีการทดสอบเรื่องของเสียง เรื่องของพื้นที่เปียก เพื่อทำให้การทดสอบได้มาตรฐานสากล สำหรับยางล้อรถยนต์ของไทย ยังมีอนาคตแต่ควรให้มียางที่เป็นยางยี่ห้อคนไทยมากขึ้น

สรุปความคิดเห็น

การประชุมระดมความคิดเห็นการพัฒนาอุตสาหกรรมยางพารา ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ

ข้อคิดเห็นอื่นๆ

เงิน CESS ควรกลับไปสู่เกษตรกร

การทำสวนยางแบบผสมผสาน

ผลิตภัณฑ์ยาง การทำวิจัยผลิตภัณฑ์ยาง

ยุทธศาสตร์ที่ยังไม่มีโฟกัสที่ภาพชัดว่าความเป็นไปในทิศทางใด

ยุทธศาสตร์ถุงมือยางซึ่งเป็นยุทธศาสตร์เร่งด่วน

การทำถุงมือยางผ่าตัดที่ใช้ยางธรรมชาติ 100 % อย่างไรก็ตามต้องใช้เทคโนโลยีในการผลิตที่สูง ต้องอาศัยความท้าทายของทางทีมนักวิจัยทางด้าน technology science เพื่อให้สามารถที่จะผลิตถุงมือยางได้

ยุทธศาสตร์เร่งด่วน ลดการมาตรการการใช้ระเบียบกฎเกณฑ์ของภาครัฐ เพราะปัจจุบันหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการใช้ระเบียบ ทำให้อุตสาหกรรมยางไม่สามารถตอบสนองต่อความเปลี่ยนแปลง ส่งผลให้เกิดการเสียโอกาส

3) การประชุมระดมความคิดเห็นการพัฒนาอุตสาหกรรมยางพารา ครั้งที่ 3

จ.นครศรีธรรมราช

การประชุมสัมมนาระดมความคิดเห็น เกี่ยวกับนโยบายการพัฒนาอุตสาหกรรมยางพารา ในพื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราช
ทางคณะผู้วิจัยได้จัดประชุมสัมมนาระดมความคิดเห็นเกี่ยวกับนโยบายการพัฒนาอุตสาหกรรมยางพารา ในพื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราช ในวันที่ 15 ตุลาคม 2563 โดยมีผู้เข้าร่วมสัมมนาทั้งในส่วนของผู้ประกอบการต้นน้ำ อุตสาหกรรมกลางน้ำ และอุตสาหกรรมปลายน้ำ จำนวน 55 คน จากการประชุมระดมความคิดเห็นสามารถสรุปผลได้ ดังนี้ ภาพรวมของอุตสาหกรรมยางพารา สำหรับตลาดยางพาราของประเทศไทยมี market share ที่สูง โดยครองตลาดประมาณ 80% ของตลาดส่งออกทั้งหมด ทั้งนี้ ในปัจจุบัน สัดส่วนการใช้ผลิตภัณฑ์ยางธรรมชาติ ต่ออย่างสังเคราะห์ เท่ากับ 30 % ต่อ 70% โดยตลาดน้ำยางข้น ยังเติบโตได้ดี นอกจากนี้ ระบบโลจิสติกในเขตภาคใต้เน้นใกล้ท่าเรือน้ำลึกสงขลา สามารถส่งออกไปต่างประเทศได้สะดวก อย่างไรก็ตาม การผลิตยางธรรมชาติของไทยมีจุดอ่อนสำคัญคือในเรื่องคุณภาพ และคุณสมบัติของยางไม่สม่ำเสมอมีสิ่งปลอมปน ปัญหาของอุตสาหกรรมยางพาราของไทย จากการประชุมระดมความคิดเห็น สามารถสรุปปัญหาของอุตสาหกรรมยางพาราของไทย ในมุมมองของเกษตรกรชาวสวนยางในอุตสาหกรรมต้นน้ำ รวมถึงผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมกลางน้ำ และอุตสาหกรรมปลายน้ำได้ ดังนี้ <u>อุตสาหกรรมต้นน้ำ</u> -การแก้ปัญหาราคายางพาราลดต่ำโดยลดพื้นที่ปลูก ไม่ใช่วิธีแก้ปัญหาที่ดี เพราะจะทำให้ประเทศไทยเสีย market share ในการผลิตยางพารา -ปัญหาด้านแรงงาน <u>อุตสาหกรรมกลางน้ำ และอุตสาหกรรมปลายน้ำ</u> -ปัญหาด้านโลจิสติกและโครงสร้างพื้นฐานของประเทศ

การประชุมสมมนาระดมความคิดเห็น เกี่ยวกับนโยบายการพัฒนาอุตสาหกรรมยางพารา ในพื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราช
-การขาดการนำความรู้จากงานวิจัยมาใช้ประโยชน์ และต่อยอด เพื่อนำไปสู่การพัฒนาอุตสาหกรรมยางพารา -การขาดความน่าเชื่อถือ และความมั่นใจของกลุ่มผู้ซื้อและผู้ขาย -ปัญหาด้านแรงงาน -ปัญหาด้านผลิตภัณฑ์ยังไม่มีหลากหลาย ข้อเสนอแนะ นโยบายของประเทศ -การปรับสัดส่วนการใช้ยางธรรมชาติให้เพิ่มสูงขึ้น จากเดิม สัดส่วน ยางพาราธรรมชาติ ต่อยางพาราสังเคราะห์ เท่ากับ 30% : 70% เป็น 40% : 60% ทั้งนี้การลดพื้นที่การปลูกยางพารา จะทำให้ประเทศไทยเสีย market share ในการผลิตยางพารา -การส่งเสริมให้มีการใช้ทั้งยางธรรมชาติ และยางสังเคราะห์ที่เสริมกัน ไปด้วยกัน โดยหา จุดเด่น จุดด้อยของแต่ละชนิดแล้วเสริมการใช้งานกัน การบริหารจัดการ -กยท.ควรจัดตั้ง business unit -กยท.ควรจัดตั้งตลาดกลาง ขยายผ่านตลาดกลางอาจจะแพงกว่าเล็กน้อย แต่ควบคุมคุณภาพโดยตลาดกลางโดยมีทั้ง business unit ทำงานร่วมกับตลาดกลาง -การบริหารจัดการควรคำนึงถึงด้านโลจิสติก เช่น โกดังตลาด หรือแหล่งวัตถุดิบ ระบบขนส่งทางน้ำ ทางบก -การสร้างระบบ ให้ กยท เป็นพี่เลี้ยง โดยมี consult เข้ามาช่วยอบรม -การจัดการบริหารต้นทุนโดยการลดการใช้จ่าย ตั้งแต่ต้นทางของการผลิต -ราคาซื้อขายยาง ควรบริหารจัดการให้มีการซื้อขายในช่วงที่ถูกจังหวะ -การส่งเสริมด้านการตลาด โดยการทำตลาดต้องแยก ระหว่าง 2 ตลาดคือตลาดยางธรรมชาติ และตลาดยางสังเคราะห์ให้ชัดเจน ควรทำการตลาดให้เข้าถึงผู้บริโภคทั้ง 2 กลุ่ม รวมถึงการสร้างแบรนด์สินค้า เพราะมีผลต่อการตัดสินใจซื้อของผู้บริโภค

การประชุมสัมมนาระดมความคิดเห็น เกี่ยวกับนโยบายการพัฒนาอุตสาหกรรมยางพารา ในพื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราช
-ช่องทางตลาดควรมีการทำความตกลงร่วมมือกับบริษัทที่ใช้วัตถุดิบจากยางพารา เพื่อ ป้อนวัตถุดิบ ทั้งนี้อาจ ไม่จำเป็นต้องตั้งโรงงานเพื่อแปรรูปสินค้าเอง
<u>ด้านผลิตภัณฑ์</u> ตัวอย่างการนำยางพารา มาพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์ - ในประเทศญี่ปุ่น นำแผ่นยางพารามาปูใต้พื้นถนน เพื่อนำพลังงานจากการ สั่นสะเทือนมาใช้ - ในงานชลประทาน นำมาผลิตเป็นแผ่นยางปูสระน้ำ เพื่อกักเก็บน้ำในครัวเรือน ขนาด 1.5 * 2 *1 เก็บน้ำไว้บริโภคในช่วงหน้าแล้งในพื้นที่บนเขา - ผลิตภัณฑ์อื่นๆ ได้แก่ เสื่อไฟฟ้า ป้ายถนน แท่งเบรียเออร์ เพื่อลดความเสียหายชีวิต และทรัพย์สิน - ในงานก่อสร้าง ฐานราก ในการก่อสร้างอาคารเพื่อป้องกันแผ่นดินไหว - ในงานก่อสร้างบ้าน พื้นบ้านยางพารา
<u>การวิจัยและพัฒนา</u> -การคิดค้นงานวิจัยที่เป็นของคนไทย -การนำยางพารา มาพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ๆ
<u>นวัตกรรมและเทคโนโลยี</u> -การนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีใหม่ๆเข้ามาใช้ เช่น AI Mobile application Big Data -การบริหารจัดการ โดยสร้าง Platform และ hardware ทางผู้ซื้อปลายทางต้องการซื้อ สินค้าแบบไหน ควรให้มีความสอดคล้องกัน ระหว่างผู้ซื้อ และผู้ขาย -การสร้างตลาดออนไลน์ -การสร้างระบบ platform ซื้อขายยางทั้งระบบ -การเชื่อมโยงกัน ระหว่างนวัตกรรม เทคโนโลยี กับยางพารา

4) การประชุมระดมความคิดเห็นการพัฒนาอุตสาหกรรมยางพารา ครั้งที่ 2 จ.สงขลา

การประชุมสัมมนาระดมความคิดเห็น เกี่ยวกับนโยบายการพัฒนาอุตสาหกรรมยางพารา ในพื้นที่จังหวัดสงขลา
ทางคณะผู้วิจัยได้จัดประชุมสัมมนาระดมความคิดเห็นเกี่ยวกับนโยบายการพัฒนาอุตสาหกรรมยางพารา ณ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ในจังหวัดสงขลา ในวันที่ 16 ตุลาคม 2563 โดยมีผู้เข้าร่วมสัมมนาทั้งในส่วนของผู้ประกอบการยางพารา และอุตสาหกรรมปลายน้ำจากจังหวัดสงขลา จำนวน 25 คน จากการประชุมระดมความคิดเห็น สามารถสรุปผลได้ ดังนี้ ภาพรวมของอุตสาหกรรมยางพารา สำหรับตลาดยางพาราของประเทศไทยมี market share ที่สูง โดยครองตลาดประมาณ 80% ของตลาดส่งออกทั้งหมด ทั้งนี้ ในปัจจุบัน สัดส่วนการใช้ผลิตภัณฑ์ยางธรรมชาติ ต่ออย่างสังเคราะห์ เท่ากับ 30 % ต่อ 70% โดยตลาดน้ำยางข้น ยังเติบโตได้ดี นอกจากนี้ ระบบโลจิสติกส์ในเขตภาคใต้เน้นใกล้ท่าเรือหลักสงขลา สามารถส่งออกไปต่างประเทศได้สะดวก อย่างไรก็ตาม การผลิตยางธรรมชาติของไทยมีจุดอ่อนสำคัญคือในเรื่องคุณภาพ และคุณสมบัติของยางไม่สม่ำเสมอ มีสิ่งปลอมปน ปัญหาของอุตสาหกรรมยางพาราของไทย จากการประชุมระดมความคิดเห็น สามารถสรุปปัญหาของอุตสาหกรรมยางพาราของไทย ในมุมมองของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมยางพารา และอุตสาหกรรมปลายน้ำได้ ดังนี้ <u>อุตสาหกรรมต้นน้ำ</u> -ข้อมูลพื้นที่เพาะปลูกยางของภาคราชการ มีตัวเลขไม่แน่นอน ส่งผลต่อการวางแผนนโยบายต่างๆ ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการเก็บสถิติข้อมูลต่างๆ เช่นพื้นที่เพาะปลูก ต้องมีการประสานงานกัน -ปัญหาผลผลิตต่อไร่ของไทยที่มีแนวโน้มที่ลดต่ำลง -ปัญหาคุณภาพของพื้นที่ดินที่เพาะปลูก ส่งผลถึงคุณภาพของผลผลิตที่ต่ำลง -ปัญหาด้านแรงงาน

การประชุมสัมมนาระดมความคิดเห็น เกี่ยวกับนโยบายการพัฒนาอุตสาหกรรมยางพารา ในพื้นที่จังหวัดสงขลา
<u>อุตสาหกรรมกลั่นน้ำ และอุตสาหกรรมปลายน้ำ</u> - การซื้อขายยาง ราคายางพาราของผู้ประกอบการยาง ถ้าเป็นต่างชาติ จะได้รับประโยชน์มากกว่า - ปัญหาด้านโลจิสติกและโครงสร้างพื้นฐานของประเทศ - ปัญหาด้านราคา การกดราคายางดิบของประเทศมาเลเซีย ซึ่งทางประเทศไทยแก้ปัญหาได้โดยทำที่เก็บเพื่อเก็บไว้ขายในช่วงที่มีราคาสูง - การขาดการนำความรู้จากงานวิจัยมาใช้ประโยชน์ และต่อยอด เพื่อนำไปสู่การพัฒนาอุตสาหกรรมยางพารา - การขาดความน่าเชื่อถือ และความมั่นใจของกลุ่มผู้ซื้อและผู้ขาย - ปัญหาด้านแรงงาน - ปัญหาด้านผลิตภัณฑ์ ยังไม่มีความหลากหลาย ข้อเสนอแนะ <u>นโยบายของประเทศ</u> - การปรับสัดส่วนการใช้ยางธรรมชาติให้เพิ่มสูงขึ้น จากเดิม สัดส่วน ยางพาราธรรมชาติ ต่อยางพาราสังเคราะห์ เท่ากับ 30% : 70% เป็น 40% : 60% ทั้งนี้การลดพื้นที่การปลูกยางพาราจะทำให้ประเทศไทยเสีย market share ในการผลิตยางพารา - การส่งเสริมให้มีการใช้ทั้งยางธรรมชาติ และยางสังเคราะห์ที่เสริมกัน ไปด้วยกัน โดยหาจุดเด่น จุดด้อยของแต่ละชนิดแล้วเสริมการใช้งานกัน - การจัดตั้ง เขตเศรษฐกิจพิเศษ (Special Economic Zones / SEZ) ตอบโจทย์ดีกว่าการจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรม ซึ่งทางประเทศจีน เอามาใช้ในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ เช่น เขตเศรษฐกิจพิเศษเซินเจิ้น (Shenzhen Special Economic Zone: SSEZ) รวมถึงการจัด Zoning เพราะพืชต่างชนิดกันจะใช้น้ำไม่เท่ากัน การพัฒนาพื้นที่เพาะปลูก

การประชุมสัมมนาระดมความคิดเห็น

เกี่ยวกับนโยบายการพัฒนาอุตสาหกรรมยางพารา ในพื้นที่จังหวัดสงขลา

-การพัฒนาที่ดินให้มีความอุดมสมบูรณ์เหมาะต่อการปลูกยาง นำไปสู่มาตรฐาน FSC นอกจากนี้ การเพิ่ม yield ของสวนยาง ทางกรมพัฒนาที่ดิน ควรนำข้อมูล ความรู้มาให้เกษตรกร ผู้ปลูก

การบริหารจัดการ

-การจัดการยางพาราอย่างยั่งยืน ควรปรับปรุงกระบวนการทำงาน การจัดรูปแบบการจัดการในเชิงปฏิบัติ โดยทางกยท.จัดทำมาตรฐานยางพาราอย่างยั่งยืน จัดทำขบวนการจัดการ จัดทำเกณฑ์การชี้วัด โดยต้องไม่ก่อให้เกิดความขัดแย้ง ระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ อบต. สหวิหภูมิ สุขชีวนามัย พื้นที่ปลูกป่า

-กยท. ควรจัดตั้ง business unit

-กยท. ควรจัดตั้งตลาดกลาง ขายยางผ่านตลาดกลาง อาจจะแพงกว่าเล็กน้อย แต่ควบคุมคุณภาพโดยตลาดกลาง โดยมีทั้ง business unit ทำงานร่วมกับตลาดกลาง

-การจัดทำโกดังเก็บยางพารา ทำให้เกิดอำนาจการต่อรอง และเกิดธุรกิจโกดัง

-การจัดทำสินเชื่อในการสนับสนุนสินเชื่อในการเก็บยาง

-การบริหารจัดการควรคำนึงถึงด้านโลจิสติก เช่น โกดังตลาด หรือแหล่งวัตถุดิบ ระบบขนส่งทางน้ำ ทางบก

-การสร้างระบบ ให้ กยท เป็นพี่เลี้ยง โดยมี consult เข้ามาช่วยอบรม

-การจัดการบริหารต้นทุน โดยการลดค่าใช้จ่าย ตั้งแต่ต้นทางของการผลิต

-ราคาซื้อขายยาง ควรบริหารจัดการให้มีการซื้อขายในช่วงที่ถูกต้องจังหวะ

-การสร้างแหล่งวัตถุดิบ ที่มีคุณภาพดีเฉพาะสำหรับทำผลิตภัณฑ์ เช่น แหล่งน้ำยางชั้นที่มีคุณภาพ ที่เหมาะกับการทำถุงยางอนามัย

-การเชื่อมตลาดspot และ forward

-การจัดทำพันธบัตรยางพารา ออกโดยมียางพาราอยู่ใน stock

-การทำตลาด ฟิวเจอร์

การประชุมสัมมนาระดมความคิดเห็น

เกี่ยวกับนโยบายการพัฒนาอุตสาหกรรมยางพารา ในพื้นที่จังหวัดสงขลา

-การส่งเสริมด้านการตลาด โดยการทำการตลาดต้องแยก ระหว่าง 2 ตลาดคือตลาดยางธรรมชาติ และตลาดยางสังเคราะห์ให้ชัดเจน ควรทำการตลาดให้เข้าถึงผู้บริโภคทั้ง 2 กลุ่ม รวมถึงการสร้างแบรนด์สินค้า เพราะมีผลต่อการตัดสินใจซื้อของผู้บริโภค

-การส่งออกไม้สำหรับทำเฟอร์นิเจอร์ โดยส่งออกไปยังประเทศที่เก่งด้านการทำสินค้าเป็น final product ต่อไป

ด้านผลิตภัณฑ์

-ทาง กยท. ต้องปรับปรุงคุณภาพวัตถุดิบ ต้องผลิตวัตถุดิบที่ดี ตั้งแต่เริ่มต้น รวมถึงการมีมาตรฐานของสินค้า และการส่งเสริมการวิจัย และพัฒนา เพื่อให้มีงานวิจัยออกมารองรับ สนับสนุนการใช้ยางธรรมชาติ เช่น ถุงยางอนามัย

ถุงมือแพทย์

-คุณภาพสินค้า ต้องทำคุณภาพให้เป็นที่ยอมรับ โดยการทำสินค้าให้มีมาตรฐาน โดยมีงานวิจัยรองรับ รวมถึงการเพิ่มมูลค่าให้กับผลิตภัณฑ์ เช่น รูปลักษณ์ความหรูหรา ตัวอย่างประตูกที่ทำจากไม้ ให้ความรู้สึกที่หรูหรากว่าประตูที่ทำจากพลาสติก

-การพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่ใช้ในครัวเรือน ต้องมีการคิดผลิตภัณฑ์ใหม่ๆ โดยร่วมมือกันกับทางวิชาการ และการพาณิชย์ ต้องไปด้วยกัน ควรมีงานวิจัยสนับสนุน และส่งเสริมให้คนไทยทำมากขึ้น รวมถึงการพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่โดยร่วมมือกับสถานประกอบการในการออกแบบผลิตภัณฑ์

ตัวอย่างการนำยางพารา มาพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์

- ในประเทศญี่ปุ่น นำแผ่นยางพารามาปูใต้พื้นถนน เพื่อนำพลังงานจากการสั่นสะเทือนมาใช้

- ในงานชลประทาน นำมาผลิตเป็นแผ่นยางปูสระน้ำ เพื่อกักเก็บน้ำในครัวเรือน ขนาด 1.5 * 2 * 1 เก็บน้ำไว้บริโภคในช่วงหน้าแล้งในพื้นที่บนเขา

- ผลิตภัณฑ์อื่นๆ ได้แก่ เสื่อไฟฟ้า ป้ายถนน แท่งแบรีเออร์ เพื่อลดความเสียหายชีวิต และทรัพย์สิน

- ในงานก่อสร้าง ฐานราก ในการก่อสร้างอาคารเพื่อป้องกันแผ่นดินไหว

- ในงานก่อสร้างบ้าน พื้นบ้านยางพารา

**การประชุมสัมมนาระดมความคิดเห็น
เกี่ยวกับนโยบายการพัฒนาอุตสาหกรรมยางพารา ในพื้นที่จังหวัดสงขลา**

การวิจัยและพัฒนา

- การคิดค้นงานวิจัยที่เป็นของคนไทย
- การสังเคราะห์งานวิจัยยางพาราในหัวข้อ/ ประเด็น งบประมาณ เพื่อต่อยอดงานวิจัยและพัฒนา

อื่นๆ

- การทำพลังงานชีวมวลจากผลิตภัณฑ์ไม้ยาง (wood pallet) เพื่อเป็นพลังงานทดแทนการนำไม้ยางมาทำเป็นเชื้อเพลิง เป็นพลังงาน Bio mass ซึ่งถือเป็นพลังงานสะอาด แต่ไม้ยางต้องมี FSC ต้องมีมาตรฐานของการไม้ไปรูกลำปา
- การนำยางที่ใช้แล้ว นำกลับมาใช้ใหม่ (recycle)

สำหรับอุตสาหกรรมยางพาราในพื้นที่ภาคใต้ สามารถวิเคราะห์ด้วย SWOT โดยแบ่งออกเป็น จุดแข็ง จุดอ่อน ปัญหา และอุปสรรค ได้ดังนี้

จุดแข็ง

- คุณสมบัติของยางธรรมชาติบางประการ ที่ยางสังเคราะห์ไม่สามารถทดแทนได้
- ประเทศไทยมี market share ที่สูง โดยครองตลาดประมาณ 80%

จุดอ่อน

- ข้อมูลพื้นที่เพาะปลูกยาง ยังไม่แน่นอน มีผลต่อการวางแผนนโยบาย
- ปัญหา โลจิสติกโครงสร้างพื้นฐาน
- การขาดความอุดมสมบูรณ์ของที่ดินที่เหมาะสมต่อการปลูกยาง นำไปสู่มาตรฐาน FSC
- ยางธรรมชาติยังไม่มีคุณภาพ หรือมาตรฐานเพียงพอ
- การพัฒนาผลิตภัณฑ์ยังไม่หลากหลาย
- กลุ่มผู้ซื้อและผู้ขาย ยังขาดความน่าเชื่อถือและความมั่นใจซึ่งกันและกัน

การประชุมสัมมนาระดมความคิดเห็น เกี่ยวกับนโยบายการพัฒนาอุตสาหกรรมยางพารา ในพื้นที่จังหวัดสงขลา
อุปสรรค -สัญญาผู้ประกอบการยาง สัญชาติไทย จะมีค่าใช้จ่ายที่สูงกว่า ต่างชาติ -ปัญหาการกีดราคายางดิบของประเทศมาเลเซีย ทางประเทศไทยแก้ปัญหาโดยทำ ที่เก็บ -ปัญหาการขาดแคลนแรงงาน โอกาส -การปรับสัดส่วนการใช้ยางธรรมชาติให้เพิ่มสูงขึ้น จากเดิม สัดส่วน ยางพาราธรรมชาติ ต่อยางพาราสังเคราะห์ เท่ากับ 30% : 70% เป็น 40% : 60% -การจัดการยางพาราอย่างยั่งยืน การจัดรูปแบบการจัดการในเชิงปฏิบัติ -การสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์ -การออกแบบผลิตภัณฑ์ที่ใช้ในครัวเรือน โดยร่วมมือกับสมาคมสถาปนิกสยาม -การส่งเสริมการนำไม้ยางมาทำเป็นเชื้อเพลิง เป็นพลังงาน Bio mass เป็นพลังงานสะอาด -การจัดตั้ง business unit รวมกับตลาดกลางของ กยท. -การนำงานวิจัยมาใช้ประโยชน์ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาอุตสาหกรรม -การเชื่อมโยงระหว่างนวัตกรรม เทคโนโลยี กับยางพารา

5.3 สรุปประเด็นสำคัญจากการประชุมระดมความคิดเห็น

จากการประชุมระดมความคิดเห็นทั้ง 4 ครั้ง ในหัวข้อ 5.2 สามารถประมวลประเด็นสำคัญในการพัฒนาอุตสาหกรรมยางพารา ได้ดังต่อไปนี้

1) การบริหารจัดการ Supply chain ยางพาราของภาครัฐ

การบริหารจัดการระบบยางพาราของประเทศ ภาครัฐควรมองภาพโดยรวมทั้งระบบตลอด Supply chain เพราะอุตสาหกรรมต้นน้ำ กลางน้ำและอุตสาหกรรมปลายน้ำ มีความต้องการที่ต่างกัน มีองค์ความรู้ที่ไม่เท่ากัน โดยอุตสาหกรรมต้นน้ำจะเกี่ยวข้องกับเรื่องของราคา ส่วนอุตสาหกรรมกลางน้ำและปลายน้ำ จะเป็นภาคเอกชนต้องการด้านการเสถียรภาพของราคา เพื่อให้สามารถควบคุมต้นทุนการผลิตได้ และควรเน้นทำให้ผลิตภัณฑ์มีคุณภาพสูงขึ้น

รัฐบาลควรให้ความสำคัญในการสนับสนุนจากอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยาง (ยางพารา ปลายน้ำ) โดยดำเนินการย้อนกลับขึ้นไป ด้วยการกำหนดเงื่อนไขสัดส่วน หรือปริมาณในการนำยางพาราเป็นวัตถุดิบในการผลิตผลิตภัณฑ์ เพื่อบริหารให้เป็น Supply chain ที่ต่อเนื่องกันในขณะที่บริษัทเอกชน ควรมีทิศทางเชิงกลยุทธ์ในการช่วยเหลือเกษตรกรและสร้างความเชื่อมั่นต่อนักลงทุน การดำเนินงานนี้จะทำให้อุตสาหกรรมทั้ง 3 ส่วนได้รับประโยชน์สูงสุด และสร้างความเชื่อมโยงจากยางพาราต้นน้ำจนถึงอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยาง (ปลายน้ำ) อย่างมีมูลค่าเพิ่ม ภายใต้การกำหนดราคารับซื้อยางพาราจากเกษตรกรให้สูงขึ้นอย่างเป็นธรรม

นอกจากนั้น ควรเพิ่มประสิทธิภาพการประสานงานระหว่างหน่วยงานภาครัฐ อาทิ กระทรวงเกษตรฯ กระทรวงอุตสาหกรรม และกระทรวงอุดมศึกษาฯ (นวัตกรรมการวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี) ให้สามารถเชื่อมโยงแบ่งปันผลประโยชน์จากภาคอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยาง สู่อุตสาหกรรมยางกลางน้ำ และเกษตรกรชาวสวนยางพาราต้นน้ำ และแก้ไขปัญหาคือข้อมูลที่เพาะปลูกยางของภาคราชการ มีตัวเลขไม่แน่นอน ส่งผลต่อการวางแผนนโยบายต่าง ๆ ในท้ายที่สุด

2) การสร้างมูลค่าเพิ่มยางพารา

ภาครัฐควรเน้นสร้างเพิ่มมูลค่าในอุตสาหกรรมยางพาราทั้งในระดับต้นน้ำ กลางน้ำ และอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยาง (ปลายน้ำ) ด้วยงานวิจัยและพัฒนา และทำให้สินค้ามีคุณภาพสูงขึ้น

ในอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยาง(ปลายน้ำ) ควรเน้นสร้างผลิตภัณฑ์ที่มีมูลค่าเพิ่มสูงให้หลากหลายมากขึ้น กลุ่มผลิตภัณฑ์ยางทางการแพทย์ กลุ่มผลิตภัณฑ์ยางที่ใช้ในงานวิศวกรรมและความปลอดภัย เช่น ยางรองแผ่นดินไหว ยางรองกันสะเทือน ยางแผ่นปูใต้ถนน ผลิตภัณฑ์ยางในระบบขนส่งทางราง ฯลฯ ทดแทนการนำเข้าจากต่างประเทศ และเนื่องจากประเทศไทยไม่มีองค์ความรู้ด้านนี้จึงจำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐบาล และส่งเสริมให้เกิดผลิตภัณฑ์ที่หลากหลาย เช่น ยางที่ใช้ในงานวิศวกรรมจราจร ยางกะเทาะข้าว แผ่นรองพื้นปศุสัตว์ ยางรองคอสพาน ผลิตภัณฑ์ที่ใช้ในครัวเรือน แผ่นยางปูสระน้ำเพื่อกักเก็บน้ำในครัวเรือนสำหรับช่วงหน้าแล้ง เสื่อไฟฟ้า ป้ายถนน แท่งแบรีเออร์ ยางปูพื้นบ้าน รวมถึงการพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่โดยร่วมมือกับสมาคมสถาปนิกสยาม และหน่วยงานอื่น ๆ

อุตสาหกรรมยางล้อยานพาหนะที่ใช้ปริมาณยางจำนวนมาก ควรให้ความสำคัญกับการขยายการผลิตภายในประเทศให้มากขึ้น ขณะที่ในกลุ่มผลิตภัณฑ์ถุงมือยางควรมุ่งเน้นการผลิตที่มีคุณภาพ และพัฒนานวัตกรรมต่อยอดขึ้นไปโดยเทียบเคียงกับถุงมือยางไนไตร การส่งเสริมอุตสาหกรรมเพิ่มมูลค่ายางพาราเหล่านี้ ผ่านกลไกการให้สิทธิพิเศษ การให้สินเชื่อ สิทธิพิเศษด้านภาษีทั้งด้านผู้ผลิต และผู้บริโภค เช่น ลดภาษียางล้อรถยนต์ หากใช้ยางแบรนด์ในประเทศ

ส่วนยางพาราต้นน้ำที่ควรให้ความสำคัญในการเพิ่มมูลค่าเป็นพิเศษ เช่น ยางพาราต้นน้ำที่เป็นน้ำยาง (Latex) พัฒนาเป็นวัตถุดิบมีคุณภาพสูง พัฒนาให้เป็นวัตถุดิบที่ดีตั้งแต่เริ่มต้นที่มีมาตรฐานรับรอง สามารถใช้ทำเป็นถุงมือยางทางการแพทย์ ผลิตภัณฑ์ทางการแพทย์ ถุงมือยาง non-allergic ถุงยางอนามัย และผลิตภัณฑ์คุณภาพสูงได้อย่างหลากหลาย

ภาครัฐควรส่งเสริมการวิจัยพัฒนายางพาราให้เพิ่มขึ้น และก้าวทันงานวิจัยยางสังเคราะห์อยู่เสมอ เพื่อทำให้มีคุณภาพสูงขึ้น และส่งเสริมให้มีการใช้ทั้งยางธรรมชาติ และยางสังเคราะห์ที่เสริมกัน ไปด้วยกัน โดยหาจุดเด่น จุดด้อยของแต่ละชนิดแล้วเสริมการใช้งานกัน

ภาครัฐควรส่งเสริมและลงทุนในงานวิจัยและพัฒนาอุตสาหกรรมยาง เน้นสร้างมูลค่าเพิ่มและนวัตกรรมต่าง ๆ ที่มีผลต่อความสามารถในการแข่งขันของประเทศ การนำความรู้จากงานวิจัยมาใช้ประโยชน์และต่อยอด เพื่อนำไปสู่การพัฒนาอุตสาหกรรมยางพารารวมทั้งแก้ไขอุปสรรคทางระเบียบกฎหมาย และงบประมาณ และส่งเสริมธุรกิจโดยใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีเรื่องยางพาราโดยพัฒนาออกมาในรูปของผลิตภัณฑ์ให้มากขึ้น

3) การสร้างอุปสงค์ยางพาราภายในประเทศ

ภาครัฐควรเป็นผู้ริเริ่มส่งเสริมการใช้ยางพาราภายในประเทศ โดยเพิ่มการใช้ยางในหน่วยงานภาครัฐ และสร้างให้เกิดความยั่งยืนด้วยการปรับปรุงระเบียบการจัดซื้อจัดจ้าง การประมูลงาน และ/หรือ กำหนดหลักเกณฑ์ที่อำนวยความสะดวกที่เหนือกว่าหรือให้แต้มต่อแก่ผลิตภัณฑ์ยางที่ผลิตภายในประเทศ อันสอดคล้องกับนโยบายหลักการใช้ยางภายในประเทศ โดยใช้งบประมาณตามปกติ และไม่ควรคาดหวังการใช้เงิน CESS ในการพัฒนาอุตสาหกรรมยางพาราอย่างเดียว เนื่องจากไม่เพียงพอ

ควรส่งเสริมภาคเอกชนกิจการแปรรูปผลิตภัณฑ์ยางให้เพิ่มมากขึ้น โดยใช้กลไกภาษีสินเชื่อ และแก้ไขกฎระเบียบที่ยังยากอันเป็นอุปสรรคขัดขวางการเติบโตของธุรกิจ และส่งเสริมผลิตสินค้าให้มีคุณภาพได้มาตรฐานมากขึ้น และเพิ่มจำนวนมาตรฐานผลิตภัณฑ์ยาง

และควรส่งเสริมให้มียางล้อยานพาหนะที่เป็นยี่ห้อกิจการไทยมากขึ้น ผลิตเพื่อส่งออก โดยใช้ศูนย์ทดสอบยางได้ตามมาตรฐานสากลในปัจจุบัน โดยพัฒนาคุณภาพหาจุดแข็งใหม่ๆ ในเรื่องของสิ่งแวดล้อม ลดมลพิษ/ ลดเสียง เหนือกว่าผู้ผลิตรายใหญ่ เนื่องจากช่วงที่เศรษฐกิจไม่ดี อายุของรถ Life Cycle จะยาวนานขึ้น นั่นหมายความว่า เป็นโอกาสของยางอะไหล่รถยนต์ในประเทศ และพัฒนา Supply chain ยางพาราให้เชื่อมต่อกับอุตสาหกรรมยานยนต์

นอกจากนั้น ในส่วนตลาดของผลิตภัณฑ์ยางมือยางที่เติบโตอย่างรวดเร็วจากสถานการณ์แพร่ระบาดของ COVID-19 ภาครัฐควรส่งเสริมอุตสาหกรรมยางมือยาง และการสร้างอุปสงค์ภายในประเทศของยางมือยางธรรมชาติที่มีโปรตีนไม่เกินมาตรฐานได้แล้ว เพื่อไปแข่งขันกับยางไนไตร และส่งเสริมและวิจัยการทำยางมือยางผ่าตัดที่ใช้ยางธรรมชาติ 100 % ที่จะต้องใช้เทคโนโลยีในการผลิตที่สูง

4) ทิศทางยุทธศาสตร์ยางพารา

สถานการณ์เศรษฐกิจและการแข่งขันที่เปลี่ยนไป และผลกระทบจาก COVID-19 ภาครัฐควรปรับยุทธศาสตร์ยางพาราใหม่ให้มีทิศทางที่ชัดเจน และควรมียุทธศาสตร์ขับเคลื่อนอุตสาหกรรมยางพาราอย่างเร่งด่วน ด้วยการสร้าง Product Champion ที่ได้รับการสนับสนุนโดยภาครัฐอย่างเต็มที่

นอกจากนี้ ภาครัฐควรใช้กลไกการบริหาร Suppl chain ยางพาราอย่างเป็นระบบ และเน้นเพิ่มอุปสงค์การใช้ยางพาราภายในประเทศ แทนที่การแก้ไขปัญหาราคายางพาราตกต่ำด้วยการลดพื้นที่ปลูก เพราะทำให้ประเทศไทยเสียส่วนแบ่งทางการตลาดในระดับโลก และควรมีเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์มุ่งเพิ่มสัดส่วนการใช้ยางธรรมชาติต่ออย่างสังเคราะห์ให้สูงขึ้น จากเดิมสัดส่วน 30:70 ให้เป็น 40:60 ในระยะเวลา 5 ปี ต่อจากนี้ และประชาสัมพันธ์ให้ทั่วโลกตระหนักถึงผลกระทบจากขยะผลิตภัณฑ์ยางสังเคราะห์ให้เวลาย่อยสลายยาวนานหลายร้อยปี และกลายเป็นฝุ่นขนาดเล็ก PM 2.5 และปนเปื้อนอยู่ในห่วงโซ่อาหารของมนุษยชาติ

ยุทธศาสตร์สำคัญประการหนึ่ง คือ การจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษ (Special Economic Zones / SEZ) หรือศูนย์กลางยางพาราโลก ที่สามารถตอบสนองสถานการณ์แข่งขันยางพาราได้ดีกว่าการจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรม โดยเอามาใช้ในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ รวมถึงการจัด Zoning ซึ่งปัจจุบัน ไทยเป็นผู้ผลิตยางล้อยานพาหนะรายใหญ่ในเอเชียอยู่แล้ว รองจากจีน และอินเดีย แต่นโยบายของภาครัฐที่อาจเปลี่ยนแปลงไปหลังจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด 19 ที่อาจจะไม่มีการรวมศูนย์การผลิตเพราะมีความเสี่ยง

5) การเสริมสร้างความเข้มแข็งสถาบันเกษตรกรและชุมชน

ควรมีนโยบายส่งเสริมความร่วมมือด้านยางพาราระหว่างภาคเอกชน สถาบันเกษตรกรและสถาบันการศึกษา เพื่อส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาร่วมกัน เชื่อมโยงกับการสร้างสิ่งประดิษฐ์ หรือองค์ความรู้ ผลิตภัณฑ์ สูตรคอมพิวเตอร์ ในระดับในวิทยาลัย/มหาวิทยาลัย โดยการกำหนดเป็นหัวข้อให้นักศึกษาเป็นผู้ศึกษาวิจัย พัฒนาในห้องทดลองของมหาวิทยาลัย เป็นการกระจายองค์ความรู้ หรืองานวิจัย

ควรส่งเสริมให้เกษตรกรสามารถผลิตคอมปาวนได้เองในครัวเรือน ในชุมชน และต่อยอดเป็นผลิตภัณฑ์ ส่งเสริมให้มีการผลิตยางธรรมชาติที่มีคุณภาพดียิ่งขึ้น สามารถนำไปใช้ในอุตสาหกรรมกลางน้ำและอุตสาหกรรมปลายน้ำได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งควรส่งเสริมให้ภาคธุรกิจเข้ามามีบทบาทช่วยเหลือเกษตรกรด้วย ไม่ปล่อยให้เกษตรกรดำเนินการเพียงลำพัง

6) บทบาทของการยางแห่งประเทศไทย (กยท.)

กยท. ควรดำเนินการแก้ไขปัญหาลดผลผลิตต่อไร่ที่มีแนวโน้มที่ลดต่ำลง อันเป็นปัญหาของเกษตรกรชาวสวนยางโดยรวม โดยพัฒนาปรับปรุงคุณภาพของดินที่เพาะปลูก และแหล่งน้ำให้มีความอุดมสมบูรณ์เหมาะต่อการปลูกยาง

และพัฒนาประสิทธิภาพตลาดกลาง ของ กยท. ให้มีความสามารถควบคุมและรับรองคุณภาพยางพาราที่ผ่านตลาดได้ อย่างเป็นระบบและมีมาตรฐาน รวมทั้งการจัดทำโกดังเก็บยางพารา เพื่อให้เกิดอำนาจต่อรอง และสนับสนุนสินเชื่อชะลอขายยางแก่เกษตรกร รวมทั้งการพัฒนาตลาดซื้อขายล่วงหน้าแบบส่งมอบจริงที่เชื่อมโยงเชื่อมตลาด spot และตลาด Future และนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีใหม่ ๆ เข้ามาใช้ เช่น AI Mobile application Big Data ในการบริหารจัดการ โดยสร้าง Platform การซื้อขายยาง ให้ทางผู้ซื้อปลายทางต้องการซื้อสินค้าแบบไหน ควรให้มีความสอดคล้องกัน ระหว่างผู้ซื้อและผู้ขาย อันเป็นการสร้างตลาดออนไลน์ และเป็นการเชื่อมโยงกันระหว่างนวัตกรรม เทคโนโลยี กับยางพารา

นอกจากนั้น ควรสื่อสารประชาสัมพันธ์ถึงข้อดีของการซื้อ-ขายยางผ่านตลาดกลาง และเพิ่มปริมาณยางพาราเข้ามาซื้อขายผ่านตลาดกลาง กยท. และเพิ่มบทบาท Business unit ในการบริหารจัดการเสถียรภาพราคายาง

กยท. ควรพัฒนารูปแบบที่ชัดเจนของการทำสวนยางแบบผสมผสาน และสวนยางที่จะจัดทำมาตรฐาน FSC

กยท. ควรพัฒนาบทบาทให้เข้มแข็งขึ้น ต้องปรับกฎระเบียบ นโยบาย และอื่น ๆ เพื่อส่งเสริมภาคธุรกิจให้เข้มแข็ง และควรต้องพัฒนาทั้งระบบ Supply chain ยางพารา ซึ่งประกอบด้วย เกษตรกร สถาบันเกษตรกร และผู้ประกอบการ รวมทั้งอาจจะเพิ่มน้ำหนักการสนับสนุนผู้ประกอบการมากขึ้น อาทิ ผู้ประกอบกิจการถลุงมือยาง และพัฒนาการร่วมลงทุนกับผู้ประกอบการที่มีแนวคิดโครงการที่ดี รวมทั้งอาจจะจัดทำพันธบัตรยางพารา ออก

โดยมียางพาราอยู่ใน stock เป็นสิ่งจำเป็น เพื่อเสริมสภาพคล่องแก่ผู้ประกอบการค้ายาง โดยมีเงื่อนไขการรับซื้อยางในราคาที่เป็นธรรม

5.4 ประมวลผลวิเคราะห์ และพัฒนาแนวทางเชิงนโยบายยางพาราไทย

ผลจากการวิเคราะห์แบบจำลองดุลยภาพทั่วไป แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนถึงผลกระทบเชิงบวกจากการดำเนินนโยบายปกป้องอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยางภายในประเทศ ด้วยการปรับเพิ่มอัตราภาษีนำเข้า 10% อย่างไรก็ตาม สถานการณ์เช่นนี้ดูเหมือนจะสวนทางกับทิศทางความร่วมมือทางการค้าและการค้าของโลก ที่มีแนวโน้มจะรวมตัวและพัฒนาความร่วมมือกันมากขึ้น โดยเฉพาะกลไกความร่วมมือพหุมิตรทางการค้าของอาเซียน ภายใต้กรอบความร่วมมือ RCEP (Regional Comprehensive Economic Partnership) หรือข้อตกลงหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจที่ครอบคลุมระดับภูมิภาค (RCEP) เป็นข้อตกลงที่จะขยายและกระชับการมีส่วนร่วมของอาเซียน กับออสเตรเลีย จีน ญี่ปุ่น เกาหลี และนิวซีแลนด์ ซึ่งมีแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับระเบียบกฎหมายมาตรฐาน อุปสงค์ อุปทาน และความต้องการเทคโนโลยีภายใต้กลไกความร่วมมือ RCEP ที่มีความแตกต่างกันในแต่ละผลิตภัณฑ์ยาง โดยประเทศไทยให้สัตยาบันในการลดอัตราภาษีนำเข้าตามข้อตกลงการค้า RCEP โดยยืนยันในการลดอัตราภาษีนำเข้าแตกต่างกันตามประเภทผลิตภัณฑ์ยาง ไว้ดังนี้

4002 11.00 น้ำยาง (Latex) ยืนยันในการลดอัตราภาษีจากระดับ 5 % ลงเหลือ 0% ในระยะเวลา 10 ปี ขณะที่น้ำยางประเภทยางสังเคราะห์อื่นๆ มีการลดจากระดับภาษี 5% เป็น 0% ตั้งแต่นั้นปีแรก

4003.00.00 ยางปรับสภาพ (Reclaim) ในลักษณะชั้นปฐุมหรือเป็นแผ่น แผ่นบาง หรือเป็นแถบ มีการปรับลดภาษีจากระดับ 5% ลดลงปีละเล็กน้อยจนกระทั่งเหลือ 0% ในระยะเวลา 20 ปี

4005 ยางผสม (Compound) ชนิดอันวัลคาไนซ์ ในลักษณะปฐุม หรือเป็นแผ่น แผ่นบาง หรือเป็นแถบกลุ่มนี้จะลดภาษีจากระดับ 5% ลงเหลือ 0% ในปีแรก

4008 แผ่น แผ่นบาง แถบเส้น และรูปทรงโปรไฟล์ทำด้วยยางวัลคาไนซ์ นอกจากยางแข็ง ผลิตภัณฑ์ยางกลุ่มนี้จะลดภาษีจากระดับ 30% ลงเหลือ 0% ในปีแรก ยกเว้น กลุ่มประเภทกระเบื้องยางที่จะลดลงจากระดับ 30% ไปเป็นระดับ 0% ในระยะเวลา 15 ปี

4009 หลอด และหลอดท่อและท่ออ่อนทำด้วยยางวัลคาไนซ์ นอกจากยางแข็ง มีหรือไม่มีอุปกรณ์ติดตั้ง ยางกลุ่มนี้จะลดภาษีจากระดับ 5% ถึง 10% เหลือ 0% ในปีแรก

4010 สายพานลำเลียงสายพานส่งกำลังหรือของที่ใช้เป็นสายพานทำด้วยยางวัลคาไนซ์กลุ่มนี้จะลดภาษีลงจากระดับ 10% เป็น 0% ในปีแรก

4011 ยางนอกชนิดอัดลมที่เป็นของใหม่ (ยางกลุ่มนี้เป็นยางรถยนต์ที่มีการนำเข้ามาใช้ ภายในประเทศ) ยางกลุ่มนี้ประเทศไทยลดภาษีปีละเล็กน้อยทุกปีๆ ละประมาณ 0.6%-0.7% และจะเป็น 0% ในปีที่ 15

4012 ยางนอกชนิดอัดลมที่หลอดใหม่ หรือที่ใช้แล้ว ยางตัน หรือยางคุชชั่น ดอกยาง ยางรองยางใน และ4013 ยางในใช้กับยานพาหนะ ยางกลุ่มนี้จะลดภาษีลงภายในระยะเวลา 15 ปี ลดลงเป็น 0% เช่นเดียวกับ 4011 ยางนอก

4014 เป็นผลิตภัณฑ์ยางของใช้ เพื่อการนอมนัย หรือใช้ในทางเภสัชกรรม รวมถึงหัวนมยางที่ทำด้วยยางวัลคาไนซ์ นอกจากยางแข็ง มีหรือไม่มีอุปกรณ์ติดตั้ง เช่น ถ้วยยางคุมกำเนิด หัวนมยาง เป็นต้น และ4015 เป็นผลิตภัณฑ์ยางเครื่องแต่งกายและของใช้ ประกอบกับเครื่องแต่งกายรวมถึงถุงมือทุกชนิดเพื่อใช้ในวัตถุประสงค์ใดๆก็ตามทำด้วยยาง นอกจากยางแข็งยางกลุ่มนี้จะเป็ถุงมือยางทุกชนิด รวมทั้ง 4016 ของใช้อื่นๆ ทำด้วยยางวัลคาไนซ์ นอกจากยางแข็ง เป็นกลุ่มกระเบื้อง ยางลบกระเบื้องปูพื้น กระเบื้องติดผนังที่ทำด้วยยาง ผลิตภัณฑ์ยางกลุ่มนี้จะมีการลดภาษีจากระดับ 10% จนเหลือ 0% ภายในปีแรก

หากมุ่งเน้นพัฒนาผลิตภัณฑ์ยางที่สามารถทดแทนการนำเข้า และเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีการใช้ยางพาราเป็นองค์ประกอบหลัก จะพบว่าผลิตภัณฑ์ยางตามตารางข้างต้นเป็นกลุ่มผลิตภัณฑ์ยางที่มีมูลค่าการนำเข้าสูงและเป็นผลิตภัณฑ์ที่ใช้ยางพาราเป็นวัตถุดิบหลัก จึงควรมีมาตรการส่งเสริมการแปรรูปผลิตภัณฑ์ยาง ภายใต้แนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับระเบียบกฎหมายมาตรฐาน ตามความกลไกร่วมมือ RCEP ที่มีการปรับลดภาษีในอัตราและระยะเวลาที่แตกต่างกัน

อย่างไรก็ตาม แนวปฏิบัติตามกรอบความร่วมมือ RCEP ทางด้านมาตรฐาน กฎระเบียบทางเทคนิค และกระบวนการตรวจสอบและรับรองมาตรฐาน ที่กำหนดกรอบความร่วมมืออย่างกว้างๆ เอาไว้ โดยแนวปฏิบัติมาตรฐาน กฎระเบียบทางเทคนิค และกระบวนการตรวจสอบและรับรอง ของข้อตกลงทางการค้า RCEP มีวัตถุประสงค์สำคัญคือ เพื่อลดอุปสรรคทางเทคนิคต่อการค้า (TBT) และส่งเสริมความเข้าใจร่วมกันเกี่ยวกับ มาตรฐานกฎระเบียบทางเทคนิคและกระบวนการตรวจสอบและรับรอง โดยภาคีแต่ละฝ่าย ใช้มาตรฐานแห่งชาติในการจัดทำ และนำมาใช้ หรือใช้มาตรฐานระหว่างประเทศในส่วนที่เกี่ยวข้อง

ตารางที่ 33 มูลค่าการนำเข้าผลิตภัณฑ์ยาง รายการสำคัญ ปี 2560-2563

ลำดับ	ผลิตภัณฑ์ยาง	มูลค่าการนำเข้า (ล้านบาท)			
		2560	2561	2562	2563
1	4011 ยางยานพาหนะ	11,916.63	14,746.31	14,392.78	13,466.11
2	4009 ท่อยาง	5,655.88	6,010.45	5,845.93	4,435.76
3	4010 สายพาน	3,109.92	2,595.12	2,606.69	2,670.81
4	4005 ยางคอมปาวด์	1,801.72	2,309.57	2,471.76	1,987.83
5	4015 กุ้งมือยาง	1,566.96	1,716.68	1,484.04	1,900.49
6	4016 ปะเก็น/ซีลยาง	1,595.28	1,538.42	1,679.69	1,772.53
7	4012 ยางที่หล่อดอกใหม่	2,132.23	2,221.83	2,184.75	1,474.71
8	4013 ยางในยานพาหนะ	615.97	614.55	570.68	374.40
9	4014 กุ้งยางอนามัย-หัวนม	117.39	95.54	99.64	96.87

ขณะที่ ข้อตกลงความร่วมมือทางการค้า RCEP ยังมีความยืดหยุ่นและมองว่า มาตรฐานเหล่านี้ไม่ถือเป็นข้อจำกัดทางการค้า ในกรณีที่เกิดปัญหาเร่งด่วนเกี่ยวกับความปลอดภัย สุขภาพ การคุ้มครองสิ่งแวดล้อม หรือความมั่นคงภายในประเทศ หรือถูก

คุกคาม ซึ่งส่วนใหญ่สินค้าผลิตภัณฑ์ยางจะเข้าข่ายความจำเป็นทางด้านความปลอดภัย สุขภาพ และความมั่นคงภายในประเทศ

สิ่งเหล่านี้ สามารถใช้เป็นแนวทางในการพัฒนามาตรฐานผลิตภัณฑ์ยาง มาตรฐานการตรวจสอบผลิตภัณฑ์ และมาตรฐานการรับรองระบบงาน ทั้งหมดเหล่านี้เป็นการพัฒนาเป็นมาตรฐานแห่งชาติ อันเป็นกลยุทธ์เชิง Non-tariff Barriers ที่จะสามารถนำมาใช้ทดแทนนโยบายการเพิ่มภาษีนำเข้าผลิตภัณฑ์ยางจากต่างประเทศได้ อันเป็นการปกป้องอุตสาหกรรมยางภายในประเทศ และส่งเสริมการลงทุนในอุตสาหกรรมแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ยาง ภายใต้เงื่อนไขการใช้วัตถุดิบภายในประเทศ

ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (สมอ.) จำเป็นต้องเร่งพัฒนามาตรฐานผลิตภัณฑ์ยางของประเทศ และเงื่อนไขที่จำเป็นเพื่อช่วยสนับสนุนอุตสาหกรรมภายในประเทศ ขณะเดียวกันใช้เป็นกำแพงป้องกันสินค้าที่ด้อยคุณภาพหรือสินค้าที่ไม่ได้มาตรฐานที่จะหลั่งไหลเข้ามาจากต่างประเทศภายใต้ข้อตกลง RCEP นี้ โดยดำเนินนโยบายดังต่อไปนี้

1). เพิ่มการใช้ยางภายในประเทศ

- ดำเนินโครงการใช้ยางพาราภายในประเทศ โดยหน่วยงานภาครัฐ ในการซื้อยางพาราแปรรูป โดยกำหนดเป้าหมายทุกปี เป็นระยะเวลา 3 ปี
- เพิ่มสัดส่วนการใช้ยางพาราภายในประเทศให้ได้ถึง 30% ของผลผลิตยางทั้งประเทศ
- เป้าหมายของนโยบายนี้ คือการเพิ่มอุตสาหกรรมแปรรูปยางพาราภายในประเทศจึงควรมีการส่งเสริมการลงทุนโดยเป็นไปในรูปแบบ BOI+ มุ่งเป้าอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยาง เพื่อทดแทนการนำเข้าจากต่างประเทศ
- ใช้มาตรการ Offset เป็นโครงการชดเชยสำหรับการจัดซื้อผลิตภัณฑ์ยางภายในประเทศ โดยหน่วยงานภาครัฐ

2). เพิ่มอัตราภาษีนำเข้าผลิตภัณฑ์ยาง

- ให้การอุดหนุนกิจกรรมการผลิตผลิตภัณฑ์ยางภายในประเทศ ในระดับ 10% เทียบเท่าภาษีนำเข้า ในรูปแบบต่างๆ อาทิ ชดเชยดอกเบี้ยเงินกู้ โดยมีเงื่อนไขการใช้ยางพาราภายในประเทศ

- เร่งออกมาตรฐานผลิตภัณฑ์ยางให้ครอบคลุมทุกประเภทของผลิตภัณฑ์ เพื่อให้เป็นเครื่องมือในการป้องกันผลิตภัณฑ์ยางนำเข้าที่ไม่ได้มาตรฐาน
- ใช้กลไกมาตรฐานการตรวจสอบย้อนกลับ (Traceability) เพื่อสนับสนุนการแปรรูปผลิตภัณฑ์ภายในประเทศที่สามารถตรวจสอบย้อนกลับไปถึงแหล่งต้นกำเนิดวัตถุดิบได้ อันเป็นมาตรการส่งเสริมสิ่งแวดล้อม การป้องกันการรุกพื้นที่ป่า และ
- ใช้เงื่อนไขความจำเป็นทางด้านความปลอดภัย สุขภาพ และความมั่นคงภายในประเทศ ในการปกป้องผลิตภัณฑ์ยางภายในประเทศ พร้อมไปกับส่งเสริมเพิ่มการลงทุน โดยกำหนดมาตรการสิทธิประโยชน์แรงจูงใจให้ผู้ลงทุน มากกว่าส่งเสริมการลงทุนตามปกติ ภายใต้เงื่อนไขโครงการการใช้วัตถุดิบยางพาราภายในประเทศ
- ควรเร่งรัดการออกมาตรฐานแห่งชาติ (รวมทั้งมาตรฐานตรวจสอบ และมาตรฐานการรับรองระบบงาน) ในกลุ่มผลิตภัณฑ์ยางที่มีการปรับลดภาษีในปีแรก เป็น 0% ก่อนเป็นลำดับแรก อาทิ เช่น 4002 11.00 น้ำยาง (Latex) 4005 ยางผสม (Compound) ชนิดอันวัลคาไนซ์ เป็นต้น
- มาตรการที่จะต้องดำเนินไปคู่ขนานกัน คือ มาตรการส่งเสริมอย่างเร่งรัดให้ผู้ประกอบการแปรรูปผลิตภัณฑ์ยางของไทยสามารถผลิตผลิตภัณฑ์ยางได้ตามมาตรฐานเหล่านั้น

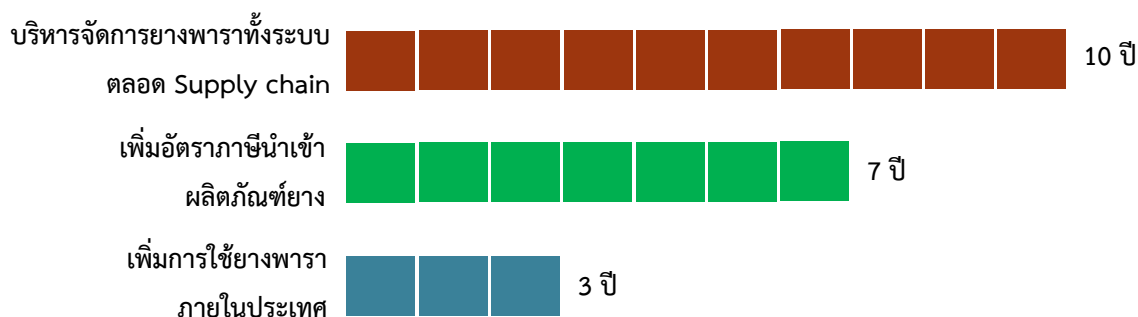
3). บริหารจัดการยางพาราทั้งระบบ ตลอด Supply chain

- จัดทำระบบฐานข้อมูลยางพารา และผลิตภัณฑ์ยางให้เป็น Big Data ตลอดทั้ง Supply chain
- ใช้กลไกทางกฎหมาย ตามพระราชบัญญัติควบคุมยางปี 2542 ในการบริหารจัดการอย่างทั้งระบบ ซึ่งปัจจุบันยังไม่มีดำเนินการอย่างจริงจัง
- ใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เก็บข้อมูลยางพาราทั่วประเทศ เพื่อใช้เป็นข้อมูลการบริหารจัดการ ดังนั้น จำเป็นต้องลงทุนพัฒนาระบบฯ ในหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง คือ กรมวิชาการเกษตร กรมศุลกากร การยางแห่งประเทศไทย และหน่วยงานอื่นๆ
- กำหนดมาตรการตรวจสอบย้อนกลับ traceability สำหรับยางที่ใช้ในการใช้วัตถุดิบภายในประเทศ โดยใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศยางพาราจากระดับเกษตรกรต้นน้ำถึงระดับผลิตภัณฑ์ยางปลายน้ำ

ตารางที่ 34 แนวทางการดำเนินนโยบายยางพารา ระยะสั้น ระยะกลาง และ ระยะยาว

	ใช้งบประมาณ น้อย	ใช้งบประมาณ ปานกลาง	ใช้งบประมาณ มาก
ระยะยาว (10 ปี)			บริหารจัดการยางพาราทั้งระบบ ตลอด Supply chain
ระยะกลาง (7 ปี)		เพิ่มอัตราภาษีนำเข้า ผลิตภัณฑ์ยาง	
ระยะสั้น (3 ปี)	เพิ่มการใช้ยางพารา ภายในประเทศ		

ดังนั้น เพื่อให้สามารถยกระดับความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมยางภายในประเทศ นโยบายและมาตรการสำคัญที่ทำการวิเคราะห์จากแบบจำลองดุลยภาพทั่วไป ทั้ง 3 นโยบายควรดำเนินงานอย่างสอดคล้องประสานกัน โดยแบ่งเป็น นโยบาย/มาตรการในระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาว ซึ่งจำเป็นต้องพัฒนาโครงการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในการขับเคลื่อนการดำเนินงาน จัดทำแผนปฏิบัติการ และงบประมาณในรายละเอียดต่อไป โดยคณะผู้วิจัยได้ทำการประเมินกรอบเวลา จัดลำดับ และงบประมาณดำเนินงานไว้เบื้องต้นดังตารางที่ 34 และรูปที่ 18

รูปที่ 18 ประเมินเบื้องต้นของกรอบระยะเวลาการดำเนินนโยบายยางพารา

บทที่ 6 สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอเชิงนโยบาย

6.1 สรุปผลการศึกษา

เนื้อหาบทนี้จะเป็นการประมวลผลข้อมูลที่ได้ทำการศึกษาจากระเบียบวิธีวิจัยแต่ละส่วน นำมาประมวลผลร่วมกัน สรุปผล และพัฒนาข้อเสนอเชิงนโยบายแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และภาครัฐ อันได้แก่ หน่วยงานในสังกัดของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีมุ่งหมายสำคัญในการสร้างสรรค์อุตสาหกรรมยางพาราให้มีความเข้มแข็ง และยกระดับขีดความสามารถทางการแข่งขันของอุตสาหกรรมได้อย่างยั่งยืน โดยใช้กลไกเชิงนโยบายในการเพิ่มสัดส่วนการใช้ยางพาราภายในประเทศ โดยศึกษารูปแบบนโยบายและมาตรการที่เหมาะสมและเป็นไปได้ ในระยะสั้นและระยะยาว ที่จะทำให้เกิดการขยายตัวของอุตสาหกรรมแปรรูปยางพารา รวมทั้งแนวทางการพัฒนาสถาบันเกษตรกรให้เชื่อมโยงสู่อุตสาหกรรมแปรรูปยางพาราในภาพรวมของประเทศ และศึกษาผลกระทบจากนโยบายการส่งเสริมสนับสนุนการขยายภาคอุตสาหกรรมแปรรูปยางพาราและผลิตภัณฑ์ยางที่มีต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศและการจ้างงาน รวมทั้งความคุ้มค่าของนโยบาย

อุตสาหกรรมยางพาราไทยเติบโตอย่างรวดเร็วทศวรรษต่อเนื่องเป็นเวลายาวนาน ผลผลิตยางพาราของไทยมากกว่าร้อยละ 80 ส่งออกเป็นยางแปรรูปขึ้นต้น ยางพาราไทยในภาพรวมมีความไม่สมดุลระหว่างปริมาณการผลิตและการใช้ ในปี 2560 มูลค่าส่งออกยางพาราวัตถุดิบเท่ากับ 204,556 ล้านบาท (4.443 ล้านตัน) ขณะที่มูลค่าผลิตภัณฑ์ยางเท่ากับ 251,091 ล้านบาท (0.653 ล้านตัน) ใช้ปริมาณยางเป็นสัดส่วน 6.80 ต่อ 1 เท้า อันแสดงให้เห็นโอกาสเพิ่มมูลค่ายางพาราไทยอย่างยิ่ง

สิ่งนี้ทำให้ประเทศไทยมีอำนาจต่อรองต่ำและไม่สามารถกำหนดราคาขายที่เหมาะสมได้ เนื่องจากอำนาจทางการตลาดจะเป็นของผู้ซื้อที่มีบทบาทกำหนดราคา อีกทั้งยางพาราวัตถุดิบมีสินค้าทดแทนจำนวนมากและมีประเทศคู่แข่งมากขึ้น อิทธิพลของตลาดโลกเข้ามามีบทบาทกำหนดราคายางพาราภายในประเทศ ทำให้ราคายางผันผวนและ

ตกต่ำอันส่งผลต่อชีวิตความเป็นอยู่เกษตรกร โครงสร้างการผลิตรูปแบบนี้ถือเป็นความเสี่ยงของประเทศอย่างมาก ยิ่งสัดส่วนส่งออกยางพาราวัตถุดิบมากเท่าใดก็ยิ่งเพิ่มความเสี่ยงพึ่งพาสถานต่างประเทศมากขึ้นเท่านั้น และไม่เป็นผลดีต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมไทยในระยะยาว

ดังนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพัฒนาโครงสร้างอุตสาหกรรมต่อเนื่องเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มยางพารา จากวัตถุดิบในระดับต้นน้ำ สู่ภาคอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยาง และผลิตภัณฑ์เชิงนวัตกรรม และพัฒนาให้มีกิจการอุตสาหกรรมแปรรูปยางพาราจำนวนมากเพียงพอเพื่อสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจอุตสาหกรรม และความสามารถพึ่งพาตนเองได้ อันถือเป็นการกระจายความเสี่ยงที่สำคัญ และจำเป็นต้องสร้างการเชื่อมโยงผลผลิตยางพาราจากภาคเกษตรกรรมสู่อุตสาหกรรมเพิ่มมูลค่าได้อย่างแท้จริง และให้เป็นส่วนหนึ่งของห่วงโซ่คุณค่า (Value chain) ภาคอุตสาหกรรมยานยนต์ (ใช้ยางพาราร้อยละ 66) อุตสาหกรรมถุงมือยาง (ร้อยละ 12.66) อุตสาหกรรมยางยืดและยางรัด (ร้อยละ 16.83) และอุตสาหกรรมอื่น ๆ (ร้อยละ 5)

หลายแนวคิดมีการบ่งชี้ว่าหากมีการพัฒนาอุตสาหกรรมยางพาราจะทำให้เกิดการขยายตัวทางด้านเศรษฐกิจเป็นอย่างดี และส่งผลต่อเชิงบวกต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมต่อเนื่องอื่น ๆ และการจ้างงานภายในประเทศ ทั้งนี้เป็นเพราะยางพาราเป็นพืชเศรษฐกิจหลักที่เกี่ยวข้องกับครัวเรือนไทยในทุกภูมิภาค รัฐบาลปัจจุบันมีนโยบายผลักดันให้มีการใช้ยางพาราภายในประเทศ มุ่งสู่เป้าหมายสัดส่วนการใช้ยางพาราภายในประเทศ ร้อยละ 30 ภายใน 5 ปี แต่มาตรการยังไม่บังเกิดผลอย่างชัดเจน ดังแสดงให้เห็นจากสัดส่วนการใช้ยางพาราภายในประเทศลดลงจาก ร้อยละ 13.60 ในปี 2559 มาเป็นร้อยละ 12.73 ในปี 2560

ผลการวิเคราะห์แสดงให้เห็นถึงผลกระทบที่มีต่อเศรษฐกิจมหภาคไม่มากนัก โดย (1).นโยบายเพิ่มอัตราค่าธรรมเนียมส่งออกยางพารา (CESS) ไม่สร้างผลกระทบในภาพรวมเศรษฐกิจแต่อย่างใด ขณะที่ (2).นโยบายการใช้ยางพาราภายในประเทศ ในสัดส่วน 30% สามารถสร้างการเติบโตทางเศรษฐกิจและการจ้างงานได้จำกัด เนื่องจากโครงสร้างการผลิตของอุตสาหกรรมต่อเนื่องยางพาราภายในประเทศยังมีไม่มากนัก จำนวนกิจการแปรรูปสู่ผลิตภัณฑ์ยางยังมีไม่มากและไม่เชื่อมโยงกับภาคเกษตร อีกทั้งมีสัดส่วนการใช้ยางพาราภายในประเทศมีเพียง 14% เท่านั้น สะท้อนให้เห็นว่าอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยางภายในประเทศ ยังขาดความเชื่อมโยงกับวัตถุดิบยางพาราอย่างเพียงพอ

ขณะที่ (3).นโยบายเพิ่มอัตราภาษีนำเข้าผลิตภัณฑ์ยางสร้างให้เกิดผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจมหภาคอย่างมีนัยยะสำคัญ เมื่อเพิ่มอัตราภาษีนำเข้าผลิตภัณฑ์ยาง 3 กลุ่ม คือ อุตสาหกรรมยางแท่งและยางแผ่น(28.) อุตสาหกรรมยางล้อยานพาหนะและท่อยาง(29.) และ อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยางประเภทอื่น ๆ(30.) ระดับภาษีเพิ่มขึ้น 10% จะสร้างผลกระทบที่เหมาะสม โดยสร้างการขยายตัวทางเศรษฐกิจโดยรวม 3.63% คิดเป็นมูลค่า 612,707.70 ล้านบาท ยกอร์ดับราคายางพาราและระดับราคาสินค้าโดยรวมภายในประเทศ ได้ 2.93% สร้างการจ้างงานเพิ่มขึ้น 6.69%

สำหรับผลกระทบเฉพาะในอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยางและยางพารา ก็เป็นเช่นเดียวกัน (1).นโยบายการเพิ่มอัตราเก็บค่าธรรมเนียมส่งออกยางพารา (CESS) เป็นไปตามหลักคิดเพื่อเพิ่มแรงจูงใจในการส่งออกผลิตภัณฑ์ยางและแปรรูปยางพาราภายในประเทศ โดยคาดว่าจะเกิดการกระตุ้นการแปรรูปภายในประเทศ เนื่องจากไม่เสียค่าธรรมเนียม CESS ในการใช้ภายในประเทศ และการส่งออกผลิตภัณฑ์ยาง โดยการจำลองสถานการณ์เพิ่มอัตราค่าธรรมเนียม +5%, +10% และ +15% ตามลำดับ ผลการศึกษาแสดงให้เห็นไปในทิศทางเดียวกันกับนโยบายการเพิ่มสัดส่วนการใช้ยางพาราภายในประเทศ กล่าวคือ ผลกระทบสร้างให้เกิดการขยายตัวของภาคอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยางเกิดขึ้นเพียงเล็กน้อย และไม่มีผลต่อราคายางและราคาผลิตภัณฑ์ยาง

ขณะที่ (2). นโยบายเพิ่มการใช้ยางพาราภายในประเทศ ในสัดส่วน +10%, +20% และ +30% จากระดับปัจจุบัน สามารถให้ผลการขยายตัวในระยะสั้นเท่านั้น ไม่สามารถเพิ่มปริมาณอุปสงค์ยางพาราได้อย่างยั่งยืน แสดงได้จากปริมาณผลผลิตที่มีการขยายตัวเพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อย (0.001%) ขณะที่ราคาผลิตภัณฑ์ยางปรับตัวลดลง ในระดับ 0.011%-0.013% สิ่งนี้แสดงให้เห็นว่า แม้เพิ่มสัดส่วนการใช้ยางภายในประเทศ 30% การขับเคลื่อนผลกระทบต่อเนื่องในการสร้างอุปสงค์ของอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยางให้ต่อเนื่องในระบบเศรษฐกิจยังคงมีความจำกัด เนื่องจากโครงสร้างอุตสาหกรรมแปรรูปยางอันเป็นอุตสาหกรรมต่อเนื่องยังขาดการพัฒนาที่เพียงพอ และประเทศไทยมุ่งเน้นการผลิตยางพาราเพื่อส่งออกเป็นวัตถุดิบต่อเนื่องเป็นระยะเวลายาวนาน ดังนั้น จำเป็นต้องมีนโยบายที่ต่อเนื่องในระยะยาว ที่เน้นการเพิ่มอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยางที่เชื่อมโยงการใช้วัตถุดิบยางพารามากยิ่งขึ้น

และ (3).นโยบายการเพิ่มอัตราภาษีนำเข้า (Import tariff) ผลิตภัณฑ์ยาง พบว่าเมื่อเพิ่มอัตราภาษีนำเข้าผลิตภัณฑ์ยางใน 3 กลุ่มอุตสาหกรรม เป็น +5%, +10% และ +15%

ตามลำดับ ระดับราคา (Price index) ของผลิตภัณฑ์ยางทุกกลุ่มเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะเมื่ออัตราภาษีนำเข้าผลิตภัณฑ์ยางทั้ง 3 กลุ่มอุตสาหกรรม เพิ่มขึ้น 10% จะทำให้ราคาผลิตภัณฑ์เพิ่มขึ้น 23.287% ถึง 26.094% ขณะที่ราคายางพาราที่เป็นวัตถุดิบจะปรับตัวเพิ่มขึ้น 41.091% และปริมาณผลผลิตของอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยางทั้ง 3 กลุ่มอุตสาหกรรมและยางพาราภาคเกษตร ต่างก็ปรับตัวเพิ่มขึ้น โดยผลิตภัณฑ์ยางกลุ่มล้อยานพาหนะและท่อยาง จะมีการขยายตัวมากที่สุด 13.27% สามารถส่งเสริมให้เกิดการขยายตัวของตลาดผลิตภัณฑ์ยางภายในประเทศอย่างมีนัยสำคัญ โดยเฉพาะอุตสาหกรรมยางล้อยานพาหนะและท่อยางที่มีอัตราเติบโต 22.357% การนำเข้าผลิตภัณฑ์ยาง ในกลุ่มอุตสาหกรรมทั้ง 3 กลุ่ม (28, 29 และ 30) มีการปรับตัวลดลง เมื่อเพิ่มอัตราภาษีนำเข้า ขณะที่ผลกระทบจากการนำเข้าสินค้าผลิตภัณฑ์ยาง มีปริมาณการนำเข้าลดลง 0.872%, 1.484% และ 0.743% ตามลำดับ และปริมาณที่ลดลงน้อยกว่าอัตราภาษีที่เพิ่มขึ้น สะท้อนถึงความคุ้มค่าเชิงนโยบาย และมีอัตราการจ้างงานมีการปรับตัวเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะเมื่อเพิ่มอัตราภาษีนำเข้า 10% อุตสาหกรรมยางล้อยานพาหนะและท่อยาง มีการจ้างงานเพิ่มขึ้น 9.848% และลดหลั่นกันไปในกลุ่มอุตสาหกรรมยางแท่งและยางแผ่น (28) และผลิตภัณฑ์ยางประเภทอื่น ๆ (30) รวมทั้งเกิดการขยายตัวในการจ้างงานในยางพาราภาคเกษตรอีกด้วย ดังนั้น ระดับที่เหมาะสมและให้ผลประโยชน์ในการขยายตัวที่ดี จะเป็นการใช้นโยบายเพิ่มภาษีนำเข้าผลิตภัณฑ์ยางที่ระดับ 10%

ผลสรุปจากการระดมความคิดของผู้เชี่ยวชาญ นักวิชาการ และผู้บริหารในวงการอุตสาหกรรมยาง สรุปได้ว่าการบริหารระบบยางพาราของประเทศ ควรบริหารจัดการทั้งระบบตลอด Supply chain รัฐบาลควรให้ความสำคัญในการสนับสนุนจากอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยาง (ยางพาราปลายน้ำ) โดยย้อนกลับสู่ต้นน้ำ ด้วยกำหนดเงื่อนไขปริมาณใช้ยางพาราในการผลิตผลิตภัณฑ์ สร้างความเชื่อมโยง และกำหนดการรับซื้ออย่างเป็นธรรม และเน้นสร้างเพิ่มมูลค่าในอุตสาหกรรมยางพาราทั้งในระดับต้นน้ำ กลางน้ำ และผลิตภัณฑ์ยาง (ปลายน้ำ) ด้วยงานวิจัยและพัฒนา ทำให้สินค้ามีคุณภาพสูงและหลากหลายมากขึ้น กลุ่มผลิตภัณฑ์ยางการแพทย์ กลุ่มผลิตภัณฑ์ยางในงานวิศวกรรม กลุ่มยางล้อยานพาหนะใช้ปริมาณยางมากควรขยายการผลิต กลุ่มถุงมือยางควรเน้นคุณภาพและนวัตกรรม และพัฒนาน้ำยาง (Latex) เป็นวัตถุดิบที่มีคุณภาพสูงมีมาตรฐานรับรอง และส่งเสริมวิจัยพัฒนายางพาราให้ก้าวหน้าอย่างสร้างสรรค์อยู่เสมอ

ควรมีการส่งเสริมการใช้ยางพาราภายในประเทศโดยหน่วยงานภาครัฐ ปรับปรุงระเบียบการจัดซื้อจัดจ้าง กำหนดหลักเกณฑ์ที่ให้แต้มต่อแก่ผลิตภัณฑ์ยางภายในประเทศ และส่งเสริมแปรรูปผลิตภัณฑ์ยางเพิ่มขึ้น และแก้ไขกฎระเบียบที่ขัดขวางการเติบโต และส่งเสริมผลิตภัณฑ์ยางคุณภาพตามมาตรฐานมากขึ้น และส่งเสริมให้มียางล้อยานพาหนะที่เป็นที่ยอมรับของไทยมากขึ้น และพัฒนา Supply chain ยางพาราให้เชื่อมต่อกับอุตสาหกรรมยานยนต์ และส่งเสริมอุตสาหกรรมถลุงมือยางและสร้างอุปสงค์ภายในประเทศของถลุงมือยางธรรมชาติที่มีโปรตีนไม่เกินมาตรฐาน และส่งเสริมวิจัยการทำถลุงมือยางผัดตัดที่ใช้ยางธรรมชาติ 100 % และควรปรับยุทธศาสตร์ยางพาราใหม่ให้ชัดเจน และขับเคลื่อนอุตสาหกรรมถลุงมือยางพาราอย่างเร่งด่วน สร้าง Product Champion และมีเป้าหมายเพิ่มสัดส่วนการใช้ยางธรรมชาติต่ออย่างสังเคราะห์ จาก 30:70 ให้เป็น 40:60 ในระยะเวลา 5 ปี และประชาสัมพันธ์ให้ทั่วโลกตระหนักถึงผลกระทบจากขยะผลิตภัณฑ์ยางสังเคราะห์ จัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษ (Special Economic Zones / SEZ) และสร้างความเข้มแข็งสถาบันเกษตรกรและชุมชนระหว่างภาครัฐ เอกชน และสถาบันการศึกษา ทำให้สามารถผลิตคอมพิวเตอร์ได้ในครัวเรือน ชุมชน และต่อยอดเป็นผลิตภัณฑ์ และให้ภาคธุรกิจเข้ามามีบทบาทช่วยเหลือเกษตรกร

การยางแห่งประเทศไทย (กยท.) ควรดำเนินการแก้ไขปัญหาลดผลผลิตต่อไร่ที่มีแนวโน้มที่ลดลง และพัฒนาประสิทธิภาพตลาดกลาง ให้มีความสามารถควบคุมและรับรองคุณภาพยางพาราอย่างเป็นระบบและมีมาตรฐาน จัดทำโกดังเก็บยางพาราและสนับสนุนสินเชื่อชะลอขายยาง อีกทั้งพัฒนาตลาดซื้อขายล่วงหน้าแบบส่งมอบจริงที่เชื่อมโยงตลาด spot และตลาด Future และสร้าง Platform การซื้อขายยางเป็นตลาดออนไลน์ และเพิ่มปริมาณยางพาราซื้อขายผ่านตลาดกลาง และเพิ่มบทบาท Business unit พัฒนารูปแบบสวนยางแบบผสมผสาน และสวนยางมาตรฐาน FSC และกฎระเบียบ นโยบาย และอื่น ๆ เพื่อส่งเสริมภาคธุรกิจให้เข้มแข็ง และเพิ่มน้ำหนักการสนับสนุนผู้ประกอบการมากขึ้น

6.2 ข้อเสนอเชิงนโยบาย

เพื่อให้ยางพาราไทยมีความสามารถในการแข่งขันได้อย่างยั่งยืน ภายใต้สถานการณ์แข่งขันที่เปลี่ยนแปลงไปหลังจากการแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา (COVID-19) ควรที่จะต้องมีการออกแบบยุทธศาสตร์ยางพาราใหม่ และดำเนินนโยบายดังต่อไปนี้

☐ เพิ่มการใช้ยางพาราภายในประเทศ

ภาครัฐควรดำเนินนโยบายการใช้ยางพาราภายในประเทศ ในสัดส่วน 30% อย่างต่อเนื่อง แม้ว่าจะสามารถสร้างการเติบโตทางเศรษฐกิจและการจ้างงานบางส่วนในระยะสั้น เนื่องจากโครงสร้างการผลิตของอุตสาหกรรมต่อเนื่องยางพาราภายในประเทศยังมีไม่มากนัก และยังขาดการเชื่อมโยงกับภาคเกษตร แต่เมื่อเพิ่มการใช้อย่างต่อเนื่องเป็นในระยะยาว จะเป็นการพัฒนาระบบอุตสาหกรรมต่อเนื่องยางพาราขึ้นมาตามลำดับ และภาครัฐควรปรับปรุงระเบียบการจัดซื้อจัดจ้าง กำหนดหลักเกณฑ์ที่ให้แต้มต่อแก่ผลิตภัณฑ์ยางภายในประเทศ และส่งเสริมแปรรูปผลิตภัณฑ์ยางเพิ่มขึ้น และแก้ไขกฎระเบียบที่ขัดขวางการเติบโต และส่งเสริมผลิตภัณฑ์ยางคุณภาพตามมาตรฐานมากขึ้น และพัฒนา Supply chain ยางพาราให้เชื่อมต่อกับอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ อาทิ ยานยนต์ ถูมือยาง ฯลฯ โดยใช้มาตรการ Offset เป็นโครงการชดเชยสำหรับการจัดซื้อผลิตภัณฑ์ยางภายในประเทศโดยหน่วยงานภาครัฐ มุ่งเป้าหมายที่ผลิตภัณฑ์ยาง 9 รายการ ดังแสดงในตารางที่ 33 (ซึ่งจำเป็นต้องศึกษารายละเอียดต่อไป) การดำเนินโครงการใช้ยางพาราภายในประเทศโดยหน่วยงานภาครัฐนี้ ควรมีการกำหนดเป้าหมายทุกปี ในระยะ 3 ปี เพื่อมุ่งเป้าหมายเพิ่มสัดส่วนการใช้ยางพาราภายในประเทศให้ได้ถึง 30% ของผลผลิตยางทั้งหมด อย่างไรก็ตาม เป้าหมายของนโยบายนี้ คือ การเพิ่มอุตสาหกรรมแปรรูปยางพาราภายในประเทศ ไม่ใช่เฉพาะการใช้ยางพาราของภาครัฐ จึงควรมีการส่งเสริมการลงทุนโดยเป็นไปในรูปแบบ BOI+ มุ่งเป้าอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยาง เพื่อทดแทนการนำเข้าจากต่างประเทศ

☐ เพิ่มอัตรากาชี้นำเข้าผลิตภัณฑ์ยาง

ภาครัฐควรมีนโยบายเพิ่มอัตรากาชี้นำเข้าผลิตภัณฑ์ยาง เพิ่มขึ้น 10% เพื่อเป็นกลไกในการสร้างอุตสาหกรรมยางของประเทศ เนื่องจากสามารถสร้างผลกระทบเชิงบวกต่อระบบเศรษฐกิจมหภาคอย่างมีนัยยะสำคัญ โดยสร้างการขยายตัวทางเศรษฐกิจโดยรวม 3.63% คิดเป็นมูลค่า 612,707.70 ล้านบาท ยกยระดับราคายางพาราและระดับราคาสินค้าโดยรวมภายในประเทศได้ 2.93% สร้างการจ้างงานเพิ่มขึ้น 6.69%

อย่างไรก็ตาม ข้อตกลงการค้าระหว่างประเทศภายใต้กรอบ WTO อาจจะเป็นข้อจำกัดในการดำเนินนโยบายเพิ่มอัตรากาชี้นำเข้าผลิตภัณฑ์ยาง และอาจจะต้องดำเนินการในรูปแบบมาตรการที่ไม่ใช่ภาษี (Non-tariff barrier) ในขนาดเทียบเท่ากันในระดับ 10% การดำเนินงานนี้จำเป็นต้องศึกษาในรายละเอียดเพิ่มเติมต่อไป และจำเป็นต้องวิเคราะห์ว่าแต่ละสาขาเศรษฐกิจที่มีความต้องการใช้อย่างผลิตภัณฑ์ยางมาก-น้อยเพียงใด อันเป็นการทดแทนความต้องการใช้ด้วยผลิตภัณฑ์ยางภายในประเทศ

นอกจากนั้น การใช้กลไกความร่วมมือพันธมิตรทางการค้าของอาเซียน ภายใต้กรอบความร่วมมือ RCEP (Regional Comprehensive Economic Partnership) หรือข้อตกลงหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจที่ครอบคลุมระดับภูมิภาค (RCEP) เป็นข้อตกลงที่จะขยายและกระชับการมีส่วนร่วมของอาเซียน กับออสเตรเลีย จีน ญี่ปุ่น เกาหลี และนิวซีแลนด์ ที่สามารถนำมาใช้ได้เนื่องจากว่ายังผลผลิตยางพารานั้นกว่า 70% ของโลก เป็นผลผลิตจากประเทศสมาชิกอาเซียน เนื่องจากข้อตกลง RCEP สนับสนุนระบบการซื้อขายพหุภาคีที่เปิดกว้างครอบคลุม และเป็นไปตามกฎ โดยมิติด้านการค้าสินค้า มีองค์ประกอบสำคัญที่ควบคุมการนำเข้าสินค้าไปใช้ – ข้อผูกพันที่เกี่ยวข้องเพื่อบรรลุนโยบายเปิดเสรีทางการค้าในระดับสูงระหว่างประเทศภาคีเหล่านี้ รวมถึงการให้การปฏิบัติในระดับชาติกับสินค้าของอีกฝ่ายหนึ่ง การลดหรือกำจัดการกีดกันการค้า และการรับสินค้าชั่วคราวแบบปลอดภาษี และอื่น ๆ

ภายใต้ข้อจำกัดจากข้อตกลงทางการค้า นโยบายนี้อาจพิจารณาให้การอุดหนุนผลิตภัณฑ์ยางภายในประเทศในระดับ 10% เทียบเท่ากาชี้นำเข้า ในรูปแบบต่างๆ อาทิ งดเก็บดอกเบี้ยเงินกู้ โดยมีเงื่อนไขการใช้ยางพาราภายในประเทศ

นอกจากนี้ ควรเร่งออกมาตรฐานผลิตภัณฑ์ยางให้ครอบคลุมทุกประเภทของผลิตภัณฑ์ เพื่อให้เป็นเครื่องมือในการป้องกันผลิตภัณฑ์ยางนำเข้าที่ไม่ได้มาตรฐาน และใช้กลไกมาตรฐานการตรวจสอบย้อนกลับ (Traceability) เพื่อสนับสนุนการแปรรูปผลิตภัณฑ์

ภายในประเทศที่มีสามารถตรวจสอบย้อนกลับไปถึงแหล่งต้นกำเนิดวัตถุดิบได้ ควรเร่งรัดการออกมาตรฐานแห่งชาติ (รวมทั้งมาตรฐานตรวจสอบ และมาตรฐานการรับรองระบบงาน) ในกลุ่มผลิตภัณฑ์ที่มีการปรับลดภาษีในปีแรก เป็น 0% ก่อนเป็นลำดับแรก อาทิ เช่น 4002 11.00 น้ำยาง (Latex) 4005 ยางผสม (Compound) ชนิดอันวัลคาไนซ์ เป็นต้น และดำเนินมาตรการส่งเสริมอย่างเร่งรัดให้ผู้ประกอบการแปรรูปผลิตภัณฑ์ยางของไทยสามารถผลิตผลิตภัณฑ์ยางได้ตามมาตรฐานเหล่านั้น รวมทั้งอาจจะใช้เงื่อนไขความจำเป็นทางด้านความปลอดภัย สุขภาพ และความมั่นคงภายในประเทศ ในการปกป้องผลิตภัณฑ์ยางภายในประเทศ พร้อมไปกับส่งเสริมเพิ่มการลงทุน โดยกำหนดมาตรการสิทธิประโยชน์แรงจูงใจให้ผู้ลงทุน มากกว่าส่งเสริมการลงทุนตามปกติ ภายใต้เงื่อนไขโครงการการใช้วัตถุดิบยางพาราภายในประเทศ

☐ บริหารจัดการยางพาราทั้งระบบตลอด Supply chain

ภาครัฐควรมีการบริหารจัดการทั้งระบบตลอด Supply chain เนื่องจากการเชื่อมต่อกันระหว่างยางพาราวัตถุดิบกับอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยาง ยังคงมีจำนวนน้อยและยังไม่เข้มแข็งเพียงพอ โดยรัฐบาลควรให้ความสำคัญในการสนับสนุนจากอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยาง (ยางพาราปลายน้ำ) โดยย้อนกลับสู่ต้นน้ำ ด้วยกำหนดเงื่อนไขปริมาณใช้ยางพาราในการผลิตผลิตภัณฑ์ สร้างความเชื่อมโยง และกำหนดราคารับซื้ออย่างเป็นธรรม และเน้นสร้างเพิ่มมูลค่าในอุตสาหกรรมยางพาราทั้งในระดับต้นน้ำ กลางน้ำ และผลิตภัณฑ์ยาง (ปลายน้ำ) ด้วยงานวิจัยและพัฒนา ทำให้สินค้ามีคุณภาพสูงและหลากหลายมากขึ้น รวมทั้งจัดทำระบบฐานข้อมูลยางพารา และผลิตภัณฑ์ยางให้เป็น Big Data ตลอดทั้ง Supply chain และใช้กลไกทางกฎหมาย ตามพระราชบัญญัติควบคุมยางปี 2542 ในการบริหารจัดการอย่างทั้งระบบ โดยใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เก็บข้อมูลยางพาราทั่วประเทศ เพื่อใช้เป็นข้อมูลการบริหารจัดการ ดังนั้น จำเป็นต้องลงทุนพัฒนาระบบฯ ในหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง คือ กรมวิชาการเกษตร กรมศุลกากร การยางแห่งประเทศไทย และหน่วยงานอื่นๆ และจัดทำมาตรการตรวจสอบย้อนกลับ traceability สำหรับยางที่ใช้ในการใช้วัตถุดิบภายในประเทศ โดยใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศยางพาราจากระดับเกษตรกรต้นน้ำ ถึงระดับผลิตภัณฑ์ยางปลายน้ำ

นอกจากนั้น ผลกระทบจากสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงและนโยบายอื่น ๆ ได้แก่ ราคาน้ำมันเพิ่มขึ้น 10% และ 15% จะยังคงไม่มีผลต่อการเพิ่มหรือลดปริมาณผลผลิตยางพาราและผลิตภัณฑ์ยาง รวมทั้งยังไม่มีอิทธิพลต่อการกระตุ้นให้เกิดการปรับราคายางพาราเพิ่มขึ้นหรือลดลงในระยะยาวแต่อย่างใด แต่มีผลต่ออัตราแลกเปลี่ยนอ่อนตัวลง 4.28 เปอร์เซ็นต์ และมีผลโดยอ้อมต่อปริมาณการขายยางพาราในตลาดต่างประเทศ

ในมิติด้านปัจจัยการขาดแคลนแรงงานกรีดยาง ปัจจัยด้านผลผลิตต่อไร่ที่ลดลง และปัจจัยการลดพื้นที่ปลูกตามกรอบนโยบายและมาตรการของรัฐบาลนั้น ทำให้ผลผลิตยางพาราลดลงสู่ตลาดลดลง โดยใช้ตัวแปรปริมาณผลผลิตยางพาราภายในประเทศที่ปรับตัวลดลงในสัดส่วน 10% และ 15% ผลการวิเคราะห์ปรากฏว่าไม่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงราคายางในตลาดโลก แต่ทำให้อายุขัยยางพาราภายในประเทศสูงกว่าราคายางต่างประเทศในระดับ 0.439% นั้นหมายความว่าเกษตรกรจะสามารถขายผลผลิตได้ราคาสูงขึ้นเล็กน้อย และนโยบายหรือการเปลี่ยนแปลงลักษณะนี้จะไม่คุ้มค่า เนื่องจากการลดศักยภาพการผลิตลงไปถึง 10% ขณะที่ได้ผลตอบแทนกลับคืนในรูปของราคาปรับตัวสูงขึ้นเพียงแค่ 0.439% และควรทำการศึกษารายละเอียดเพิ่มเติมในครั้งต่อไป

บรรณานุกรม

- Montchai Pinitjitsamut (2017), A Development of Econometric Forecasting Model for Global Natural Rubber Demand and Supply – Research Report, Center for Applied Economics Research, Faculty of Economics, Kasetsart University and INTERNATIONAL RUBBER CONSORTIUM LIMITED (IRCo)
- กองการยาง กรมวิชาการเกษตร.2561.เอกสารประกอบการชี้แจง คณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ ขั้นตอนการขอรับใบอนุญาตตามพระราชบัญญัติควบคุมยาง พ.ศ.2542 4 หน้า
- กองการยาง กรมวิชาการเกษตร.2561.เอกสารประกอบการชี้แจง คณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ ขั้นตอนการขอรับบริการออกใบอนุญาตในระบบ NSW ยางพารา กรมวิชาการเกษตร 6 หน้า
- กองการยาง กรมวิชาการเกษตร.2561.เอกสารประกอบการชี้แจง คณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์”รายงานความก้าวหน้าการแก้ไขพระราชบัญญัติควบคุมยาง พ.ศ.2542” 18 หน้า
- กองการยาง กรมวิชาการเกษตร.2561.”พระราชบัญญัติควบคุมยาง พ.ศ.2542” 31 หน้า
- มนต์ชัย พินิจจิตรสมุทร (2556), การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ราคาและการส่งผ่านราคายางธรรมชาติใน 3 ตลาด : ตลาดท้องถิ่นชาวสวนยางไทย ตลาดผู้ส่งออกไทย และตลาดสัญญาซื้อขายล่วงหน้ายางพาราเชียงใหม่, เอกสารประกอบการนำเสนองานประชุมวิชาการ ยุทธศาสตร์วิจัยไทย ครั้งที่ 2 ณ เมืองเซี่ยะเหมิน สาธารณประชาชนจีน, 2556.
- สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา.2558.”พระราชบัญญัติการยางแห่งประเทศไทย พ.ศ.2558” ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 132 ตอนที่ 63 ก 18 หน้า
- “Rubber industry has potential to growth further, says Dr M”, The Edge Markets, Oct 11, 2012. Available Source: <https://www.theedgemarkets.com/article/rubber-industry-has-potential-growth-further-says-dr-m>

ภาคผนวก

รูปภาพ

การประชุมระดมความคิดเห็นการพัฒนาอุตสาหกรรมยางพารา ครั้งที่ 1 จ.ระยอง

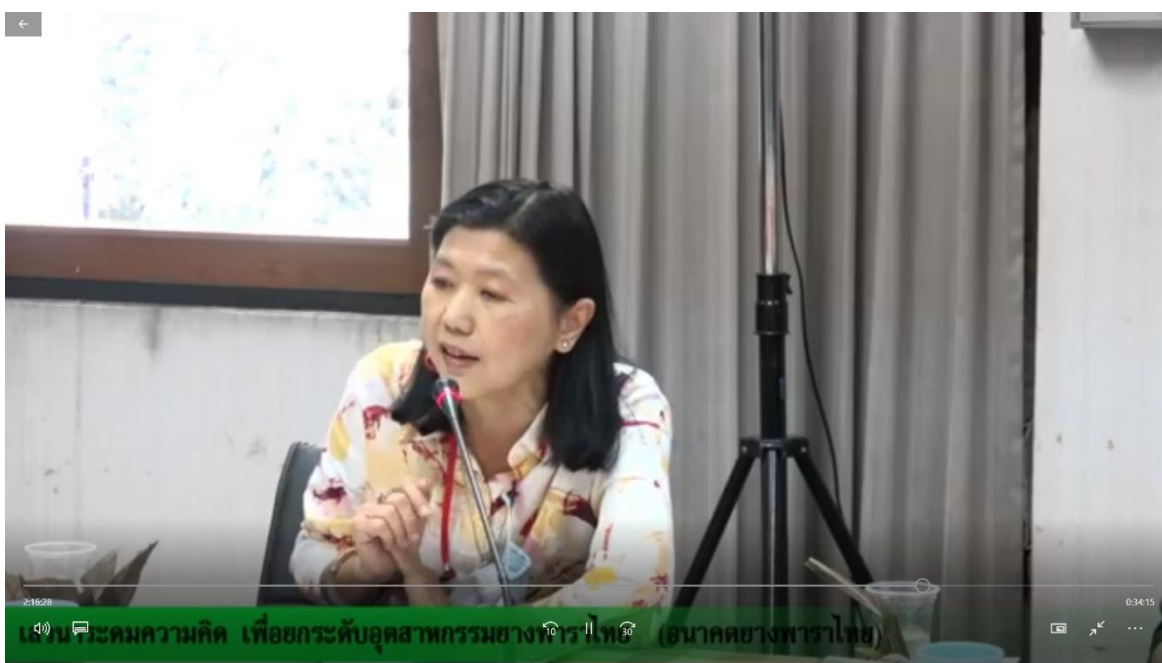
รูปภาพ

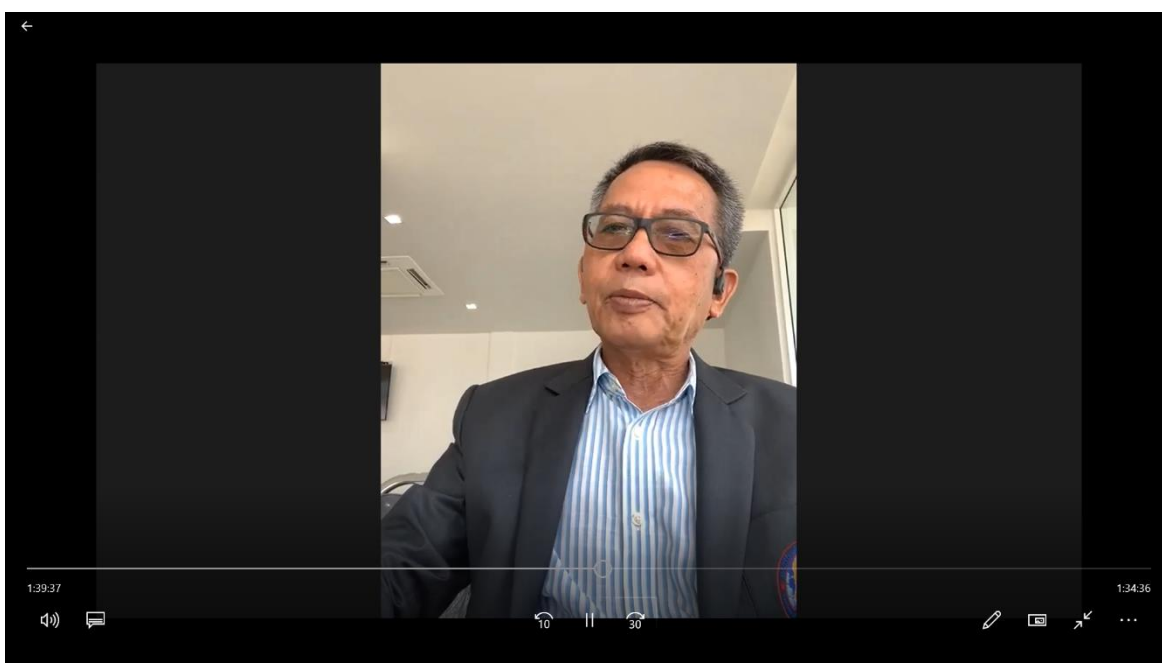
การประชุมระดมความคิดเห็นการพัฒนาอุตสาหกรรมยางพารา ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ

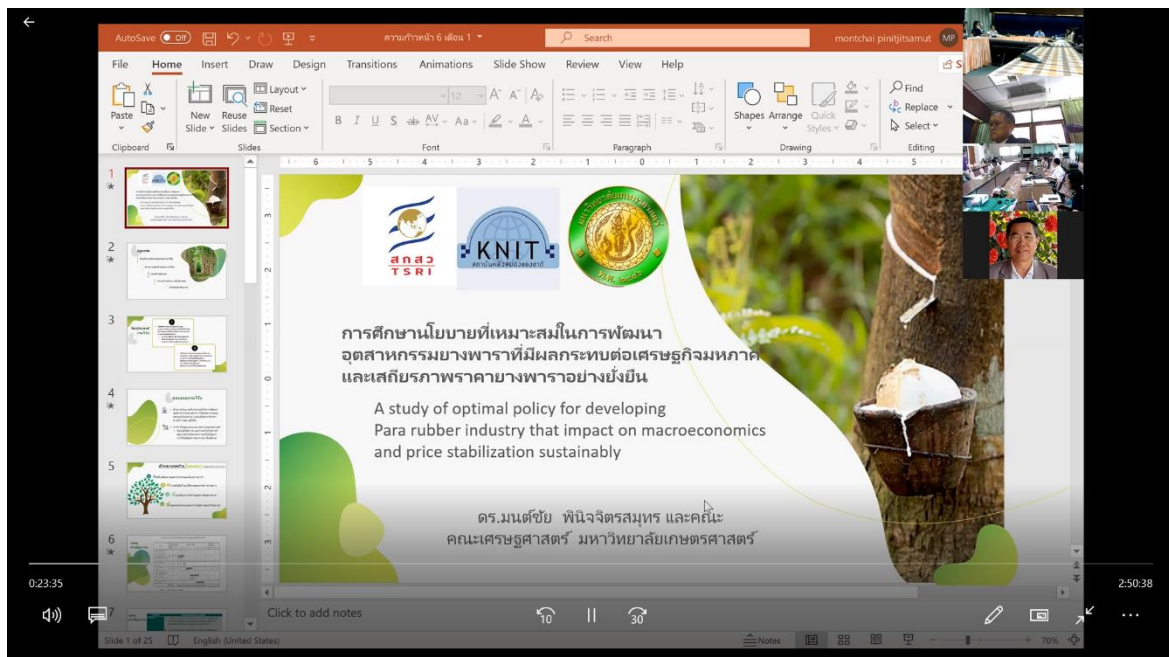

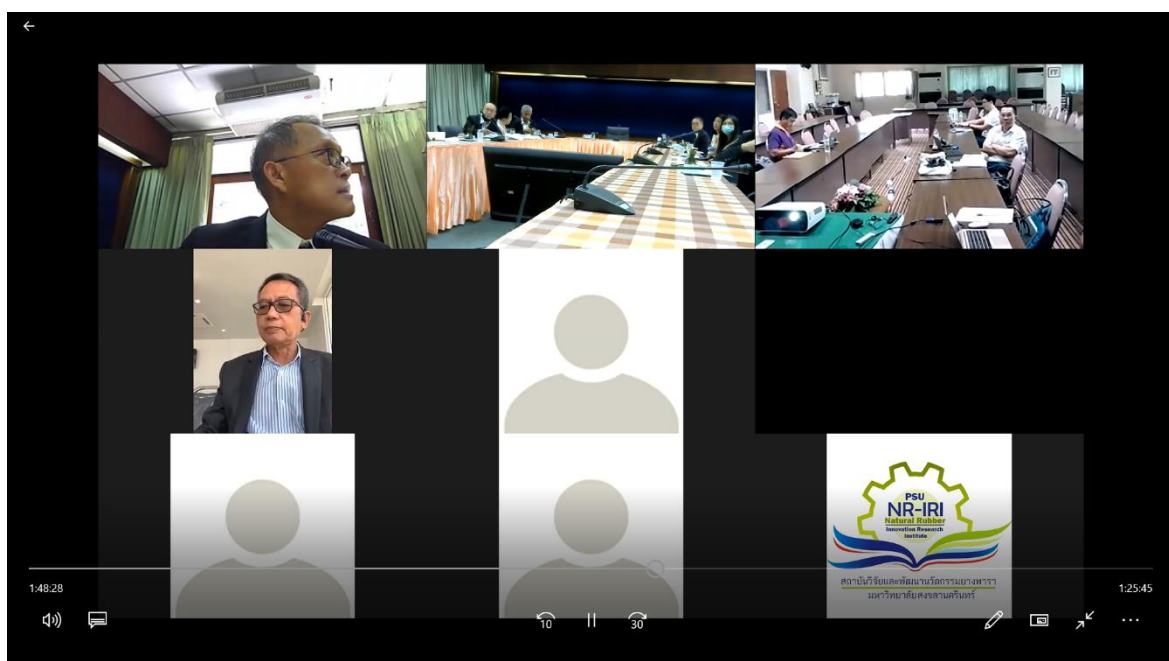
การศึกษานโยบายที่เหมาะสมในการพัฒนาอุตสาหกรรมยางพารา
ที่มีผลกระทบต่อเศรษฐกิจมหภาคและเสถียรภาพราคายางพาราอย่างยั่งยืน

การศึกษานโยบายที่เหมาะสมในการพัฒนา
อุตสาหกรรมยางพาราที่มีผลกระทบต่อเศรษฐกิจมหภาค
และเสถียรภาพราคายางพาราอย่างยั่งยืน

A study of optimal policy for developing
Para rubber industry that impact on macroeconomics
and price stabilization sustainably

ดร.มนต์ชัย พินิจจิตรสมุทร และคณะ
คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

PSU NR-IRI
National Rubber Research Institute

สถาบันวิจัยและพัฒนาอุตสาหกรรมยางพารา
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

รูปภาพ

การประชุมระดมความคิดเห็นการพัฒนาอุตสาหกรรมยางพารา ครั้งที่ 3

จ.นครศรีธรรมราช วันพฤหัสบดีที่ 15 ตุลาคม 2563

สถานที่การยางแห่งประเทศไทย จังหวัดนครศรีธรรมราช

รูปภาพ

การประชุมระดมความคิดเห็นการพัฒนาอุตสาหกรรมยางพารา ครั้งที่ 2 จ.สงขลา
วันศุกร์ที่ 16 ตุลาคม 2563
สถานที่มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ จังหวัดสงขลา

The Converter of Input-Output Table Classification

16 x 16 Sectors	26 x 26 Sectors	58 x 58 Sectors	180 x 180 Sectors
001 Agriculture (001-029)	001 Crops (001-017, 024)	001 Paddy (001)	1 Paddy
		002 Maize (002)	2 Maize
		003 Cassava (004)	4 Cassava
		004 Beans and Nuts (006)	6 Beans and Nuts
		005 Vegetables and Fruits (007-008)	7 Vegeables
			8 Fruits
		006 Sugarcane (009)	9 Sugarcane
		007 Rubber (Latex) (016)	16 Rubber
		008 Other Crops (003, 005, 010-	3 Other Cereals
			5 Other Root Crops
			10 Coconut
			11 Oil Palm
			12 Kenaf and Jute
			13 Crops for Textile and Matting
			014 Tobacco
			015 Coffee and Tea
			017 Other Agricultural Products
			024 Agricultural Services
	002 Livestock (018-023)	009 Livestock (018-023)	018 Cattle and Buffalo
			019 Swine
			020 Other Livestock
			021 Poultry
			022 Poultry Products
			023 Silk Worm

รายงานฉบับสมบูรณ์

การศึกษานโยบายที่เหมาะสมในการพัฒนาอุตสาหกรรมยางพารา ที่มีผลกระทบต่อเศรษฐกิจมหภาค และเสถียรภาพราคายางพาราอย่างยั่งยืน

16 x 16 Sectors	26 x 26 Sectors	58 x 58 Sectors	180 x 180 Sectors
	003 Forestry (025-027)	010 Forestry (025-027)	025 Logging
			026 Charcoal and Firewood
			027 Other Forestry Products
	004 Fishery (028-029)	011 Fishery (028-029)	028 Ocean and Coastal Fishing
			029 Inland Fishing
002 Mining and Quarrying (030-041)	005 Mining and Quarrying (030-041)	012 Crude Oil and Coal (030-031)	030 Coal and Lignite
			031 Petroleum and Natural Gas
		013 Metal Ore (032-035)	032 Iron Ore
			033 Tin Ore
			034 Tungsten Ore
			035 Other Non-ferrous Metal Ore
		014 Non-Metal Ore (036-041)	036 Fluorite
			037 Chemical Fertilizer Minerals
			038 Salt Evaporation
			039 Limestone
			040 Stone Quarrying
			041 Other Mining and Quarrying
003 Food Manufacturing (042-066)	006 Food Manufacturing (042-061)	015 Slaughtering (042)	042 Slaughtering
		016 Processing and Preserving of Foods	043 Canning Preserving of Meat
			044 Dairy Products
			045 Canning of Fruits and Vegetables
			046 Canning Preserving of Fish
			047 Coconut and Palm Oil
			048 Other Vegetable Animal Oils

รายงานฉบับสมบูรณ์

การศึกษานโยบายที่เหมาะสมในการพัฒนาอุตสาหกรรมยางพารา ที่มีผลกระทบต่อเศรษฐกิจมหภาค และเสถียรภาพราคายางพาราอย่างยั่งยืน

16 x 16 Sectors	26 x 26 Sectors	58 x 58 Sectors	180 x 180 Sectors
		017 Rice and Other Grain Milling (049-	049 Rice Milling
			050 Tapioca Milling
			051 Drying and Grinding of Maize
			052 Flour and Other Grain Milling
		018 Sugar Refineries (055)	055 Sugar
		019 Other Foods (053-054, 056-060)	053 Bakery Products
			054 Noodles and Similar Products
			056 Confectionery
			057 Ice
			058 Monosodium Glutamate
			059 Coffee and Tea Processing
			060 Other Food Products
	007 Beverages and Tobacco Products	020 Animal Food (061)	061 Animal Feed
		021 Beverages (062-064)	062 Distilling Blending Spirits
			063 Breweries
			064 Soft Drinks
		022 Tobacco Processing and Products	065 Tobacco Processing
			066 Tobacco Products
004 Textile Industry (067-074)	008 Textile Industry (067-074)	023 Spinning, Weaving and Bleaching	067 Spinning
			068 Weaving
			069 Textile Bleaching and Finishing
		024 Textile Products (070-074)	070 Made-up Textile Goods
			071 Knitting
			072 Wearing Apparels Except Footwear

รายงานฉบับสมบูรณ์

การศึกษานโยบายที่เหมาะสมในการพัฒนาอุตสาหกรรมยางพารา ที่มีผลกระทบต่อเศรษฐกิจมหภาค และเสถียรภาพราคายางพาราอย่างยั่งยืน

16 x 16 Sectors	26 x 26 Sectors	58 x 58 Sectors	180 x 180 Sectors
			073 Carpets and Rugs
			074 Cordage Rope and Twine Products
006 Paper Industries and Printing (081-	009 Paper Products and Printing (081-	025 Paper and Paper Products (081-	081 Pulp Paper and Paperboard
			082 Paper Products
		026 Printing and Publishing (083)	083 Printing and Publishing
007 Rubber, Chemical and Petroleum	010 Chemical Industries (084-092)	027 Basic Chemical Products (084,086)	084 Basic Industrial Chemicals
			086 Synthetic Resins and Plastics
		028 Fertilizer and Pesticides (085)	085 Fertilizer and Pesticides
		029 Other Chemical Products (087-092)	087 Paints Varnishes and Lacquers
			088 Drugs and Medicines
			089 Soap and Cleaning Preparations
			090 Cosmetics
			091 Matches
			092 Other Chemical Products
	011 Petroleum Refineries (093-094)	030 Petroleum Refineries (093-094)	093 Petroleum Refineries
			094 Other Petroleum Products
	012 Rubber and Plastic Products	031 Rubber Products (095-097)	095 Rubber Sheets and Block Rubber
			096 Tires and Tubes
			097 Other Rubber Products
		032 Plastic Wares (098)	098 Plastic Wares
008 Non-metallic Products (099-104)	013 Non-metallic Products (099-104)	033 Cement and Concrete Products	102 Cement
			103 Concrete and Cement Products
		034 Other Non-metallic Products (099-	099 Ceramic and Earthen Wares
			100 Glass and Glass Products

รายงานฉบับสมบูรณ์

การศึกษานโยบายที่เหมาะสมในการพัฒนาอุตสาหกรรมยางพารา ที่มีผลกระทบต่อเศรษฐกิจมหภาค และเสถียรภาพราคายางพาราอย่างยั่งยืน

16 x 16 Sectors	26 x 26 Sectors	58 x 58 Sectors	180 x 180 Sectors
009 Metal, Metal Products and			101 Structural Clay Products
			104 Other Non-metallic Products
	014 Basic Metal (105-107)	035 Iron and Steel (105-106)	105 Iron and Steel
			106 Secondary Steel Products
	015 Fabricated Metal Products (108-	036 Non-ferrous Metal (107)	107 Non-ferrous Metal
			108 Cutlery and Hand Tools
			109 Furniture and Fixtures Metal
			110 Structural Metal Products
			111 Other Fabricated Metal Products
	016 Machinery (112-128)	037 Fabricated Metal Products (108-	112 Engines and Turbines
			113 Agricultural Machinery
			114 Wood and Metal Working
			115 Special Industrial Machinery
		038 Industrial Machinery (112-115)	116 Office and Household Machinery
			117 Electrical Industrial Machinery
			118 Radio and Television
			119 Household Electrical Appliances
			120 Insulated Wire and Cable
			121 Electric Accumulator & Battery
			122 Other Electrical Apparatuses &
		039 Electrical Machinery and Apparatus	125 Motor Vehicle
			126 Motorcycle, Bicycle & Other
			127 Repairing of Motor Vehicle
		040 Motor Vehicles and Repairing (125-	123 Ship Building
		041 Other Transportation Equipment	

รายงานฉบับสมบูรณ์

การศึกษานโยบายที่เหมาะสมในการพัฒนาอุตสาหกรรมยางพารา ที่มีผลกระทบต่อเศรษฐกิจมหภาค และเสถียรภาพราคายางพาราอย่างยั่งยืน

16 x 16 Sectors		26 x 26 Sectors		58 x 58 Sectors		180 x 180 Sectors			
						124	Railway Equipment		
						128	Aircraft		
010	Other Manufacturing (075-077,	017	Other Manufacturing (075-080,	042	Leather Products (075-077)	075	Tanneries Leather Finishing		
						076	Leather Products		
						077	Footwear Except Rubber		
005	Saw Mills and Wood Products					043	Saw Mills and Wood Products (078-	078	Saws Mills
								079	Wood and Cork Products
								080	Furniture and Fixtures Wood
010	Other Manufacturing (Continued)					044	Other Manufacturing Products	129	Scientific Equipment
								130	Photographic & Optical Goods
								131	Watches and Clocks
								132	Jewelry & Related Articles
								133	Recreational and Athletic
								134	Other Manufacturing Goods
011	Public Utilities (135-137)	018	Electricity and Water Works (135-	045	Electricity and Gas (135-136)	135	Electricity		
								136	Pipe Line
				046	Water Works and Supply (137)	137	Water Supply System		
012	Construction (138-144)	019	Construction (138-144)	047	Building Construction (138-139)	138	Residential Building Construction		
								139	Non-Residential Building
				048	Public Works and Other	140	Public Works for Agriculture &		
						141	Non-Agricultural Public Works		
						142	Construction of Electric Plant		
						143	Construction of Communication		
				144	Other Constructions				

รายงานฉบับสมบูรณ์

การศึกษานโยบายที่เหมาะสมในการพัฒนาอุตสาหกรรมยางพารา ที่มีผลกระทบต่อเศรษฐกิจมหภาค และเสถียรภาพราคายางพาราอย่างยั่งยืน

16 x 16 Sectors	26 x 26 Sectors	58 x 58 Sectors	180 x 180 Sectors
013 Trade (145-146)	020 Trade (145-146)	049 Trade (145-146)	145 Wholesale Trade
			146 Retail Trade
015 Services (147-148, 160-178)	021 Restaurants and Hotels (147-148)	050 Restaurants and Hotels (147-148)	147 Restaurant and Drinking Place
			148 Hotel and Lodging Place
014 Transportation and	022 Transportation and	051 Transportation (149-158)	149 Railways
			150 Route & Non-Route of Road
			151 Road Freight Transport
			152 Land Transport Supporting
			153 Ocean Transport
			154 Coastal & Inland Water Transport
			155 Water Transport Services
			156 Air Transports
			157 Other Services
			158 Silo and Warehouse
		52 Communication (159)	159 Post and Telecommunication
15 Services (Continued)	23 Banking and Insurance (160-162)	53 Banking and Insurance (160-162)	160 Banking Services
			161 Life Insurance Service
			162 Other Insurance Service
	24 Real Estate (163)	54 Real Estate (163)	163 Real-estate
	25 Services (164-178)	55 Business Services (164)	164 Business Service
		56 Public Services (165-169)	165 Public Administration
			166 Sanitary and Similar Services
			167 Education
			168 Research

รายงานฉบับสมบูรณ์

การศึกษานโยบายที่เหมาะสมในการพัฒนาอุตสาหกรรมยางพารา ที่มีผลกระทบต่อเศรษฐกิจมหภาค และเสถียรภาพราคาอย่างยั่งยืน

16 x 16 Sectors	26 x 26 Sectors	58 x 58 Sectors	180 x 180 Sectors
			169 Hospital
		57 Other Services (170-178)	170 Business and Labor Associations
			171 Other Community Services
			172 Motion Picture Production
			173 Movie Theater
			174 Radio, Television and Related
			175 Library and Museum
			176 Amusement and Recreation
			177 Repair, Not Elsewhere Classified
			178 Personal Services
16 Unclassified (180)	26 Unclassified (180)	58 Unclassified (180)	180 Unclassified
190 Total Intermediate Transaction	190 Total Intermediate Transaction	190 Total Intermediate Transaction	190 Total Intermediate Transaction
201 Wages and Salaries	201 Wages and Salaries	201 Wages and Salaries	201 Wages and Salaries
202 Operating Surplus	202 Operating Surplus	202 Operating Surplus	202 Operating Surplus
203 Depreciation	203 Depreciation	203 Depreciation	203 Depreciation
204 Indirect Taxes less Subsidies	204 Indirect Taxes less Subsidies	204 Indirect Taxes less Subsidies	204 Indirect Taxes less Subsidies
209 Total Value Added	209 Total Value Added	209 Total Value Added	209 Total Value Added
210 Control Total	210 Control Total	210 Control Total	210 Control Total
301 Private Consumption Expenditure	301 Private Consumption	301 Private Consumption Expenditure	301 Private Consumption Expenditure
302 Government Consumption	302 Government Consumption	302 Government Consumption	302 Government Consumption
303 Gross Fixed Capital Formation	303 Gross Fixed Capital Formation	303 Gross Fixed Capital Formation	303 Gross Fixed Capital Formation
304 Increase in Stock	304 Increase in Stock	304 Increase in Stock	304 Increase in Stock
305 Exports (F.O.B.)	305 Exports (F.O.B.)	305 Exports (F.O.B.)	305 Exports (F.O.B.)
306 Special Exports	306 Special Exports	306 Special Exports	306 Special Exports

16 x 16 Sectors		26 x 26 Sectors		58 x 58 Sectors		180 x 180 Sectors	
309	Total Final Demand	309	Total Final Demand	309	Total Final Demand	309	Total Final Demand
310	Total Demand	310	Total Demand	310	Total Demand	310	Total Demand
401	Imports (C.I.F.)	401	Imports (C.I.F.)	401	Imports (C.I.F.)	401	Imports (C.I.F.)
402	Import Tax	402	Import Duty	402	Import Duty	402	Import Duty
403	Import Duty	403	Import Tax	403	Import Tax	403	Import Tax
404	Special Imports	404	Special Imports	404	Special Imports	404	Special Imports
409	Total Imports	409	Total Imports	409	Total Imports	409	Total Imports
501	Wholesale Trade Margin	501	Wholesale Trade Margin	501	Wholesale Trade Margin	501	Wholesale Trade Margin
502	Retail Trade Margin	502	Retail Trade Margin	502	Retail Trade Margin	502	Retail Trade Margin
503	Transportation Cost	503	Transportation Cost	503	Transportation Cost	503	Transportation Cost
509	Total Margin and Transportation	509	Total Margin and Transportation	509	Total Margin and Transportation	509	Total Margin and Transportation
600	Control Total	600	Control Total	600	Control Total	600	Control Total
700	Total Supply	700	Total Supply	700	Total Supply	700	Total Supply